

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ରିଗ୍ ବେଦ

(ରିଗ୍ ବେଦ)
Rig Veda

ଶାକଲ ସଂହିତା
Shakala Samhita

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ
Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ
Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର
ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ସତପଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦକ

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ସଂପାଦକ, ହିନ୍ଦୁ ମହାସଭା,

ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା

astrosant@gmail.com

ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ପ୍ରଧାନ

niladrihere@gmail.com

ପୂର୍ବାଭାଷ

ମାତାପିତୃଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।
ସର୍ବଭ୍ୟାଂ ଗୁରୁଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।
ଶ୍ରୀ ମହାଗଣପତୟେ ନମଃ ।
ଶ୍ରୀ ସରସ୍ୱତ୍ୟେ ନମଃ ।
ସର୍ବଭ୍ୟାଂ ଦେବେଭ୍ୟାଂ ନମଃ ।
ଶ୍ରୀ ବେଦାୟ ନମଃ ।
ଶ୍ରୀ ବେଦପୁରୁଷାୟ ନମଃ ।

୨୫, ମାର୍ଚ୍ଚ, ୨୦୨୦, କୋଭିଡ-୧୯ ପାଇଁ ଭାରତ ବନ୍ଦ ଘୋଷଣା କରାଗଲା । ସବୁକିଛି ବନ୍ଦ, ଘରେ ବସିବା ଛଡ଼ା କିଛି ରାସ୍ତା ନାହିଁ । ତେବେ କ'ଣ କରିବା ? ଖାଲି ବସିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଚିନ୍ତା କଲି ଯେ 'ବେଦ' ଉପରେ କିଛି କାମ କରିବି ବୋଲି । ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଓଡ଼ିଆରେ ବେଦର କୌଣସି ଡିଜିଟାଲ୍ ଦସ୍ତାବିଜ ନଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ବେଦର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହେବାର ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ତେଣୁ ଏହି ସମୟକୁ ବେଦର ରୂପାନ୍ତର କରିବାରେ ବିନିଯୋଗ କରିବି ବୋଲି ସ୍ଥିର କଲି । ଯଦିଓ ପୂର୍ବରୁ ଏହା ଉପରେ କାମ କରିବାକୁ ବହୁତ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା, କିନ୍ତୁ କର୍ମମୟ ଜୀବନରେ ସମୟର ଅଭାବରୁ ଏହା କରିପାରିନଥିଲି । ସେଥିପାଇଁ ଚିନ୍ତାକଲି ପ୍ରଥମେ "ଋକ୍ ବେଦ"ରୁ ଅରମ୍ଭ କରିବି ଓ ଏହାପରେ ଅନ୍ୟ ବେଦ ମାନଙ୍କ ଉପରେ କାମ କରିବି ।

ଗତ ୭ ବର୍ଷ ହେବ ଯେତେବେଳେ ସମୟ ମିଳୁଥିଲା, ସେତେବେଳେ ବେଦ ଉପରେ ଗବେଷଣା କରିଆସୁଥିଲି । ଏ ସମୟରେ ଅନେକ ପୁରୁଣା ଓ ଅସାଧ୍ୟ ଦସ୍ତାବିଜ ଗୁଡ଼ିକ ହାସଲ ହେଲା, ଓ କିଛି ପୁସ୍ତକ ଓ ଡିଭିଡି ଦେଶ ବା ବିଦେଶ ରୁ କିଣିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ି ଆସୁଅଛି । ମୋ ପାଇଁ ଋଚିର ବିଷୟ ଥିଲା, ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ଯେ କେମିତି ଆମ ପୂର୍ବପୁରୁଷମାନେ ଏତେ ଜ୍ଞାନ ଥିଲେ, ଯେଉଁ ମାନଙ୍କୁ ଆଜିର ବିଜ୍ଞାନ ଅନୁସରଣ କରିଆସୁଅଛି ।

ଏବେ ମନରେ ସ୍ୱତଃ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିପାରେ, ବେଦର ରୂପାନ୍ତର କ'ଣ ଦରକାର ? ଆମେମାନେ ଯେତେବେଳେ ସ୍କୁଲରେ ସଂସ୍କୃତ ପଢୁଥିଲୁ, ସେତେବେଳେ ଆମେ ସଂସ୍କୃତକୁ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ଲେଖୁଥିଲୁ ବା ପଢୁଥିଲୁ । ତେଣୁ ଯଦିଓ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସଂସ୍କୃତ ଜଣାଥିଲା କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ସଂସ୍କୃତ ଲିପି ପଢ଼ିବାରେ ପ୍ରବୀଣ ନ ଥିଲେ । କାରଣ ଆମେ ସଂସ୍କୃତକୁ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ପଢ଼ିଥିଲେ ବା ଲେଖିଥିଲେ । ତେଣୁ ବେଦର ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ତାହା ଛଡ଼ା ଯେଉଁମାନେ ସଂସ୍କୃତ ଲିପି ପଢ଼ିବା ଜାଣିନାହାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ବେଦ ମନ୍ତ୍ର ବା ଶ୍ଳୋକ ଜାଣିବାରେ ଇଚ୍ଛା ଅଛି, ଏହା ସେମାନଙ୍କର ସହାୟକ ହେବ । ଏହାକୁ ଆଖି ଆଗରେ ରଖି ଆଗକୁ ଆଗେଇଲି, କିନ୍ତୁ ଏକୁଟିଆ ଏ ସବୁ କରିବା ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ବେଦର ରୂପାନ୍ତର ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମୋ ଜଣା ଗୁରୁମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କଲି ଓ କିଛି 'ଫେସବୁକ' ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଯୋଗ କଲି । ସମସ୍ତେ ମତ ଦେଲା ପରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଲି ।

କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ କଠିନତା ତ ନିଶ୍ଚିତ ଆସେ, ସେହିପରି ଏଥିରେ ମଧ୍ୟ କଠିନତା ଆସିଥିଲା । ସୁଖଦ ବିଷୟ, ମୋ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଇନ୍‌ଫର୍ମେସନ ଟେକନୋଲୋଜି ସଂଗରେ ଯୋଡ଼ା ଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଏହି କାମରେ ସଫ୍ଟୱେୟର ବ୍ୟବହାର କଲି । ଏହା କିଛି ମାତ୍ରାରେ ସହାୟକ ହେଲା । ପ୍ରାୟ ୮୦ ଭାଗ କାମ କରିସାରିବା ପରେ ଦେଖିଲି ଯେ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ ରୂପାନ୍ତର ହୋଇପାରୁନି । ଏହା ବଡ଼ ଚିନ୍ତାର ବିଷୟ ଥିଲା । କାରଣ ମନ୍ତ୍ରରେ ଆକାର, ହର୍ଷ-ଇକାର, ଦୀର୍ଘ-ଇକାର, ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଇତ୍ୟାଦି ଭୁଲ ହେଲେ, ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ମନ୍ତ୍ର ବା ଶ୍ଳୋକର ଅର୍ଥ, ଶକ୍ତି ଓ ଫଳ ବଦଳିଯିବ । ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ - 'ସୁର' ଓ 'ସୂର' ; 'କର୍ମ' ଓ 'କ୍ରମ'; 'ସଂବାଦ' ଓ 'ସମ୍ବାଦ'; 'ସ୍ୱଷ୍ଟ' ଓ 'ସ୍ୱଷ୍ଟ' ଇତ୍ୟାଦି, ଯଦିଓ ଏ ସମସ୍ତ ଶବ୍ଦର ଉଚ୍ଚାରଣ ଏକ ପ୍ରକାରର, କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥ ଅଲଗା ଅଲଗା । ଆଉ ଏକ ବଡ଼ ତର ଥିଲା ଯେ - ଯେଉଁ ବେଦ ୫୦୦୦ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଯେମିତି ଥିଲା, ଏବେ ବି ସେହିପରି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ଅଛି, ତେଣୁ ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତର ଠିକ ସେହିପରି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିବା ଦରକାର, ନଚେତ ଏ କାମର କୌଣସି ମୂଲ୍ୟ ରହିବନାହିଁ । କିଛି ଦିନପରେ ଏହାର ସମାଧାନ ମଧ୍ୟ ମିଳିଲା । ତେଣୁ ପୁଣି ଥରେ ମୂଳରୁ କାମ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଶେଷରେ ସଫଳତା ମିଳିଲା ।

"ଋକ୍ ବେଦ" ବିଶ୍ୱର ସବୁଠୁ ପୁରୁଣା ଧର୍ମ ଗ୍ରନ୍ଥ ଅଟେ, ଯାହାକି ୫୦୦୦ ବର୍ଷରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ । ସେଥିରେ ୧୦ଟି ମଣ୍ଡଳ (ପୁସ୍ତକ) ରହିଅଛି । ସେଥିରେ ୧,୦୨୮ ଟି "ସୁକ୍ତ", ସମୁଦାୟ ୧୦,୫୫୨ଟି "ଶ୍ଳୋକ ବା ମନ୍ତ୍ର", ୨୧,୦୩୫ଟି "ପଦ" (ଲାଈନ୍), ୩୯,୮୩୯ଟି "ପାଦ", ୧,୬୩,୫୫୭ଟି "ଶବ୍ଦ", ଓ ୩,୮୪,୧୭୭ଟି "ଅକ୍ଷର" ଅଛି । ଏହାର ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କାମ କରିବାପାଇଁ ପ୍ରାୟ ୧୦ ମାସ ସମୟ ଲାଗିଗଲା ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣ୍ଡଳର (ପୁସ୍ତକ) 'ସୁକ୍ତ', 'ମନ୍ତ୍ର', 'ପଦ', 'ପାଦ', 'ଶବ୍ଦ' ଓ ଅକ୍ଷର ସଂଖ୍ୟା ତଳେ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

	ମଣ୍ଡଳ ୧	ମଣ୍ଡଳ ୨	ମଣ୍ଡଳ ୩	ମଣ୍ଡଳ ୪	ମଣ୍ଡଳ ୫	ମଣ୍ଡଳ ୬	ମଣ୍ଡଳ ୭	ମଣ୍ଡଳ ୮	ମଣ୍ଡଳ ୯	ମଣ୍ଡଳ ୧୦	ସମୁଦାୟ
ସୁକ୍ତ	୧୯୧	୪୩	୬୨	୫୮	୮୭	୭୫	୧୦୪	୧୦୩	୧୧୪	୧୯୧	୧,୦୨୮
ମନ୍ତ୍ର	୨୦୦୭	୪୨୯	୬୧୭	୫୮୯	୭୨୭	୭୬୫	୮୪୧	୧୭୧୭	୧୧୦୮	୧୭୫୪	୧୦,୫୫୨
ପଦ	୪୦୪୦	୮୫୯	୧୨୩୪	୧୧୭୮	୧୪୪୭	୧୫୨୬	୧୬୪୨	୩୪୧୯	୨୧୯୨	୩୪୯୮	୨୧,୦୩୫
ପାଦ	୭୭୪୫	୧୭୯୪	୨୩୫୭	୨୨୪୯	୨୮୭୦	୨୯୧୯	୩୧୯୦	୬୦୭୧	୬୦୭୧	୬୯୯୬	୩୯,୮୩୯
ଶବ୍ଦ	୩୨୨୬୩	୭୬୯୮	୯୮୯୯	୯୬୭୩	୧୧୫୩୭	୧୨୫୨୯	୧୪୧୭୮	୨୧୮୧୭	୧୪୦୭୬	୨୯୮୮୭	୧,୬୩,୫୫୭
ଅକ୍ଷର	୭୫୭୪୯	୧୭୯୨୬	୨୩୯୫୧	୨୨୫୨୯	୨୭୭୭୩	୨୯୦୧୦	୩୨୯୩୯	୫୦୭୯୪	୩୪୦୫୭	୭୦୦୩୯	୩,୮୪,୧୭୭

ଏହି ରୂପାନ୍ତରିତ ରେ ବେଦର 'ସ୍ୱର' (ଉଦାତ୍ତ, ଅନୁଦାତ୍ତ, ସ୍ୱରିତ ଇତ୍ୟାଦି) ମାନଙ୍କର ଶଂକେତ ବା ଚିହ୍ନ ଦିଆଯାଇନାହିଁ । ଏହାର କାରଣ ଓଡ଼ିଆ ଲିପିରେ ସେ ପ୍ରକାର ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ । ତଥାପି ଏହା ଉପରେ ଗବେଷଣା ଜାରି ରହିଛି, ହୋଇପାରେ ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ସଂସ୍କରଣରେ ଏହା ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । 'ଞ୍ଜେବ ସାଇଟ' ରେ ସମସ୍ତ ଶ୍ଳୋକ ବା ମନ୍ତ୍ର ମାନଙ୍କର 'ସ୍ୱରାବୃତ୍ତି' ଉପଲବ୍ଧ ଅଛି, ପାଠକମାନେ ଏହାକୁ ଶୁଣି ପାରିବେ ବା ଅଭ୍ୟାସ କରିପାରିବେ ।

ଏହି 'ଋକ୍ ବେଦ' ର ରୂପାନ୍ତର ବିଶ୍ୱସନୀୟ ସୂତ୍ର ଉପରେ ଅଧାରିତ । କେଉଁ କେଉଁ ସୂତ୍ର ଏହି ଦସ୍ତାବିଜରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି, ତାହାର ତାଲିକା ଦିଆଯାଇଛି । ଏଥି

ମଧ୍ୟରୁ 'ଜର୍ମାନୀ' ର ସଂସ୍କୃତ ବିଷୟର "ମାକ୍ସ ଏଫ୍ ମୁଲ୍ଲେର" ଓ "ଡେଟଲେଫ୍ ଏଇଚଲେର" ଜ୍ଞାନ ମୂଳ ଦସ୍ତାବିଜ ଏହାର ଆଧାର । 'ମାକ୍ସ ମୁଲ୍ଲେର' ଭାରତକୁ ବେଦ ଉପରେ ଗବେଷଣା କରିବାପାଇଁ ୧୮୫୦ ମସିହାରେ ଆସିଥିଲେ । 'ରକ୍ ବେଦ' ର ସୁକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରିବାରେ ତାଙ୍କର ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ଏହିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ୧୦ ବର୍ଷ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା । ୧୮୭୦ ମସିହା ରେ 'ରକ୍ ବେଦ' ର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦସ୍ତାବିଜ "ଅକ୍ସଫୋର୍ଡ ଇଉନିଭରସିଟି" ରେ ଜମା କରିଥିଲେ । ସେହି ଦସ୍ତାବିଜ ଗୁଡ଼ିକ ଏହି ରୂପାନ୍ତର ର ଆଧାର । ଏହା ସହିତ ଅନ୍ୟ ସୂତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ବି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

'ରକ୍ ବେଦ' ର ଓଡ଼ିଆରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ସରିବା ପରେ, ଏହା ଠିକ ରେ ରୂପାନ୍ତର ହେଲା କି ନାହିଁ, ତାହାର ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (ପୁଂ-ରିଡିଙ୍ଗ୍) ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏଥିପାଇଁ ମୂଳ ଦସ୍ତାବିଜ ସଙ୍ଗରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ଦସ୍ତାବିଜର ଯାଞ୍ଚ କରିବାପାଇଁ, ୫ ଜଣ ଅଲଗା ଅଲଗା ଶୁଦ୍ଧିକରଣ କାମରେ ଲାଗିଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ "ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର", ଓ "ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ସତପଥୀ " ମୁଖ୍ୟରୂପେ କାମ କରିଥିଲେ । ମୁଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବେ ସମସ୍ତ ଯୋଗଦାନକାରୀ ସଦସ୍ୟ ମାନଙ୍କୁ କୃତଜ୍ଞତା ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଛି । ତାଙ୍କର ଉପଦେଶ, ମାର୍ଗ ଦର୍ଶନ ଓ ସୁଧାରୀକରଣ ସର୍ବଦା ଅବିସ୍ମରଣୀୟ ରହିବ ।

ଶେଷରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଯୋଗଦାନ ପାଇଁ ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ “ରକ୍ ବେଦ” ଓଡ଼ିଆ ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇପାରିଛି । ଆଶାକରୁଛି ଏହା ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ଭାଷୀ ବେଦଲିପ୍ତ ଜନମାନଙ୍କ କାମରେ ଆସିବ ଓ ଏହାକୁ ଭବିଷ୍ୟତ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପହଞ୍ଚାଇ ଭାରତର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରାକୁ ବଜାୟ ରଖିବେ ।

ତାରିଖ - ୩୦.୧୨. ୨୦୨୦

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ,
ସଂପାଦକ,

ସଂସାରଫଳ, ପଟ୍ଟାମୁଣ୍ଡାଇ, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶା, ଭାରତ ।
ବର୍ତ୍ତମାନ ସ୍ଥିତି - ଚେନ୍ନାଇ, ତାମିଲନାଡୁ, ଭାରତ ।

ଉତ୍ସର୍ଗ

ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ “ରକ୍ତ ବେଦ” ଓଡ଼ିଆ ରେ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷୀ ସମସ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସେବାରେ ଓ
ସାର୍ବଜନୀନ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରସାର ନିମନ୍ତେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଛି ।

ବଶମ୍ବଦ

ସଂପାଦକ

ନିବେଦନ

ଏହି ଗ୍ରନ୍ଥ “ରକ୍ତ ବେଦ” ଓଡ଼ିଆ ରେ ଟି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପଠନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରେ ତିଆରି କରାଯାଇଛି
ଓ ଏହା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡିଜିଟାଲ ରୂପରେ ମୁକ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ହେବ । ଏହାର କୌଣସି
ବ୍ୟାପାରୀକରଣ ନ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ । ଯଦି କେହି ଏହାର ପ୍ରକାଶନ କରିବାକୁ
ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସଂପାଦକଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ । ବେଦ ପଢ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ,
ବେଦ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ନିହାତି ଆବଶ୍ୟକ, ତେଣୁ ସଂପାଦକଙ୍କ ଆଉ ଏକ ପୁସ୍ତକ “ ବେଦ
ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ ଓ ଉପନିଷଦ - ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚୟ ” ପଠନ କରିପାରିବେ ।

ସଂପାଦକ,

କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା

ଏହି ଓଡ଼ିଆ ରୂପାନ୍ତରିତକୁ ଆମ ଜ୍ଞାନ ଅବଧିରେ, ଧ୍ୟାନ ପୂର୍ବକ, ସମସ୍ତ ସାବଧାନ ଓ ଯତ୍ନର
ସହିତ ରୂପାନ୍ତରିତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଭୁଲ ବା ତ୍ରୁଟି ରହିଥାଇ ପାରେ, ସେଥିପାଇଁ
ପାଠକ ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଅଗ୍ରୀମ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି । ଯଦି କିଛି ଭୁଲ ତ୍ରୁଟି
ରହିଯାଇଥାଏ, ତାହା ସଂପାଦକଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଚରକୁ ଆଣିବାକୁ ବିଶେଷ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି ।

କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥୀ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ, ସଂପାଦକ ।

ଯଦକ୍ଷରପଦବ୍ରହ୍ମଂ ମାତ୍ରାହିନଂ ତୁ ଯଦ୍-ଭବେତ୍ ।
 ତତ୍-ସର୍ବ ଶମତାଂ ଦେବ ନରାୟଣ ନମୋଽସ୍ତୁତେ ॥
 ବିସର୍ଗବିନ୍ଦୁମାତ୍ରାଣି ପଦପାଦାକ୍ଷରାଣି ଚ ।
 ନ୍ୟୁନାନି ଚାତିରିକ୍ତାନି ଶମସ୍ତ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ॥
 ଓମ୍ ତତ୍ ସତ୍ । ସର୍ବମ୍ ଶ୍ରୀ କୃଷ୍ଣାର୍ପଣାମସ୍ତୁ ।
 ଓମ୍ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ଶାନ୍ତିଃ ।

Sources ସୂତ୍ର	• Sir F MAX MULLER — 1st edition research paper on year 1860 submitted to Oxford University for publication • Sir DETLEF EICHLER • Ralph T H Griffith • www.sanskritdocuments.org • www.archive.org • www.academia.edu • IISH Global (Indian Institute of Scientific Heritage) • www.docs.google.com • www.sanskritweb.net/rigveda/ • Vedanta Spiritual Library — www.celextel.org • www.wikipedia.org • www.vedicheritage.gov.in
Send Corrections to ଭୁଲ ସୁଧାର ପାଇଁ ଯୋଗାଯୋଗ	prakash@scholarshoppe.com
Site access ଜେବ ସାଇଟ୍	www.scholarshoppe.com/veda-odia/

ଏହି ‘ଦସ୍ତାବିଜ ବା ପୁସ୍ତକ’ ଟି ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରଥମ ଓଡ଼ିଆ ଡିଜିଟାଲ୍
 ରୂପାନ୍ତର ଅଟେ ।

'ଋକ୍ ବେଦ' - ମଣ୍ଡଳ (ପୁସ୍ତକ) ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସୂଚନା

'ଋକ୍ ବେଦ' ରଚନାରେ ୪୦୦ ରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବ ମନ୍ତ୍ରଦ୍ରଷ୍ଟା ଋଷି ମାନଙ୍କର ଯୋଗଦାନ ରହିଥିଲା । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୩୦ ଜଣ ନାରୀ ଋଷି ବା ଋଷିକା ଥିଲେ । ଏହି ଋଷି ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ୧୦ଟି ମୁଖ୍ୟ ଋଷିକୁଳର ଥିଲେ । ଋଷିକୁଳ କହିଲେ, ସେଥିରେ ମୁଖ୍ୟଋଷି, ଋଷିଗଣ, ସେମାନଙ୍କର ବଂଶ, ପରିବାର, ଓ ଶିଷ୍ୟ ଋଷିଗଣ କୁ ବୁଝାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଋଷିକୁଳ ତାଙ୍କର ବିଶେଷତ୍ବ, ଯଥା ଆରାଧ୍ୟ, ସାଧନା, ତପ ଓ ବିଷୟ ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ଏହି ୧୦ଟି ଋଷିକୁଳ 'ଦଶତ୍ରୟୀ' ନାମରେ ଜଣା ଓ ତାଙ୍କ ପାଖରେ 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ୯୫ ଭାଗ ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ଥିଲା । ଆଉ ୫ ଭାଗ ଅନ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରଦ୍ରଷ୍ଟା ଋଷି ମାନଙ୍କର ମନ୍ତ୍ର ସମୂହ ଥିଲା । ଏମାନେ 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ରଚୟିତା ଭାବରେ ଜଣା । ଅର୍ଥାତ ସେମାନଙ୍କୁ 'ଋକ୍ ବେଦ' ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ପ୍ରକଟିତ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ଆମେ ସେମାନଙ୍କୁ 'ରଚୟିତା' ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରିବା ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନ୍ତ୍ର ଗୋଟିଏ ଋଷି ଦ୍ବାରା, ଗୋଟିଏ ଛନ୍ଦରେ ଓ ଗୋଟିଏ ଦେବତା ବା ଯୁଗ୍ମ ଦେବତା ଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମନ୍ତ୍ରର ଋଷି, ଛନ୍ଦ ଓ ଦେବତା ରହିଥାଏ । ଆଗକୁ 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ବିଷୟବସ୍ତୁ ବୁଝିବା ପୂର୍ବରୁ, ଋଷି, ଛନ୍ଦ ଓ ଦେବତା ବିଷୟର କିଛି ତଥ୍ୟ ବୁଝିବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କାତ୍ୟାୟନଙ୍କ 'ସର୍ବାନୁକ୍ରମଣୀ' ଓ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଯକ୍ଷଙ୍କ 'ନିରୁକ୍ତ'ରେ, ଏ ବିଷୟରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।

ଏଠି ଋଷିର ସଂଜ୍ଞା କହିଲେ –

- ସେ, ଜଣେ ନାରୀ ବା ପୁରୁଷ, ଜଣେ ବିବାହିତ ବା ଅବିବାହିତ, ଓ ଜଣେ ଗୃହସ୍ଥ ବା ବନସ୍ଥ ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ସେ, କୌଣସି ଋଷିଙ୍କର ପୁତ୍ର, ବା ପୌତ୍ର, ବା କନ୍ୟା ବା ସ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ସେ, କୌଣସି ଗୋତ୍ର, ବା ବଂଶ, ବା କୁଳ, ବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଅଟନ୍ତି । ତଥା ସେ, ମଧ୍ୟ କଥାପକଥନ ବା ଉକ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ର ଦେବତା ହୋଇ ପାରନ୍ତି ।

- ଅନେକ ସମୟରେ ମନ୍ତ୍ରର ରଚୟିତା ଋଷିଙ୍କର ଦୁଇଟି ନାମ ରହିଥାଏ, ତେବେ ଏହା କ'ଣ ଦୁଇଟି ଋଷିଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି ? ଏହାର ଉତ୍ତର, ନାଁ, ଏହା କେବଳ ଗୋଟିଏ ଋଷି ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି । ତେବେ ୨ୟ ନାମ କ'ଣ ପାଇଁ ? ଏହାର ଉତ୍ତର, ୨ୟ ନାମ ତାଙ୍କର ପିତାଃ, ବା ଗୁରୁ, ବା ସ୍ଵାମୀ, ବା ଗୋତ୍ର, ବା କୁଳ, ବା ବଂଶ, ବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟ, ବା ଉକ୍ତି ପ୍ରଭୃତି ଦେବତା ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ମନ୍ତ୍ରରେ ଋଷିଙ୍କର ଦୁଇଟି ନାମରୁ ଅନେକ ତଥ୍ୟ ଜଣା ପଡିଥାଏ, ଯଥା ସେ କାହା ପୁତ୍ର ବା କନ୍ୟା, କେଉଁ ଋଷିକୁଳର, କେଉଁ ଗୋତ୍ରର ଇତ୍ୟାଦି ।

ଉଦାହରଣ ସ୍ଵରୂପ –

- 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ପ୍ରଥମ ସୁକ୍ତର ରଚୟିତା - (ଋ.ବେ ୧.୧) - ମଧୁଛନ୍ଦାଃ ବିଶ୍ଵାମିତ୍ରଃ ଅଟନ୍ତି । ଏଠି ରଚୟିତା ଋଷି ହେଉଛନ୍ତି ମଧୁଛନ୍ଦା, ସେ ବିଶ୍ଵାମିତ୍ରଙ୍କର ପୁତ୍ର/ ଶିଷ୍ୟ ।
- ସେହିପରି - (ଋ.ବେ - ୩.୬୨.୧୦) ଗାୟତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ରର ରଚୟିତା ବିଶ୍ଵାମିତ୍ରଃ ଗାଧିନଃ ଅଟନ୍ତି । ଏଠି ରଚୟିତା ଋଷି ହେଉଛନ୍ତି ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର, ଓ ସେ ଗାଧିଙ୍କ ପୁତ୍ର ଅଟନ୍ତି ।
- ଅନ୍ୟଏକ, (ଋ.ବେ - ୧୦.୩୯) ସୁକ୍ତର ରଚୟିତା ଘୋଷା କକ୍ଷିବତୀ ଅଟନ୍ତି । ଏଠି ରଚୟିତା ଋଷିକା ହେଉଛନ୍ତି ଘୋଷା ଓ ସେ କକ୍ଷିବନ ଋଷିଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଅଟନ୍ତି ।
- ଆଉ ଏକ, (ଋ.ବେ ୧.୧୭୦) ସୁକ୍ତର ରଚୟିତା ଇନ୍ଦ୍ରଃ, ଅଗସ୍ତ୍ୟଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, । ଏଠି ଏହି ସୁକ୍ତର ପ୍ରକୃତ ରଚୟିତା ଋଷି ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଅଟନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଉକ୍ତ-ପ୍ରଭୃକ୍ତର ଦେବତା ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ମିତ୍ର-ବରୁଣ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ଏହି ସୁକ୍ତର ଋଷି ବୋଲି ମାନାଯାଏ ।

'ଋକ୍ ବେଦ'ର ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିଷୟରେ "ବେଦ ସଂହିତା, ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଆରଣ୍ୟକ ଓ ଉପନିଷଦ - ଏକ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପରିଚୟ" ପୁସ୍ତକରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି । ଛନ୍ଦରୁ ମନ୍ତ୍ରର ଭାବ ଜଣାପଡିଥାଏ ଓ ଦେବତାରୁ ମନ୍ତ୍ରର ଶକ୍ତି ଓ ବିଷୟ ଜଣାପଡିଥାଏ ।

ଏବେ ଆମେ, ମଣ୍ଡଳ ପ୍ରବନ୍ଧନକୁ ଆଧାର କରି, 'ଋକ୍ ବେଦ'ର ବିଷୟବସ୍ତୁ, ରଚୟିତା, ଦେବତା, ଛନ୍ଦ ଓ ଅନ୍ୟ ବିଷୟରେ ସମ୍ୟକ ଜାଣିବା ।

ମଣ୍ଡଳ - ୧, (ପୁସ୍ତକ - ୧)

“ମଣ୍ଡଳ-୧” କୁ ‘ଶତରଚିନଃ’ ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ, ଅର୍ଥାତ ଯେଉଁ ରକ୍ଷିମାନେ ୧୦୦ରୁ ଅଧିକ ମନ୍ତ୍ର ‘ରକ୍ ବେଦ’କୁ ଯୋଗଦାନ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ମଣ୍ଡଳ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ୧୯୧ଟି ସୁକ୍ତ ବା ସମୁଦାୟ ୨୦୦୬ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୭ଟି ରକ୍ଷିକୂଳର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିଲା । ସେହି ରକ୍ଷିକୂଳ ଗୁଡିକ ହେଲେ - କଶ୍ଵ (୨୭ ସୁକ୍ତ, ୩୨୧ ମନ୍ତ୍ର), ଆଙ୍ଗିରସ (୯୬ ସୁକ୍ତ, ୧୦୪୭ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୨୭ ସୁକ୍ତ, ୨୩୯ ମନ୍ତ୍ର), ବିଶ୍ଵାମିତ୍ର (୧୮ ସୁକ୍ତ, ୨୩୯ ମନ୍ତ୍ର), ବସିଷ୍ଠ (୯ ସୁକ୍ତ, ୯୧ ମନ୍ତ୍ର), କଶ୍ୟପ (୧ ସୁକ୍ତ, ୧ ମନ୍ତ୍ର), ଓ ଭରତ (୧୩ ସୁକ୍ତ, ୧୦୦ ମନ୍ତ୍ର) ଥିଲା ।

ଏଥିରୁ ପ୍ରଥମ ସୁକ୍ତ ଅଗ୍ନିଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ କରାଯାଇଛି, ଓ ତାଙ୍କ ନାମ ‘ରକ୍ ବେଦ’ର ପ୍ରଥମ ଶବ୍ଦ ଅଟେ । ବାକି ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ ଓ ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଅଗ୍ନି, ଓ ଇନ୍ଦ୍ର ଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ଏହା ସହିତ ବରୁଣ, ମିତ୍ର, ଅଶ୍ଵିନ,ମରୁତ, ଉଷା, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଋତୁ, ରୁଦ୍ର, ବାୟୁ, ବୃହସ୍ପତି, ବିଷ୍ଣୁ, ଦ୍ୟାସ୍ତ୍ୟା, ପୃଥିବୀ, ଓ ବିଶ୍ଵଦେବ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ଗାୟତ୍ରୀ, ତ୍ରିଷୁପ୍, ଅନୁଷୁପ୍, ଜଗତୀ, ବୃହତୀ ଓ ପଞ୍ଜି ଇତ୍ୟାଦି ଛନ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ‘ପ୍ରହେଳିକା ବା କୌତୁହଳପୂର୍ଣ୍ଣ ଦର୍ଶନତତ୍ତ୍ଵ’ ବିଷୟ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଥିଲା, ଯେଉଁ ଗୁଡିକ ପର ସମୟରେ ‘ଉପନିଷଦ’ ରଚନା କରିବା ପାଇଁ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ଥିଲା । ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ସୁକ୍ତ ନାମ	ଦେବତା	ରକ୍ଷି	ମନ୍ତ୍ର
୧.୧	ଅଗ୍ନି-ସୁକ୍ତ	ଅଗ୍ନି	ମଧୁକ୍ଷ୍ମାଃ ବୈଶ୍ଵାମିତ୍ରଃ	ଅଗ୍ନିମୀଳେ ପୁରୋହିତଂ...
୧.୨୨	ବିଷ୍ଣୁ-ସୁକ୍ତ	ବିଷ୍ଣୁ	ମେଧାତିଥିଃ କାଶ୍ଵଃ	ଅତୋ ଦେବା ଅବନ୍ଧୁ...
୧.୩୨	ଇନ୍ଦ୍ର-ସୁକ୍ତ	ଇନ୍ଦ୍ର	ହିରଣ୍ୟସ୍ତ୍ରୁପଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ନୁ ବୀର୍ଯ୍ୟାଣି...
୧.୮୯	ଶାନ୍ତି-ସୁକ୍ତ	ବିଶ୍ଵେ ଦେବା	ଗୌତମଃ ରାତୁଗଣଃ	ଆ ନୋ ଭଦ୍ରଃ କ୍ରତବୋ...
୧.୯୦	ମଧୁ-ସୁକ୍ତ	ବିଶ୍ଵେ ଦେବା	ଗୌତମଃ ରାତୁଗଣଃ	ଋତୁନୀତୀ ନୋ ବରୁଣୋ...
୧.୯୯	ଅଗ୍ନି-ଦୁର୍ଗା-ସୁକ୍ତ	ଅଗ୍ନି	କଶ୍ୟପଃ ମାରିତଃ	ଜାତବେଦସେ ସୁନବାମ...
୧.୧୨୨	ଅଶ୍ଵମେଧ-ସୁକ୍ତ	ଅଶ୍ଵଃ	ଦୀର୍ଘତମାଃ ଔରଥ୍ୟଃ	ମା ନୋ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣୋ...

ମଣ୍ଡଳ – ୭, (ପୁସ୍ତକ - ୭)

“ମଣ୍ଡଳ-୭”, “ଗୃହମନ୍ତ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ମଧ୍ୟ ଜଣା । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ଗୃହମନ୍ତ ଋଷିକୁଳକୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ୪୩ଟି ସୂକ୍ତ ବା ୪୨୯ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଗୃହମନ୍ତ ଋଷିକୁଳର ମୁଖ୍ୟ ଋଷି ‘ମହର୍ଷି ଗୃହମନ୍ତ ଶୌନହୋତ୍ର’ ଥିଲେ । ଗୃହମନ୍ତ ଅଗ୍ନିଦେବ, ଓ ଗଣେଶଙ୍କର ପରମ ଭକ୍ତ ଥିଲେ, ତଥା ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ସବୁଠୁ ପ୍ରିୟ ଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ମଣ୍ଡଳରେ ଅଗ୍ନି, ଓ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଅନେକ ସୂକ୍ତ ରହିଅଛି, ତଥା ଅଶ୍ୱିନ, ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତି, ଆଦିତ୍ୟ, ବରୁଣ, ସବିତା, ରୁଦ୍ର, ମରୁତ, ମିତ୍ରାବରୁଣ, ଓ ବିଶ୍ୱଦେବୀ ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କର ସୂକ୍ତ ଓ ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୨ଟି ଋଷିକୁଳର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ସ୍ଥାନ ପାଇଥିଲା । ସେ ଋଷିକୁଳ ମାନେ ହେଲେ - ଗୃହମନ୍ତ (୩୯ ସୂକ୍ତ, ୩୯୮ ମନ୍ତ୍ର) ଓ ଭୃଗୁ (୪ ସୂକ୍ତ, ୩୧ ମନ୍ତ୍ର) । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଜଗତୀ, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ଓ ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦ ଗୁଡିକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୂକ୍ତ ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୂକ୍ତ	ସୂକ୍ତ ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୭.୧୨	ସଜନୀୟ-ସୂକ୍ତ	ଇନ୍ଦ୍ର	ଗୃହମନ୍ତ ଭାର୍ଗବ ଶୌନକଃ	ଘ୍ନୋ ଜାତ ଏବ ପ୍ରଥମୋ...
୭.୨୩.୧	ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତି-ଗଣେଶ	ଗଣେଶ	ଗୃହମନ୍ତ ଭାର୍ଗବ ଶୌନକଃ	ଗଣାନାଂ ତ୍ୱା ଗଣପତିଂ...
୭.୪୨	କପିଞ୍ଜଲରୂପୀନ୍ଦ୍ରଃ	ଇନ୍ଦ୍ର	ଗୃହମନ୍ତ ଭାର୍ଗବ ଶୌନକଃ	କନିକ୍ରଦଞ୍ଜନୁଷଂ ପ୍ରବୁବାଣ...
୭.୪୩	କପିଞ୍ଜଲରୂପୀନ୍ଦ୍ରଃ	ଇନ୍ଦ୍ର	ଗୃହମନ୍ତ ଭାର୍ଗବ ଶୌନକଃ	ପ୍ରଦକ୍ଷିଣଦତ୍ତି ଗୃଣନ୍ତି...

ମଣ୍ଡଳ – ୩, (ପୁସ୍ତକ - ୩)

“ମଣ୍ଡଳ-୩” କୁ “ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ମଣ୍ଡଳ” ମଧ୍ୟ କୁହାଯାଏ । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର ଗୁରୁକୁଳକୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଗୁରୁକୁଳର ମୁଖ୍ୟ ଋଷି “ ମହର୍ଷି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର” ଅଟନ୍ତି । ସେ ରାଜର୍ଷିରୁ ବ୍ରହ୍ମର୍ଷି ହେଲେ, ଓ ତାଙ୍କର ମହାନତା ପାଇଁ ସେ ସପ୍ତର୍ଷି ମଣ୍ଡଳରେ ସ୍ଥାନ ପାଇଲେ । ସେ ସବିତା (ସୂର୍ଯ୍ୟ), ଅଗ୍ନି ଓ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ବଡ଼ ଉପାସକ ଥିଲେ, ତଥା ତାଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରରେ ଗୋ ମହିମାର ବର୍ଣ୍ଣନା ରହିଅଛି । ଏହି ୩ୟ ମଣ୍ଡଳରେ ସମୁଦାୟ ୬୨ ସୂକ୍ତ ବା ୬୧୭ ମନ୍ତ୍ର ଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ସୂକ୍ତ ଗୁଡିକ ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଙ୍କ (୬୦ ସୂକ୍ତ, ୫୮୮ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ୱାରା, ଓ ଆଙ୍ଗିରସ, ଭୃଗୁ, ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୨ ସୂକ୍ତ, ୨୯ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ୱାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି । ତାଙ୍କ ମଣ୍ଡଳରେ ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ଉଷା, ସବିତା, ମିତ୍ର, ଅଶ୍ୱିନ, ଋତୁ, ପର୍ବତ ଓ ବିଶ୍ୱଦେବ ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କର ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଜଗତୀ, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ ଓ ବୃହତୀ ଆଦି ଛନ୍ଦ ଗୁଡିକ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଛି । ମହର୍ଷି ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର, ସବୁଠୁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ, ଗାୟତ୍ରୀମନ୍ତ୍ରର ରଚୟିତା ଓ ତାହା, ଏହି ୩ୟ ମଣ୍ଡଳର ଅନ୍ତର୍ଗତ ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୂକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୂକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୩.୬୨.୧୦	ଗାୟତ୍ରୀ ମନ୍ତ୍ର	ସବିତା	ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଃ ଗାଧିନଃ	ତଦ୍-ସବିତୁର୍ବରେଣ୍ୟଂ ଭର୍ଗୋ...
୩.୮	ଯଜ୍ଞ ସୂକ୍ତ	ବିଶ୍ୱେଦେବା	ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଃ ଗାଧିନଃ	ଅଞ୍ଜନ୍ତି ଦ୍ୱାମଧ୍ୱରେ...
୩.୪	ଆପ୍ତି ସୂକ୍ତ	ଯାଜ୍ଞିକ	ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରଃ ଗାଧିନଃ	ସମିସ୍ତମିସ୍ତୁମନା ବୋଧ୍ୟସ୍ତେ...

ମଣ୍ଡଳ – ୪, (ପୁସ୍ତକ - ୪)

“ମଣ୍ଡଳ-୪”, “ବାମଦେବ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ପରିଚିତ । ଏହି ମଣ୍ଡଳ, ଆଙ୍ଗିରସ ଗୁରୁକୁଳକୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଗୁରୁକୁଳର ମୁଖ୍ୟ ଋଷି “ମହର୍ଷି ବାମଦେବ” ଅଟନ୍ତି । ସେ ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ସବିତା ଜ୍ଞର ଉପାସକ ଥିଲେ । ସେ, ଏହି ୪ର୍ଥ ମଣ୍ଡଳରେ ଅଗ୍ନିଙ୍କର ଅନେକ ରୂପ ଓ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ତଥା ବର୍ତ୍ତାଶାସ୍ତ୍ର, କୃଷିଶାସ୍ତ୍ର ଓ ଆତ୍ମା ସଂବନ୍ଧୀୟ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଝଠି ସୁକ୍ତ ବା ଝଠି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ ଆଙ୍ଗିରସ ଗୁରୁକୁଳ (ଝଠ ସୁକ୍ତ, ଝଠ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ‘ବାମଦେବ ଗୌତମ’ ନିଜେ ଝଠି ସୁକ୍ତ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ଋତୁ, ଦଧିକ୍ରା, ବରୁଣ, ଉଷା, ଅଶ୍ଵିନ, ବାୟୁ, ବୃହସ୍ପତି, ସବିତା, ବିଶ୍ଵଦେବା, ସ୍ଵର୍ଗ-ପୃଥିବୀ, କ୍ଷେତ୍ରପତି, ଘୃତ, ଆତ୍ମା ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କର ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଜଗତୀ ଓ ଗାୟତ୍ରୀ ଆଦି ଛନ୍ଦ ଗୁଡିକରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ସୁକ୍ତ/ମନ୍ତ୍ର	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୪.୪୦.୫	ସୌରୀ ମନ୍ତ୍ର	ସୂର୍ଯ୍ୟ	ବାମଦେବ ଗୌତମ	ହଂସଃ ଶୁଚିଷଦ୍‌ସୁରତ୍ତରିକ୍ଷସଜ୍ଞୋତା...
୪.୫୭	କୃଷି ସୁକ୍ତ	କ୍ଷେତ୍ରପତି	ବାମଦେବ ଗୌତମ	କ୍ଷେତ୍ରସ୍ୟ ପତିନା...
୪.୫୮	ଆଜ୍ୟ ସୁକ୍ତ	ଅଗ୍ନିସୂର୍ଯ୍ୟାବ୍- ଗୋଘୃତାନାମନ୍ୟତମଃ	ବାମଦେବ ଗୌତମ	ସମୁଦ୍ରାଦୁର୍ମର୍ମଧୁମାଁ...
୪.୫୮.୩	ପଞ୍ଚଦେବତାପରକ	ଅଗ୍ନିସୂର୍ଯ୍ୟାବ୍- ଗୋଘୃତାନାମନ୍ୟତମଃ	ବାମଦେବ ଗୌତମ	ଚତ୍ଵାରି ଶୃଙ୍ଗା ତ୍ରୟୋ ଅସ୍ୟ...

ମଣ୍ଡଳ – ୫, (ପୁସ୍ତକ - ୫)

“ମଣ୍ଡଳ-୫”, “ଆତ୍ରେୟ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ଜଣା । ଏହି ମଣ୍ଡଳକୁ ‘ଆତ୍ରେୟ ଗୁରୁକୁଳ’କୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଗୁରୁକୁଳର ମୁଖ୍ୟ “ମହର୍ଷି ଅତ୍ରି” ଅଟନ୍ତି । ସେ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଅଗ୍ନି, ଓ ସବିତାଙ୍କର ଉପାସକ ଥିଲେ, ତଥା ଅଶ୍ୱିନୀକୁମାରଙ୍କର କୃପା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଥିଲା । ତାଙ୍କୁ ‘ପ୍ରଜାପତି’ ମଧ୍ୟ କୁହନ୍ତି । ସେ, ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ଅଗ୍ନିଙ୍କର ସହକର୍ମୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, ତଥା ମାନବ ମଙ୍ଗଳ ସକାଶେ ‘ସ୍ୱସ୍ତି ସୁକ୍ତ’ ଓ କଲ୍ୟାଣ ସୁକ୍ତ ଆଦି ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୮୭ଟି ସୁକ୍ତ ବା ୭୭୭ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳର ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ, ୫ଟି ଗୁରୁକୁଳ ଦ୍ୱାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ସେମାନେ ହେଲେ, ଆଙ୍ଗିରସ (୩ ସୁକ୍ତ, ୧୯ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୧ ସୁକ୍ତ, ୪ ମନ୍ତ୍ର), ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୨ ସୁକ୍ତ, ୧୯ମନ୍ତ୍ର), ଅତ୍ରି (୭୯ ସୁକ୍ତ, ୬୫୫ ମନ୍ତ୍ର), ବସିଷ୍ଠ (୧ ସୁକ୍ତ, ୧୫ ମନ୍ତ୍ର), ତଥା ମହର୍ଷି ଅତ୍ରି ଓ ମହର୍ଷି କଶ୍ୟପ (୧ ସୁକ୍ତ, ୧୫ ମନ୍ତ୍ର) । ଏହିସବୁ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ, ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ବିଶ୍ୱଦେବା, ମରୁତ, ମିତ୍ରା-ବରୁଣ, ଅଶ୍ୱିନ, ଉଷା, ସବିତା, ପର୍ଜ୍ୟନ୍ୟା, ପୃଥିବୀ ଓ ବରୁଣ ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଥିବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ, ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ, ପଞ୍ଜି ଓ ଜଗତୀ, ଆଦି ଛନ୍ଦ ମାନଙ୍କରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ଛନ୍ଦ	ମନ୍ତ୍ର
୫.୫	ଆତ୍ରି ସୁକ୍ତ	ଯାଜ୍ଞିକ	ବସୁଶ୍ରୁତଃ ଆତ୍ରେୟଃ	ଗାୟତ୍ରୀ	ସୁସମିଦାୟ ଶୋଚିଷେ...
୫.୪୭	ସ୍ୱସ୍ତି ସୁକ୍ତ	ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ	ଭୌମଃ ଅତ୍ରିଃ	ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍	ତମୁ ଷ୍ଟୁହି ଯଃ ସ୍ୱିଷ୍ଟଃ...
୫.୮୭	କଲ୍ୟାଣ ସୁକ୍ତ	ସବିତା	ଶ୍ୟାବାଶ୍ୱଃ ଆତ୍ରେୟଃ	ଗାୟତ୍ରୀ	ତସ୍ରବିତୁର୍ବୃଣୀମହେ ବୟଂ...

ମଣ୍ଡଳ - ୭, (ପୁସ୍ତକ - ୭)

“ମଣ୍ଡଳ-୭”, “ଭରଦ୍ବାଜ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ଜଣା । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ଆଜିରସ ଗୁରୁକୁଳର ମହର୍ଷି ଭରଦ୍ବାଜଙ୍କୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ମହର୍ଷି ଭରଦ୍ବାଜ ଜଣେ ଦୀର୍ଘଜୀବୀ ଋଷି ଥିଲେ । ସେ, ଅନେକ ବିଦ୍ୟାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । ସେ, ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଠାରୁ ବ୍ୟାକରଣ ଓ ଆୟୁର୍ବେଦ, ମହର୍ଷି ତୃଗୁଙ୍କ ଠାରୁ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ଶିକ୍ଷା କରିଥିଲେ, ତଥା ଶିକ୍ଷାଶାସ୍ତ୍ର, ଅର୍ଥଶାସ୍ତ୍ର, ଧନୁର୍ବେଦ, ଓ ଭୌତିକ ବିଜ୍ଞାନ ଆଦି ଅନେକ ବିଦ୍ୟାର ଅଧିକାରୀ ଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହିସବୁ ବିଦ୍ୟା ପରସମୟରେ ଅନେକ ବେଦ ଓ ଶାସ୍ତ୍ର ରଚନା କରିବାରେ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଅର୍ପଣ କରିଥିଲା । 'ଋକ୍ ବେଦ'ରେ ତାଙ୍କର ଭୂମିକା ମଧ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲା । ସେ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଅଗ୍ନି, ଓ ସରସ୍ବତୀଙ୍କର ଉପାସକ ଥିଲେ । ସେ 'ଋକ୍ ବେଦ'ରେ ମାନବ ଅନ୍ତର୍ସ୍ଥିତ ଅଗ୍ନିର ମହତ୍ବ, ବାତ୍ୟ ଓ ଜ୍ଞାନର ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟବହାର, ସରସ୍ବତୀଙ୍କ ସ୍ମୃତି, ଯୁଦ୍ଧଶସ୍ତ୍ର ଓ ଆତ୍ମରକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ଉପଦେଶ ଓ ସ୍ମୃତି ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୭୫ଟି ସୁକ୍ତ ବା ୭୭୫ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏ ସମସ୍ତ ମନ୍ତ୍ର ଆଜିରସ ଗୁରୁକୁଳ ଦ୍ବାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ସେଥିରୁ ୫୭ଟି ସୁକ୍ତ ଭରଦ୍ବାଜଙ୍କ ଦ୍ବାରା ଓ ବାକି ତାଙ୍କ ପରିବାର ଓ ଶିଷ୍ୟଙ୍କ ଦ୍ବାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏ ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ଗୋ, ବିଶ୍ବଦେବା, ଅଶ୍ବିନ, ପୁଷା, ସରସ୍ବତୀ, ଉଷା, ମିତ୍ର-ବରୁଣ, ମରୁତ, ବିଷ୍ଣୁ, ସବିତା, ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ, ରୁଦ୍ର, ବୃହସ୍ପତି ଆଦି ଦେବତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ମୃତି କରାଯାଇଛି । ଏ ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ, ଜଗତୀ, ବୃହତୀ ଓ ଉଷ୍ଟିକ୍ ଆଦି ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲ୍‌ରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୭.୯.୪	ଅନ୍ତଃଅଗ୍ନି ମନ୍ତ୍ର	ବୈଶ୍ବନରଃ ଅଗ୍ନିଃ	ଭରଦ୍ବାଜଃ ବାର୍ହସ୍ପତ୍ୟଃ	ଅୟଂ ହୋତା ପ୍ରଥମଃ...
୭.୧୪.୭	ଅନ୍ତଃଅଗ୍ନି ମନ୍ତ୍ର	ଅଗ୍ନିଃ	ଭରଦ୍ବାଜଃ ବାର୍ହସ୍ପତ୍ୟଃ	ଅଗ୍ନିରିଦି ପ୍ରଚେତା...
୭.୨୮	ଗୋ ସୁକ୍ତ	ଗାବଃ	ଭରଦ୍ବାଜଃ ବାର୍ହସ୍ପତ୍ୟଃ	ଆ ଗାବୋ ଅଗ୍ନନ୍ତୁ...
୭.୨୭	ସରସ୍ବତୀ ସୁକ୍ତ	ସରସ୍ବତୀ	ଭରଦ୍ବାଜଃ ବାର୍ହସ୍ପତ୍ୟଃ	ସୁଷେ ନରା ଦିବୋ ଅସ୍ୟ...
୭.୨୫	ଯୁଦ୍ଧଶସ୍ତ୍ର ସୁକ୍ତ	ଯୁଦ୍ଧଶସ୍ତ୍ର	ପାୟୁଃ ଭାରଦ୍ବାଜଃ	ଜୀମୂତସ୍ୟେବ ଭବତି ପ୍ରତୀକଂ...

ମଣ୍ଡଳ - ୭, (ପୁସ୍ତକ - ୭)

“ମଣ୍ଡଳ-୭”, “ବସିଷ୍ଠ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ମଧ୍ୟ ପରିଚିତ । ଏହି ମଣ୍ଡଳ ‘ବସିଷ୍ଠ ଗୁରୁକୁଳ’କୁ ସମର୍ପିତ କରାଯାଇଛି । ଏହି ଗୁରୁକୁଳର ମୁଖ୍ୟ ‘ମହର୍ଷି ବସିଷ୍ଠ’ ଅଟନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କର ସାଧନା, ନିଷ୍ଠା ଓ ବିଚାର ପାଇଁ ପ୍ରସିଦ୍ଧ । ‘ଋକ୍ ବେଦ’ରେ ତାଙ୍କର ବିଚାର ଓ ଉପଦେଶ, ତାଙ୍କର ରଚନାରୁ ମିଳିଥାଏ । ତାଙ୍କ ବିଚାରରେ, ତୁଳନାତ୍ମକକୁ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେବା ଅପେକ୍ଷା ଗୁଣାତ୍ମକକୁ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ, ଇନ୍ଦ୍ର ଓ ବରୁଣ ଉଭୟଙ୍କର ପରିପୁରକ, କେହି ବଡ଼ ନୁହଁନ୍ତି, ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କର ଗୁଣ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଓ ବଡ଼ ଅଟନ୍ତି । ‘ଋକ୍ ବେଦ’ରେ ତାଙ୍କ ରଚନା ଗୁଡ଼ିକ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରେରଣା ଦାୟକ ଓ ଦର୍ଶନତତ୍ତ୍ବର ପରିଚୟ ଦିଏ, ତାଙ୍କ ମତରେ ମାନବ ନିଜର ଅର୍ଥ ବୁଝିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ଓ ସେହି ଅନୁସାରେ କର୍ମ, ଓ ଧର୍ମ କରିବା ଦରକାର, ତଥା ନିଜର ପ୍ରତିଭା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ କରି ସମାଜର ମଙ୍ଗଳ କରିବା ଦରକାର । ତାଙ୍କ ପାଖରେ ‘କାମଧେନୁ’ ଓ ‘ନନ୍ଦିନୀ’ ନାମକ ଗୋ ମାତା ଥିଲେ, ଯାହାକୁ ସେ ତାଙ୍କର ସନ୍ତାନ ମାନୁଥିଲେ, ଏଥିରୁ ଜଣାପଡେ ସେ ଗୋ ମହିମାକୁ କେତେ ଗୁରୁତ୍ବ ଦେଉଥିଲେ । ସେ, ସୂର୍ଯ୍ୟ କାହିଁକି ବରେଣ୍ୟ, ନଦୀର ମହାତ୍ମ୍ୟ, ଜଳର ମହାତ୍ମ୍ୟ, ରୁଦ୍ର ଓ ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ମହାତ୍ମ୍ୟ ଆଦି ଅନେକ ବିଷୟରେ ‘ଋକ୍ ବେଦ’ରେ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ସେ ଅତି ପ୍ରସିଦ୍ଧ “ମହାମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ମନ୍ତ୍ର” ରଚନା କରିଥିଲେ । ସେ, “ଯୋଗ ବସିଷ୍ଠ”, “ବସିଷ୍ଠ ଧର୍ମସୂତ୍ର”, “ବସିଷ୍ଠ ସଂହିତା” ଆଦି ଅନେକ ଶାସ୍ତ୍ର ରଚନା କରିଥିଲେ, ଯାହା ପର ସମୟରେ ‘ଯୋଗସୂତ୍ର’, ଓ ‘ବେଦାନ୍ତ’ ଆଦି ରଚନା କରିବାପାଇଁ ପ୍ରେରଣା କରିଥିଲା । ସେ, ଅଗ୍ନି, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଇନ୍ଦ୍ର, ଋଦ୍ର ଓ ବିଷ୍ଣୁ ଙ୍କର ଉପାସକ ଥିଲେ । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୧୦୪ଟି ସୂକ୍ତ ବା ୮୪୧ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ସୂକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ବସିଷ୍ଠ ଗୁରୁକୁଳ (୧୦୨ ସୂକ୍ତ, ୮୩୨ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ବାରା ତଥା ଆଙ୍ଗିରସ ଓ ବସିଷ୍ଠ (୨ ସୂକ୍ତ, ୯ ମନ୍ତ୍ର) ଦ୍ବାରା ରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ଏ ସମସ୍ତ ସୂକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ, ଅଗ୍ନି, ଇନ୍ଦ୍ର, ବିଶ୍ବଦେବା, ମରୁତ, ମିତ୍ରା-ବରୁଣ, ଅଶ୍ବିନ, ଉଷା, ଇନ୍ଦ୍ର-ବରୁଣ, ବାୟୁ, ସରସ୍ବତୀ, ଋଦ୍ର, ଆପଃ, ଆଦିତ୍ୟ, ବିଷ୍ଣୁ, ବୃହସ୍ପତି, ସବିତା, ଭଗ, ଦଧିକ୍ରା, ଋତୁ, ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ, ପର୍ଜନ୍ୟ ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି

ସମସ୍ତ ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ, ଜଗତୀ, ବୃହତୀ ଆଦି ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୭.୨	ଆପ୍ତି ସୁକ୍ତ	ଯାଜ୍ଞିକ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ଭୃଷସ୍ତ୍ର ନଃ ସମିଧମଗ୍ନେ...
୭.୪୬	ରଦ୍ର ସୁକ୍ତ	ରଦ୍ରଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ଇମା ରୁଦ୍ରାୟ ସ୍ଥିରଧନ୍ୱନେ...
୭.୫୯.୧୨	ମହାମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ମନ୍ତ୍ର	ରଦ୍ରଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ତ୍ର୍ୟମ୍ବକଂ ଯଜାମହେ ସୁଗନ୍ଧିଂ...
୭.୬୦.୧	ସୂର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ୟଦଦ୍ୟା ସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରବୋଽନାଗା...
୭.୬୨.୧-୩	ସୂର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ଭଦ୍-ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ବୃହଦର୍ଚୀଂଷ୍ୟଶ୍ରେତ୍-ପୁରୁ...
୭.୬୬.୧୪-୧୬	ସୂର୍ଯ୍ୟ ମନ୍ତ୍ର	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ୟଦୀମାଶୁର୍ବହତି ଦେବ ଏତଶୋ...
୭.୧୦୦	ବିଷ୍ଣୁ ସୁକ୍ତ	ବିଷ୍ଣୁଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ନୁ ମର୍ତ୍ତୋ ଦୟତେ ସନିଷ୍ୟନ୍ୟୋ...
୭.୧୦୩	ମଣ୍ଡୁକ ସୁକ୍ତ	ମଣ୍ଡୁକାଃ	ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ	ସଂବସ୍ରତଂ ଶଶୟାନା...

ମଣ୍ଡଳ – ୮, (ପୁସ୍ତକ - ୮)

“ମଣ୍ଡଳ-୮”, ଏଥିରେ 'କଣ୍ଠ ଋଷିକୁଳ'ଙ୍କର ଅଧିକାଂଶ ମନ୍ତ୍ର ଥିବାରୁ, ଏହା "କଣ୍ଠ ମଣ୍ଡଳ" ନାମରେ ପରିଚିତ । 'କଣ୍ଠ ଋଷିକୁଳ'ର ମୁଖ୍ୟ ମହର୍ଷି କଣ୍ଠ, ଜଣେ ଅତିଥି ପ୍ରିୟ ଓ ଯାଜ୍ଞିକ ଋଷି ଭାବରେ ବିଖ୍ୟାତ ଥିଲେ । ସେ, ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ଭକ୍ତ ଥିଲେ, ତଥା ତାଙ୍କୁ ଅଶ୍ୱିନଙ୍କର କୃପା ପ୍ରାପ୍ତ ଥିଲା । 'ଋକ୍ ବେଦ'ରେ ତାଙ୍କର ଅନେକ ସୁକ୍ତ ଓ ମନ୍ତ୍ର, ଲୌକିକ ଜ୍ଞାନ-ବିଜ୍ଞାନ, ଓ ଅନିଷ୍ଟ ନିବାରଣ ବିଷୟରେ ରଚିତ ହୋଇଛି । ସେ, ଗୋ ମହିମାର ଉପଦେଶ ଓ ପୂଜା ବିଷୟରେ ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ରଚନା କରିଛନ୍ତି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୧୦୩ଟି ସୁକ୍ତ, ବା ୧୭୧୬ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏଥି ମଧ୍ୟରୁ ୧୧ଟି ସୁକ୍ତ (୮.୪୯ - ୫୯) ବାଲଗିଲ୍ୟ ସୁକ୍ତ ନାମରେ ପରିଚିତ ।

ଏହି ମଣ୍ଡଳର ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ ୬ଟି ଋଷିକୁଳ ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ଯଥା, କଶ୍ଵ (୫୫ ସୁକ୍ତ, ୯୯୩ ମନ୍ତ୍ର), ଆଙ୍ଗିରସ (୨୫ ସୁକ୍ତ, ୪୬୦ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୧ ସୁକ୍ତ, ୨୧ ମନ୍ତ୍ର), ଅତି (୭ ସୁକ୍ତ, ୮୮ ମନ୍ତ୍ର), କଶ୍ୟପ (୨ ସୁକ୍ତ, ୨୪ ମନ୍ତ୍ର), ଭୃଗୁ (୪ ସୁକ୍ତ, ୪୭ ମନ୍ତ୍ର), ତଥା ମିଶ୍ଵିତ (୪ ସୁକ୍ତ, ୨୨ ମନ୍ତ୍ର) । ଏହି ସୁକ୍ତ ଗୁଡିକ ଇନ୍ଦ୍ର, ଅଗ୍ନି, ଅଶ୍ଵିନ, ମରୁତ, ଆଦିତ୍ୟ, ବରୁଣ, ମିତ୍ର-ବରୁଣ, ବିଶ୍ଵଦେବା, ଆଦି ଦେବତା ମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ସୁକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ବୃହତୀ, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍, ଗାୟତ୍ରୀ, ଉଷ୍ଠିକ୍, ଓ ଜଗତୀ ଆଦି ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୁକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୮.୬୧.୧୩	ଦୁଃସ୍ଵପ୍ନ ନିବାରଣ ମନ୍ତ୍ର	ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ଭର୍ଗଃ ପ୍ରାଗାଥଃ	ୟତ ଇନ୍ଦ୍ର ଭୟାମହେ...
୮.୯୭.୪	କପୋଳଶକ୍ତି ମନ୍ତ୍ର	ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ରେଭଃ କାଶ୍ୟପଃ	ୟଚ୍ଛକ୍ରାସି ପରାବତି...
୮.୧୦୦	ଇନ୍ଦ୍ର-ବାକ୍ ସୁକ୍ତ	ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ନେମଃ ଭାର୍ଗବଃ	ଅୟଂ ତ ଏମି ତନ୍ମା...
୮.୧୦୧.୧୫-୧୬	ଗୋ ମହିମା ମନ୍ତ୍ର	ଗୌଃ	ଜମଦଗ୍ନିଃ ଭାର୍ଗବଃ	ମାତା ରୁଦ୍ରାଣାଂ ଦୁହିତା ବସୁନାଂ...

ମଣ୍ଡଳ – ୯, (ପୁଷ୍ତକ - ୯)

“ମଣ୍ଡଳ-୯”, “ସୋମ ମଣ୍ଡଳ” ନାମରେ ମଧ୍ୟ ଜଣା । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ କେବଳ ‘ସୋମ ସୁକ୍ତ’ ଗୁଡିକ ଅଛି । ଏହି ‘ସୋମ ସୁକ୍ତ’ ଗୁଡିକ ୩ ପ୍ରକାରରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ, ଯଥା, ୧). ସୋମ ଲତା ବା ଗଛ ବା ଦ୍ରବ୍ୟାଦି ର ଚରିତ୍ର ବା ଲକ୍ଷଣ ଗୁଡିକ, ୨). କିପରି ‘ସୋମ ରସ’ ବାହାର କରାଯାଏ, ତା’ର ପଦ୍ଧତି ଓ ୩). ‘ସୋମଯଜ୍ଞ’ରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଉଥିବା ସୁକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ୧୧୪ଟି ସୁକ୍ତ, ବା ୧୧୦୮ଟି ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ସୁକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡିକ ୯ଟି ଗୁରୁକୁଳ ଦ୍ଵାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି, ଯଥା, କଶ୍ଵ (୮ ସୁକ୍ତ, ୫୦ ମନ୍ତ୍ର), ଆଙ୍ଗିରସ

(୩୦ ସୂକ୍ତ, ୨୧୭ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୨ ସୂକ୍ତ, ୧୨ ମନ୍ତ୍ର), ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୫ ସୂକ୍ତ, ୪୪ ମନ୍ତ୍ର), ଅତି
(୨ ସୂକ୍ତ, ୧୬ ମନ୍ତ୍ର), ବସିଷ୍ଠ (୧ ସୂକ୍ତ, ୬ ମନ୍ତ୍ର), କଶ୍ୟପ (୩୬ ସୂକ୍ତ, ୩୦୦ ମନ୍ତ୍ର), ଭରତ (୨
ସୂକ୍ତ, ୨୭ ମନ୍ତ୍ର), ଭୃଗୁ (୧୪ ସୂକ୍ତ, ୧୩୬ ମନ୍ତ୍ର), ତଥା ମିଶ୍ରିତ ଋଷିଗଣ (୬ ସୂକ୍ତ, ୧୯୬ ମନ୍ତ୍ର)
। ଏହି ମଣ୍ଡଳର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ, ଗାୟତ୍ରୀ, ଜଗତ୍ରୀ, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ଓ ଉଷ୍ଟିକ୍ ଆଦି
ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଥିବା ସୂକ୍ତ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୯.୫ ସୂକ୍ତ "ଆପ୍ତି
ସୂକ୍ତ" ଓ ଏହା ଯାଜ୍ଞିକ ଅଟେ ।

ମଣ୍ଡଳ – ୧୦, (ପୁଷ୍ପକ - ୧୦)

'ମଣ୍ଡଳ-୧୦'ରେ, ଯେଉଁ ସୂକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ୧ମ ରୁ ୯ମ ମଣ୍ଡଳ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ
ହୋଇପାରୁ ନଥିଲା, ସେ ସବୁ ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମଣ୍ଡଳର
ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନେକ ପ୍ରକାରର, ଯଥା ପୌରାଣିକ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଦର୍ଶନିକ, ସାମାଜିକ, ବିଶ୍ୱ
ନିର୍ମାଣ, ରକ୍ଷା, ଜ୍ଞାନ, ଦାନ, ଧର୍ମ ଓ ନୀତି ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି
ମଣ୍ଡଳରେ ୧୯୧ ସୂକ୍ତ ବା ୧୭୫୪ ମନ୍ତ୍ର ରହିଅଛି । ଏହି ସୂକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ୯ଟି ଋଷିକୁଳ ଓ
ଅନେକ ଅନ୍ୟ ଋଷିଗଣଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ରଚନା କରାଯାଇଛି । ସେମାନେ ହେଲେ, କଶ୍ଵ (୧ ସୂକ୍ତ,
୯ ମନ୍ତ୍ର), ଆଙ୍ଗିରସ (୫୮ ସୂକ୍ତ, ୪୮୫ ମନ୍ତ୍ର), ଅଗସ୍ତ୍ୟ (୪ ସୂକ୍ତ, ୪୦ମନ୍ତ୍ର), ବିଶ୍ୱାମିତ୍ର (୧୨
ସୂକ୍ତ, ୯୧ ମନ୍ତ୍ର), ଅତି (୮ ସୂକ୍ତ, ୧୧୨ ମନ୍ତ୍ର), ବସିଷ୍ଠ (୨୭ ସୂକ୍ତ, ୨୭୭ ମନ୍ତ୍ର), କଶ୍ୟପ (୩
ସୂକ୍ତ, ୨୪ ମନ୍ତ୍ର), ଭରତ (୪ ସୂକ୍ତ, ୪୨ ମନ୍ତ୍ର), ଭୃଗୁ (୨୪ ସୂକ୍ତ, ୨୫୫ ମନ୍ତ୍ର), ତଥା ମିଶ୍ରିତ
ଋଷିଗଣ (୬ ସୂକ୍ତ, ୪୪ ମନ୍ତ୍ର), ଓ ଅଜ୍ଞାତ ଋଷିଗଣ (୪୪ସୂକ୍ତ, ୩୭୧ ମନ୍ତ୍ର) । ଏହି ସୂକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର
ଗୁଡ଼ିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ଇନ୍ଦ୍ର, ଅଗ୍ନି, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ସବିତା, ଉଷା, ପ୍ରଜାପତି, ଓ ଆପଃ ଇତ୍ୟାଦି ଦେବତା,
ତଥା ଅନେକ ଅଦେବତା ମାନଙ୍କର ସ୍ତୁତି କରାଯାଇଛି । ଏହି ସୂକ୍ତର ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ସମସ୍ତ
୧୩ଟି ମୁଖ୍ୟ ଛନ୍ଦରେ ରଚନା କରାଯାଇଛି । ଏହି ମଣ୍ଡଳରେ ଅନେକ ସୂକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ
ଅନେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ଏବେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ବ୍ୟବହାର ହୋଇଆସୁଅଛି ।

ଏଥିରେ ଥିବା ମୁଖ୍ୟ ଓ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୂକ୍ତ ବା ମନ୍ତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା ତଳେ ଟେବୁଲରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ସୂକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ର ନାମ	ଦେବତା	ଋଷି	ମନ୍ତ୍ର
୧୦.୧୦	ୟମ-ୟମୀ ଉକ୍ତି	ୟମଃ ଯମୀ	ବୈବସ୍ୱତୀ ଯମୀ ଯମଃ ବୈବସ୍ୱତୋ	ଓ ତିସ୍ରାୟାଂ ସଖ୍ୟା...
୧୦.୧୩	ହବିର୍ଧାନ ସୂକ୍ତ	ହବିର୍ଧାନେ	ବିବସ୍ୱାନ୍ ଆଦିତ୍ୟଃ	ୟୁଜେ ବାଂ ବ୍ରହ୍ମ...
୧୦.୧୫	ପିତୃ ଯଜ୍ଞ ସୂକ୍ତ	ପିତରଃ	ଶଙ୍ଖଃ ଯାମାୟନଃ	ଉଦୀରତାମବର ଉପୁରାସ...
୧୦.୧୮	ପିତୃ ଯଜ୍ଞ ସୂକ୍ତ	ପିତୃମେଧଃ	ସଂକୁସୁକଃ ଯାମାୟନଃ	ପରଂ ମୃତ୍ୟୋ ଅନୁ...
୧୦.୩୭	ସୂର୍ଯ୍ୟ ସୂକ୍ତ	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ଅଭିତପାଃ ସୌର୍ଯ୍ୟଃ	ନମୋ ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ...
୧୦.୪୭	ଇନ୍ଦ୍ର ବୈକୁଣ୍ଠ	ବୈକୁଣ୍ଠଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ସପ୍ତଗୁଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ଜଗ୍ନୁତ୍ୱା ତେ ଦକ୍ଷିଣମିନ୍ଦ୍ର...
୧୦.୪୮	ଇନ୍ଦ୍ର ବୈକୁଣ୍ଠ	ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ବୈକୁଣ୍ଠଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ	ଅହଂ ଭୁବଂ ବସୁନଃ...
୧୦.୫୯	ଯାଜ୍ଞିକ	ଯାଜ୍ଞିକ	ବୟଃ ଶୁତବୟଃ	ପ୍ର ତାର୍ଯ୍ୟୟୁଃ ପ୍ରତରଂ...
୧୦.୬୦.୭-୧୧	ଜୀବ ମନ୍ତ୍ର	ଜୀବଃ	ବିପ୍ରବନ୍ଧୁଃ ଗୌପାୟନଃ	ଅୟଂ ମାତାୟଂ ପିତାୟଂ...
୧୦.୬୦	ଯାଜ୍ଞିକ	ଯାଜ୍ଞିକ	ସୁମିତ୍ରଃ ବାଧ୍ର୍ୟଶୁଃ	ଇମାଂ ମେ ଅଗ୍ନେ ସମିଧଂ...
୧୦.୬୧	ଜ୍ଞାନ ସୂକ୍ତ	ଜ୍ଞାନମ୍	ବୃହସ୍ପତିଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ବୃହସ୍ପତେ ପ୍ରଥମଂ ବାତୋ...
୧୦.୬୫	ନଦୀ ସୂକ୍ତ	ନଦୀଃ	ସିରୁକ୍ଷିତ୍ ପ୍ରେୟମେଧଃ	ପ୍ର ସୁ ବ ଆପୋ...
୧୦.୮୧-୮୨	ବିଶ୍ୱକର୍ମା ସୂକ୍ତ	ବିଶ୍ୱକର୍ମା	ବିଶ୍ୱକର୍ମା ଭୌବନଃ	ୟ ଇମା ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାନି...
୧୦.୮୩	ମନ୍ତ୍ରୀ ସୂକ୍ତ	ମନ୍ତ୍ରୀଃ	ମନ୍ତ୍ରୀଃ ତାପସଃ	ୟସ୍ତେ ମନୋଽବିଧଦୁଜ୍ଞ...
୧୦.୮୫	ବିବାହ ସୂକ୍ତ	ସୂର୍ଯ୍ୟଃ	ସାବିତ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟା	ସତ୍ୟେନୋଭିତା ଭୂମିଃ...
୧୦.୯୦	ପୁରୁଷ ସୂକ୍ତ	ପୁରୁଷଃ	ନାରାୟଣଃ	ସହସ୍ରଶୀର୍ଷା ପୁରୁଷଃ...
୧୦.୯୬	ହରି ସୂକ୍ତ	ହରିଃ	ବରୁଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ପ୍ର ତେ ମହେ ବିଦଧେ...
୧୦.୯୭	ଔଷଧ ସୂକ୍ତ	ଔଷଧୟଃ	ଆଥର୍ବଣଃ ଭିଷକ୍	ୟ ଔଷଧୀଃ ପୂର୍ବା ଜାତା...
୧୦.୧୦୭	ଦକ୍ଷିଣା ସୂକ୍ତ	ଦକ୍ଷିଣା ଦକ୍ଷିଣାବାତାରଃ	ଦିବ୍ୟଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ ପ୍ରଜାପତ୍ୟା	ଆବିରଭୁନ୍ନୁହି ମାଘୋନମେଷାଂ...
୧୦.୧୦୮	ସରମା-ପଣି ଉକ୍ତି	ସରମା ପଣୟଃ	ସରମା ପଣୟଃ	କିମିଚ୍ଛନ୍ତୀ ସରମା...
୧୦.୧୧୦	ଯାଜ୍ଞିକ	ଯାଜ୍ଞିକ	ଜମଦଗ୍ନିଃ ଭାର୍ଗବଃ ରାମଃ ଜାମଦଗ୍ନୀଃ	ସମିଜ୍ଞୋ ଅଦ୍ୟ ମନୁଷୋ...
୧୦.୧୧୭	ଦାନ ସୂକ୍ତ	ଧନାନୁଦାନଂ	ଭିକ୍ଷୁଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ନ ବା ଉ ଦେବାଃ...
୧୦.୧୨୧	ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭ ସୂକ୍ତ	କଃ (ପ୍ରଜାପତିଃ)	ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ	ହିରଣ୍ୟଗର୍ଭଃ ସମବର୍ତ୍ତତାଗ୍ନେ...
୧୦.୧୨୩	ବେନ ସୂକ୍ତ	ବେନଃ	ବେନଃ ଭାର୍ଗବଃ	ଅୟଂ ବେନଶ୍ଳୋଦୟତ୍-ପୃଶ୍ନିଗର୍ଭା...
୧୦.୧୨୫	ଆତ୍ମା ସୂକ୍ତ	ଆତ୍ମା	ବାକ୍ ଆମ୍ବୁଶୀ	ଅହଂ ରୁଦ୍ରେଭିର୍ବସୁଭିଷ୍ଣୁ...
୧୦.୧୨୭	ରାତ୍ରି ସୂକ୍ତ	ରାତ୍ରିଃ	କୁଶିକଃ ସୌଭରଃ ରାତ୍ରିଃ ଭାରଦ୍ୱାଜୀ	ରାତ୍ରୀ ବ୍ୟଖ୍ୟଦାୟତୀ...
୧୦.୧୨୯	ନାସଦୀୟ ସୂକ୍ତ	ଭାବବୃତ୍ତମ୍	ପରମେଷ୍ଠି ପ୍ରଜାପତିଃ	ନାସଦାସୀନ୍ନୋ ସଦାସୀଉଦାନୀଂ...

୧୦.୧୩୦	ନାସଦୀୟ ସୁକ୍ତ	ଭାବବୃତ୍ତମ୍	ୟଞ୍ଜଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ	ୟୋ ଯଞ୍ଜୋ ବିଶ୍ୱତସ୍ତନ୍ତୁଭିସ୍ତତ...
୧୦.୧୪୬	ଅରଣ୍ୟ ସୁକ୍ତ	ଅରଣ୍ୟାନୀ	ଐରଂମଦଃ ଦେବମୁନିଃ	ଅରଣ୍ୟାନ୍ୟରଣ୍ୟାନ୍ୟସୌ ଯା...
୧୦.୧୬୨	ଗର୍ଭସଂସ୍ରାବ ସୁକ୍ତ	ଗର୍ଭସଂସ୍ରାବେପ୍ରାୟଶ୍ଚିତଂ	ରକ୍ଷୋହା ବ୍ରାହ୍ମଃ	ବ୍ରହ୍ମଣାଗ୍ନିଃ ସଂବିଦାନୋ...
୧୦.୧୬୪	ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ନାଶନ ସୁକ୍ତ	ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନନାଶନଂ	ପ୍ରଚେତାଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ଅପେହି ମନସସ୍ତତେପ...
୧୦.୧୭୯	ଗୋ ସୁକ୍ତ	ଗାବଃ	କକ୍ଷୀବତଃ ଶବରଃ	ମୟୋଭୂର୍ବାତୋ ଅଭି ବାତୁସ୍ରା...
୧୦.୧୭୩-୧୭୪	ରାଜାଭିଷେକ ସୁକ୍ତ	ରାଜା	ଅଭିବର୍ତ୍ତଃ ଆଙ୍ଗିରସଃ	ଆ ଦ୍ୱାହାର୍ଷମନ୍ତରେଧି...
୧୦.୧୭୭	ମାୟାଭେଦ ସୁକ୍ତ	ମାୟାଭେଦଃ	ପତଙ୍ଗଃ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ	ପତଙ୍ଗମକ୍ତମସ୍ତରସ୍ୟ ମାୟାୟା...
୧୦.୧୭୮	ତାର୍ଷ୍ୟ ସୁକ୍ତ	ତାର୍ଷ୍ୟଃ	ଅରିଷ୍ଟନେମିଃ ତାର୍ଷ୍ୟଃ	ତ୍ୟମ୍ ସୁ ବାଜିନଂ ଦେବଭୂତଂ...
୧୦.୧୮୩	ପୁତ୍ରକାମ୍ୟ ସୁକ୍ତ	ୟଜମାନଃ	ପ୍ରଜାବାନ୍ ପ୍ରାଜାପତ୍ୟଃ	ଅପଶ୍ୟଂ ତ୍ୱା ମନସା...

'ରକ୍ ବେଦ' ରଚନାରେ ପ୍ରାୟ ୩୦ ଜଣ ନାରୀ ରକ୍ଷି (ରକ୍ଷିକା) ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରଦ୍ରଷ୍ଟ୍ରୀ ଥିଲେ । ସେମାନେ ହଲେ, ଘୋଷା କକ୍ଷିବତୀ, ଦକ୍ଷିଣା ପ୍ରଜାପତ୍ୟା, ବିଶ୍ୱବାରା ଆତ୍ରେୟୀ, ଗୋଧା ରକ୍ଷିକା, ଅପାଲା ଆତ୍ରେୟୀ, ଯମୀ ବୈବସ୍ୱତୀ, ଲୋପମୁଦ୍ରା, ରୋମଶା ସ୍ୱନୟା, ଅଦିତି ଦାକ୍ଷାୟଣୀ, ରାତ୍ରି ଭାରଦ୍ୱାଜୀ, ବସୁକ୍ରପତ୍ନୀ , ସାବିତ୍ରୀ ସୂର୍ଯ୍ୟା, ଇନ୍ଦ୍ରାଣି, ସରମା ଦେବସୁନୀ, ଉର୍ବଶୀ, ଶଶ୍ୱତୀ ଆଙ୍ଗିରସୀ, ଅଦିତି, ଭୃହୁ ବ୍ରହ୍ମଜାୟା, ଦୃଷ୍ଟା ଗର୍ଭକର୍ତ୍ତା, ବାକ୍ ଆମ୍ବୁଶୀ, ଶ୍ରଦ୍ଧା କାମାୟନୀ, ଶତୀ ପୌଲୋମୀ, ସାର୍ପରାଜ୍ଞୀ, ସିକତା ନିବାବରୀ, କାଶ୍ୟପେୟୀ ଶିଖଣ୍ଡିନେୟୀ ଅପ୍ସରସୌ, ଜରିତା ଶାର୍ଙ୍ଗ, ସୁଦୀତିପୁରୁମିଲ୍ଲେହି ଆଙ୍ଗିରସୌ, ଦେବଜାମୟଃ ଇନ୍ଦ୍ରମାତରୋ, ଇତ୍ୟାଦି ଅନେକ ।

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ରିଗ୍ ବେଦ

Rig Veda

ସପ୍ତମ ମଣ୍ଡଳମ୍

7th Mandalam

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ସନ୍ତୋଷ କୁମାର ମିଶ୍ର

ଶ୍ରୀ ନିଳାଦ୍ରି ବିହାରୀ ସତପଥୀ

ଋକ୍ ବେଦ

[ଅଥଃ ସପ୍ତମଂ ମଣ୍ଡଳମ୍]

| ଅଥଃ ପଞ୍ଚମାଂଶୁକଃ |

(ପ୍ରଥମୋଧ୍ୟାୟଃ || ବର୍ଗାଃ ୧-୨୭)

(୭।୧) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବିରାଟ୍ ୧-୧୮, ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୧୯-୨୫, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଅଗ୍ନିଂ ନରୋ ଦୀପିତିଭିରରଣୋର୍ହସ୍ତରୂପୀ ଜନୟନ୍ତ୍ର ପ୍ରଶସ୍ତମ୍ ।
ଦୁରେଦୃଶଂ ଗୃହପତିମଧର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୧॥
ତମଗ୍ନିମସ୍ତେ ବସବୋ ନ୍ୟୁଶୁକ୍ତସୁପ୍ରତିଚକ୍ଷମବସେ କୁତଶ୍ଚିତ୍ ।
ଦକ୍ଷାୟୋଽୟା ଦମ ଆସ ନିତ୍ୟଃ ॥୨॥
ପ୍ରେଜ୍ଞୋ ଅଗ୍ନେ ଦୀଦିହି ପୁରୋ ନୋଽଜସ୍ରୟା ସୁର୍ମ୍ୟା ଯୁବିଷ୍ ।
ତ୍ୱାଂ ଶଶ୍ୱନ୍ତ ଉପ ଯନ୍ତି ବାଜଃ ॥୩॥
ପ୍ର ତେ ଅଗ୍ନୟୋଽଗ୍ନିଭ୍ୟୋ ବରଂ ନିଃ ସୁବୀରାସଃ ଶୋଶୁଚନ୍ତ ଦ୍ୟୁମନ୍ତଃ ।
ୟତ୍ରା ନରଃ ସମାସତେ ସୁଜାତଃ ॥୪॥
ଦା ନୋ ଅଗ୍ନେ ଧିୟା ରୟିଂ ସୁବୀରଂ ସ୍ୱପତ୍ୟଂ ସହସ୍ୟ ପ୍ରଶସ୍ତମ୍ ।
ନ ଯଂ ଯାବା ତରତି ଯାତୁମାବାନ୍ ॥୫॥
ଉପ ଯୁମେତି ଯୁବତିଃ ସୁଦକ୍ଷଂ ଦୋଷା ବସ୍ତ୍ରୋର୍ହବିଷ୍ଣୁତୀ ଘୃତାତୀ ।
ଉପ ସ୍ୱୈନମରମତିର୍ବସୁୟୁଃ ॥୬॥
ବିଶ୍ୱା ଅଗ୍ନେଽପ ଦହାରାତୀର୍ଯେତିସ୍ତପୋଭିରଦହୋ ଜରୂଥମ୍ ।
ପ୍ର ନିସ୍ୱରଂ ଚାତୟସ୍ତାମୀବାମ୍ ॥୭॥
ଆ ଯୁସ୍ତେ ଅଗ୍ନ ଇଧତେ ଅନୀକଂ ବସିଷ୍ଠ ଶୁକ୍ର ଦୀଦିବଃ ପାବକ ।
ଉତୋ ନ ଏଭିଃ ସ୍ତବଧୈରିହ ସ୍ୟାଃ ॥୮॥

ବି ଯେ ତେ ଅଗ୍ନେ ଭେଜିରେ ଅନୀକଂ ମର୍ତ୍ତା ନରଃ ପିତ୍ରାସଃ ପୁରୁତ୍ରା ।
 ଉତୋ ନ ଏଭିଃ ସୁମନା ଇହ ସ୍ୟାଃ ॥୯॥
 ଇମେ ନରୋ ବୃତ୍ରହତ୍ୟେଷୁ ଶୂରା ବିଶ୍ୱା ଅଦେବୀରତି ସନ୍ତୁ ମାୟାଃ ।
 ଯେ ମେ ଧିୟଂ ପନୟନ୍ତ ପ୍ରଶସ୍ତାମ୍ ॥୧୦॥
 ମା ଶୂନେ ଅଗ୍ନେ ନି ଷଦାମ ନୃଣାଂ ମାଶେଷସୋଽବୀରତା ପରି ତ୍ୱା ।
 ପ୍ରଜାବତୀଷୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟାସୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟ ॥୧୧॥
 ଯୁମଶ୍ୱୀ ନିତ୍ୟମୁପୟାତି ଯୁଜ୍ଞଂ ପ୍ରଜାବନ୍ତଂ ସ୍ୱପତ୍ୟଂ କ୍ଷୟଂ ନଃ ।
 ସ୍ୱଜନ୍ତୁନା ଶେଷସା ବାବୃଧାନମ୍ ॥୧୨॥
 ପାହି ନୋ ଅଗ୍ନେ ରକ୍ଷସୋ ଅଜୁଷ୍ଟାତ୍-ପାହି ଧୂର୍ତ୍ତେରରରୁଷୋ ଅଘାୟୋଃ ।
 ତ୍ୱା ଯୁଜା ପୃତନାୟୁରତି ଷ୍ୟାମ୍ ॥୧୩॥
 ସେଦଗ୍ନିରଗ୍ନୀରତ୍ୟସ୍ତନ୍ୟାନ୍ୟତ୍ର ବାଜୀ ତନୟୋ ବୀଲୁପାଣିଃ ।
 ସହସ୍ରପାଥା ଅକ୍ଷରା ସମେତି ॥୧୪॥
 ସେଦଗ୍ନିର୍ଯୋ ବନୁଷ୍ୟତୋ ନିପାତି ସମେଦାରମଂହସ ଉରୁଷ୍ୟାତ୍ ।
 ସୁଜାତାସଃ ପରି ଚରନ୍ତି ବୀରାଃ ॥୧୫॥
 ଅୟଂ ସୋ ଅଗ୍ନିରାଦୁତଃ ପୁରୁତ୍ରା ଯୁମୀଶାନଃ ସମିଦିକ୍ଷେ ହବିଷ୍ମାନ୍ ।
 ପରି ଯୁମେତ୍ୟଧ୍ୱରେଷୁ ହୋତା ॥୧୬॥
 ତ୍ୱେ ଅଗ୍ନ ଆହବନାନି ଭୂରୀଶାନାସ ଆ ଜୁହୁୟାମ ନିତ୍ୟା ।
 ଉଭା କୃଣୁନ୍ତୋ ବହତୁ ମିୟେଧେ ॥୧୭॥
 ଇମୋ ଅଗ୍ନେ ବୀତତମାନି ହବ୍ୟାଜସ୍ରୋ ବକ୍ଷି ଦେବତାତିମଞ୍ଚ ।
 ପ୍ରତି ନ ଇଂ ସୁରଭୀଣି ବ୍ୟନ୍ତୁ ॥୧୮॥
 ମା ନୋ ଅଗ୍ନେଽବୀରତେ ପରା ଦା ଦୁର୍ବାସସେଽମତୟେମା ନୋ ଅସୈ୍ୟା ।
 ମା ନଃ କ୍ଷୁଧେ ମା ରକ୍ଷସ ରତାବୋ ମା ନୋ ଦମେ ମା ବନ ଆ ଜୁହୁର୍ଥାଃ ॥୧୯॥
 ନୁ ମେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ୟଗ୍ନ ଉଚ୍ଛଶାଧି ତ୍ୱଂ ଦେବ ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସୁଷୁଦଃ ।
 ରାତୌ ସ୍ୟାମୋଭୟାସ ଆ ତେ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୨୦॥
 ତ୍ୱମଗ୍ନେ ସୁହବୋ ରଶ୍ମସଂଦୃକ୍-ସୁଦୀତୀ ସୁନୋ ସହସ୍ରୋ ଦିଦୀହି ।
 ମା ତ୍ୱେ ସତା ତନୟେ ନିତ୍ୟା ଆ ଧତ୍-ମା ବୀରୋ ଅସ୍ତନ୍ନୟୋ ବି ଦାସୀତ୍ ॥୨୧॥

ମା ନୋ ଅଗ୍ନେ ଦୁର୍ଭୂତୟେ ସତୈଷୁ ଦେବେଜ୍ଞେଷୁଗ୍ନିଷୁ ପ୍ର ବୋତଃ ।
ମା ତେ ଅସ୍ତ୍ରାନ୍ନୁର୍ମତୟୋ ଭୃମାଜିଜ୍ଞେବସ୍ୟ ସୁନୋ ସହସ୍ରୋ ନଶନ୍ତି ॥୨୭॥
ସ ମର୍ତ୍ତୋ ଅଗ୍ନେ ସୁନୀକ ରେବାନମର୍ତ୍ତେୟାୟ ଆଭୁହୋତି ହବ୍ୟମ୍ ।
ସ ଦେବତା ବସୁବନିଂ ଦଧାତି ଯଂ ସୁରିରର୍ଥୀ ପୃଚ୍ଛମାନ ଏତି ॥୨୮॥
ମହୋ ନୋ ଅଗ୍ନେ ସୁବିତସ୍ୟ ବିଦ୍ବାନ୍ନୟିଂ ସୁରିଭ୍ୟ ଆ ବହା ବୃହତ୍ତମ୍ ।
ୟେନ ବୟଂ ସହସ୍ରାବନ୍ନଦେମାବିକ୍ଷିତାସ ଆୟୁଷା ସୁବୀରାଃ ॥୨୯॥
ନୁ ମେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ୟଗ୍ନ ଉଚ୍ଛଶାଧି ତ୍ବଂ ଦେବ ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସୁଷୁଦଃ ।
ରାତୌ ସ୍ୟାମୋଭୟାସ ଆ ତେ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ବସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୩୦॥

॥ ଇତି ପଞ୍ଚମାଷ୍ଟକେ ପ୍ରଥମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଥଃ ପଞ୍ଚମାଂଶୁକଃ ।
(ଦ୍ଵିତୀୟୋଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧-୩୦)

(୭।୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଋତଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସମିଦଃ ଅଗ୍ନିଃ ଓ ୧,
ନରାଶଂସଃ ୨, ଇଲଃ ୩, ବର୍ହିଃ ୪, ଦେବୀର୍ତ୍ତ୍ଵାରଃ ୫, ଉଷାସାନକ୍ତା ୬, ଦୈବ୍ୟୌ ହୋତାରୌ
ପ୍ରଚେତସୌ ୭, ତିସ୍ରଃ ଦେବ୍ୟଃ ସରସ୍ଵତୀଳାଭାରତ୍ୟଃ ୮, ତୃଷ୍ଣା ୯, ବନସ୍ପତିଃ ୧୦, ସ୍ଵାହାକୃତୟଃ ୧୧

ଭୃଷସ୍ତ୍ର ନଃ ସମିଧମଗ୍ନେ ଅଦ୍ୟ ଶୋଚା ବୃହଦ୍ୟଜତଂ ଧୂମମୃଶ୍ମନ୍ ।
ଉପ ସ୍ଫୁଟ ଦିବ୍ୟଂ ସାନୁ ସୁପୈଃ ସଂ ରଶ୍ମିଭିସ୍ତତନଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ॥୧॥
ନରାଶଂସସ୍ୟ ମହିମାନମେଷାମୁପ ସ୍ତୋଷାମ ଯଜତସ୍ୟ ଯଜ୍ଞେଃ ।
ୟେ ସୁକ୍ରତବଃ ଶୁଚୟୋ ଧିୟଂଧାଃ ସୁଦନ୍ତି ଦେବା ଉଭୟାନ୍ତି ହବ୍ୟା ॥୨॥
ଇଲେନ୍ୟଂ ବୋ ଅସୁରଂ ସୁଦକ୍ଷମନ୍ତର୍ଦ୍ଧତଂ ରୋଦସୀ ସତ୍ୟବାଚମ୍ ।
ମନୁଷ୍ଠଦଗ୍ନିଂ ମନୁନା ସମିଦଂ ସମଧ୍ଵରାୟ ସଦମିନ୍ନହେମ ॥୩॥
ସପର୍ଯ୍ୟବୋ ଭରମାଶା ଅଭିଜ୍ଞ ପ୍ର ବୃଞ୍ଜିତେ ନମସା ବର୍ହିରଗ୍ନୌ ।
ଆଭୁହ୍ନାନା ଘୃତପୃଷ୍ଠଂ ପୃଷ୍ଠଦଧ୍ୟର୍ଯ୍ୟବୋ ହବିଷା ମର୍ଜୟଧ୍ଵମ୍ ॥୪॥
ସ୍ଵାଧ୍ୟୋ ବି ଦୁରୋ ଦେବୟନ୍ତୋଽଗିଶ୍ଵୟୁ ରଥୟୁର୍ଦେବତାତା ।
ପୂର୍ବୀ ଶିଶୁଂ ନ ମାତରା ରିହାଣୋ ସମଗ୍ରୁବୋ ନ ସମନେଷ୍ଠଞ୍ଜନ୍ ॥୫॥
ଉତ ଯୋଷଣୋ ଦିବ୍ୟ ମହୀ ନ ଉଷାସାନକ୍ତା ସୁଦୁଘେବ ଧେନୁଃ ।
ବର୍ହିଷଦା ପୁରୁହୂତେ ମଘୋନୀ ଆ ଯଜ୍ଞିୟେ ସୁବିତାୟ ଶ୍ରୟେତାମ୍ ॥୬॥
ବିପ୍ରା ଯଜ୍ଞେଷୁ ମାନୁଷେଷୁ କାରୁ ମନ୍ୟେ ବାଂ ଜାତବେଦସା ଯଜଧୈ୍ୟ ।
ଉର୍ଧ୍ଵଂ ନୋ ଅଧ୍ଵରଂ କୃତଂ ହବେଷୁ ତା ଦେବେଷୁ ବନଥୋ ବାର୍ଯ୍ୟାଣି ॥୭॥
ଆ ଭାରତୀ ଭାରତୀଭିଃ ସଜୋଷା ଇଳା ଦେବୈର୍ମନୁଷ୍ଠେୟଭିରଗ୍ନିଃ ।
ସରସ୍ଵତୀ ସାରସ୍ଵତେଭିରର୍ବାକ୍ ତିସ୍ରୋ ଦେବୀର୍ବର୍ହିରେଦଂ ସଦନ୍ତୁ ॥୮॥
ତନ୍ନସ୍ତୁରୀପମଧ ପୋଷୟିତୁ ଦେବ ତୃଷ୍ଣର୍ବ ରରାଣଃ ସ୍ୟସ୍ତୁ ।
ୟତୋ ବୀରଃ କର୍ମଣ୍ୟଃ ସୁଦକ୍ଷୋ ଯୁକ୍ତଗ୍ରାବା ଜାୟତେ ଦେବକାମଃ ॥୯॥

ବନସ୍ତତେବ ସ୍ତ୍ରୀଜୋପ ଦେବାନଗ୍ନିର୍ହବିଃ ଶମିତା ସୁଦୟାତି ।
 ସେତୁ ହୋତା ସତ୍ୟତରୋ ଯଜାତି ଯଥା ଦେବାନାଂ ଜନିମାନି ବେଦ ॥୧୦॥
 ଆ ଯାହ୍ୟଗ୍ନେ ସମିଧାନୋ ଅର୍ବାତିନ୍ଦ୍ରେଣ ଦେବୈଃ ସରଥଂ ତୁରେଭିଃ ।
 ବର୍ହିର୍ନ ଆସ୍ତ୍ରାମଦିତିଃ ସୁପୁତ୍ରା ସ୍ବାହା ଦେବା ଅମୃତା ମାଦୟନ୍ତାମ୍ ॥୧୧॥

=====

(୭।୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଅଗ୍ନିଂ ବୋ ଦେବମଗ୍ନିଭିଃ ସଜୋଷା ଯଜିଷ୍ୟଂ ଦୂତମଧ୍ବରେ କୃଶୁଧ୍ବମ୍ ।
 ଯୋ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେଷୁ ନିଧୁବିରୂତାବା ତପୁର୍ମୂର୍ଧା ଘୃତାନ୍ନଃ ପାବକଃ ॥୧॥
 ପ୍ରୋଥଦଶ୍ମୋ ନ ଯବସେବିଷ୍ୟନ୍ୟଦା ମହଃ ସଂବରଣାଦ୍ୟସ୍ମାତ୍ ।
 ଆଦସ୍ୟ ବାତୋ ଅନୁ ବାତି ଶୋଚିରଧ ସ୍ଥ ତେ ବ୍ରଜନଂ କୃଷ୍ଣମସ୍ତି ॥୨॥
 ଉଦ୍ୟସ୍ୟ ତେ ନବଜାତସ୍ୟ ବୃଷ୍ଟୋଽଗ୍ନେ ଚରନ୍ତ୍ୟଜରା ଇଧାନାଃ ।
 ଅଛା ଦ୍ୟାମରୁଷୋ ଧୂମ ଏତି ସଂ ଦୂତୋ ଅଗ୍ନ ଈୟସେ ହି ଦେବାନ୍ ॥୩॥
 ବି ଯସ୍ୟ ତେ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ପାଜୋ ଅଶ୍ରେଷ୍ଠସ୍ତୁ ଯଦନ୍ନା ସମବୃକ୍ତ ଜମ୍-ଭୈଃ ।
 ସେନେବ ସୃଷ୍ଟା ପ୍ରସିତିଷ୍ଟ ଏତି ଯବଂ ନ ଦସ୍ମ ଜୁହ୍ବା ବିବେଷି ॥୪॥
 ତମିଘୋଷା ତମୁଷସି ଯବିଷ୍ଠମଗ୍ନିମତ୍ୟଂ ନ ମର୍ଜୟନ୍ତ ନରଃ ।
 ନିଶିଶାନା ଅତିଥିମସ୍ୟ ଯୋନୌ ଦୀଦାୟ ଶୋଚିରାଦୁତସ୍ୟ ବୃଷ୍ଟଃ ॥୫॥
 ସୁସଂଦୃକ୍ତେ ସ୍ବନୀକ ପ୍ରତୀକଂ ବି ଯଦ୍ରୁକ୍ତୋ ନ ରୋଚସ ଉପାକେ ।
 ଦିବୋ ନ ତେ ତନ୍ୟତୁରେତି ଶୁଷ୍ଠଶ୍ଚିତ୍ରୋ ନ ସୁରଃ ପ୍ରତି ଚକ୍ଷି ଭାନୁମ୍ ॥୬॥
 ଯଥା ବଃ ସ୍ବାହାଗ୍ନୟେ ଦାଶେମ ପରୀଳାଭିର୍ଯୁତବଦ୍-ଭିଷ୍ଟ ହବୈଃ ।
 ତେଭିର୍ନୋ ଅଗ୍ନେ ଅମିତୈର୍ମହୋଭିଃ ଶତଂ ପୂର୍ଭିରାୟସୀଭିର୍ନ ପାହି ॥୭॥
 ଯା ବା ତେ ସନ୍ତି ଦାଶୁଷେ ଅଧୃଷ୍ଟା ଗିରୋ ବା ଯାଭିର୍ନୃବତୀରୁରୁଷ୍ୟାଃ ।
 ତାଭିର୍ନଃ ସୁନୋ ସହସ୍ରୋ ନି ପାହି ସ୍ଥସୁରୀଞ୍ଜିରିତୃଞ୍ଜାତବେଦଃ ॥୮॥
 ନିର୍ଯୁତ୍-ପୁତେବ ସ୍ବପିତିଃ ଶୁଚିର୍ଗାୟାୟା କୃପା ତନ୍ନା ରୋଚମାନଃ ।
 ଆ ଯୋ ମାତ୍ରୋରୁଶେନୋଽ ଜନିଷ୍ଠ ଦେବୟଜ୍ୟାୟ ସୁକ୍ରତୁଃ ପାବକଃ ॥୯॥

ଏତା ନୋ ଅଗ୍ନେ ସୌଭଗା ଦିଦୀହ୍ୟପି କ୍ରତୁଂ ସୁଚେତସଂ ବଚେମ ।
ବିଶ୍ୱା ସ୍ତୋତୃଭ୍ୟୋ ଗୃଣତେ ଚ ସନ୍ତୁ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୦॥

=====

(୭।୪) ରକ୍ଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ପ୍ର ବଃ ଶୁକ୍ରାୟ ଭାନବେ ଭରଧ୍ୱଂ ହବ୍ୟଂ ମତିଂ ଚାଗ୍ନୟେ ସୁପୂତମ୍ ।
ୟୋ ଦୈବ୍ୟାନି ମାନୁଷ୍ୟା ଜନୁଂଷ୍ୟନ୍ତର୍ବିଶ୍ୱାନି ବିଦ୍ମନା ଜିଗାତି ॥୧॥
ସ ଗୃହୋ ଅଗ୍ନିସ୍ତରୁଣଶ୍ଚିଦସ୍ତୁ ଯତୋ ଯୁବିଷ୍ଟୋ ଅଜନିଷ୍ଟ ମାତୁଃ ।
ସଂ ଯୋ ବନା ଯୁବତେ ଶୁଚିଦନ୍ତୁରି ଚିଦନ୍ନା ସମିଦଞ୍ଜି ସଦ୍ୟଃ ॥୨॥
ଅସ୍ୟ ଦେବସ୍ୟ ସଂସଦ୍ୟାନୀକେ ଯଂ ମର୍ତ୍ତାସଃ ଶ୍ୟେତଂ ଜଗୃତ୍ରେ ।
ନି ଯୋ ଗୃତଂ ପୌରୁଷେୟାମୁବୋଚ ଦୁରୋକମଗ୍ନିରାୟବେ ଶୁଶୋଚ ॥୩॥
ଅୟଂ କବିରକବିଷ୍ଣୁ ପ୍ରଚେତା ମର୍ତ୍ତେଷ୍ୱଗ୍ନିରମୃତୋ ନି ଧାୟି ।
ସ ମା ନୋ ଅତ୍ର ଜୁହୁରଃ ସହସ୍ରଃ ସଦା ତ୍ୱେ ସୁମନସଃ ସ୍ୟାମ ॥୪॥
ଆ ଯୋ ଯୋନିଂ ଦେବକୃତଂ ସସାଦ କ୍ରତ୍ୱା ହ୍ୟଗ୍ନିରମୃତାଁ ଅତାରୀତ୍ ।
ତମୋଷଧୀଶ୍ଚ ବନିନଶ୍ଚ ଗର୍ଭଂ ଭୂମିଶ୍ଚ ବିଶ୍ୱଧାୟସଂ ବିଭର୍ତ୍ତି ॥୫॥
ଇଶେ ହ୍ୟଗ୍ନିରମୃତସ୍ୟ ଭୂରେରୀଶେ ରାୟଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଦାତୋଃ ।
ମା ତ୍ୱା ବୟଂ ସହସ୍ରାବନ୍ନବୀରା ମାୟୁବଃ ପରି ଷଦାମ ମାଦୁବଃ ॥୬॥
ପରିଷଦ୍ୟଂ ହ୍ୟରଣସ୍ୟ ରେକ୍-ଶୋ ନିତ୍ୟସ୍ୟ ରାୟଃ ପତୟଃ ସ୍ୟାମ ।
ନ ଶେଷୋ ଅଗ୍ନେ ଅନ୍ୟଜାତମସ୍ତ୍ୟଚେତାନସ୍ୟ ମା ପଥୋ ବି ଦୁକ୍ଷଃ ॥୭॥
ନହି ଗ୍ରଭାୟାରଣଃ ସୁଶେବୋଽନ୍ୟୋଦୟୋ ମନସା ମନ୍ତ୍ରବା ଭ ।
ଅଧା ଚିଦୋକଃ ପୁନରିସ୍ତ୍ର ଏତ୍ୟା ନୋ ବାଜ୍ୟଭୀଷାଳେତୁ ନବ୍ୟଃ ॥୮॥
ତ୍ୱମଗ୍ନେ ବନ୍ଧୁଷ୍ୟତୋ ନି ପାହି ତ୍ୱମ୍ ନଃ ସହସ୍ରାବନ୍ନବଦ୍ୟାତ୍ ।
ସଂ ତ୍ୱା ଧ୍ୱସ୍ନନ୍ନଦଭ୍ୟୋତୁ ପାଥଃ ସଂ ରୟିଃ ସ୍ୱହୟାୟଃ ସହସ୍ରୀ ॥୯॥
ଏତା ନୋ ଅଗ୍ନେ ସୌଭଗା ଦିଦୀହ୍ୟପି କ୍ରତୁଂ ସୁଚେତସଂ ବଚେମ ।
ବିଶ୍ୱା ସ୍ତୋତୃଭ୍ୟୋ ଗୃଣତେ ଚ ସନ୍ତୁ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୦॥

=====

(୭।୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱାନରଃ ଅଗ୍ନିଃ

=====

ପ୍ରାଗ୍ନୟେ ତବସେ ଭରଧୁଂ ଗିରଂ ଦିବୋ ଅରତୟେ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
ୟୋ ବିଶ୍ୱେଷାମମୃତାନାମୁପସ୍ଥେ ବୈଶ୍ୱାନରୋ ବାବୃଧେ ଜାଗୃବଦ୍-ଭିଃ ॥୧॥
ପୃଷ୍ଠୋ ଦିବି ଧାୟାଗ୍ନିଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ନେତା ସିନ୍ଧୁନାଂ ବୃଷଭଃ ସ୍ତ୍ରିୟାନାମ୍ ।
ସ ମାନୁଷୀରଭି ବିଶୋ ବି ଭାତି ବୈଶ୍ୱାନରୋ ବାବୃଧାନୋ ବରେଣ ॥୨॥
ତ୍ୱଦ୍-ଭିୟା ବିଶ ଆୟନ୍ନସିନ୍ଧୁରସମନା ଜହତୀର୍ଭୋଜନାନି ।
ବୈଶ୍ୱାନର ପୁରବେ ଶୋଶୁଚାନଃ ପୁରୋ ଯଦଗ୍ନେ ଦରୟନ୍ନଦୀଦେଃ ॥୩॥
ତବ ତ୍ରିଧାତୁ ପୃଥିବୀ ଉତ ଦେୱୀର୍ବୈଶ୍ୱାନର ବ୍ରତମଗ୍ନେ ସଚକ୍ତ ।
ତ୍ୱଂ ଭାସା ରୋଦସୀ ଆ ତତହ୍ନାଜସ୍ତେଣ ଶୋତିଷା ଶୋଶୁଚାନଃ ॥୪॥
ତ୍ୱାମଗ୍ନେ ହରିତୋ ବାବଶାନା ଗିରଃ ସଚକ୍ତେ ଧୁନୟୋ ଘୃତାଚୀଃ ।
ପତିଂ କୃଷ୍ଣୀନାଂ ରଥ୍ୟଂ ରୟାଣାଂ ବୈଶ୍ୱାନରମୁଷସ୍ୟାଂ କେତୁମହ୍ନାମ୍ ॥୫॥
ତ୍ୱେ ଅସୁର୍ଯ୍ୟଂ ବସବୋ ନ୍ୟାଶ୍ୱନକ୍ରତୁଂ ହି ତେ ମିତ୍ରମହୋ ଜୁଷକ୍ତ ।
ତ୍ୱଂ ଦସୂ୍ୟରୋକସୋ ଅଗ୍ନ ଆଜ ଉରୁ ଜ୍ୟୋତିର୍ଜନୟନ୍ନାୟାୟ ॥୬॥
ସ ଜାୟମାନଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନ୍ଦାୟୁର୍ନ ପାଥଃ ପରି ପାସି ସଦ୍ୟଃ ।
ତ୍ୱଂ ଭୁବନା ଜନୟନ୍ନଭି କ୍ରନ୍ନପତ୍ୟାୟ ଜାତବେଦୋ ଦଶସ୍ୟନ୍ ॥୭॥
ତାମଗ୍ନେ ଅସ୍ତେ ଇଷମେରୟସ୍ତୁ ବୈଶ୍ୱାନର ଦ୍ୟୁମତୀଂ ଜାତବେଦଃ ।
ୟୟା ରାଧଃ ପିନ୍ଦୁସି ବିଶ୍ୱବାର ପୃଥୁ ଶ୍ରବୋ ଦାଶୁଷେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାୟ ॥୮॥
ତଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟଃ ପୁରୁଷୁଂ ରୟିଂ ନି ବାଜଂ ଶୁଭ୍ୟଂ ଯୁବସ୍ତୁ ।
ବୈଶ୍ୱାନର ମହି ନଃ ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞ ରୁଦ୍ରେଭିରଗ୍ନେ ବସୁଭିଃ ସଜୋଷାଃ ॥୯॥

=====

(୭।୬) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ୱାନରଃ ଅଗ୍ନିଃ

=====

ପ୍ର ସମ୍ରାଜୋ ଅସୁରସ୍ୟ ପ୍ରଶସ୍ତିଂ ପୁଂସଃ କୃଷ୍ଣୀନାମନୁମାଦ୍ୟସ୍ୟ ।
ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେବ ପ୍ର ତବସସ୍ତୃତାନି ବନ୍ଧେ ଦାରୁଂ ବନ୍ଧମାନୋ ବିବକ୍ତି ॥୧॥

କବିଂ କେତୁଂ ଧାସିଂ ଭାନୁମଦ୍ରେହିନ୍ଦୁତି ଶଂ ରାଜ୍ୟଂ ରୋଦସ୍ୟୋଃ ।
 ପୁରଂଦରସ୍ୟ ଗୀର୍ତ୍ତରା ବିବାସେଃଶ୍ରେଷ୍ଠତାନି ପୂର୍ବ୍ୟା ମହାନି ॥୨॥
 ନ୍ୟକ୍ରତୁନ୍‌ଗ୍ରଧିନୋ ମୃଧ୍ରବାଚଃ ପର୍ଣ୍ଣାରଶ୍ରଙ୍ଗା ଅବୃଧା ଅୟୁଜ୍ଞାନ ।
 ପ୍ରପ୍ର ତାନ୍‌ସ୍ୟୁରଗ୍ନିର୍ବିବାୟ ପୂର୍ବଶ୍ଚକାରାପରା ଅୟୁଜ୍ୟନ୍ ॥୩॥
 ଯୋ ଅପାତୀନେ ତମସି ମଦନ୍ତଃ ପ୍ରାତୀଶ୍ଚକାର ନୃତମଃ ଶତୀଭିଃ ।
 ତମୀଶାନଂ ବସ୍ତୋ ଅଗ୍ନିଂ ଗୃଣୀଷେଃନାନତଂ ଦମୟନ୍ତଂ ପୃତନ୍ୟନ୍ ॥୪॥
 ଯୋ ଦେହ୍ୟୋ ଅନମୟଦ୍‌ଧୂଧୈର୍ଯୋ ଅୟପତ୍ନୀରୁଷସଶ୍ଚକାର ।
 ସ ନିରୁଧ୍ୟା ନଦୁଷୋ ଯଦ୍ବୋ ଅଗ୍ନିର୍ବିଶଶ୍ଚକ୍ରେ ବଲିହୃତଃ ସହୋଭିଃ ॥୫॥
 ଯସ୍ୟ ଶର୍ମନ୍ମୁପ ବିଶ୍ଵେ ଜନାସ ଏବୈସ୍ତସ୍ତୁ ସୁମତିଂ ଭିକ୍ଷମାଶାଃ ।
 ବୈଶ୍ଵାନରୋ ବରମା ରୋଦସ୍ୟୋରାଗ୍ନିଃ ସସାଦ ପିତ୍ରୋରୁପସ୍ତମ୍ ॥୬॥
 ଆ ଦେବୋ ଦଦେ ରୁଧ୍ୟା ବସୁନି ବୈଶ୍ଵାନର ଉଦିତା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ।
 ଆ ସମୁଦ୍ରାଦବରାଦା ପରସ୍ତାଦାଗ୍ନିର୍ଦଦେ ଦିବ ଆ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ॥୭॥

(୭।୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ପ୍ର ବୋ ଦେବଂ ଚିସ୍ତହସାନମଗ୍ନିମଶ୍ଵଂ ନ ବାଜିନଂ ହିଷେ ନମୋଭିଃ ।
 ଭବା ନୋ ଦୁତୋ ଅଧୁରସ୍ୟ ବିଦ୍ଵାନ୍ତନା ଦେବେଷୁ ବିବିଦେ ମିତଦୁଃ ॥୧॥
 ଆ ଯାହ୍ୟଗ୍ନେ ପଥ୍ୟା ଅନୁ ସ୍ତା ମନ୍ତୋ ଦେବାନାଂ ସଖ୍ୟଂ ଭୁଷାଶଃ ।
 ଆ ସାନୁ ଶୁଶ୍ଵୈର୍ନଦୟନ୍‌ପୃଥିବ୍ୟା ଜମ୍ବେଭିର୍ବିଶ୍ଵମୁଶଧଗ୍ନାନି ॥୨॥
 ପ୍ରାତୀନୋ ଯଜ୍ଞଃ ସୁଧିତଂ ହି ବର୍ହିଃ ପ୍ରୀଣୀତେ ଅଗ୍ନିରୀଳିତୋ ନ ହୋତା ।
 ଆ ମାତରା ବିଶ୍ଵବାରେ ଦୁବାନୋ ଯତୋ ଯବିଷ୍ଠ ଜଞ୍ଜିଷେ ସୁଶେବଃ ॥୩॥
 ସଦ୍ୟୋ ଅଧୁରେ ରଧିରଂ ଜନନ୍ତ ମାନୁଷାସୋ ବିଚେତସୋ ଯ ଏଷାମ୍ ।
 ବିଶାମଧାୟି ବିଶ୍ଵତିର୍ଦୁରୋଶେଃଗ୍ନିର୍ମନ୍ତୋ ମଧୁବଚା ଋତାବା ॥୪॥
 ଅସାଦି ବୃତୋ ବହ୍ନିରାଜଗନ୍ଧାନଗ୍ନିର୍ବ୍ରହ୍ମା ନୃଷଦନେ ବିଧର୍ତା ।
 ଦୈଋଶ୍ଵ ଯଂ ପୃଥିବୀ ବାବୃଧାତେ ଆ ଯଂ ହୋତା ଯଜତି ବିଶ୍ଵବାରମ୍ ॥୫॥

ଏତେ ଦ୍ୟୁମ୍ନେଭିର୍ବିଶ୍ୱମାତିରକ୍ତ ମନ୍ତ୍ରଂ ଯେ ବାରଂ ନୟା ଅତକ୍ଷନ୍ ।
 ପ୍ର ଯେ ବିଶସ୍ତିରକ୍ତ ଶ୍ରୋଷମାଶା ଆ ଯେ ମେ ଅସ୍ୟ ଦୀଧୟନ୍ନୁତସ୍ୟ ॥୭॥
 ନୁ ତ୍ୱାମଗ୍ନ ଈମହେ ବସିଷ୍ଠା ଈଶାନଂ ସୁନୋ ସହସ୍ରୋ ବସୁନାମ୍ ।
 ଇଷଂ ସ୍ତ୍ରୋତୃତ୍ୟୋ ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟ ଆନଭ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଇକ୍ଷେ ରାଜା ସମର୍ଯ୍ୟୋ ନମୋଭିର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପ୍ରତୀକମାହୁତଂ ଘୃତେନ ।
 ନରୋ ହବ୍ୟେଭିରୀଳତେ ସବାଧ ଆଗ୍ନିରଗ୍ର ଉଷସାମଶୋତି ॥୧॥
 ଅୟମ୍ନୁ ଷ୍ୟ ସୁମହାଁ ଅବେଦି ହୋତା ମନ୍ତ୍ରୋ ମନୁଷୋ ଯଦ୍ୱୋ ଅଗ୍ନିଃ ।
 ବି ଭା ଅକଃ ସସୃଜାନଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ କୃଷ୍ଣପବିରୋଷଧୀଭିର୍ବବକ୍ଷେ ॥୨॥
 କୟା ନୋ ଅଗ୍ନେ ବି ବସଃ ସୁବୃକ୍ତିଂ କାମୁ ସ୍ୱଧାମୃଣବଃ ଶସ୍ୟମାନଃ ।
 କଦା ଭବେମ ପତୟଃ ସୁଦତ୍ର ରାୟୋ ବକ୍ତାରୋ ଦୁଷ୍ଟରସ୍ୟ ସାଧୋଃ ॥୩॥
 ପ୍ରପ୍ରାୟମଗ୍ନିର୍ଭରତସ୍ୟ ଶୃଣ୍ଢେ ବି ଯସ୍ମୟୋ ନ ରୋଚତେ ବୃହଦ୍-ଭାଃ ।
 ଅଭି ଯଃ ପୂରୁଂ ପୃତନାସୁ ତସ୍ମୈ ଦ୍ୟୁତାନୋ ଦୈବ୍ୟୋ ଅତିଥିଃ ଶୁଶୋଚ ॥୪॥
 ଅସନ୍ନିତ୍ତ୍ୱେ ଆହବନାନି ଭୂରି ଭୁବୋ ବିଶ୍ୱେଭିଃ ସୁମନା ଅନୀକୈଃ ।
 ସୁତକ୍ଷିଦଗ୍ନେ ଶୃଣ୍ଢିଷେ ଗୃଣାନଃ ସ୍ୱୟଂ ବର୍ଧସ୍ୱ ତନ୍ନଂ ସୁଜାତ ॥୫॥
 ଇଦଂ ବଚଃ ଶତସ୍ରାଃ ସଂସହସ୍ରମୁଦଗ୍ନୟେ ଜନିଷୀଷ୍ଠ ଦ୍ୱିବର୍ହାଃ ।
 ଶଂ ଯଦ୍-ସ୍ତ୍ରୋତୃତ୍ୟ ଆପୟେ ଭବାତି ଦ୍ୟୁମଦମୀବଚାତନଂ ରକ୍ଷୋହା ॥୬॥
 ନୁ ତ୍ୱାମଗ୍ନ ଈମହେ ବସିଷ୍ଠା ଈଶାନଂ ସୁନୋ ସହସ୍ରୋ ବସୁନାମ୍ ।
 ଇଷଂ ସ୍ତ୍ରୋତୃତ୍ୟୋ ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟ ଆନଭ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୯) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,

ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଅବୋଧି ଜାର ଉଷସାମୁପସ୍ଥାଜ୍ଞୋତା ମନ୍ତ୍ରଃ କବିତମଃ ପାବକଃ ।
ଦଧାତି କେତୁମୁଭୟସ୍ୟ ଜନ୍ତୋର୍ହବ୍ୟା ଦେବେଷୁ ଦ୍ରବିଣଂ ସୁକୃସୁ ॥୧॥
ସ ସୁକ୍ରତୁର୍ଯ୍ୟୋ ବି ଦୁରଃ ପଣୀନାଂ ପୁନାନୋ ଅର୍କଂ ପୁରୁଭୋଜସଂ ନଃ ।
ହୋତା ମନ୍ତ୍ରୋ ବିଶାଂ ଦମୁନାସ୍ତ୍ରିରସ୍ତମୋ ଦଦୃଶେ ରାମ୍ୟାଶାମ୍ ॥୨॥
ଅମୁରଃ କବିରଦିତିର୍ବିବସ୍ବାନ୍ନସୁସଂସନ୍ନିତ୍ରୋ ଅତିଥିଃ ଶିବୋ ନଃ ।
ଚିତ୍ରଭାନୁରୁଷସାଂ ଭାତ୍ୟଗ୍ରେଽପାଂ ଗର୍ଭଃ ପ୍ରସ୍ତ ଆ ବିବେଶ ॥୩॥
ଇଲେନେ୍ୟା ବୋ ମନୁଷୋ ଯୁଗେଷୁ ସମନଗା ଅଶୁତଜ୍ଞାତବେଦାଃ ।
ସୁସଂଦୃଶା ଭାନୁନା ଯ୍ୟୋ ବିଭାତି ପ୍ରତି ଗାବଃ ସମିଧାନଂ ରୁଧକ୍ତ ॥୪॥
ଅଗ୍ନେ ଯାହି ଦୂତ୍ୟଂ ମା ରିଷଶୋ୍ୟା ଦେବୀ ଅଜ୍ଞା ବ୍ରହ୍ମକୃତା ଗଣେନ ।
ସରସ୍ୱତୀଂ ମରୁତୋ ଅଶ୍ୱିନାପୋ ଯୁଷି ଦେବାନ୍ ରତ୍ନଧେୟାୟ ବିଶ୍ୱାନ୍ ॥୫॥
ତ୍ୱାମଗ୍ନେ ସମିଧାନୋ ବସିଷ୍ଠୋ ଜରୂଥଂ ହନ୍ୟାସି ରାୟେ ପୁରଂଧିମ୍ ।
ପୁରୁଣୀଥା ଜାତବେଦୋ ଜରସ୍ତ୍ର ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

=====

(୭।୧୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,

ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଉଷୋ ନ ଜାରଃ ପୃଥୁ ପାଜୋ ଅଶ୍ରେଇବିଦ୍ୟାତଦ୍ୱ୍ୟାଦ୍ୟଜ୍ଞୋଶୁଚାନଃ ।
ବୃଷା ହରିଃ ଶୁଚିରା ଭାତି ଭାସା ଧିୟୋ ହିନ୍ଦାନ ଉଶତୀରଜୀଗଃ ॥୧॥
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବସ୍ତ୍ରୋରୁଷସାମରୋଚି ଯୁଜ୍ଞଂ ତନ୍ନାନା ଉଶିଜୋ ନ ମନ୍ତୁ ।
ଅଗ୍ନିର୍ଜନ୍ମାନି ଦେବ ଆ ବି ବିଦ୍ୱାନ୍ନବଦ୍ୱିତୋ ଦେବୟାବା ବନିଷ୍ଠଃ ॥୨॥
ଅଜ୍ଞା ଗିରୋ ମତୟୋ ଦେବୟନ୍ତୀରଗ୍ନିଂ ଯୁକ୍ତି ଦ୍ରବିଣଂ ଭିକ୍ଷମାଶାଃ ।
ସୁସଂଦୃଶଂ ସୁପ୍ରତୀକଂ ସୁଞ୍ଚି ହବ୍ୟବାହମରତିଂ ମାନୁଷାଶାମ୍ ॥୩॥
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ବସୁଭିଃ ସଜୋଷା ରୁଦ୍ରଂ ରୁଦ୍ରେଭିରା ବହା ବୃହନ୍ତମ୍ ।
ଆଦିତ୍ୟେଭିରଦିତିଂ ବିଶ୍ୱଜନ୍ୟାଂ ବୃହସ୍ପତିମୃକ୍ତୁଭିର୍ବିଶ୍ୱବାରମ୍ ॥୪॥

ମନ୍ତ୍ରଂ ହୋତାରମୁଶିଜୋ ଯୁବିଷ୍ଟମଗ୍ନଂ ବିଶ ଇଳତେ ଅଧ୍ବରେଷୁ ।
ସ ହି କ୍ଷପାବଂ ଅଭବଦ୍ରୟାଶାମତନ୍ତୋ ଦୂତୋ ଯୁଜଥାୟ ଦେବାନ୍ ॥୫॥

=====

(୭।୧୧) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ମହାଁ ଅସ୍ୟଧ୍ବରସ୍ୟ ପ୍ରକେତୋ ନ ଋତେ ତ୍ବଦମୃତା ମାଦୟନ୍ତେ ।
ଆ ବିଶ୍ବେଭିଃ ସରଥଂ ଯାହି ଦେବୈର୍ନ୍ୟଗ୍ନେ ହୋତା ପ୍ରଥମଃ ସଦେହ ॥୧॥
ତ୍ବାମୀଳତେ ଅଜିରଂ ଦୂତ୍ୟାୟ ହବିଷ୍ମନ୍ତଃ ସଦମିନ୍ନାନୁଷାସଃ ।
ୟସ୍ୟ ଦେବୈରାସଦୋ ବର୍ହିରଗ୍ନେଃ ହାନ୍ୟସ୍ତୈ ସୁଦିନା ଭବନ୍ତି ॥୨॥
ତ୍ରିଷ୍ଟିଦକ୍ତୋଃ ପ୍ର ଚିକିତୁର୍ବସୁନି ତ୍ବେ ଅନ୍ତର୍ଦାଶୁଷେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାୟ ।
ମନୁଷ୍ପଦଗ୍ନ ଇହ ଯୁଷି ଦେବାନ୍ଭବା ନୋ ଦୂତୋ ଅଭିଶସ୍ତିପାବା ॥୩॥
ଅଗ୍ନିରୀଶେ ବୃହତୋ ଅଧ୍ବରସ୍ୟାଗ୍ନିର୍ବିଶ୍ବସ୍ୟ ହବିଷଃ କୃତସ୍ୟ ।
କ୍ରତୁଂ ହ୍ୟସ୍ୟ ବସବୋ ଜୁଷନ୍ତାଥା ଦେବା ଦଧିରେ ହବ୍ୟବାହମ୍ ॥୪॥
ଆଗ୍ନେ ବହ ହବିରଦ୍ୟାୟ ଦେବାନିଦ୍ରଜ୍ୟେଷ୍ଠାସ ଇହ ମାଦୟନ୍ତାମ୍ ।
ଇମଂ ଯୁଜ୍ଞଂ ଦିବି ଦେବେଷୁ ଧେହି ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ବସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୧୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଅଗନ୍ନ ମହା ନମସା ଯୁବିଷ୍ଠଂ ଯୋ ଦୀଦାୟ ସମିକ୍ଷଃ ସ୍ବେ ଦୁରୋଶେ ।
ଚିତ୍ରଭାନୁଂ ରୋଦସୀ ଅନ୍ତରୁର୍ବୀ ସ୍ବାହୁତଂ ବିଶ୍ବତଃ ପ୍ରତ୍ୟଞ୍ଚମ୍ ॥୧॥
ସ ମହା ବିଶ୍ବା ଦୁରିତାନି ସାହ୍ବାନଗ୍ନିଃ କ୍ଷବେ ଦମ ଆ ଜାତବେଦାଃ ।
ସ ନୋ ରକ୍ଷିଷନ୍ନୁରିତାଦବଦ୍ୟାଦସ୍ମାନ୍ଗୃଣତ ଉତ ନୋ ମଘୋନଃ ॥୨॥
ତ୍ବଂ ବରୁଣ ଉତ ମିତ୍ରୋ ଅଗ୍ନେ ତ୍ବାଂ ବଧନ୍ତି ମତିଭିର୍ବସିଷ୍ଠାଃ ।
ତ୍ବେ ବସୁ ସୁଷଣାନାନି ସନ୍ତ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ବସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୩॥

=====

(୭।୧୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ବୈଶ୍ଵାନରଃ ଅଗ୍ନିଃ

=====

ପ୍ରାଗ୍ନୟେ ବିଶ୍ଵଶୁଚେ ପିୟଂଧୈଃସୁରନ୍ଦ୍ରେ ମନ୍ଥ ଧୀତିଂ ଭରଧୁମ୍ ।
ଭରେ ହବିର୍ନ ବର୍ହିଷି ପ୍ରୀଣାନୋ ବୈଶ୍ଵାନରାୟ ଯତୟେ ମତୀନାମ୍ ॥୧॥
ତୃମଗ୍ନେ ଶୋଚିଷା ଶୋଶୁତାନ ଆ ରୋଦସୀ ଅପୃଣା ଜାୟମାନଃ ।
ତ୍ଵଂ ଦେବୀ ଅଭିଶସ୍ତେରମୁଞ୍ଚୋ ବୈଶ୍ଵାନର ଜାତବେଦୋ ମହିତ୍ଵା ॥୨॥
ଜାତୋ ଯଦଗ୍ନେ ଭୁବନା ବ୍ୟଖ୍ୟଃ ପଶୁନ୍ନ ଗୋପା ଇୟଃ ପରିଜ୍ଞା ।
ବୈଶ୍ଵାନର ବ୍ରହ୍ମଣେ ବିନ୍ଧ ଗାତୁଂ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୩॥

=====

(୭।୧୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବୃହତୀ ୧, ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍ ୨-୩, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ସମିଧା ଜାତବେଦସେ ଦେବାୟ ଦେବହୃତିଭିଃ ।
ହବିର୍ଭିଃ ଶୁକ୍ରଶୋଚିଷେ ନମସ୍ମିନୋ ବୟଂ ଦାଶେମାଗ୍ନୟେ ॥୧॥
ବୟଂ ତେ ଅଗ୍ନେ ସମିଧା ବିଧେମ ବୟଂ ଦାଶେମ ସୁଷ୍ଠୁତୀ ଯଜତ୍ର ।
ବୟଂ ଘୃତେନାଧୁରସ୍ୟ ହୋତର୍ବୟଂ ଦେବ ହବିଷା ଭଦ୍ରଶୋଚେ ॥୨॥
ଆ ନୋ ଦେବେଭିରୁପ ଦେବହୃତିମଗ୍ନେ ଯାହି ବଷଟ୍କୃତିଂ ଭୁଷାଣଃ ।
ତୁଭ୍ୟଂ ଦେବାୟ ଦାଶତଃ ସ୍ୟାମ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୩॥

=====

(୭।୧୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

=====

ଉପସଦ୍ୟାୟ ମୀଳ୍ଦୁଷ ଆସ୍ୟେ ଭୁହୁତା ହବିଃ ।	ୟୋ ନୋ ନେଦିଷ୍ଠମାପ୍ୟମ୍ ॥୧॥
ୟଃ ପଞ୍ଚି ଚର୍ଷଣୀରଭି ନିଷସାଦ ଦମେଦମେ ।	କବିର୍ଗୃହପତିର୍ଯୁବା ॥୨॥
ସ ନୋ ବେଦୋ ଅମାତ୍ୟମଗ୍ନୀ ରକ୍ଷତୁ ବିଶ୍ଵତଃ ।	ଉତାସ୍ଥାନ ପାତୁଂହସଃ ॥୩॥

ନବଂ ତୁ ସ୍ତୋମମଗ୍ନୟେ ଦିବଃ ଶ୍ୟେନାୟ ଜୀଜନମ୍ ।
 ସ୍ୱାର୍ହା ଯସ୍ୟ ଶ୍ରିୟୋ ଦୃଶେ ରୟିର୍ବୀରବତୋ ଯଥା ।
 ସେମାଂ ବେତୁ ବଷଟ୍ କୃତିମଗ୍ନିର୍ଭୁଷତ ନୋ ଗିରଃ ।
 ନି ତ୍ୱା ନକ୍ଷ୍ୟ ବିଶ୍ୱତେ ଦ୍ୟୁମନ୍ତଂ ଦେବ ଧୀମହି ।
 କ୍ଷପ ଉସ୍ତଶ୍ଚ ଦୀଦିହି ସ୍ୱଗ୍ନୟସ୍ତୟା ବୟମ୍ ।
 ଉପ ତ୍ୱା ସାତୟେ ନରୋ ବିପ୍ରାସୋ ଯନ୍ତି ଧୀତିଭିଃ ।
 ଅଗ୍ନୀ ରକ୍ଷାଂସି ସେଧତି ଶୁକ୍ରଶୋଚିରମର୍ତ୍ୟଃ ।
 ସ ନୋ ରାଧାଂସ୍ୟା ଉରେଶାନଃ ସହସ୍ରୋ ଯହୋ ।
 ଦୃମଗ୍ନେ ବୀରବଦ୍ୟଶୋ ଦେବଶ୍ଚ ସବିତା ଭଗଃ ।
 ଅଗ୍ନେ ରକ୍ଷା ଶୋ ଅଂହସଃ ପ୍ରତି ଶ୍ଚ ଦେବ ରୀଷତଃ ।
 ଅଧା ମହୀ ନ ଆୟସ୍ୟନାଧୃଷ୍ଣୋ ନୃପୀତୟେ ।
 ତ୍ୱଂ ନଃ ପାହ୍ୟଂହସୋ ଦୋଷାବସ୍ତରଘାୟତଃ ।

ବସ୍ତଃ କୁବିଦ୍ୱନାତି ନଃ ॥୪॥
 ଅଗ୍ନେ ଯଜ୍ଞସ୍ୟ ଶୋଚତଃ ॥୫॥
 ଯଜିଷ୍ଠୋ ହବ୍ୟବାହନଃ ॥୬॥
 ସୁବୀରମଗ୍ନ ଆହୁତ ॥୭॥
 ସୁବୀରସ୍ତମସ୍ତୟଃ ॥୮॥
 ଉପାକ୍ଷରା ସହସ୍ରିଣୀ ॥୯॥
 ଶୁଚିଃ ପାବକ ଇତ୍ୟଃ ॥୧୦॥
 ଭଗଶ୍ଚ ଦାତୁ ବାର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୧୧॥
 ଦିତିଶ୍ଚ ଦାତି ବାର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୧୨॥
 ତପିଷ୍ଠେରଜରୋ ଦହ ॥୧୩॥
 ପୂର୍ଭବା ଶତଭୁଜଃ ॥୧୪॥
 ଦିବା ନକ୍ତମଦାଭ୍ୟା ॥୧୫॥

(୭।୧୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ବୃହତୀ ୧, ୩, ୫, ୭, ୯, ୧୧,

ସତୋବୃହତୀ ୨, ୪, ୬, ୮, ୧୦, ୧୨,

ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଏନା ବୋ ଅଗ୍ନିଂ ନମସୋର୍ଜୋ ନପାତମା ହୁବେ ।
 ପ୍ରିୟଂ ଚେତିଷ୍ଠମରତିଂ ସ୍ୱଧୂରଂ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଦୁତମମୃତମ୍ ॥୧॥
 ସ ଯୋଜତେ ଅରୁଷା ବିଶ୍ୱଭୋଜସା ସ ଦୁଦ୍ରବସ୍ତ୍ରାହୁତଃ ।
 ସୁବ୍ରହ୍ମା ଯଜ୍ଞଃ ସୁଶମୀ ବସୁନାଂ ଦେବଂ ରାଧୋ ଜନାନାମ୍ ॥୨॥
 ଉଦସ୍ୟ ଶୋଚିରସ୍ଥାଦାଜୁହ୍ୱାନସ୍ୟ ମୀଲ୍ହୁଷଃ ।
 ଉଜୁମାସୋ ଅରୁଷାସୋ ଦିବିସ୍ତୃଶଃ ସମଗ୍ନିମିନ୍ଦତେ ନରଃ ॥୩॥
 ତଂ ତ୍ୱା ଦୂତଂ କୃଶ୍ଣହେ ଯଶସ୍ତମଂ ଦେବୀ ଆ ବୀତୟେ ବହ ।
 ବିଶ୍ୱା ସୁନୋ ସହସ୍ରୋ ମର୍ତ୍ତଭୋଜନା ରାସ୍ତ ତଦ୍ୟଜ୍ଞେମହେ ॥୪॥
 ଦୃମଗ୍ନେ ଗୃହପତିସ୍ତୁଂ ହୋତା ନୋ ଅଧୃରେ ।
 ତ୍ୱଂ ପୋତା ବିଶ୍ୱବାର ପ୍ରଚେତା ଯୁଷି ବେଷି ତ ବାର୍ଯ୍ୟମ୍ ॥୫॥

କୃପି ରତ୍ନଂ ଯଜମାନାୟ ସୁକ୍ରତୋ ତ୍ବଂ ହି ରତ୍ନଧା ଅସି ।
 ଆ ନ ରତେ ଶିଶାହି ବିଶ୍ବମୃତ୍ବିଜଂ ସୁଗଂସୋ ଯଶ୍ଚ ଦକ୍ଷତେ ॥୭॥
 ତ୍ବେ ଅଗ୍ନେ ସ୍ବାହୁତ ପ୍ରିୟାସଃ ସନ୍ତ ସୁରୟଃ ।
 ଯଜ୍ଞାରୋ ଯେ ମଘବାନୋ ଜନାନାମୂର୍ବାନ୍ୟୟନ୍ତ ଗୋନାମ୍ ॥୮॥
 ଯେଷାମିଳା ଘୃତହସ୍ତା ଦୁରୋଶ ଆଁ ଅପି ପ୍ରାତା ନିଷୀଦତି ।
 ତାଁସ୍ବାୟସ୍ବ ସହସ୍ୟ ଦୁହୋ ନିଦୋ ଯଜ୍ଞା ନଃ ଶର୍ମ ଦୀର୍ଘଶ୍ରୁତ୍ ॥୯॥
 ସ ମନ୍ତ୍ରୟା ଚ ଜିହ୍ବୟା ବହିରାସା ବିଦୁଷ୍ଟରଃ ।
 ଅଗ୍ନେ ରୟିଂ ମଘବଦ୍-ଭେୟା ନ ଆ ବହ ହବ୍ୟଦାତିଂ ଚ ସୁଦୟ ॥୧୦॥
 ଯେ ରାଧାଂସି ଦଦତ୍ୟଶ୍ବ୍ୟା ମଘା କାମେନ ଶ୍ରବସୋ ମହଃ ।
 ତାଁ ଅଂହସଃ ପିପ୍ବୁହି ପର୍ତ୍ତୁଭିଷ୍ଟଂ ଶତଂ ପୂର୍ତ୍ତୟିଷ୍ୟ ॥୧୧॥
 ଦେବୋ ବୋ ଦ୍ରବିଶୋଦାଃ ପୂର୍ଣ୍ଣାଂ ବିବଷ୍ଟ୍ୟାସିଚମ୍ ।
 ଉଦ୍ବା ସିଞ୍ଚିଧୁମୁପ ବା ପୃଣଧୁମାଦିଦ୍ବୋ ଦେବ ଓହତେ ॥୧୨॥
 ତଂ ହୋତାରମଧୁରସ୍ୟ ପ୍ରଚେତସଂ ବହିଂ ଦେବା ଅକୃଶ୍ବତ ।
 ଦଧାତି ରତ୍ନଂ ବିଧତେ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟମଗ୍ନିର୍ଜନାୟ ଦାଶୁଷେ ॥୧୩॥

(୭।୧୭) ରକ୍ଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଦ୍ବିପଦା ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଗ୍ନିଃ

ଅଗ୍ନେ ଭବ ସୁଷମିଧା ସମିଜ୍ଞ ଭତ ବର୍ହିରୁର୍ବିୟା ବି ସ୍ବଶୀତାମ୍ ॥୧॥
 ଭତ ଦ୍ବାର ଉଶତୀର୍ବି ଶ୍ରୟଜ୍ଞାମୁତ ଦେବାଁ ଉଶତ ଆ ବହେହ ॥୨॥
 ଅଗ୍ନେ ବୀହି ହବିଷା ଯୁଷି ଦେବାହ୍ବସ୍ବଧୁରା କୃଶୁହି ଜାତବେଦଃ ॥୩॥
 ସ୍ବଧୁରା କରତି ଜାତବେଦା ଯୁଷଢେବାଁ ଅମୃତାନ୍ପିପ୍ରୟଜ୍ଞ ॥୪॥
 ବଂସ୍ବ ବିଶ୍ବା ବାୟାଶି ପ୍ରଚେତଃ ସତ୍ୟା ଭବଜ୍ଞାଶିଷୋ ନୋ ଅଦ୍ୟ ॥୫॥
 ତ୍ବୀମୁ ତେ ଦଧିରେ ହବ୍ୟବାହଂ ଦେବାସୋ ଅଗ୍ନ ଉର୍ଜ ଆ ନପାତମ୍ ॥୬॥
 ତେ ତେ ଦେବାୟ ଦାଶତଃ ସ୍ୟାମ ମହୋ ନୋ ରତ୍ନା ବି ଦଧ ଇୟାନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୧୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୧-୨୧, ସୁଦାଃ ପୌଞ୍ଜବନଃ ୨୨-୨୫

=====

ତ୍ୱେ ହ ଯତ୍-ପିତରଶ୍ଚିନ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ୱା ବାମା ଜରିତାରୋ ଅସନ୍ନନ୍ ।
ତ୍ୱେ ଗାବଃ ସୁଦୁଘାସ୍ତେ ହ୍ୟଶ୍ୱାସ୍ତ୍ୱଂ ବସୁ ଦେବୟତେ ବନିଷ୍ଠଃ ॥୧॥
ରାଜେବ ହି ଜନିତ୍ରିଃ କ୍ଷେଷ୍ୟେବାବ ଦୁ୍ୟତିରତି ବିଦୁଷ୍ଟବିଃ ସନ୍ ।
ପିଶା ଗିରୋ ମଘବନ୍-ଗୋଭିରଶ୍ଚୈସ୍ତ୍ୱାୟତଃ ଶିଶୀହି ରାୟେ ଅସ୍ଥାନ ॥୨॥
ଇମା ଉ ତ୍ୱା ପୟ୍ୱଧାନାସୋ ଅତ୍ର ମନ୍ତ୍ରା ଗିରୋ ଦେବୟତ୍ତୀରୂପ ସ୍ଥୁଃ ।
ଅର୍ବାଚୀ ତେ ପଥ୍ୟା ରାୟ ଏତୁ ସ୍ୟାମ ତେ ସୁମତାବିନ୍ଦ୍ର ଶର୍ମନ୍ ॥୩॥
ଧେନ୍ୱଂ ନ ତ୍ୱା ସୁୟବସେ ଦୁଦୁକ୍ଷନ୍ନୁପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ସସୃଜେ ବସିଷ୍ଠଃ ।
ତ୍ୱାମିନ୍ଦ୍ରେ ଗୋପତିଂ ବିଶ୍ୱ ଆହା ନ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁମତିଂ ଗନ୍ତୁଃ ॥୪॥
ଅଶ୍ୱାଂସି ଚିତ୍-ପପ୍ରଥାନା ସୁଦାସ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଗାଧାନ୍ୟକୃଣୋସୁପାରା ।
ଶର୍ପତ୍ତଂ ଶିମ୍ବ୍ୟମୁଚଥସ୍ୟ ନବ୍ୟଃ ଶାପଂ ସିନ୍ଧୁନାମକୃଣୋଦଶସ୍ରୀଃ ॥୫॥
ପୁରୋଳା ଇତ୍ତୁର୍ବଶୋ ଯଜ୍ଞରାସୀଦ୍ରାୟେ ମସ୍ୟାସୋ ନିଶିତା ଅପୀବ ।
ଶୁଷ୍ଠିଂ ଚକ୍ରୁର୍ଭୃଗବୋ ଦୁହ୍ୟବଶ୍ଚ ସଖା ସଖାୟମତରଦ୍ୱିଷୂତୋଃ ॥୬॥
ଆ ପକ୍ଥାସୋ ଭଲାନସୋ ଭନନ୍ତାଲିନାସୋ ବିଷାଶିନଃ ଶିବାସଃ ।
ଆ ଯୋଃନୟସ୍ତଥମା ଆୟସ୍ୟ ଗବ୍ୟା ତୃସୁଭ୍ୟୋ ଅଜଗନ୍ୟଧା ନୃନ୍ ॥୭॥
ଦୁରାଧ୍ୟୋ ଅଦିତିଂ ସ୍ତେବୟନ୍ତୋଃଚେତସୋ ବି ଜଗତ୍ତ୍ୱେ ପରୁଷ୍ଠୀମ୍ ।
ମହାବିବ୍ୟକ୍ତୃପିବୀଂ ପତ୍ୟମାନଃ ପଶୁଷ୍ଟବିରଶୟଜାୟମାନଃ ॥୮॥
ଇୟୁରର୍ଥଂ ନ ନ୍ୟର୍ଥଂ ପରୁଷ୍ଠୀମାଶୁଷ୍ଟନେଦଭିପିତ୍ୱଂ ଜଗାମ ।
ସୁଦାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁତୁକ୍ତାଂ ଅମିତ୍ରାନରକ୍ଷୟନ୍ନାନୁଷେ ବପ୍ରିବାଚଃ ॥୯॥
ଇୟୁର୍ଗାବୋ ନ ଯବସାଦଗୋପା ଯଥାକୃତମତି ମିତ୍ରଂ ଚିତାସଃ ।
ପୃଶ୍ନିଗାବଃ ପୃଶ୍ନିନିପ୍ରେଷିତାସଃ ଶୁଷ୍ଠିଂ ଚକ୍ରୁର୍ନୟୁତୋ ରକ୍ତୟଶ୍ଚ ॥୧୦॥
ଏକଂ ଚ ଯୋ ବିଂଶତିଂ ଚ ଶ୍ରବସ୍ୟା ବୈକର୍ଣ୍ଣୟୋର୍ଜନାନ୍ରାଜା ନ୍ୟସ୍ରଃ ।
ଦସ୍ତୋ ନ ସଦ୍ଭୁନ୍ନି ଶିଶାତି ବହିଃ ଶୂରଃ ସର୍ଗମକୃଣୋଦିନ୍ଦ୍ର ଏଷାମ୍ ॥୧୧॥

ଅଧ ଶ୍ରୁତଂ କବଷଂ ବୃଦ୍ଧମପ୍ୟୁଦୁ ଦ୍ରୁଦ୍ୟଂ ନି ବୃଣଗୁଜ୍ରବାଦୁଃ ।
 ବୃଣାନା ଅତ୍ର ସଖ୍ୟାୟ ସଖ୍ୟଂ ଦ୍ଵାୟନ୍ତୋ ଯେ ଅମଦନ୍ନୁ ତ୍ଵା ॥୧୭॥
 ବି ସଦ୍ୟୋ ବିଶ୍ଵା ଦୃଂହିତାନେଷାମିନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରଃ ସହସ୍ରା ସପ୍ତ ଦର୍ଦ୍ଧଃ ।
 ବ୍ୟାନବସ୍ୟ ତୃହ୍ନବେ ଗୟଂ ଭାଗ୍-ଜେଷ୍ଠ ପୁରୁଂ ବିଦଧେ ମୃଧ୍ରବାଚମ୍ ॥୧୮॥
 ନି ଗବ୍ୟବୋଽନବୋ ଦ୍ରୁହ୍ୟବଶ୍ଚ ଷଷ୍ଠିଃ ଶତା ସୁଷୁପୁଃ ଷଟ୍ ସହସ୍ରା ।
 ଷଷ୍ଠିର୍ବୀରାସୋ ଅଧି ଷଡ୍‌ଦୁବୋୟୁ ବିଶ୍ଵେଦିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବୀର୍ଯ୍ୟା କୃତାନି ॥୧୯॥
 ଇନ୍ଦ୍ରେଣୈତେ ତୃହ୍ନବୋ ବେବିଷାଶା ଆପୋ ନ ସୃଷ୍ଟା ଅଧବନ୍ତ ନୀଚୀଃ ।
 ଦୁର୍ମିତ୍ରାସଃ ପ୍ରକଲବିକ୍ଳିମାନା ଜହୁର୍ବିଶ୍ଵାନି ଭୋଜନା ସୁଦାସେ ॥୨୦॥
 ଅର୍ଧଂ ବୀରସ୍ୟ ଶୃତପାମନିନ୍ଦ୍ରଂ ପରା ଶର୍ଧତ୍ରଂ ନୁନୁଦେ ଅଭି କ୍ଷାମ୍ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମନୁ୍ୟଂ ମନୁ୍ୟମ୍ୟୋ ମିମାୟ ଭେଜେ ପଥୋ ବର୍ତନିଂ ପତ୍ୟମାନଃ ॥୨୧॥
 ଆପ୍ରେଶ ଚିତ୍ତଦ୍ଵେକଂ ଚକାର ସିଂହ୍ୟଂ ଚିତ୍-ପେତ୍ରେନା ଜଘାନ ।
 ଅବ ସ୍ରକ୍ତୀର୍ବେଶ୍ୟାବୃଣ୍ଣଦିନ୍ଦ୍ରଃ ପ୍ରାୟଜ୍ଞଦ୍ଵିଶ୍ଵା ଭୋଜନା ସୁଦାସେ ॥୨୨॥
 ଶଶ୍ଵନ୍ତୋ ହି ଶତ୍ରବୋ ରାରଧୁଷ୍ଟେ ଭେଦସ୍ୟ ଚିକ୍ତର୍ଧତୋ ବିନ୍ଦ ରକ୍ଷିମ୍ ।
 ମର୍ତ୍ତ୍ୟା ଏନଃ ସୁବତୋ ଯଃ କୃଣୋତି ତିଗ୍ନଂ ତସ୍ମିନ୍ନି ଜହି ବଜ୍ରମିନ୍ଦ୍ର ॥୨୩॥
 ଆବଦିନ୍ଦ୍ରଂ ଯମୁନା ତୃହ୍ନବଶ୍ଚ ପ୍ରାତ୍ର ଭେଦଂ ସର୍ବତାତା ମୁଷାୟତ୍ ।
 ଅଜାସଶ୍ଚ ଶିଗ୍ରବୋ ଯୁକ୍ଷବଶ୍ଚ ବଲିଂ ଶୀର୍ଷାଶି ଜହୁରଶ୍ଵାନି ॥୨୪॥
 ନ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ସୁମତୟୋ ନ ରାୟଃ ସଂଚକ୍ଷେ ପୂର୍ବା ଉଷସୋ ନ ନୁତ୍ନାଃ ।
 ଦେବକଂ ଚିନ୍ତାନ୍ୟମାନଂ ଜଘନ୍ତାବ ତ୍ଵନା ବୃହତଃ ଶମ୍ବରଂ ଭେତ୍ ॥୨୫॥
 ପ୍ର ଯେ ଗୃହାଦମମଦୁସ୍ତ୍ରାୟା ପରାଗରଃ ଶତୟାଦୁର୍ବସିଷ୍ଠଃ ।
 ନ ତେ ଭୋଜସ୍ୟ ସଖ୍ୟଂ ମୃଷତ୍ରାଧା ସୁରିଭ୍ୟଃ ସୁଦିନା ବୁଧିଜ୍ଞାନ୍ ॥୨୬॥
 ଦ୍ଵେ ନପୁର୍ଦ୍ଦେବବତଃ ଶତେ ଗୋର୍ଦ୍ଧା ରଥା ବଧୁମନ୍ତା ସୁଦାସଃ ।
 ଅର୍ହନ୍ନଶ୍ଚେ ପୈଜବନସ୍ୟ ଦାନଂ ହୋତେବ ସଦ୍ଵ ପର୍ଯ୍ୟେମି ରେଭନ୍ ॥୨୭॥
 ଚତ୍ଵାରୋ ମା ପୈଜବନସ୍ୟ ଦାନାଃ ସ୍ଥୁତିଷ୍ଠୟଃ କୃଣନ୍ତିନୋ ନିରେକେ ।
 ଋଜ୍ରାସୋ ମା ପୃଥିବିଷ୍ଠାଃ ସୁଦାସସ୍ତୋକଂ ତୋକାୟ ଶ୍ରବସେ ବହନ୍ତି ॥୨୮॥
 ଯୁସ୍ୟ ଶ୍ରବୋ ରୋଦସୀ ଅନ୍ତରୁର୍ବୀ ଶୀର୍ଷେଶୀର୍ଷେ ବିବଭାଜା ବିଭକ୍ତା ।
 ସପ୍ତେଦିନ୍ଦ୍ରଂ ନ ସୁବତୋ ଗୃଣନ୍ତି ନି ଯୁଧ୍ୟାମଧିମଶିଶାଦଭୀକେ ॥୨୯॥

ଇମଂ ନରୋ ମରୁତଃ ସଞ୍ଜତାନୁ ଦିବୋଦାସଂ ନ ପିତରଂ ସୁଦାସଃ ।
ଅବିଷ୍ଟନା ପୈତବନସ୍ୟ କେତଂ ଦୁଶାଶଂ କ୍ଷତ୍ରମଜରଂ ଦୁବୋୟୁ ॥୨୫॥

=====

(୭।୧୯) ରକ୍ଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ୟସ୍ମିନ୍ନଶ୍ୱଶ୍ୱଜ୍ଞୋ ବୃଷଭୋ ନ ଭୀମ ଏକଃ କୃଷ୍ଣୀକ୍ଷ୍ୟାବୟତି ପ୍ର ବିଶ୍ୱାଃ ।
ୟଃ ଶଶ୍ୱତୋ ଅଦାଶୁଷୋ ଗୟସ୍ୟ ପ୍ରୟନ୍ତାସି ସୁଷ୍ମିତରାୟ ବେଦଃ ॥୧॥
ତ୍ୱଂ ହ ତ୍ୟଦିନ୍ଦ୍ର କୁସ୍ରମାବଃ ଶୁଶ୍ରୁଷମାଶସ୍ତନ୍ନା ସମର୍ଯ୍ୟେ ।
ଦାସଂ ଯଜ୍ଞକ୍ଷଂ କୁୟବଂ ନ୍ୟସ୍ତା ଅରକ୍ଷୟ ଆର୍ଜୁନେୟାୟ ଶିକ୍ଷନ୍ ॥୨॥
ତ୍ୱଂ ଧୃଷ୍ଣୋ ଧୃଷତା ବୀତହବ୍ୟଂ ପ୍ରାବୋ ବିଶ୍ୱାଭିରୁତିଭିଃ ସୁଦାସମ୍ ।
ପ୍ର ପୌରୁକୁହିଂ ତ୍ରସଦସ୍ତ୍ୟମାବଃ କ୍ଷେତ୍ରସାତା ବୃତ୍ରହତ୍ୟେଷୁ ପୁରୁମ୍ ॥୩॥
ତ୍ୱଂ ନୃଭିର୍ନୃମଣୋ ଦେବବୀତୌ ଭୂରୀଣି ବୃତ୍ରା ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ୱ ହଂସି ।
ତ୍ୱଂ ନି ଦସ୍ୟୁଂ ରୁମୁରିଂ ଧୁନିଂ ଚାସ୍ତ୍ରାପୟୋ ଦଭୀତୟେ ସୁହୃଦ୍ ॥୪॥
ତବ ଚୌତ୍ୱାନି ବଜ୍ରହସ୍ତ ତାନି ନବ ଯଦ୍-ପୁରୋ ନବତିଂ ଚ ସଦ୍ୟଃ ।
ନିବେଶନେ ଶତତମାବିବେଷୀରହଞ୍ଜି ବୃତ୍ରଂ ନମୁଚିମୁତାହନ୍ ॥୫॥
ସନା ତା ତ ଇନ୍ଦ୍ର ଭୋଜନାନି ରାତହବ୍ୟାୟ ଦାଶୁଷେ ସୁଦାସେ ।
ବୃଷ୍ଣେ ତେ ହରୀ ବୃଷଣା ଯୁନକ୍ତି ବ୍ୟନ୍ତ ବ୍ରହ୍ମାଣି ପୁରୁଶାକ ବାଜମ୍ ॥୬॥
ମା ତେ ଅସ୍ୟାଂ ସହସ୍ରାବନ୍ପରିଷ୍ଟାବଘାୟ ଭୂମ ହରିବଃ ପରାଦୈ ।
ତ୍ରାୟସ୍ତ ନୋଃବୃକେଭିର୍ବରୁଧୈସ୍ତବ ପ୍ରିୟାସଃ ସୁରିଷୁ ସ୍ୟାମ ॥୭॥
ପ୍ରିୟାସ ଇତ୍ତେ ମଘବନ୍ନଭିକ୍ଷୌ ନରୋ ମଦେମ ଶରଣେ ସଖାୟଃ ।
ନି ତୁର୍ବଶଂ ନି ଯାଦୁଂ ଶିଶୀହ୍ୟତିଧିଗ୍ନାୟ ଶଂସ୍ୟଂ କରିଷ୍ୟନ୍ ॥୮॥
ସଦ୍ୟଶ୍ଚିନ୍ତୁ ତେ ମଘବନ୍ନଭିକ୍ଷୌ ନରଃ ଶଂସନ୍ତ୍ୟକ୍ଥଶାସ ଉକ୍ଥା ।
ୟେ ତେ ହବେଭିର୍ବ ପଣୀରଦାଶନ୍ନସ୍ଥାନୁଶୀଷ୍ଟ ଯୁଜ୍ୟାୟ ତସ୍ମୈ ॥୯॥
ଏତେ ସ୍ତୋମା ନରାଂ ନୃତମ ତୁଭ୍ୟମସ୍ତଦ୍ୟଜ୍ଞୋ ଦଦତୋ ମଘାନି ।
ତେଷାମିନ୍ଦ୍ର ବୃତ୍ରହତ୍ୟେ ଶିବୋ ଭୂଃ ସଖା ଚ ଶୂରୋଽବିତା ଚ ନୃଶାମ୍ ॥୧୦॥

ନୁ ଇନ୍ଦ୍ର ଶୂର ସୁବମାନ ଉତୀ ବ୍ରହ୍ମଜୁତସ୍ତନ୍ନା ବାବୃଧସ୍ତ ।
ଉପ ନୋ ବାଜାନ୍ତିମୀଦୁ୍ୟପ ସ୍ତ୍ରୀନ୍ୟାୟଂ ପାତ ସ୍ତ୍ରୁତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୧॥

॥ ଇତି ପଞ୍ଚମାଷ୍ଟକେ ଦ୍ଵିତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ପଞ୍ଚମାଂଶୁକଃ ।
(ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧-୩୦)

(୭।୨୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଉଗ୍ରୋ ଜଞ୍ଜେ ବୀର୍ଯ୍ୟାୟ ସ୍ୱଧାବାଞ୍ଜିକ୍ରିପୋ ନୟୋ ଯତ୍-କରିଷ୍ୟନ୍ ।
ଜଗ୍ନିର୍ଯୁବା ନୃଷଦନମବୋଭିସ୍ତାତା ନ ଇନ୍ଦ୍ର ଏନସୋ ମହଶ୍ଚିତ୍ ॥୧॥
ହତ୍ତା ବୃତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରଃ ଶୁଶ୍ରୁବାନଃ ପ୍ରାବୀନ୍ନୁ ବୀରୋ ଜରିତାରମୁତୀ ।
କର୍ତ୍ତା ସୁଦାସେ ଅହ ବା ଉ ଲୋକଂ ଦାତା ବସୁ ମୁହୁରା ଦାଶୁଷେ ଭୂତ୍ ॥୨॥
ଯୁଧ୍ୟୋ ଅନର୍ବା ଖଜକୃସ୍ତମଦ୍ୱା ଶୂରଃ ସତ୍ରାଷାତ୍‌ଜନୁଷେମଷାଲ୍‌ହଃ ।
ବ୍ୟାସ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୃତନାଃ ସ୍ତୋଜା ଅଧା ବିଶ୍ୱଂ ଶତ୍ରୁୟନ୍ତଂ ଜଘାନ ॥୩॥
ଉତ୍ତେ ଚିଦିନ୍ଦ୍ର ରୋଦସୀ ମହିତ୍ୱା ପପ୍ରାଥ ତବିଷୀଭିସୁବିଷ୍ଣୁଃ ।
ନି ବଜ୍ରମିନ୍ଦ୍ରୋ ହରିବାନ୍ନିମିକ୍ଷତ୍ସମନ୍‌ସା ମଦେଷୁ ବା ଉବୋତ ॥୪॥
ବୃଷା ଜଜାନ ବୃଷଣଂ ରଣାୟ ତମୁ ଚିନ୍ନାରୀ ନୟଂ ସସୂବ ।
ପ୍ର ଯଃ ସେନାନୀରଧ ନୃଭ୍ୟୋ ଅସ୍ତ୍ରୀନଃ ସତ୍ୱା ଗବେଷଣଃ ସ ଧୃଷ୍ଣୁଃ ॥୫॥
ନୁ ଚିସ୍ର ଭୈଷତେ ଜନୋ ନ ରେଷନ୍ନନୋ ଯୋ ଅସ୍ୟ ଘୋରମାବିବାସାତ୍ ।
ୟଞ୍ଜୈର୍ଯ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରେ ଦଧତେ ଦୁବାଂସି କ୍ଷୟସ୍ର ରାୟ ଋତପା ଋତେଜାଃ ॥୬॥
ୟଦିନ୍ଦ୍ର ପୂର୍ବୋ ଅପରାୟ ଶିକ୍ଷନ୍ନୟଜ୍ଞ୍ୟାୟାନ୍‌କନୀୟସୋ ଦେଷ୍ଟମ୍ ।
ଅମୃତ ଇତ୍-ପର୍ଯ୍ୟାସୀତ ଦୂରମା ଚିତ୍ର ଚିତ୍ର୍ୟଂ ଭରା ରୟିଂ ନଃ ॥୭॥
ୟସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରିୟୋ ଜନୋ ଦଦାଶଦସନ୍ନିରେକେ ଅଦ୍ରିବଃ ସଖା ତେ ।
ବୟଂ ତେ ଅସ୍ୟାଂ ସୁମତୌ ଚନିଷ୍ଠାଃ ସ୍ୟାମ ବରୁଥେ ଅଘ୍ନତୋ ନୃପୀତୌ ॥୮॥
ଏଷ ସ୍ତୋମୋ ଅଚିକ୍ରଦଦୃଷା ତ ଉତ ସ୍ତ୍ରାମୁର୍ମଘବନ୍ନକ୍ରପିଷ୍ଠ ।
ରାୟସ୍ତାମୋ ଜରିତାରଂ ତ ଆଗନ୍ତୁମଙ୍ଗ ଶକ୍ର ବସୁ ଆ ଶକୋ ନଃ ॥୯॥
ସ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ୱୟତାୟା ଇଷେ ଧାସ୍ତୁନା ତ ଯେ ମଘବାନୋ ଭୁନକ୍ତି ।
ବସ୍ତୀ ଷୁ ତେ ଜରିତ୍ରେ ଅସୁ ଶକ୍ତିର୍ଯ୍ୟୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୦॥

ଅସାବି ଦେବଂ ଗୋରଜୀକମନ୍ତୋ ନ୍ୟସ୍ତୁନ୍ନିନ୍ଦ୍ରୋ ଜନ୍ମଷେମୁବୋଚ ।
ବୋଧାମସି ତ୍ବା ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ଯଜ୍ଞେର୍ବୋଧା ନଃ ସ୍ତୋମମନ୍ତସୋ ମଦେଷୁ ॥୧॥
ପ୍ର ଯଜ୍ଞି ଯଜ୍ଞଂ ବିପୟଜ୍ଞି ବର୍ହିଃ ସୋମମାଦୋ ବିଦଧେ ଦୁଧ୍ରବାଚଃ ।
ଦୁ୍ୟ ଭିୟନ୍ତେ ଯଶସୋ ଗୃଭାଦା ଦୂରଭପକ୍ଷୋ ବୃଷଣୋ ନୃଷାଚଃ ॥୨॥
ତୃମିନ୍ଦ୍ର ସ୍ରବିତବା ଅପୟଃ ପରିଷ୍ଠିତା ଅହିନା ଶୂର ପୂର୍ବୀଃ ।
ତୃଦ୍ବାବକ୍ତେ ରଥେ୍ୟା ନ ଧେନା ରେଜନ୍ତେ ବିଶ୍ଵା କୃତ୍ରିମାଣି ଭୀଷା ॥୩॥
ଭୀମୋ ବିବେଷାୟୁଧେଭିରେଷାମପାଂସି ବିଶ୍ଵା ନୟାଣି ବିଦ୍ବାନ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଃ ପୁରୋ ଜହୃଷାଣୋ ବି ଦୂଧୋଦ୍ଧି ବଜ୍ରହସ୍ତୋ ମହିନା ଜଘାନ ॥୪॥
ନ ଯାତବ ଇନ୍ଦ୍ର ଜୁଜୁବୁର୍ନୋ ନ ବନ୍ଦନା ଶବିଷ୍ଠ ବେଦ୍ୟାଭିଃ ।
ସ ଶର୍ପଦୟ୍ମୋ ବିଷୁଶସ୍ୟ ଜନ୍ତୋର୍ମା ଶିଶୁଦେବା ଅପି ଗୁରୂତଂ ନଃ ॥୫॥
ଅଭି କ୍ରତ୍ଵେନ୍ଦ୍ର ଭୂରଧ ଜ୍ଞନ୍ ତେ ବିବ୍ୟତ୍-ମହିମାନଂ ରଜାଂସି ।
ସ୍ଵେନା ହି ବୃତ୍ରଂ ଶବସା ଜଘନ୍ଧ ନ ଶତ୍ରୁରକ୍ତଂ ବିବିଦଦ୍ୟୁଧା ତେ ॥୬॥
ଦେବାଶ୍ଚିତ୍ତେ ଅସୁର୍ଯ୍ୟାୟ ପୂର୍ବେନ୍ଦୁ କ୍ଷତ୍ରାୟ ମମିରେ ସହାଂସି ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମଘାନି ଦୟତେ ବିଷହ୍ୟେନ୍ଦ୍ରଂ ବାଜସ୍ୟ ଜୋହୁବନ୍ତ ସାତୌ ॥୭॥
କୀରିଶ୍ଚିଦ୍ଧି ତ୍ବାମବସେ ଜୁହାବେଶାନମିନ୍ଦ୍ର ସୌଭଗସ୍ୟ ଭୂରେଃ ।
ଅବୋ ବଭୂଧ ଶତମୂତେ ଅସ୍ତେ ଅଭିଷତୁସ୍ତ୍ବାବତୋ ବରୂତା ॥୮॥
ସଖାୟସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ବିଶ୍ଵହ ସ୍ୟାମ ନମୋବୃଧାସୋ ମହିନା ତରୁତ୍ର ।
ବନ୍ଦୁନ୍ତୁ ସ୍ତ୍ବା ତେବସା ସମୀକ୍ଷେଭୀତିମୟ୍ମୋ ବନ୍ଦୁଷାଂ ଶବାଂସି ॥୯॥
ସ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ଵୟତାୟା ଇଷେ ଧାସ୍ତ୍ଵନା ତ ଯେ ମଘବାନୋ ଜୁନନ୍ତି ।
ବସ୍ତୀ ଷୁ ତେ ଜରିତ୍ରେ ଅସୁ ଶକ୍ତିର୍ଯ୍ୟୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୦॥

=====

(୭।୨୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବିରାଟ୍ ୧-୮, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୯, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ପିବା ସୋମମିନ୍ଦ୍ର ମନ୍ଦତୁ ତ୍ୱା ଯଂ ତେ ସୁଷାବ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ୱାଦ୍ରିଃ ।
ସୋତୁର୍ବାହୁଭ୍ୟାଂ ସୁୟତୋ ନାର୍ବା ।।୧।।
ୟସ୍ତେ ମଦୋ ଯୁଜ୍ୟଶ୍ଚାରୁରସ୍ତ୍ରି ଯେନ ବୃତ୍ତାଣି ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ୱ ହଂସି ।
ସ ତ୍ୱାମିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଭୁବସୋ ମମତୁ ।।୨।।
ବୋଧା ସୁ ମେ ମଘବନ୍ଧାରମେମାଂ ଯାଂ ତେ ବସିଷ୍ଠୋ ଅର୍ଚତି ପ୍ରଶସ୍ତିମ୍ ।
ଇମା ବ୍ରହ୍ମ ସଧମାଦେ ଭୁଷସ୍ତୁ ।।୩।।
ଶୁଧୀ ହବଂ ବିପିପାନସ୍ୟାଦ୍ରେର୍ବୋଧା ବିପ୍ରସ୍ୟାର୍ଚତୋ ମନୀଷାମ୍ ।
କୃଷ୍ଣା ଦୁବାଂସ୍ୟନ୍ତମା ସତେମା ।।୪।।
ନ ତେ ଗିରୋ ଅପି ମୃଷ୍ୟେ ତୁରସ୍ୟ ନ ସୁଷୁତିମସୁୟସ୍ୟ ବିଦ୍ୱାନ୍ ।
ସଦା ତେ ନାମ ସ୍ୱୟଶୋ ବିବକ୍ତି ।।୫।।
ଭୂରି ହି ତେ ସବନା ମାନୁଷେଷୁ ଭୂରି ମନୀଷୀ ହବତେ ତ୍ୱାମିତ୍ ।
ମାରେ ଅସ୍ତନ୍ନଘବଜ୍ୟୋଙ୍କଃ ।।୬।।
ତୁଭ୍ୟେଦିମା ସବନା ଶୂର ବିଶ୍ୱା ତୁଭ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମାଣି ବର୍ଧନା କୃଣୋମି ।
ତ୍ୱଂ ନୃଭିର୍ହବ୍ୟୋ ବିଶ୍ୱଧାସି ।।୭।।
ନୁ ଚିନ୍ତୁ ତେ ମନ୍ୟମାନସ୍ୟ ଦସ୍ତୋଦଶୁବକ୍ତି ମହିମାନମୁଗ୍ର ।
ନ ବୀର୍ଯ୍ୟମିନ୍ଦ୍ର ତେ ନ ରାଧଃ ।।୮।।
ୟେ ଚ ପୂର୍ବ ରଷୟୋ ଯେ ଚ ନୂତ୍ନା ଇନ୍ଦ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣି ଜନୟନ୍ତ ବିପ୍ରାଃ ।
ଅସ୍ତେ ତେ ସନ୍ତୁ ସଖ୍ୟା ଶିବାନି ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ।।୯।।

=====

(୭।୨୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଉଦୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ୟରତ ଶ୍ରବସ୍ୟୋନ୍ଦ୍ରଂ ସମର୍ଯ୍ଯେ ମହୟା ବସିଷ୍ଠ ।
ଆ ଯୋ ବିଶ୍ୱାନି ଶବସା ତତାନୋପଶ୍ରୋତା ମ ଇବତୋ ବଚାଂସି ।।୧।।

ଅୟାମି ଘୋଷ ଇନ୍ଦ୍ର ଦେବଜାମିରିରଜ୍ୟନ୍ତ ଯଜ୍ଞରୂପୋ ବିବାତି ।
 ନହି ସ୍ବମାୟୁଷ୍ଟିକିତେ ଜନେଷୁ ତାନୀଦଂହାଂସ୍ୟତି ପର୍ଷ୍ୟସ୍ମାନ୍ ॥୨॥
 ଯୁଜେ ରଥଂ ଗବେଷଣଂ ହରିତ୍ୟାମୁପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ଭୁଭୁଷାଣମସ୍ତୁଃ ।
 ବି ବାଧିଷ୍ଠ ସ୍ୟ ରୋଦସୀ ମହିତ୍ବେନ୍ଦ୍ରୋ ବୃତ୍ରାଣ୍ୟପ୍ରତୀ ଜଘନ୍ନାନ୍ ॥୩॥
 ଆପଶ୍ଚିତ୍-ପିପ୍ପ୍ୟଃ ସ୍ତୟୋ ନ ଗାବୋ ନକ୍ଷନ୍ତଂ ଜରିତାରସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ର ।
 ଯାହି ବାୟୁର୍ନ ନିୟୁତୋ ନୋ ଅଛା ତ୍ବଂ ହି ଧାଭିର୍ଦୟସେ ବି ବାଜାନ୍ ॥୪॥
 ତେ ତ୍ବା ମଦା ଇନ୍ଦ୍ର ମାଦୟନ୍ତୁ ଶୁଷ୍ଟିଣଂ ତୁବିରାଧସଂ ଜରିତେ ।
 ଏକୋ ଦେବତ୍ରା ଦୟସେ ହି ମର୍ତ୍ତାନସ୍ମିନ୍ନୁର ସବନେ ମାଦୟସ୍ବ ॥୫॥
 ଏବେଦିନ୍ତଂ ବୃଷଣଂ ବଜ୍ରବାହୁଂ ବସିଷ୍ଠାସୋ ଅଭ୍ୟର୍ଚନ୍ତ୍ୟକୈଃ ।
 ସ ନଃ ସୁତୋ ବୀରବଜ୍ରାତୁ ଗୋମଦ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ବସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

(୭।୨୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ଯୋନିଷ୍ଠ ଇନ୍ଦ୍ର ସଦନେ ଅକାରି ତମା ନୃଭିଃ ପୁରୁହୂତ ପ୍ର ଯାହି ।
 ଅସୋ ଯଥା ନୋଃବିତା ବୃଧେ ଚ ଦଦୋ ବସୁନି ମମଦଶ୍ଚ ସୋମୈଃ ॥୧॥
 ଗୃତୀତଂ ତେ ମନ ଇନ୍ଦ୍ର ଦ୍ବିବର୍ହାଃ ସୁତଃ ସୋମଃ ପରିଷିକ୍ତା ମଧୁନି ।
 ବିସ୍ବୃଷ୍ଟଧେନା ଭରତେ ସୁବୃକ୍ତିରିୟମିନ୍ଦ୍ରଂ ଜୋହୁବତୀ ମନୀଷା ॥୨॥
 ଆ ନୋ ଦିବ ଆ ପୃଥିବ୍ୟା ଋଜୀଷିନ୍ନିଦଂ ବର୍ହିଃ ସୋମପେୟାୟାୟାହି ।
 ବହନ୍ତୁ ତ୍ବା ହରୟୋ ମଦ୍ର୍ୟଞ୍ଜିମାଞ୍ଜୁଷମଚ୍ଛା ତବସଂ ମଦାୟ ॥୩॥
 ଆ ନୋ ବିଶ୍ବାଭିରୂତିଭିଃ ସଜୋଷା ବ୍ରହ୍ମ ଭୁଷାଣୋ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ଯାହି ।
 ବରୀବୃଜତ୍ସପ୍ତବିରେଭିଃ ସୁଶିପ୍ରାସ୍ତେ ଦଧଦୃଷଣଂ ଶୁଷ୍ଟମିନ୍ଦ୍ର ॥୪॥
 ଏଷ ସ୍ତ୍ରୋମୋ ମହ ଉଗ୍ରାୟ ବାହେ ଧୁରୀବାତ୍ୟୋ ନ ବାଜୟନ୍ନଧାୟି ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ତ୍ବାୟମର୍କ ଇଙ୍ଗେ ବସୁନାଂ ଦିବୀବ ଦ୍ୟାମଧି ନଃ ଶ୍ରୋମତଂ ଧାଃ ॥୫॥
 ଏବା ନ ଇନ୍ଦ୍ର ବାର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ପୂର୍ଯ ପ୍ର ତେ ମହୀଂ ସୁମତିଂ ବେବିଦାମ ।
 ଇଷଂ ପିନ୍ଦୁ ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସୁବୀରାଂ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ବସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

=====

(୭।୨୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଆ ତେ ମହ ଇନ୍ଦ୍ରୋତୁଂଗ୍ର ସମନ୍ୟବୋ ଯୁସ୍ତମରକ୍ତ ସେନାଃ ।
ପତାତି ଦିଦୁ୍ୟନ୍ନର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବାହ୍ମୋର୍ମା ତେ ମନୋ ବିଷ୍ଣୁଦ୍ୟାଗ୍ନି ଚାରୀତ୍ ॥୧॥
ନି ଦୁର୍ଗ ଇନ୍ଦ୍ର ଶୂର୍ଯ୍ୟହ୍ୟମିତ୍ରା ନଭି ଯେ ନୋ ମର୍ତ୍ତାସୋ ଅମନ୍ତି ।
ଆରେ ତଂ ଶଂସଂ କୃଣୁହି ନିନିସ୍ରୋରା ନୋ ଭର ସଂଭରଣଂ ବସୁନାମ୍ ॥୨॥
ଶତଂ ତେ ଶିପ୍ରିନୁତୟଃ ସୁଦାସେ ସହସ୍ରଂ ଶଂସା ଉତ ରାତିରସ୍ତୁ ।
ଜହି ବଧର୍ବନ୍ନୁଷୋ ମର୍ତ୍ୟସ୍ୟାସ୍ତେ ଦ୍ୟୁମ୍ନମଧି ରତ୍ନଂ ଚ ଧେହି ॥୩॥
ଦ୍ଵାବତୋ ହୀନ୍ତ କ୍ରତ୍ଵେ ଅସ୍ମି ଦ୍ଵାବତୋଽବିତୁଃ ଶୂର ରାତୌ ।
ବିଶ୍ଵେଦହାନି ତବିଷାବ ଉର୍ଗ୍ଗ୍ଠ ଓକଃ କୃଣୁଷ୍ଠ ହରିବୋ ନ ମଧୀଃ ॥୪॥
କୁସ୍ରା ଏତେ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଵାୟ ଶୂଷମିନ୍ଦ୍ରେ ସହୋ ଦେବଜୁତମିୟାନାଃ ।
ସତ୍ରା କୃଧି ସୁହନା ଶୂର ବୃତ୍ରା ବୟଂ ତରୁତ୍ରାଃ ସନ୍ନୁୟାମ ବାଜମ୍ ॥୫॥
ଏବା ନ ଇନ୍ଦ୍ର ବାୟସ୍ୟ ପୂର୍ଯ ପ୍ର ତେ ମହୀଂ ସୁମତିଂ ବେବିଦାମ ।
ଇଷଂ ପିନ୍ଦୁ ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟଃ ସୁବୀରାଂ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

=====

(୭।୨୬) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ନ ସୋମ ଇନ୍ଦ୍ରମସୁତୋ ମମାଦ ନାବ୍ରହ୍ମାଣୋ ମଘବାନଂ ସୁତାସଃ ।
ତସ୍ମା ଉକ୍ଥଂ ଜନୟେ ଯଜ୍ଞଜୋଷନ୍ନୁବନ୍ନୁବୀୟଃ ଶୃଣବଦ୍ୟଥା ନଃ ॥୧॥
ଉକ୍-ଧୌକ୍-ଧେ ସୋମ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ମମାଦ ନୀଥେନୀଥେ ମଘବାନଂ ସୁତାସଃ ।
ୟଦୀଂ ସବାଧଃ ପିତରଂ ନ ପୁତ୍ରାଃ ସମାନଦକ୍ଷା ଅବସେ ହବକ୍ତେ ॥୨॥
ଚକାର ତା କୃଣବନ୍ନୁନମନ୍ୟା ଯାନି ବ୍ରୁବନ୍ତି ବେଧସଃ ସୁତେଷୁ ।
ଜନୀରିବ ପତିରେକଃ ସମାନୋ ନି ମାମୃଜେ ପୁର ଇନ୍ଦ୍ରଃ ସୁ ସର୍ବାଃ ॥୩॥
ଏବା ତମାହୁରୁତ ଶୃଣୁ ଇନ୍ଦ୍ର ଏକୋ ବିଭକ୍ତା ତରଣିର୍ମଘାନାମ୍ ।
ମିଥସ୍ତୁର ଉତୟୋ ଯସ୍ୟ ପୂର୍ବୀରସ୍ତେ ଭଦ୍ରାଣି ସଶ୍ଵତ ପ୍ରିୟାଣି ॥୪॥

ଏବା ବସିଷ୍ଠ ଇନ୍ଦ୍ରମୁତୟେ ନୃନ୍ଦୁଷ୍ଟୀନାଂ ବୃଷଭଂ ସୁତେ ଗୁଣାତି ।
ସହସ୍ରିଣ ଉପ ନୋ ମାହି ବାଜାନୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୨୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ନରୋ ନେମଧିତା ହବନ୍ତେ ଯତ୍-ପାର୍ଯ୍ୟା ଯୁନଜତେ ପିୟୁସ୍ତାଃ ।
ଶୂରୋ ନୃଷାତା ଶବସନ୍ଧକାନ ଆ ଗୋମତି ବ୍ରଜେ ଭଜା ତ୍ଵଂ ନଃ ॥୧॥
ୟ ଇନ୍ଦ୍ର ଶୁଷ୍ଣୋ ମଘବନ୍ତେ ଅସ୍ତି ଶିକ୍ଷା ସଖିଭ୍ୟଃ ପୁରୁହୂତ ନୃଭ୍ୟଃ ।
ତ୍ଵଂ ହି ଦୃଲ୍‌ହା ମଘବନ୍ଦ୍ରିତେତା ଅପା ବୃଧି ପରିବୃତଂ ନ ରାଧଃ ॥୨॥
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ରାଜା ଜଗତଶ୍ଚର୍ଷଣୀନାମଧି କ୍ଷମି ବିଷ୍ଣୁରୂପଂ ଯଦସ୍ତି ।
ତତୋ ଦଦାତି ଦାଶୁଷେ ବସୁନି ଚୋଦଦ୍ରାଧ ଉପସ୍ଥୁତଶ୍ଚିଦର୍ବାକ୍ ॥୩॥
ନୁ ଚିନ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ମଘବା ସହୂତୀ ଦାନୋ ବାଜଂ ନି ଯୁମତେ ନ ଉତୀ ।
ଅନୁନା ଯୁସ୍ୟ ଦକ୍ଷିଣା ପୀପାୟ ବାମଂ ନୃଭ୍ୟୋ ଅଭିବୀତା ସଖିଭ୍ୟଃ ॥୪॥
ନୁ ଇନ୍ଦ୍ର ରାୟେ ବରିବସ୍ତୁଧୀ ନ ଆ ତେ ମନୋ ବବୃତ୍ୟାମ ମଘାୟ ।
ଗୋମଦଶ୍ଵାବଦ୍ରାଧବଦ୍ୟାନ୍ତୋ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୨୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ବ୍ରହ୍ମା ଶ ଇନ୍ଦ୍ରୋପ ଯାହି ବିଦ୍ଵାନର୍ବାଞ୍ଚିସ୍ତେ ହରୟଃ ସନ୍ତୁ ଯୁକ୍ତାଃ ।
ବିଶ୍ଵେ ଚିଦ୍ଧି ତ୍ଵା ବିହବନ୍ତ ମର୍ତ୍ତା ଅସ୍ଥାକମିକ୍ଳୁଶୁହି ବିଶ୍ଵମିନ୍ଦୁ ॥୧॥
ହବଂ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ମହିମା ବ୍ୟାନତ୍ ବ୍ରହ୍ମ ଯତ୍-ପାସି ଶବସିନ୍ଦୁଷୀଣାମ୍ ।
ଆ ଯଦ୍ଭଦ୍ରଂ ଦଧିଷେ ହସ୍ତ ଉଗ୍ର ଘୋରଃ ସନ୍‌କ୍ରତ୍ଵା ଜନିଷ୍ଠା ଅଷାଲ୍‌ହଃ ॥୨॥
ତବ ପ୍ରଣୀତୀନ୍ଦ୍ର ଜୋହୁବାନାଭୁସଂ ଯନ୍ମନ୍ନ ରୋଦସୀ ନିନେଧ ।
ମହେ କ୍ଷତ୍ରାୟ ଶବସେ ହି ଜଞ୍ଜେତୁତୁଜିଂ ଚିତୁତୁଜିରଶିଶ୍ଵତ୍ ॥୩॥

ଏଭିର୍ନ ଇନ୍ଦ୍ରାହଭିର୍ଦଶସ୍ୟ ଦୁର୍ମତ୍ରାସୋ ହି କ୍ଷିତୟଃ ପବନ୍ତେ ।
 ପ୍ରତି ଯୁକ୍ଷେ ଅନୃତମନେନା ଅବ ଦ୍ଵିତା ବରୁଣୋ ମାୟୀ ନଃ ସାତ୍ ॥୪॥
 ବୋରେମେଦିନ୍ଦ୍ରଂ ମଘବାନମେନଂ ମହୋ ରାୟୋ ରାଧସୋ ଯୁଦ୍ଧଦନ୍ନଃ ।
 ଯୋ ଅର୍ଚତୋ ବ୍ରହ୍ମକୃତିମବିଷ୍ଟୋ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିତିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୨୯) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଅୟଂ ସୋମ ଇନ୍ଦ୍ର ତୁଭ୍ୟଂ ସୁନ୍ଦ ଆ ତୁ ପ୍ର ଯାହି ହରିବସ୍ତଦୋକାଃ ।
 ପିବା ତ୍ଵସ୍ୟ ସୁଷୁତସ୍ୟ ଚାରୋର୍ଦଦୋ ମଘାନି ମଘବନ୍ନିୟାନଃ ॥୧॥
 ବ୍ରହ୍ମନ୍ନୀର ବ୍ରହ୍ମକୃତିଂ ଭୂଷାଣୋଽର୍ବାଚୀନୋ ହରିଭିର୍ଯାହି ତୁୟମ୍ ।
 ଅସ୍ମିନ୍ନୁ ଷୁ ସବନେ ମାଦୟସ୍ତୋପ ବ୍ରହ୍ମାଣି ଶୃଣବ ଇମା ନଃ ॥୨॥
 କା ତେ ଅସ୍ତ୍ୟାରଂକୃତିଃ ସୁକ୍ତେଃ କଦା ନୁନଂ ତେ ମଘବନ୍ଦାଶେମ ।
 ବିଶ୍ଵା ମତୀରା ତତନେ ଭ୍ରାୟାଧା ମ ଇନ୍ଦ୍ର ଶୃଣବୋ ହବେମା ॥୩॥
 ଉତୋ ଘା ତେ ପୁରୁଷ୍ୟା ଇଦାସନ୍ୟେଷାଂ ପୂର୍ବେଷାମଶୃଣୋରୂଷୀଣାମ୍ ।
 ଅଧାହଂ ତ୍ଵା ମଘବଜ୍ଞୋହବୀମି ତ୍ଵଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାସି ପ୍ରମତିଃ ପିତେବ ॥୪॥
 ବୋରେମେଦିନ୍ଦ୍ରଂ ମଘବାନମେନଂ ମହୋ ରାୟୋ ରାଧସୋ ଯୁଦ୍ଧଦନ୍ନଃ ।
 ଯୋ ଅର୍ଚତୋ ବ୍ରହ୍ମକୃତିମବିଷ୍ଟୋ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିତିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୩୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ଆ ନୋ ଦେବ ଶବସା ଯାହି ଶୁଷ୍ଟିନ୍ଭବା ବୃଧ ଇନ୍ଦ୍ର ରାୟୋ ଅସ୍ୟ ।
 ମହେ ନୃମ୍ଣାୟ ନୃପତେ ସୁବଜ୍ର ମହି କ୍ଷତ୍ରାୟ ପୌଂସ୍ୟାୟ ଶୂର ॥୧॥
 ହବନ୍ତ ଉ ତ୍ଵା ହବ୍ୟଂ ବିବାଚି ତନୁଷୁ ଶୂରାଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ସାତୌ ।
 ତ୍ଵଂ ବିଶ୍ଵେଷୁ ସେନ୍ୟା ଜନେଷୁ ତ୍ଵଂ ବୃତ୍ରାଣି ରକ୍ଷୟା ସୁହନ୍ତୁ ॥୨॥

ଅହା ଯୁଦିନ୍ଦ୍ର ସୁଦିନା ବ୍ୟୁଞ୍ଜାୟାୟା ଯତ୍-କେତୁମୁପମଂ ସମସ୍ତ ।
 ନ୍ୟାଗ୍ନିଃ ସୀଦଦସୁରୋ ନ ହୋତା ହୁବାନୋ ଅତ୍ର ସୁଭଗାୟା ଦେବାନ୍ ॥୩॥
 ବୟଂ ତେ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ଯେ ତ ଦେବ ସ୍ତବନ୍ତ ଶୂର ଦଦତୋ ମଘାନି ।
 ଯଜ୍ଞା ସୁରିଭ୍ୟା ଉପମଂ ବରୁଥଂ ସ୍ବାଭୁବୋ ଜରଣାମଶ୍ନୁବନ୍ତ ॥୪॥
 ବୋଚେମେଦିନ୍ଦ୍ରଂ ମଘବାନମେନଂ ମହୋ ରାୟୋ ରାଧସୋ ଯୁଦ୍ଧଦନ୍ତଃ ।
 ଯୋ ଅର୍ଚତୋ ବ୍ରହ୍ମକୃତିମବିଷ୍ଟୋ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ବସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

(୭।୩୧) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧-୯, ବିରାଟ୍ ୧୦-୧୨, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

ପ୍ର ବ ଇନ୍ଦ୍ରାୟା ମାଦନଂ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ବାୟା ଗାୟତ୍ରୀ । ସଖାୟଃ ସୋମପାବ୍ନେ ॥୧॥
 ଶଂସେଦୁକ୍ତଂ ସୁଦାନବ ଉତ ଦ୍ୟୁଷଂ ଯଥା ନରଃ । ଚକ୍ରମା ସତ୍ୟରାଧସେ ॥୨॥
 ତ୍ବଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ର ବାଜୟସ୍ତ୍ବଂ ଗବ୍ୟଃ ଶତକ୍ରତୋ । ତ୍ବଂ ହିରଣ୍ୟୟୁର୍ବସୋ ॥୩॥
 ବୟମିନ୍ଦ୍ର ତ୍ବାୟବୋଃଭି ପ୍ର ଶୋନୁମୋ ବୃଷନ୍ । ବିଜୀ ତ୍ବସ୍ୟ ନୋ ବସୋ ॥୪॥
 ମା ନୋ ନିଦେ ତ ବଜ୍ରବେଂୟୋ ରକ୍ଷୀରରାବ୍-ଶୋ । ତ୍ବେ ଅପି କ୍ରତୁର୍ମମ ॥୫॥
 ତ୍ବଂ ବର୍ମାସି ସପ୍ରଥଃ ପୁରୋୟୋଧଶ୍ଚ ବୃତ୍ରହନ୍ । ତ୍ବୟା ପ୍ରତି ବ୍ରୁବେ ଯୁଜା ॥୬॥
 ମହା ଉତାସି ଯସ୍ୟା ତେନ୍ନୁ ସ୍ବଧାବରୀ ସହଃ । ମମ୍ନାତେ ଇନ୍ଦ୍ର ରୋଦସୀ ॥୭॥
 ତଂ ତ୍ବା ମରୁତ୍ବତୀ ପରି ଭୁବଦ୍ବାଣୀ ସୟାବରୀ । ନକ୍ଷମାଣା ସହ ଦ୍ୟୁଭିଃ ॥୮॥
 ଉର୍ଧ୍ବାସସ୍ତ୍ବାନ୍ନିନ୍ଦ୍ରବୋ ଭୁବନ୍ସ୍ବମୁପ ଦ୍ୟାବି । ସଂ ତେ ନମନ୍ତ କୃଷ୍ଣୟଃ ॥୯॥
 ପ୍ର ବୋ ମହେ ମହିବୃଧେ ଭରଧ୍ବଂ ପ୍ରଚେତସେ ପ୍ର ସୁମତିଂ କୃଶୁଧ୍ବମ୍ ।
 ବିଶଃ ପୂର୍ବଃ ପ୍ର ଚରା ଚର୍ଷଣିପ୍ରାଃ ॥୧୦॥
 ଉରୁବ୍ୟତସେ ମହିନେ ସୁବୃକ୍ତିମିନ୍ଦ୍ରାୟା ବ୍ରହ୍ମ ଜନୟନ୍ତ ବିପ୍ରାଃ ।
 ତସ୍ୟ ବ୍ରତାନି ନ ମିନନ୍ତି ଧୀରାଃ ॥୧୧॥
 ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବାଣୀରନ୍ତୁଉମନ୍ୟୁମେବ ସତ୍ରା ରାଜାନଂ ଦଧିରେ ସହଧୈଃ ।
 ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ବାୟା ବର୍ହୟା ସମାପୀନ୍ ॥୧୨॥

=====

(୭।୩୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ ୧-୨୫, ଶକ୍ତିଃ ବାସିଷ୍ଠଃ ଙ୍ ୨୬-୨୭,

ଛନ୍ଦଃ - ବୃହତୀ ୧, ୫, ୭, ୯, ୧୧, ୧୩, ୧୫, ୧୭, ୧୯, ୨୧, ୨୩, ୨୫, ୨୭, ସତୋବୃହତୀ ୨,
୪, ୬, ୮, ୧୦, ୧୨, ୧୪, ୧୬, ୧୮, ୨୦, ୨୨, ୨୪, ୨୬, ଦ୍ଵିପଦା ବିରାଟ୍ ୩, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ

=====

ମୋ ଷୁ ଡ୍ରା ବାଘତଶ୍ଵନାରେ ଅସ୍ଥୁନ୍ନି ରୀରମନ୍ ।
ଆରାଞ୍ଜାଜିହ୍ଵାଧମାଦଂ ନ ଆ ଗହୀହ ବା ସନ୍ନୁପ ଶୁଧି ।।୧।।
ଇମେ ହି ତେ ବ୍ରହ୍ମକୃତଃ ସୁତେ ସତା ମଧୌ ନ ମକ୍ଷ ଆସତେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରେ କାମଂ ଜରିତାରୋ ବସୁୟବୋ ରଥେ ନ ପାଦମା ଦଧୁଃ ।।୨।।
ରାୟସ୍ତ୍ନାମୋ ବଜ୍ରହସ୍ତଂ ସୁଦକ୍ଷିଣଂ ପୁତ୍ରୋ ନ ପିତରଂ ହୁବେ ।।୩।।
ଇମ ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ସୁନ୍ନିରେ ସୋମାସୋ ଦଧ୍ୟାଶିରଃ ।
ତାଁ ଆ ମଦାୟ ବଜ୍ରହସ୍ତ ପୀତୟେ ହରିଭ୍ୟାଂ ଯାହ୍ୟୋକ ଆ ।।୪।।
ଶ୍ରବକ୍ଷୁତ୍-କର୍ଣ୍ଣ ଇୟତେ ବସୁନାଂ ନୁ ଚିନ୍ନୋ ମର୍ଯ୍ୟସଦ୍-ଶିରଃ ।
ସଦ୍ୟଶ୍ଚିଦ୍ୟଃ ସହସ୍ରାଶି ଶତା ଦଦନ୍ନକିର୍ଦ୍ଦିହୁକ୍ତମା ମିନତ୍ ।।୫।।
ସ ବୀରୋ ଅପ୍ରତିଷ୍ଠୁତ ଇନ୍ଦ୍ରେଣ ଶୁଶୁବେ ନୃଭିଃ ।
ୟସ୍ତେ ଗଭୀରା ସବନାନି ବୃତ୍ରହଞ୍ଚସୁନୋତ୍ୟା ଚ ଧାବତି ।।୬।।
ଭବା ବରୁଥଂ ମଘବନ୍ଧୁଘୋନାଂ ଯୁସ୍ତମଜାସି ଶର୍ଧତଃ ।
ବି ଡ୍ରାହତସ୍ୟ ବେଦନଂ ଭଜେମହ୍ୟା ଦୁଶାଶୋ ଭରା ଗୟମ୍ ।।୭।।
ସୁନୋତା ସୋମପାବ୍ନେ ସୋମମିନ୍ଦ୍ରାୟ ବଜ୍ଞିଣେ ।
ପତତା ପକ୍ତୀରବସେ କୃଶୁଧ୍ଵମିତ୍-ପୃଣନ୍ନିତ୍-ପୃଣତେ ମୟଃ ।।୮।।
ମା ସ୍ତେଧତ ସୋମିନୋ ଦକ୍ଷତା ମହେ କୃଶୁଧ୍ଵଂ ରାୟ ଆତୁଜେ ।
ତରଶିରିଞ୍ଜୟତି କ୍ଷେତି ପୁଷ୍ୟତି ନ ଦେବାସଃ କବତୁବେ ।।୯।।
ନକିଃ ସୁଦାସୋ ରଥଂ ପର୍ଯ୍ୟାସ ନ ରୀରମତ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯୁସ୍ୟାବିତା ଯୁସ୍ୟ ମରୁତୋ ଗମସ୍ତ ଗୋମତି ବ୍ରଜେ ।।୧୦।।
ଗମଦ୍ଵାଜଂ ବାଜୟନ୍ନିନ୍ଦ୍ର ମର୍ତ୍ତ୍ୟୋ ଯୁସ୍ୟ ଡ୍ରୁମବିତା ଭୁବଃ ।
ଅସ୍ଥାକଂ ବୋଧ୍ୟବିତା ରଥାନାମସ୍ଥାକଂ ଶୂର ନୃଶାମ୍ ।।୧୧।।

ଉଦିନ୍ନସ୍ୟ ରିତ୍ୟତେଂଶୋ ଧନଂ ନ ଜିଗ୍ମ୍ୟଷଃ ।
 ଯ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ହରିବାନ୍ ଦଭକ୍ତି ତଂ ରିପୋ ଦକ୍ଷଂ ଦଧାତି ସୋମିନି ॥୧୭॥
 ମନ୍ତ୍ରମଖର୍ବଂ ସୁଧିତଂ ସୁପେଶସଂ ଦଧାତ ଯଜ୍ଞିୟେଷ୍ଟା ।
 ପୂର୍ବାକ୍ଷ୍ମନ ପ୍ରସିତୟସ୍ତରକ୍ତି ତଂ ଯ ଇନ୍ଦ୍ରୋ କର୍ମଣା ଭୁବତ୍ ॥୧୮॥
 କସ୍ତମିନ୍ନ ତ୍ୱାବସୁମା ମର୍ତ୍ତ୍ୟୋ ଦଧର୍ଷତି ।
 ଶ୍ରଦ୍ଧା ଇତ୍ତେ ମଘବନ୍ଦ୍ୟାୟେ ଦିବି ବାଜୀ ବାଜଂ ସିଷାସତି ॥୧୯॥
 ମଘୋନଃ ସ୍ଥ ବୃତ୍ରହତ୍ୟେଷୁ ଚୋଦୟ ଯେ ଦଦତି ପ୍ରିୟା ବସୁ ।
 ତବ ପ୍ରଣୀତୀ ହର୍ଯ୍ୟଶ୍ଚ ସୁରିଭିର୍ବିଶ୍ୱା ତରେମ ଦୁରିତା ॥୨୦॥
 ତବେଦିନ୍ଦ୍ରାବମଂ ବସୁ ତ୍ୱଂ ପୁଷ୍ୟସି ମଧ୍ୟମମ୍ ।
 ସତ୍ରା ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ପରମସ୍ୟ ରାଜସି ନକିଷ୍ଠା ଗୋଷୁ ବୃଶ୍ମତେ ॥୨୧॥
 ତ୍ୱଂ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଧନଦା ଅସି ଶୁଭୋ ଯ ଇଂ ଭବନ୍ତ୍ୟାଜୟଃ ।
 ତବାୟଂ ବିଶ୍ୱଃ ପୁରୁହୂତ ପାର୍ଥିବୋଽବସୁର୍ନାମ ଭିକ୍ଷତେ ॥୨୨॥
 ଯଦିନ୍ନ ଯାବତସ୍ତମେତାବଦହମୀଶୀୟ ।
 ସ୍ରୋତାରମିଦିଧିଷେୟ ରଦାବସୋ ନ ପାପତ୍ୱାୟ ରାସୀୟ ॥୨୩॥
 ଶିକ୍ଷେୟମିନ୍ନହୟତେ ଦିବେଦିବେ ରାୟ ଆ କୁହଚିଦ୍ୱିଦେ ।
 ନହି ତ୍ୱଦନ୍ୟନ୍ନଘବନ୍ ଆପ୍ୟଂ ବସ୍ୟୋ ଅସ୍ତି ପିତା ଚନ ॥୨୪॥
 ତରଶିରିସିଷାସତି ବାଜଂ ପୁରଂଧ୍ୟା ଯୁଜା ।
 ଆ ବ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ପୁରୁହୂତଂ ନମେ ଗିରା ନେମିଂ ତକ୍ଷେବ ସୁଦ୍ରମ୍ ॥୨୫॥
 ନ ଦୁଷ୍ମତୀ ମର୍ତ୍ତ୍ୟୋ ବିକ୍ଷତେ ବସୁ ନ ସ୍ତେଧନ୍ତଂ ରୟିର୍ନଶତ୍ ।
 ସୁଶକ୍ତିରିନ୍ନଘବନ୍ ତୁଭ୍ୟଂ ମାବତେ ଦେଷ୍ଟଂ ଯତ୍-ପାୟେ ଦିବି ॥୨୬॥
 ଅଭି ତ୍ୱା ଶୂର ନୋନୁମୋଽଦୁଷ୍ଟା ଇବ ଧେନବଃ ।
 ଇଶାନମସ୍ୟ ଜଗତଃ ସ୍ୱର୍ତ୍ତଶମୀଶାନମିନ୍ନ ତସ୍ତୁଷଃ ॥୨୭॥
 ନ ତ୍ୱାବାଂ ଅନ୍ୟୋ ଦିବ୍ୟୋ ନ ପାର୍ଥିବୋ ନ ଜାତୋ ନ ଜନିଷ୍ୟତେ ।
 ଅଶ୍ୱାୟକ୍ତୋ ମଘବନ୍ନିନ୍ନ ବାଜିନୋ ଗବ୍ୟକ୍ତସ୍ତା ହବାମହେ ॥୨୮॥
 ଅଭୀ ଷତସ୍ତଦା ଭରେନ୍ନ ଜ୍ୟାୟଃ କନୀୟସଃ ।
 ପୁରୁବସୁର୍ହି ମଘବନ୍ନସନାଦସି ଭରେଭରେ ଚ ହବ୍ୟଃ ॥୨୯॥

ପରା ଶୁଦସ୍ତ୍ର ମଘବନ୍ଧୁମିତ୍ରାହୁସୁବେଦା ନୋ ବସୁ କୃପି ।
 ଅସ୍ତ୍ରାକଂ ବୋଧ୍ୟବିତା ମହାଧନେ ଭବା ବୃଧଃ ସଖୀନାମ୍ ॥୨୫॥
 ଇନ୍ଦ୍ର କ୍ରତୁଂ ନ ଆ ଭର ପିତା ପୁତ୍ରେଭ୍ୟୋ ଯଥା ।
 ଶିକ୍ଷା ଶୋ ଅସ୍ଥିନ୍ପୁରୁହୃତ ଯାମନି ଜୀବା ଜ୍ୟୋତିରଶୀମହି ॥୨୬॥
 ମା ନୋ ଅଜ୍ଞାତା ବୃଜନା ଦୁରାଧ୍ୟୋ ମାଶିବାସୋ ଅବ କ୍ରମୁଃ ।
 ତ୍ବୟା ବୟଂ ପ୍ରବତଃ ଶଶ୍ବତୀରପୋଃତି ଶୂର ତରାମସି ॥୨୭॥

=====

(୭।୩୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ ୧-୯, ବାସିଷ୍ଠପୁତ୍ରାଃ ୧୦-୧୪, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,
 ଦେବତା - ବସିଷ୍ଠପୁତ୍ରାଃ ଇନ୍ଦ୍ରଃ ଓ ୧-୯, ବସିଷ୍ଠଃ ୧୦-୧୪

=====

ଶ୍ବିତ୍ୟଞ୍ଜୋ ମା ଦକ୍ଷିଣତସ୍ତପର୍ଦା ପିୟଂଜିନ୍ଦ୍ରାସୋ ଅଭି ହି ପ୍ରମନ୍ତୁଃ ।
 ଉତ୍ତିଷ୍ଠନ୍ନୋତେ ପରି ବର୍ହିଷୋ ନୃନ୍ନ ମେ ଦୂରାଦବିତବେ ବସିଷ୍ଠାଃ ॥୧॥
 ଦୂରାଦିନ୍ଦ୍ରମନୟନ୍ନା ସୁତେନ ତିରୋ ବୈଶନ୍ତମତି ପାତ୍ରମୁଗ୍ରମ୍ ।
 ପାଶଦ୍ୟୁମ୍ନସ୍ୟ ବାୟତସ୍ୟ ସୋମାସୁତାଦିନ୍ଦ୍ରୋଽବୃଣୀତା ବସିଷ୍ଠାନ୍ ॥୨॥
 ଏବେନ୍ନୁ କଂ ସିନ୍ଧୁମେଭିସ୍ତତାରେବେନ୍ନୁ କଂ ଭେଦମେଭିର୍ଜଘାନ ।
 ଏବେନ୍ନୁ କଂ ଦାଶରାଜ୍ଞେ ସୁଦାସଂ ପ୍ରାବଦିନ୍ଦ୍ରୋ ବ୍ରହ୍ମଣା ବୋ ବସିଷ୍ଠାଃ ॥୩॥
 ଭୃଷ୍ଣୀ ନରୋ ବ୍ରହ୍ମଣା ବଃ ପିତୃଣାମକ୍ଷମବ୍ୟୟଂ ନ କିଲା ରିଷାଥ ।
 ଯଜ୍ଞକୃରୀଷୁ ବୃହତା ରବେଶେନ୍ଦ୍ରେ ଶୁଷ୍ଟମଦଧାତା ବସିଷ୍ଠାଃ ॥୪॥
 ଉଦ୍ୟାମିବେତୁଷ୍ଠଜୋ ନାପିତାସୋଽଦୀଧୟର୍ଦାଶରାଜ୍ଞେ ବୃତାସଃ ।
 ବସିଷ୍ଠସ୍ୟ ସୁବତ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅଶ୍ରୋଦୁରୁଂ ତୃସୁଭ୍ୟୋ ଅକୃଣୋଦୁ ଲୋକମ୍ ॥୫॥
 ଦଣ୍ଡା ଇବେଦ୍-ଗୋଅଜନାସ ଆସନ୍ପରିଚ୍ଛିନ୍ନା ଭରତା ଅର୍ଭକାସଃ ।
 ଅଭବଜ ପୁରଏତା ବସିଷ୍ଠ ଆଦିତୃସୁନାଂ ବିଶୋ ଅପ୍ରଥକ୍ତ ॥୬॥
 ତ୍ରୟଃ କୃଶ୍ମନ୍ତି ଭୁବନେଷୁ ରେତସ୍ତ୍ରିସ୍ରଃ ପ୍ରଜା ଆୟା ଜ୍ୟୋତିରଗ୍ରାଃ ।
 ତ୍ରୟୋ ଘର୍ମାସ ଉଷସଂ ସଚନ୍ତେ ସର୍ବା ଇର୍ତ୍ତା ଅନୁ ବିଦୁର୍ବସିଷ୍ଠାଃ ॥୭॥

ସୁର୍ଯ୍ୟସ୍ୟେବ ବକ୍ଷସୋ ଜ୍ୟୋତିରେଷାଂ ସମୁଦ୍ରସ୍ୟେବ ମହିମା ଗର୍ଭୀରଃ ।
 ବାତସ୍ୟେବ ପ୍ରଜବୋ ନାନ୍ୟେନ ସ୍ତୋମୋ ବସିଷ୍ଠା ଅନ୍ୱେତବେ ବଃ ॥୮॥
 ତ ଇନ୍ଦ୍ରିଣ୍ୟଂ ହୃଦୟସ୍ୟ ପ୍ରକେତୈଃ ସହସ୍ରବଲ୍ଲଗମତି ସଂ ଚରନ୍ତି ।
 ଯୁମେନ ତତଂ ପରିଧିଂ ବୟନ୍ତୋଽପ୍ସରସ ଉପ ସେଦୁର୍ବସିଷ୍ଠାଃ ॥୯॥
 ବିଦ୍ୟୁତୋ ଜ୍ୟୋତିଃ ପରି ସଂଜିହ୍ୱାନଂ ମିତ୍ରାବରୁଣା ଯୁଦପଶ୍ୟତାଂ ତ୍ୱା ।
 ତତ୍ତ୍ୱେ ଜନ୍ମୋତୈକଂ ବସିଷ୍ଠାଗସ୍ତ୍ୟୋ ଯନ୍ତ୍ରା ବିଶ ଆଜଭାର ॥୧୦॥
 ଉତାସି ମୈତ୍ରାବରୁଣୋ ବସିଷ୍ଠୋର୍ବଶ୍ୟା ବ୍ରହ୍ମନ୍ତନସୋଽପି ଜାତଃ ।
 ଦ୍ରଘଂ ସ୍ୱନ୍ନଂ ବ୍ରହ୍ମଣା ଦୈବ୍ୟେନ ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ପୁଷ୍ଟରେ ତ୍ୱାଦଦନ୍ତ ॥୧୧॥
 ସ ପ୍ରକେତ ଉଭୟସ୍ୟ ପ୍ରବିଦ୍ୱାନ୍ନସହସ୍ରଦାନ ଉତ ବା ସଦାନଃ ।
 ଯୁମେନ ତତଂ ପରିଧିଂ ବୟିଷ୍ୟନ୍ନପ୍ସରସଃ ପରି ଜଞ୍ଜେ ବସିଷ୍ଠଃ ॥୧୨॥
 ସତ୍ତ୍ୱେ ହ ଜାତାବିଷିତା ନମୋତିଃ କୁମ୍ଭେ ରେତଃ ସିଷିଚତୁଃ ସମାନମ୍ ।
 ତତୋ ହ ମାନ ଉଦିୟାୟ ମଧ୍ୟାଂତୋ ଜାତମୃଷିମାଦୁର୍ବସିଷ୍ଠମ୍ ॥୧୩॥
 ଉକ୍ଥତ୍ୱତଂ ସାମତ୍ୱତଂ ବିଭର୍ତ୍ତି ଗ୍ରାବାଣଂ ବିଭ୍ରତ୍-ପ୍ର ବଦାତ୍ୟଗ୍ରେ ।
 ଉପୈନମାଧୁଂ ସୁମନସ୍ୟମାନା ଆ ବୋ ଗଚ୍ଛାତି ପ୍ରତୃଦୋ ବସିଷ୍ଠଃ ॥୧୪॥

(୭।୩୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଦ୍ୱିପଦା ବିରାଟ୍ ୧-୨୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୨୨-୨୫,
 ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ୧-୧୫, ୧୮-୨୫, ଅହିଃ ୧୭, ଅହିର୍ବୁଧ୍ୟାଃ ୧୭

ପ୍ର ଶୁକ୍ଳୈରୁ ଦେବୀ ମନୀଷା ଅସ୍ତ୍ରସୁତଷ୍ଠୋ ରଥୋ ନ ବାଜୀ ॥୧॥
 ବିଦୁଃ ପୃଥିବ୍ୟା ଦିବୋ ଜନିତ୍ରଂ ଶୃଣୁନ୍ତ୍ୟାପୋ ଅଧ କ୍ଷରନ୍ତୀଃ ॥୨॥
 ଆପଶ୍ଚିଦସ୍ତୈ ପିନ୍ଦୁନ୍ତ ପୃଥ୍ୱୀର୍ବୃତ୍ରେଷୁ ଶୂରା ମଂସନ୍ତ ଉଗ୍ରାଃ ॥୩॥
 ଆ ଧୂର୍ଘସ୍ତୈ ଦଧାତାଶ୍ୱାନିନ୍ଦ୍ରୋ ନ ବଜ୍ରୀ ହିରଣ୍ୟବାହୁଃ ॥୪॥
 ଅଭି ପ୍ର ସ୍ଥାତାହେବ ଯଜ୍ଞଂ ଯାତେବ ପତ୍ନନ୍ତନା ହିନୋତ ॥୫॥
 ତ୍ୱନା ସମସ୍ତୁ ହିନୋତ ଯଜ୍ଞଂ ଦଧାତ କେତୁଂ ଜନାୟ ବୀରମ୍ ॥୬॥
 ଉଦସ୍ୟ ଶୁଷ୍ଟାଦ୍-ଭାନୁର୍ନାର୍ତ ବିଭର୍ତ୍ତି ଭାରଂ ପୃଥିବୀ ନ ଭୂମ ॥୭॥

ଦ୍ଵୟାମି ଦେବୀ ଅୟାତୁରଗ୍ନେ ସାଧନୁତେନ ପିୟଂ ଦଧାମି ॥୮॥
 ଅଭି ବୋ ଦେବୀଂ ପିୟଂ ଦଧିଧ୍ଵଂ ପ୍ର ବୋ ଦେବତ୍ରା ବାଚଂ କୃଣୁଧ୍ଵମ୍ ॥୯॥
 ଆ ଚକ୍ଷୁ ଆସାଂ ପାଥୋ ନଦୀନାଂ ବରୁଣ ଉଗ୍ରଃ ସହସ୍ରଚକ୍ଷାଃ ॥୧୦॥
 ରାଜା ରାଷ୍ଟ୍ରାନାଂ ପେଶୋ ନଦୀନାମନୁଭମସ୍ତୈ କ୍ଷତ୍ରଂ ବିଶ୍ଵାୟୁ ॥୧୧॥
 ଅବିଷ୍ଟୋ ଅସ୍ଥାନିଶ୍ଵାସୁ ବିକ୍ଷୁଦ୍ଧ୍ୟାଂ କୃଣୋତ ଶଂସଂ ନିନିହୋଃ ॥୧୨॥
 ବ୍ୟୋତୁ ଦିଦ୍ୟୁଦ୍ଵିଷାମଶେବା ଯୁୟୋତ ବିଷ୍ଠଗ୍ରପସ୍ତନୁନାମ୍ ॥୧୩॥
 ଅବୀନ୍ନୋ ଅଗ୍ନିର୍ହବ୍ୟାନୁମୋଭିଃ ପ୍ରେଷ୍ଟୋ ଅସ୍ଥା ଅଧାୟି ସ୍ତୋମଃ ॥୧୪॥
 ସଜୁର୍ଦ୍ଦେବେଭିରପାଂ ନପାତଂ ସଖାୟଂ କୃଧ୍ଵଂ ଶିବୋ ନୋ ଅୟୁ ॥୧୫॥
 ଅବ୍-ଜାମୁକ୍-ଅୈରହିଂ ଗୃଣୀଷେ ବୁଧ୍ନେ ନଦୀନାଂ ରଜଃସୁ ଷୀଦନ୍ ॥୧୬॥
 ମା ନୋଃହିର୍ବୁଧ୍ନ୍ୟା ରିଷେ ଧାନ୍ତା ଯୁଜ୍ଞୋ ଅସ୍ୟ ପ୍ରିଧଦୃତାୟୋଃ ॥୧୭॥
 ଉତ ନ ଏଷୁ ନୃଷୁ ଶ୍ରବୋ ଧୁଃ ପ୍ର ରାୟେ ଯନ୍ତୁ ଶର୍ପନ୍ତୋ ଅୟଃ ॥୧୮॥
 ତପନ୍ତି ଶତ୍ରୁଂ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ତୁମା ମହାସେନାସୋ ଅମେତିରେଷାମ୍ ॥୧୯॥
 ଆ ଯନ୍ନଃ ପତ୍ନୀର୍ଗମନ୍ତ୍ୟାଞ୍ଚା ତୁଷ୍ଟା ସୁପାଶିର୍ଦଧାତୁ ବୀରାନ୍ ॥୨୦॥
 ପ୍ରତି ନଃ ସ୍ତୋମଂ ତୁଷ୍ଟା ଭୁଷେତ ସ୍ୟାଦସ୍ତେ ଅରମତିର୍ବସୁୟଃ ॥୨୧॥
 ତା ନୋ ରାସନ୍ନାତିଷାତୋ ବସୁନ୍ୟା ରୋଦସୀ ବରୁଣାନୀ ଶୃଣୋତୁ ।
 ବରୁତ୍ରୀଭିଃ ସୁଶରଣୋ ନୋ ଅୟୁ ତୁଷ୍ଟା ସୁଦତ୍ରୋ ବି ଦଧାତୁ ରାୟଃ ॥୨୨॥
 ତନ୍ନୋ ରାୟଃ ପର୍ବତାସ୍ତନ୍ ଆପସ୍ତ୍ରତ୍ରାତିଷାଚ ଓଷଧୀରୁତ ଦୈଃ ।
 ବନସ୍ତତିଭିଃ ପୃଥିବୀ ସଜୋଷା ଉଭେ ରୋଦସୀ ପରି ପାସତୋ ନଃ ॥୨୩॥
 ଅନୁ ତଦୁର୍ବୀ ରୋଦସୀ ଜିହ୍ଵାତାମନୁ ଦ୍ୟୁକ୍ଷୋ ବରୁଣ ଇନ୍ଦ୍ରସଖା ।
 ଅନୁ ବିଶ୍ଵେ ମରୁତୋ ଯେ ସହାସୋ ରାୟଃ ସ୍ୟାମ ଧରୁଣଂ ପିୟଧୈ ॥୨୪॥
 ତନ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅଗ୍ନିରାପ ଓଷଧୀର୍ବନିନୋ ଭୁଷନ୍ତ ।
 ଶର୍ମନ୍ତସ୍ୟାମ ମରୁତାମୁପସ୍ତେ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵପ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୨୫॥

=====

(୭।୩୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଋଦ୍ଧଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

=====

ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଭବତାମବୋଭିଃ ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ରାତହବ୍ୟା ।
ଶମିନ୍ଦ୍ରାସୋମା ସୁବିତାୟ ଶଂ ଯୋଃ ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରାପୁଷ୍ପଶା ବାଜସାତୌ ॥୧॥
ଶଂ ନୋ ଭଗଃ ଶମୁ ନଃ ଶଂସୋ ଅସ୍ତୁ ଶଂ ନଃ ପୁରଂଧିଃ ଶମୁ ସନ୍ତୁ ରାୟଃ ।
ଶଂ ନଃ ସତ୍ୟସ୍ୟ ସୁୟମସ୍ୟ ଶଂସଃ ଶଂ ନୋ ଅୟମା ପୁରୁଜାତୋ ଅସ୍ତୁ ॥୨॥
ଶଂ ନୋ ଧାତା ଶମୁ ଧର୍ତ୍ତା ନୋ ଅସ୍ତୁ ଶଂ ନ ଉରୁତୀ ଭବତୁ ସ୍ଵଧାଭିଃ ।
ଶଂ ରୋଦସୀ ବୃହତୀ ଶଂ ନୋ ଅଦ୍ରିଃ ଶଂ ନୋ ଦେବାନାଂ ସୁହବାନି ସନ୍ତୁ ॥୩॥
ଶଂ ନୋ ଅଗ୍ନିର୍ଜ୍ୟୋତିରନୀକୋ ଅସ୍ତୁ ଶଂ ନୋ ମିତ୍ରାବରୁଣାବଶ୍ଵିନା ଶମ୍ ।
ଶଂ ନଃ ସୁକୃତାଂ ସୁକୃତାନି ସନ୍ତୁ ଶଂ ନ ଇଷିରୋ ଅଭି ବାତୁ ବାତଃ ॥୪॥
ଶଂ ନୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ପୂର୍ବହୂତୌ ଶମନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଦୃଶୟେ ନୋ ଅସ୍ତୁ ।
ଶଂ ନ ଓଷଧୀର୍ବନିନୋ ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ନୋ ରଜସସ୍ଵତିରସ୍ତୁ ଜିଷୁଃ ॥୫॥
ଶଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବସୁଭିର୍ଦେବୋ ଅସ୍ତୁ ଶମାଦିତ୍ୟେଭିର୍ବରୁଣଃ ସୁଶଂସଃ ।
ଶଂ ନୋ ରୁଦ୍ରୋ ରୁଦ୍ରେଭିର୍ଜଲ୍ଲାଷଃ ଶଂ ନସ୍ତୁଷ୍ଟା ଗ୍ନାଭିରିହ ଶୃଣୋତୁ ॥୬॥
ଶଂ ନଃ ସୋମୋ ଭବତୁ ବ୍ରହ୍ମ ଶଂ ନଃ ଶଂ ନୋ ଗ୍ରାବାଶଃ ଶମୁ ସନ୍ତୁ ଯଜ୍ଞାଃ ।
ଶଂ ନଃ ସ୍ଵରୁଣାଂ ମିତୟେ ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ନଃ ପ୍ରସ୍ଵଃ ଶମ୍ଭସ୍ତୁ ବେଦିଃ ॥୭॥
ଶଂ ନଃ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉରୁଚକ୍ଷା ଭବେତୁ ଶଂ ନଶ୍ଚତସ୍ରଃ ପ୍ରଦିଶୋ ଭବନ୍ତୁ ।
ଶଂ ନଃ ପର୍ବତା ଧ୍ରୁବୟେ ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ନଃ ସିନ୍ଧବଃ ଶମୁ ସନ୍ତୁପଃ ॥୮॥
ଶଂ ନୋ ଅଦିତିର୍ଭବତୁ ବ୍ରତେଭିଃ ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁ ମରୁତଃ ସ୍ଵର୍କାଃ ।
ଶଂ ନୋ ବିଷୁଃ ଶମୁ ପୁଷା ନୋ ଅସ୍ତୁ ଶଂ ନୋ ଭବିତ୍ରଂ ଶମ୍ଭସ୍ତୁ ବାୟୁଃ ॥୯॥
ଶଂ ନୋ ଦେବଃ ସବିତା ତ୍ରାୟମାଶଃ ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁଷସୋ ବିଭାତୀଃ ।
ଶଂ ନଃ ପର୍ଜନ୍ୟା ଭବତୁ ପ୍ରଜାଭ୍ୟଃ ଶଂ ନଃ କ୍ଷେତ୍ରସ୍ୟ ପତିରସ୍ତୁ ଶଂଭୁଃ ॥୧୦॥
ଶଂ ନୋ ଦେବା ବିଶ୍ଵଦେବା ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ସରସ୍ଵତୀ ସହ ଧୀଭିରସ୍ତୁ ।
ଶମଭିଷାତଃ ଶମୁ ରାତିଷାତଃ ଶଂ ନୋ ଦିବ୍ୟାଃ ପାର୍ଥିବାଃ ଶଂ ନୋ ଅପ୍ୟାଃ ॥୧୧॥

ଶଂ ନଃ ସତ୍ୟସ୍ୟ ପତୟୋ ଭବନ୍ତୁ ଶଂ ନୋ ଅର୍ବନ୍ତଃ ଶମୁ ସନ୍ତୁ ଗାବଃ ।
ଶଂ ନ ଋଭବଃ ସୁକୃତଃ ସୁହସ୍ତାଃ ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁ ପିତରୋ ହବେଷୁ ॥୧୭॥
ଶଂ ନୋ ଅଜ ଏକପାଦେବୋ ଅସ୍ତୁ ଶଂ ନୋଃହିର୍ଭୁଧ୍ୟଃ ଶଂ ସମୁଦ୍ରଃ ।
ଶଂ ନୋ ଅପାଂ ନପାତ୍-ପେରୁରସ୍ତୁ ଶଂ ନଃ ପୃଶ୍ନିର୍ଭବତୁ ଦେବଗୋପା ॥୧୮॥
ଆଦିତ୍ୟା ରୁଦ୍ରା ବସବୋ ଜୁଷତ୍ସେଦଂ ବ୍ରହ୍ମ କ୍ରିୟମାଶଂ ନବୀୟଃ ।
ଶୃଶ୍ମନ୍ତୁ ନୋ ଦିବ୍ୟାଃ ପାର୍ଥିବାସୋ ଗୋଜାତା ଭତ ଯେ ଯଜ୍ଞିୟାସଃ ॥୧୯॥
ଯେ ଦେବାନାଂ ଯଜ୍ଞିୟା ଯଜ୍ଞିୟାନାଂ ମନୋର୍ଯଜତ୍ରା ଅମୃତା ଋତଜ୍ଞାଃ ।
ତେ ନୋ ରାସନ୍ତାମୁରୁଗାୟମଦ୍ୟ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୨୦॥

॥ ଇତି ପଞ୍ଚମାଷ୍ଟକେ ତୃତୀୟୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ପଞ୍ଚମାଂଶୁକଃ ।
(ଚତୁର୍ଥୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧-୩୦)

(୭।୩୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

ପ୍ର ବ୍ରହ୍ମେତୁ ସଦନାଦୃତସ୍ୟ ବି ରଶ୍ମିଭିଃ ସସୃଜେ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଗାଃ ।
ବି ସାନୁନା ପୃଥିବୀ ସସ୍ର ଉର୍ବୀ ପୃଥୁ ପ୍ରତୀକମଧ୍ୟେଧେ ଅଗ୍ନିଃ ॥୧॥
ଇମାଂ ବାଂ ମିତ୍ରାବରୁଣା ସୁବୃକ୍ତିମିଷଂ ନ କୃଣ୍ଠେ ଅସୁରା ନବୀୟଃ ।
ଇନୋ ବାମନ୍ୟଃ ପଦବୀରଦବ୍-ଧୋ ଜନଂ ଚ ମିତ୍ରୋ ଯୁତତି ବ୍ରୁବାଣଃ ॥୨॥
ଆ ବାତସ୍ୟ ପ୍ରଜତୋ ରକ୍ତ ଇତ୍ୟା ଅପୀପୟନ୍ତ ଧେନବୋ ନ ସୁଦାଃ ।
ମହୋ ଦିବଃ ସଦନେ ଜାୟମାନୋଽତିକ୍ରଦଦୃଷଭଃ ସସ୍ମିନ୍ନୁଧନ୍ ॥୩॥
ଗିରା ଯୁ ଏତା ଯୁନଜଈରୀ ତ ଇନ୍ଦ୍ର ପ୍ରିୟା ସୁରଥା ଶୂର ଧାୟୁ ।
ପ୍ର ଯୋ ମନ୍ତ୍ର୍ୟଂ ରିରିକ୍ଷତୋ ମିନାତ୍ୟା ସୁକ୍ରତୁମର୍ଯ୍ୟମଣଂ ବବୃତ୍ୟାମ୍ ॥୪॥
ୟଜନ୍ତେ ଅସ୍ୟ ସଖ୍ୟଂ ବୟଶ୍ଚ ନମସ୍ମିନଃ ସ୍ଵ ଋତସ୍ୟ ଧାମନ୍ ।
ବି ପୃଷ୍ଠୋ ବାବଧେ ନୃଭିଃ ସ୍ତ୍ରବାନ ଇଦଂ ନମୋ ରୁଦ୍ରାୟ ପ୍ରେଷ୍ଠମ୍ ॥୫॥
ଆ ଯୁସ୍ତାକଂ ଯୁଶସୋ ବାବଶାନାଃ ସରସ୍ଵତୀ ସପ୍ତଥୀ ସିନ୍ଧୁମାତା ।
ୟଃ ସୁଷ୍ପୟନ୍ତ ସୁଦୁଘାଃ ସୁଧାରା ଅଭି ସ୍ଵେନ ପୟସା ପୀପ୍ୟାନାଃ ॥୬॥
ଉତ ତ୍ୟେ ନୋ ମରୁତୋ ମନ୍ଦସାନା ପିୟଂ ତୋକଂ ଚ ବାଜିନୋଽବନ୍ତ ।
ମା ନଃ ପରି ଖ୍ୟଦକ୍ଷରା ଚରନ୍ତ୍ୟବୀବୃଧନ୍ତ୍ୟଜ୍ୟଂ ତେ ରୟିଂ ନଃ ॥୭॥
ପ୍ର ବୋ ମହୀମରମତିଂ କୃଣୁଧ୍ଵଂ ପ୍ର ପୁଷ୍ପଣଂ ବିଦଥ୍ୟଂ ନ ବୀରମ୍ ।
ଭଗଂ ପିୟୋଽବିତାରଂ ନୋ ଅସ୍ୟାଃ ସାତୌ ବାଜଂ ରାତିଷାଚଂ ପୁରଂଧିମ୍ ॥୮॥
ଅଛାୟଂ ବୋ ମରୁତଃ ଶ୍ଳୋକ ଏତୁଚ୍ଛା ବିଷ୍ଠୁଂ ନିଷିକ୍ରପାମବୋଭିଃ ।
ଉତ ପ୍ରଜାୟୈ ଗୃଣତେ ବୟୋ ଧୂର୍ଯ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ଵପ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୯॥

=====

(୭।୩୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

=====

ଆ ବୋ ବାହିଷ୍ଠୋ ବହତୁ ସ୍ତବଧ୍ୟୈ ରଥୋ ବାଜା ଋତୁକ୍ଷଣୋ ଅମୃକ୍ତଃ ।
ଅଭି ତ୍ରିପୃଷ୍ଠେଃ ସବନେଷୁ ସୋମୈର୍ମଦେ ସୁଶିପ୍ରା ମହତିଃ ପୃଣଧୁମ୍ ॥୧॥
ୟୁୟଂ ହ ରତ୍ନଂ ମଘବସ୍ତୁ ଧତ୍-ଧ ସ୍ଵର୍ଦ୍ଧଣ ଋତୁକ୍ଷଣୋ ଅମୃକ୍ତମ୍ ।
ସଂ ଯୁଜ୍ଞେଷୁ ସ୍ଵଧାବନ୍ତଃ ପିବଧୁଂ ବି ନୋ ରାଧାଂସି ମତିଭିର୍ଦୟଧୁମ୍ ॥୨॥
ଉବୋଚିଥ ହି ମଘବନ୍ଦେଷୁଂ ମହୋ ଅର୍ଭସ୍ୟ ବସୁନୋ ବିଭାଗେ ।
ଉଭା ତେ ପୂର୍ଣ୍ଣା ବସୁନା ଗଭସ୍ତୀ ନ ସୁନୃତା ନି ଯୁମତେ ବସବ୍ୟା ॥୩॥
ତୁମିନ୍ତ୍ର ସ୍ଵୟଶା ଋତୁକ୍ଷା ବାଜୋ ନ ସାଧୁରସ୍ତମେଷ୍ୟକ୍ତା ।
ବୟଂ ନୁ ତେ ଦାଶ୍ଵାଂସଃ ସ୍ୟାମ ବ୍ରହ୍ମ କୃଣୁକ୍ତୋ ହରିବୋ ବସିଷ୍ଠଃ ॥୪॥
ସନିତାସି ପ୍ରବତୋ ଦାଶୁଷେ ଚିଦ୍ୟାଭିର୍ବିବେଷୋ ହର୍ଯଶ୍ଚ ଧୀଭିଃ ।
ବବନ୍ତା ନୁ ତେ ଯୁଜ୍ୟାଭିରୂତୀ କଦା ନ ଇନ୍ଦ୍ର ରାୟ ଆ ଦଶସ୍ୟେଃ ॥୫॥
ବାସୟସୀବ ବେଧସସ୍ତୁଂ ନଃ କଦା ନ ଇନ୍ଦ୍ର ବଚସୋ ବୁବୋଧଃ ।
ଅସ୍ତଂ ତାତ୍ୟା ଧିୟା ରୟିଂ ସୁବୀରଂ ପୃଷ୍ଠୋ ନୋ ଅର୍ବା ନ୍ୟୁହୀତ ବାଜୀ ॥୬॥
ଅଭି ଯଂ ଦେବୀ ନିରୂତିଶ୍ଚିଦୀଶେ ନକ୍ଷତ୍ର ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଶରଦଃ ସୁପୃଷ୍ଠଃ ।
ଉପ ତ୍ରିବକ୍ତୁର୍ଜରଦକ୍ଷିମେତ୍ୟସ୍ତବେଶଂ ଯଂ କୃଣବନ୍ତ ମର୍ତ୍ତାଃ ॥୭॥
ଆ ନୋ ରାଧାଂସି ସବିତଃ ସ୍ତବଧ୍ୟା ଆ ରାୟୋ ଯନ୍ତୁ ପର୍ବତସ୍ୟ ରାତୌ ।
ସଦା ନୋ ଦିବ୍ୟଃ ପାୟୁଃ ସିଷକ୍ତୁ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୮॥

=====

(୭।୩୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ସବିତା ୧-୭, ବାଜିନଃ ୭-୮

=====

ଉଦୁ ଷ୍ୟ ଦେବଃ ସବିତା ଯୟାମ ହିରଣ୍ୟୟାମମତିଂ ଯାମଶିଶ୍ଵେତ୍ ।
ନୁନଂ ଭଗୋ ହବ୍ୟୋ ମାନୁଷେଭିର୍ବି ଯୋ ରତ୍ନା ପୁରୁବସୁର୍ଦଧାତି ॥୧॥
ଉଦୁ ତିଷ୍ଠ ସବିତଃ ଶୂଧ୍ୟସ୍ୟ ହିରଣ୍ୟପାଶେ ପ୍ରଭୃତାବୃତସ୍ୟ ।
ବ୍ୟର୍ବୀଂ ପୃଥ୍ଵୀମମତିଂ ସୃଜାନ ଆ ନୃତ୍ୟୋ ମର୍ତ୍ତଭୋଜନଂ ସୁବାନଃ ॥୨॥

ଅପି ଶୁଭଃ ସବିତା ଦେବୋ ଅସ୍ତୁ ଯମା ଚିଦ୍ବିଶ୍ଵେ ବସବୋ ଗୁଣନ୍ତି ।
 ସ ନଃ ସ୍ତୋମାନୁମସ୍ୟାଶ୍ଵନୋ ଧାଦ୍ବିଶ୍ଵେଭିଃ ପାତୁ ପାୟୁଭିର୍ନି ସୁରୀନ୍ ॥୩॥
 ଅଭି ଯଂ ଦେବ୍ୟଦିତିର୍ଗୁଣାତି ସବଂ ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁର୍ଭୁଷାଣା ।
 ଅଭି ସମ୍ରାଜୋ ବରୁଣୋ ଗୁଣନ୍ତ୍ୟଭି ମିତ୍ରାସୋ ଅୟମା ସଜୋଷାଃ ॥୪॥
 ଅଭି ଯେ ମିଥୋ ବନ୍ଧୁଷଃ ସପନ୍ତେ ରାତିଂ ଦିବୋ ରାତିଷାତଃ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ।
 ଅହିର୍ବୁଧ୍ୟା ଉତ ନଃ ଶୃଣୋତୁ ବରୁତ୍ରେ୍ୟକଧେନୁଭିର୍ନି ପାତୁ ॥୫॥
 ଅନୁ ତନ୍ନୋ ଜାୟତିର୍ମଂସୀଷ୍ଠ ରତ୍ନଂ ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁରିୟାନଃ ।
 ଭଗମୁଗ୍ରୋଽବସେ ଜୋହବୀତି ଭଗମନୁଗ୍ରୋ ଅଧ ଯାତି ରତ୍ନମ୍ ॥୬॥
 ଶଂ ନୋ ଭବନ୍ତୁ ବାଜିନୋ ହବେଷୁ ଦେବତାତା ମିତ୍ରବଃ ସ୍ଵର୍କାଃ ।
 ଜମ୍ବୟନ୍ତ୍ରୋଽହିଂ ବୃକଂ ରକ୍ଷାଂସି ସନେମ୍ୟସ୍ତୁଧ୍ୟୟବନ୍ନମୀବାଃ ॥୭॥
 ବାଜେବାଜେଽବତ ବାଜିନୋ ନୋ ଧନେଷୁ ବିପ୍ରା ଅମୃତା ଋତଜ୍ଞାଃ ।
 ଅସ୍ୟ ମଧୁଃ ପିବତ ମାଦୟଧୁଂ ତୃପ୍ତା ଯାତ ପଥିଭିର୍ଦେବୟାନୈଃ ॥୮॥

(୭।୩୯) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

ଉର୍ଧ୍ଵୋ ଅଗ୍ନିଃ ସୁମତିଂ ବସ୍ତୋ ଅଶ୍ରେତ୍-ପ୍ରତୀଚୀ ଜୁଷ୍ଠିର୍ଦେବତାତିମେତି ।
 ଭେଜାତେ ଅଦ୍ରୀ ରଥେ୍ୟବ ପଦ୍ମାମୃତଂ ହୋତା ନ ଇଷିତୋ ଯଜାତି ॥୧॥
 ପ୍ର ବାବୃଜେ ସୁପ୍ରୟା ବର୍ହିରେଷାମା ବିଶ୍ଵତୀବ ବୀରିଚ ଇୟାତେ ।
 ବିଶାମକ୍ତୋରୁଷସଃ ପୂର୍ବହୃତୌ ବାୟୁଃ ପୁଷା ସ୍ଵସ୍ତୟେ ନିୟୁତ୍ଵାନ୍ ॥୨॥
 ଜ୍ଞୟା ଅତ୍ର ବସବୋ ରନ୍ତ୍ର ଦେବା ଉରାବନ୍ତରିକ୍ଷେ ମର୍ଜୟନ୍ତ ଶୁଭ୍ରାଃ ।
 ଅର୍ବାକ୍ପଥ ଭରୁନ୍ତୟଃ କୃଶୁଧୁଂ ଶ୍ରୋତା ଦୂତସ୍ୟ ଜଗୁଷୋ ନୋ ଅସ୍ୟ ॥୩॥
 ତେ ହି ଯଜ୍ଞେଷୁ ଯଜ୍ଞିୟାସ ଉମାଃ ସଧସ୍ତଂ ବିଶ୍ଵେ ଅଭି ସନ୍ତି ଦେବାଃ ।
 ତାଁ ଅଧୁର ଉଶତୋ ଯୁଷ୍ୟଗ୍ନେ ଶୁଷ୍ଠୀ ଭଗଂ ନାସତ୍ୟା ପୁରଂଧିମ୍ ॥୪॥
 ଆଗ୍ନେ ଗିରୋ ଦିବ ଆ ପୃଥିବ୍ୟା ମିତ୍ରଂ ବହ ବରୁଣମିନ୍ଦ୍ରମଗ୍ନିମ୍ ।
 ଆର୍ଯ୍ୟମଣମଦିତିଂ ବିଷ୍ଣୁମେଷାଂ ସରସ୍ଵତୀ ମରୁତୋ ମାଦୟନ୍ତାମ୍ ॥୫॥

ରରେ ହବ୍ୟଂ ମତିଭିର୍ଯଜ୍ଞିୟାନାଂ ନକ୍ଷତ୍ର-କାମଂ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାନାମସିନ୍ଧୁନ୍ ।
 ଧାତା ରୟିମବିଦସ୍ୟଂ ସଦାସାଂ ସକ୍ଷୀମହି ଯୁଜ୍ୟେତିର୍ନୁ ଦେବୈଃ ॥୭॥
 ନୁ ରୋଦସୀ ଅଭିଷ୍ଟୁତେ ବସିଷ୍ଠୈରୃତାବାନୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅଗ୍ନିଃ ।
 ଯଜ୍ଞନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରା ଉପମଂ ନୋ ଅର୍କଂ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିତିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୪୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ

=====

ଓ ଶୁଷ୍ଟିର୍ବିଦଧ୍ୟା ସମେତୁ ପ୍ରତି ସ୍ତୋମଂ ଦଧୀମହି ତୁରାଣାମ୍ ।
 ଯଦଦ୍ୟ ଦେବଃ ସବିତା ସୁବାତି ସ୍ୟାମାସ୍ୟ ରତ୍ନିନୋ ବିଭାଗେ ॥୧॥
 ମିତ୍ରସ୍ତନ୍ନୋ ବରୁଣୋ ରୋଦସୀ ଚ ଦୁ୍ୟଭକ୍ତମିନ୍ଦ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ଦଦାତୁ ।
 ଦିଦେଷୁ ଦେବ୍ୟଦିତୀ ରେକ୍-ଣୋ ବାୟୁଶ୍ଚ ଯନ୍ନିୟୁବୈତେ ଭଗଶ୍ଚ ॥୨॥
 ସେଦୁଗ୍ରୋ ଅସ୍ତୁ ମରୁତଃ ସ ଶୁଷ୍ଟୀ ଯଂ ମର୍ତ୍ୟଂ ପୃଷଦଶ୍ଵା ଅବାଥ ।
 ଉତେମଗ୍ନିଃ ସରସ୍ଵତୀ ଜୁନନ୍ତି ନ ତସ୍ୟ ରାୟଃ ପର୍ଯ୍ୟେତାସ୍ତି ॥୩॥
 ଅୟଂ ହି ନେତା ବରୁଣ ରତସ୍ୟ ମିତ୍ରୋ ରାଜାନୋ ଅର୍ଯ୍ୟମାପୋ ଧୁଃ ।
 ସୁହବା ଦେବ୍ୟଦିତିରନର୍ବା ତେ ନୋ ଅଂହୋ ଅତି ପର୍ଷନ୍ନରିଷ୍ଟାନ୍ ॥୪॥
 ଅସ୍ୟ ଦେବସ୍ୟ ମୀଳ୍ନୁଷୋ ବୟା ବିଷ୍ଠୋରେଷସ୍ୟ ପ୍ରଭୃଥେ ହବିର୍ଭିଃ ।
 ବିଦେ ହି ରୁଦ୍ରୋ ରୁଦ୍ରିୟଂ ମହିତ୍ଵଂ ଯାସିଷ୍ଠଂ ବର୍ତ୍ତରଶ୍ମିନାବିରାବତ୍ ॥୫॥
 ମାତ୍ର ପୁଷନ୍ନାୟୁଶ ଇରସ୍ୟୋ ବରୁତ୍ରୀ ଯଦ୍ରାତିଷାଚଶ୍ଚ ରାସନ୍ ।
 ମୟୋଭୁବୋ ନୋ ଅର୍ବନ୍ତୋ ନି ପାନ୍ତୁ ବୃଷ୍ଟିଂ ପରିଜ୍ଞା ବାତୋ ଦଦାତୁ ॥୬॥
 ନୁ ରୋଦସୀ ଅଭିଷ୍ଟୁତେ ବସିଷ୍ଠୈରୃତାବାନୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅଗ୍ନିଃ ।
 ଯଜ୍ଞନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରା ଉପମଂ ନୋ ଅର୍କଂ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିତିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୪୧) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୨-୭,

ଦେବତା - ଅଗ୍ନୀନ୍ଦ୍ରମିତ୍ରାବରୁଣାଶ୍ୱିତ୍ରପୁଷ୍ପବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତିସ୍ରୋମରୁଦ୍ରାଃ ୧, ଭଗଃ ୨-୭, ଭଷସଃ ୭

=====

ପ୍ରାତରଗ୍ନିଂ ପ୍ରାତରିନ୍ଦ୍ରଂ ହବାମହେ ପ୍ରାତର୍ମିତ୍ରାବରୁଣା ପ୍ରାତରଶ୍ୱିନା ।
ପ୍ରାତର୍ଭଗଂ ପୁଷ୍ପଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତିଂ ପ୍ରାତଃ ସ୍ରୋମମୁତ ରୁଦ୍ରଂ ହୁବେମ ॥୧॥
ପ୍ରାତର୍ଜିତଂ ଭଗମୁଗ୍ରଂ ହୁବେମ ବୟଂ ପୁତ୍ରମଦିତେୟୋ ବିଧର୍ତ୍ତା ।
ଆପ୍ରଶ୍ନିତ୍ୟଂ ମନ୍ୟମାନସ୍ତୁରଶ୍ୱିତ୍ରାଜା ତିତ୍ୟଂ ଭଗଂ ଭକ୍ଷୀତ୍ୟାହ ॥୨॥
ଭଗ ପ୍ରଣେତର୍ଭଗ ସତ୍ୟରାଧୋ ଭଗେମାଂ ଧିୟମୁଦବା ଦଦନ୍ନଃ ।
ଭଗ ପ୍ର ଶୋ ଜନୟ ଗୋଭିରଶ୍ୱୈର୍ଭଗ ପ୍ର ନୃଭିର୍ନୃବନ୍ଧଃ ସ୍ୟାମ ॥୩॥
ଭତେଦାନୀଂ ଭଗବନ୍ଧଃ ସ୍ୟାମୋତ ପ୍ରପିତ୍ୱ ଭତ ମଧ୍ୟେ ଅହ୍ନାମ୍ ।
ଭତୋଦିତା ମଘବନ୍ଧୁସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ବୟଂ ଦେବାନାଂ ସୁମତୌ ସ୍ୟାମ ॥୪॥
ଭଗ ଏବ ଭଗବାଂ ଅସ୍ତୁ ଦେବାସ୍ତେନ ବୟଂ ଭଗବନ୍ଧଃ ସ୍ୟାମ ।
ତଂ ତ୍ୱା ଭଗ ସର୍ବ ଇଜ୍ଞୋହବାତି ସ ନୋ ଭଗ ପୁରଏତା ଭବେହ ॥୫॥
ସମଧୁରାୟୋଷସୋ ନମନ୍ତ ଦଧିକ୍ରାବେବ ଶୁତୟେ ପଦାୟ ।
ଅର୍ବାତୀନଂ ବସୁବିଦଂ ଭଗଂ ନୋ ରଥମିବାଶ୍ୱା ବାଜିନ ଆ ବହନ୍ତୁ ॥୬॥
ଅଶ୍ୱାବତୀର୍ଗୋମତୀର୍ନ ଭଷାସୋ ବୀରବତୀଃ ସଦମୁଚ୍ଛନ୍ତୁ ଭଦ୍ରାଃ ।
ଘୃତଂ ଦୁହାନା ବିଶ୍ୱତଃ ପ୍ରପାତା ଯୂୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୪୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ

=====

ପ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣୋ ଅଙ୍ଗିରସୋ ନକ୍ଷନ୍ତ ପ୍ର କ୍ରନ୍ଧନ୍ନର୍ଭନ୍ୟସ୍ୟ ବେତୁ ।
ପ୍ର ଧେନବ ଉଦପୁତୋ ନବନ୍ତ ଯୁଜ୍ୟାତାମଦ୍ରୀ ଅଧୁରସ୍ୟ ପେଶଃ ॥୧॥
ସୁଗନ୍ଧେ ଅଗ୍ନେ ସନବିତ୍ତୋ ଅଧ୍ୱା ଯୁଷ୍ମା ସୁତେ ହରିତୋ ରୋହିତଶ୍ଚ ।
ୟେ ବା ସଦ୍ଭନ୍ନରୁଷା ବୀରବାହୋ ହୁବେ ଦେବାନାଂ ଜନିମାନି ସଞ୍ଜଃ ॥୨॥

ସମୁ ବୋ ଯଜ୍ଞଂ ମହୟନ୍ମମୋଭିଃ ପ୍ର ହୋତା ମନ୍ତ୍ରୋ ରିରିଚ ଉପାକେ ।
 ଯଜସ୍ବ ସୁ ପୁର୍ବଶୀକ ଦେବାନା ଯଜ୍ଞିୟାମରମତିଂ ବବୃତ୍ୟାଃ ॥୩॥
 ଯଦା ବୀରସ୍ୟ ରେବତୋ ଦୁରୋଶେ ସେୟାନଶୀରତିଥିରାତିକେତତ୍ ।
 ସୁପ୍ରୀତୋ ଅଗ୍ନିଃ ସୁଧିତୋ ଦମ ଆ ସ ବିଶେ ଦାତି ବାୟମିୟତ୍ୟେ ॥୪॥
 ଇମଂ ନୋ ଅଗ୍ନେ ଅଧୁରଂ ଭୁଷସ୍ବ ମରୁସ୍ବିନ୍ଦ୍ରେ ଯଶସଂ କୃଧୀ ନଃ ।
 ଆ ନକ୍ତା ବର୍ହିଃ ସଦତାମୁଷାସୋଶକ୍ତା ମିତ୍ରାବରୁଣା ଯଜେହ ॥୫॥
 ଏବାଗ୍ନିଂ ସହସ୍ୟଂ ବସିଷ୍ଠୋ ରାୟସ୍ବୀମୋ ବିଶ୍ବପ୍ଲ୍ୟସ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୋତ୍ ।
 ଇଷଂ ରୟିଂ ପପ୍ରଥଦ୍ବାଜମସ୍ତେ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ବସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

(୭।୪୩) ରଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବିଶ୍ବେ ଦେବାଃ

ପ୍ର ବୋ ଯଜ୍ଞେଷୁ ଦେବୟନ୍ତୋ ଅର୍ଚନ୍ୟାବା ନମୋଭିଃ ପୃଥିବୀ ଇଷଧ୍ୟେ ।
 ଯେଷାଂ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ୟସମାନି ବିପ୍ରା ବିଷ୍ବଗ୍ନିୟନ୍ତି ବନିନୋ ନ ଶାଖାଃ ॥୧॥
 ପ୍ର ଯଜ୍ଞ ଏତୁ ହେତ୍ବୋ ନ ସପ୍ତିରୁଦ୍ୟଜ୍ଞଧ୍ବଂ ସମନସୋ ଘୃତାତୀଃ ।
 ସ୍ବଶୀତ ବର୍ହିରଧୁରାୟ ସାଧୁର୍ଧ୍ବା ଶୋଚୀଂଷି ଦେବୟନ୍ୟସ୍ତୁଃ ॥୨॥
 ଆ ପୁତ୍ରାସୋ ନ ମାତରଂ ବିଭୃତ୍ରାଃ ସାନୌ ଦେବାସୋ ବର୍ହିଷଃ ସଦନ୍ତୁ ।
 ଆ ବିଶ୍ବାଚୀ ବିଦଧ୍ୟାମନକ୍ତୁଗ୍ନେ ମା ନୋ ଦେବତାତା ମୃଧସ୍ବଃ ॥୩॥
 ତେ ସୀଷପକ୍ତ ଜୋଷମା ଯଜତ୍ରା ଋତସ୍ୟ ଧାରାଃ ସୁଦୁଘା ଦୁହାନାଃ ।
 ଜ୍ୟେଷ୍ଠଂ ବୋ ଅଦ୍ୟ ମହ ଆ ବସୁନାମା ଗନ୍ତନ ସମନସୋ ଯତି ଷ୍ଠ ॥୪॥
 ଏବା ନୋ ଅଗ୍ନେ ବିଷ୍ଣା ଦଶସ୍ୟ ତ୍ବୟା ବୟଂ ସହସାବନ୍ନାସ୍ତ୍ରାଃ ।
 ରାୟା ଯୁଜା ସଧମାଦୋ ଅରିଷ୍ଟା ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ବସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୪୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୨-୫,
 ଦେବତା - ଦଧିକ୍ରାଶ୍ୱ୍ୟଃଷୋଃଗ୍ନିଭଗେନ୍ଦ୍ରବିଷ୍ଣୁପୁଷବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତ୍ୟାଦିତ୍ୟନ୍ୟାବାପୃଥିବ୍ୟାପଃ ୧, ଦଧିକ୍ରାଃ ୨-୫

=====

ଦଧିକ୍ରାଂ ବଃ ପ୍ରଥମମଶ୍ୱିନୋଷସମଗ୍ନିଂ ସମିଦଂ ଭଗମୂତୟେ ହୁବେ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବିଷ୍ଣୁଂ ପୁଷଣଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ତତିମାଦିତ୍ୟାନ୍ୟାବାପୃଥିବୀଅପଃ ସ୍ୱଃ ॥୧॥
 ଦଧିକ୍ରାମୁ ନମସା ବୋଧୟନ୍ତ ଉଦୀରାଣା ଯଜ୍ଞମୁପପ୍ରୟନ୍ତଃ ।
 ଇଳାଂ ଦେବୀଂ ବର୍ହିଷି ସାଦୟନ୍ତୋଃଶ୍ୱିନା ବିପ୍ରା ସୁହବା ହୁବେମ ॥୨॥
 ଦଧିକ୍ରାବାଣଂ ବୁରୁଧାନୋ ଅଗ୍ନିମୁପ ବୁବ ଭଷସଂ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଗାମ୍ ।
 ବ୍ରଧ୍ନଂ ମାଂଶୁତୋର୍ବରୁଣସ୍ୟ ବଭୁଂ ତେ ବିଶ୍ୱାସ୍ତଦ୍ଭୁରିତା ଯାବୟନ୍ତ ॥୩॥
 ଦଧିକ୍ରାବା ପ୍ରଥମୋ ବାଜ୍ୟର୍ବାଗ୍ରେ ରଥାନାଂ ଭବତି ପ୍ରଜାନନ୍ ।
 ସଂବିଦାନ ଭଷସା ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦିତ୍ୟେଭିର୍ବସୁଭିରଜିରୋଭିଃ ॥୪॥
 ଆ ନୋ ଦଧିକ୍ରାଃ ପଥ୍ୟାମନକ୍ଷୁତସ୍ୟ ପଦ୍ଧାମନ୍ୱେତବା ଭ ।
 ଶୃଣୋତୁ ନୋ ଦୈବ୍ୟଂ ଶର୍ଯୋ ଅଗ୍ନିଃ ଶୃଣୁନ୍ତୁ ବିଶ୍ୱେ ମହିଷା ଅମୂରାଃ ॥୫॥

=====

(୭।୪୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ସବିତା

=====

ଆ ଦେବୋ ଯାତୁ ସବିତା ସୁରତ୍ନୋଃତ୍ତରିକ୍ଷପ୍ରା ବହମାନୋ ଅଶ୍ୱୈଃ ।
 ହସ୍ତେ ଦଧାନୋ ନୟା ପୁରୁଣି ନିବେଶୟନ୍ତି ପ୍ରସୁବନ୍ତି ଭୂମ ॥୧॥
 ଭଦସ୍ୟ ବାହୁ ଶିଥିରା ବୃହନ୍ତା ହିରଣ୍ୟୟା ଦିବୋ ଅହ୍ନା ଅନଷ୍ଟାମ୍ ।
 ଦୂନଂ ସୋ ଅସ୍ୟ ମହିମା ପନିଷ୍ଠ ସୁରଶ୍ଚିଦସ୍ତା ଅନୁ ଦାଦପସ୍ୟାମ୍ ॥୨॥
 ସ ଘା ନୋ ଦେବଃ ସବିତା ସହାବା ସାବିଷଦ୍ବସୁପତିର୍ବସୁନି ।
 ବିଶ୍ୱୟମାଣୋ ଅମତିମୁରୁତୀଂ ମର୍ତ୍ତଭୋଜନମଧ ରାସତେ ନଃ ॥୩॥
 ଇମା ଗିରଃ ସବିତାରଂ ସୁଜିହ୍ୱଂ ପୂର୍ଣ୍ଣଗଭସ୍ତ୍ରିମୀଳତେ ସୁପାଶିମ୍ ।
 ଚିତ୍ରଂ ବୟୋ ବୃହଦସ୍ତେ ଦଧାତୁ ଯୂୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୪॥

=====

(୭।୪୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୩, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୪, ଦେବତା - ରୁଦ୍ରଃ

=====

ଇମା ରୁଦ୍ରାୟ ସ୍ଥିରଧନୁନେ ଗିରଃ କ୍ଷିପ୍ରେଷବେ ଦେବାୟ ସ୍ୱଧାବ୍ନେ ।
ଅଷ୍ଟାଲ୍ହାୟ ସହମାନାୟ ବେଧସେ ତିଗ୍ନାୟଧାୟ ଭରତା ଶୃଣୋତୁ ନଃ ॥୧॥
ସ ହି କ୍ଷୟେଣ କ୍ଷମ୍ୟସ୍ୟ ଜନ୍ମନଃ ସାମ୍ରାଜ୍ୟେନ ଦିବ୍ୟସ୍ୟ ଚେତତି ।
ଅବନ୍ନବନ୍ତୀରୂପ ନୋ ଦୁରଶ୍ଚରାନମୀବୋ ରୁଦ୍ର ଜାସୁ ନୋ ଭବ ॥୨॥
ୟା ତେ ଦିଦ୍ୟୁଦବସ୍ତୁଷ୍ଟା ଦିବସ୍ତୁରି କ୍ଷ୍ମୟା ଚରତି ପରି ସା ବୃଣକ୍ତୁ ନଃ ।
ସହସ୍ରଂ ତେ ସ୍ୱପିବାତ ଭେଷଜା ମା ନସ୍ତୋକେଷୁ ତନୟେଷୁ ରୀରିଷଃ ॥୩॥
ମା ନୋ ବଧୀ ରୁଦ୍ର ମା ପରା ଦା ମା ତେ ଭୂମ ପ୍ରସିତୌ ହୀଳିତସ୍ୟ ।
ଆ ନୋ ଭଜ ବର୍ହିଷି ଜୀବଶଂସେ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୪॥

=====

(୭।୪୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଆପଃ

=====

ଆପୋ ଯଂ ବଃ ପ୍ରଥମଂ ଦେବୟନ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରପାନମୂର୍ତ୍ତିମକୃଣ୍ୱତେଲଃ ।
ତଂ ବୋ ବୟଂ ଶୁଚିମରିପ୍ରମଦ୍ୟ ଘୃତପୁଷଂ ମଧୁମକ୍ତଂ ବନେମ ॥୧॥
ତମୂର୍ତ୍ତିମାପୋ ମଧୁମକ୍ତମଂ ବୋଃପାଂ ନପାଦବଦ୍ୱାଶୁହେମା ।
ୟସ୍ମିନ୍ନିନ୍ଦ୍ରୋ ବସୁଭିର୍ମାଦୟାତେ ତମଶ୍ୟାମ ଦେବୟନ୍ତୋ ବୋ ଅଦ୍ୟ ॥୨॥
ଶତପବିତ୍ରାଃ ସ୍ୱଧୟା ମଦନ୍ତୀର୍ଦେବୀର୍ଦେବାନାମପି ଯନ୍ତି ପାଥଃ ।
ତା ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ନ ମିନନ୍ତି ବ୍ରତାନି ସିନ୍ଧୁଭ୍ୟା ହବ୍ୟଂ ଘୃତବଜ୍ରହୋତ ॥୩॥
ୟାଃ ସୁର୍ଯ୍ୟୋ ରଶ୍ମିଭିରାତତାନ ଯାଭ୍ୟ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅରଦଦ୍-ଗାତୁମୂର୍ତ୍ତିମ୍ ।
ତେ ସିନ୍ଧବୋ ବରିବୋ ଧାତନା ନୋ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୪॥

=====

(୭।୪୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଋତବଃ ୧-୩, ଋତବଃ ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ଞା ୪

=====

ଋତୁକ୍ଷଣୋ ବାଜା ମାଦୟଧ୍ୱମସ୍ତେ ନରୋ ମଘବାନଃ ସୁତସ୍ୟ ।
ଆ ବୋଃର୍ବାଚଃ କ୍ରତବୋ ନ ଯାତାଂ ବିଭ୍ୱୋ ରଥଂ ନୟଂ ବର୍ତୟନ୍ତୁ ॥୧॥
ଋତୁରୁତୁଭିରଭି ବଃ ସ୍ୟାମ ବିଭ୍ୱୋ ବିଭୁଭିଃ ଶବସା ଶବାଂସି ।
ବାଜୋ ଅସ୍ତ୍ରାଂ ଅବତୁ ବାଜସାତାବିନ୍ଦ୍ରେଣ ଯୁଜା ତରୁଷେମ ବୃତ୍ରମ୍ ॥୨॥
ତେ ଚିଦ୍ଧି ପୂର୍ବୀରଭି ସନ୍ତି ଶାସା ବିଶ୍ୱାଂ ଅୟଂ ଉପରତାତି ବନ୍ଧୁନ୍ ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବିଭ୍ୱାଂ ଋତୁକ୍ଷା ବାଜୋ ଅୟଃ ଶତ୍ରୋର୍ମଥତ୍ୟା କୃଣବନ୍ତି ନୃମଣମ୍ ॥୩॥
ନୁ ଦେବାସୋ ବରିବଃ କର୍ତନା ନୋ ଭୂତ ନୋ ବିଶ୍ୱେଽବସେ ସଜୋଷାଃ ।
ସମସ୍ତେ ଇଷଂ ବସବୋ ଦଦୀରନ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୪॥

=====

(୭।୪୯) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଆପଃ

=====

ସମୁଦ୍ରଜ୍ୟେଷ୍ଠାଃ ସଲିଲସ୍ୟ ମଧ୍ୟାତ୍-ପୁନାନା ଯନ୍ତ୍ୟନ୍ତିବିଶମାନାଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯା ବଜ୍ରୀ ବୃଷଭୋ ରରାଦ ତା ଆପୋ ଦେବୀରିହ ମାମବନ୍ତୁ ॥୧॥
ୟା ଆପୋ ଦିବ୍ୟା ଉତ ବା ସ୍ରବନ୍ତି ଖନିତ୍ରିମା ଉତ ବା ଯାଃ ସ୍ୱୟଂଜାଃ ।
ସମୁଦ୍ରାର୍ଥା ଯାଃ ଶୁଚୟଃ ପାବକାସ୍ତା ଆପୋ ଦେବୀରିହ ମାମବନ୍ତୁ ॥୨॥
ୟାସାଂ ରାଜା ବରୁଣୋ ଯାତି ମଧ୍ୟେ ସତ୍ୟାନୃତେ ଅବପଶ୍ୟଞ୍ଜନାନାମ୍ ।
ମଧୁଶ୍ଚୂତଃ ଶୁଚୟୋ ଯାଃ ପାବକାସ୍ତା ଆପୋ ଦେବୀରିହ ମାମବନ୍ତୁ ॥୩॥
ୟାସୁ ରାଜା ବରୁଣୋ ଯାସୁ ସୋମୋ ବିଶ୍ୱେ ଦେବା ଯାସୁର୍ଜଂ ମଦନ୍ତି ।
ବୈଶ୍ୱାନରୋ ଯାସୁଗ୍ନିଃ ପ୍ରବିଷ୍ଟସ୍ତା ଆପୋ ଦେବୀରିହ ମାମବନ୍ତୁ ॥୪॥

=====

(୭।୫୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୩, ଅତିଜଗତୀ ଶକ୍ତୁରୀ ଙ୍ଗା ଠ,
ଦେବତା - ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ୧, ଅଗ୍ନିଃ ୨, ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଃ ୩, ନଦ୍ୟଃ ୪

=====

ଆ ମାଂ ମିତ୍ରାବରୁଣେହ ରକ୍ଷତଂ କୁଳାୟୁର୍ଯୁଗ୍ମୟନ୍ତା ନ ଆ ଗନ୍ ।
ଅଜକାବଂ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶୀକଂ ତିରୋ ଦଧେ ମା ମାଂ ପଦ୍ୟେନ ରପସା ବିଦତ୍ସରୁଃ ॥୧॥
ଯଦ୍ବିଜାମନ୍ପରୁଷି ବନ୍ଦନଂ ଭୁବଦଷ୍ଟୀବକ୍ତୌ ପରି କୁଲ୍-ଫୌ ଚ ଦେହତ୍ ।
ଅଗ୍ନିଷ୍ଠକ୍ଳୋଚନୁପ ବାଧତାମିତୋ ମା ମାଂ ପଦ୍ୟେନ ରପସା ବିଦତ୍ସରୁଃ ॥୨॥
ଯଜ୍ଞଲ୍ଲଲୌ ଭବତି ଯନ୍ନଦୀଷ୍ଠୁ ଯଦୋଷଧୀଭ୍ୟଃ ପରି ଜାୟତେ ବିଷମ୍ ।
ବିଶ୍ଵେ ଦେବା ନିରିତସ୍ତସ୍ତ୍ରୁବନ୍ତୁ ମା ମାଂ ପଦ୍ୟେନ ରପସା ବିଦତ୍ସରୁଃ ॥୩॥
ୟଃ ପ୍ରବତୋ ନିବତ ଉଦୃତ ଉଦନ୍ୱତୀରନ୍ନୁଦକାଶ୍ଚ ଯଃ ।
ତା ଅସ୍ତ୍ରଭ୍ୟଂ ପୟସା ପିନ୍ନମାନାଃ ଶିବା ଦେବୀରଶିପଦା ଭବନ୍ତୁ ସର୍ବା ନଦ୍ୟୋ ଅଶିମିଦା ଭବନ୍ତୁ ॥୪॥

=====

(୭।୫୧) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଆଦିତ୍ୟଃ

=====

ଆଦିତ୍ୟାନାମବସା ନୂତନେନ ସକ୍ଷୀମହି ଶର୍ମଶା ଶଂତମେନ ।
ଅନାଗାସ୍ତେ ଅଦିତିତ୍ଵେ ତୁରାସ ଇମଂ ଯଜ୍ଞଂ ଦଧତୁ ଶ୍ରୋଷମାଶାଃ ॥୧॥
ଆଦିତ୍ୟାସୋ ଅଦିତିର୍ମାଦୟନ୍ତାଂ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ବରୁଣୋ ରଜିଷ୍ଠାଃ ।
ଅସ୍ତ୍ରାକଂ ସନ୍ତୁ ଭୁବନସ୍ୟ ଗୋପାଃ ପିବନ୍ତୁ ସୋମମବସେ ନୋ ଅଦ୍ୟ ॥୨॥
ଆଦିତ୍ୟା ବିଶ୍ଵେ ମରୁତଶ୍ଚ ବିଶ୍ଵେ ଦେବାଶ୍ଚ ବିଶ୍ଵ ଋଭବଶ୍ଚ ବିଶ୍ଵେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଅଗ୍ନିରଶ୍ଵିନା ତୁଷ୍ଟୁବାନା ଯୂୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୩॥

=====

(୭।୫୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଆଦିତ୍ୟାଃ

=====

ଆଦିତ୍ୟାସୋ ଅଦିତୟଃ ସ୍ୟାମ ପୂର୍ଦ୍ଦେବତ୍ରା ବସବୋ ମର୍ତ୍ତ୍ୟତ୍ରା ।
ସନେମ ମିତ୍ରାବରୁଣା ସନନ୍ତୋ ଭବେମ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଭବନ୍ତଃ ॥୧॥
ମିତ୍ରସ୍ତନ୍ନୋ ବରୁଣୋ ମାମହନ୍ତ ଶର୍ମ ତୋକାୟ ତନୟାୟ ଗୋପାଃ ।
ମା ବୋ ଭୁଜେମାନ୍ୟଜାତମେନୋ ମା ତତ୍-କର୍ମ ବସବୋ ଯଜୟଧ୍ୱେ ॥୨॥
ତୁରଣ୍ୟବୋଽଙ୍ଗିରସୋ ନକ୍ଷତ୍ର ରତ୍ନଂ ଦେବସ୍ୟ ସବିତୁରିୟାନାଃ ।
ପିତା ଚ ତନ୍ନୋ ମହାନ୍ୟଜତ୍ରୋ ବିଶ୍ୱେ ଦେବାଃ ସମନସୋ ଭୁଷନ୍ତ ॥୩॥

=====

(୭।୫୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ

=====

ପ୍ର ଦ୍ୟାବା ଯଜ୍ଞେଃ ପୃଥିବୀ ନମୋଭିଃ ସବାଧ ଇଲେ ବୃହତୀ ଯଜତ୍ରେ ।
ତେ ଚିଦ୍ଧି ପୂର୍ବେ କବୟ୍ମୋ ଗୁଣନ୍ତଃ ପୁରୋ ମହୀ ଦଧିରେ ଦେବପୁତ୍ରେ ॥୧॥
ପ୍ର ପୂର୍ବଜେ ପିତରା ନବ୍ୟସୀଦିର୍ଗୀର୍ତ୍ତିଃ କୃଶ୍ଣଧ୍ୱଂ ସଦନେ ରତସ୍ୟ ।
ଆ ନୋ ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଦୈବ୍ୟେନ ଜନେନ ଯାତଂ ମହି ବାଂ ବରୁଧମ୍ ॥୨॥
ଭତୋ ହି ବାଂ ରତ୍ନଧେୟାନି ସନ୍ତି ପୁରୁଣି ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ସୁଦାସେ ।
ଅସ୍ତେ ଧତଂ ଯଦସଦସ୍ତୁଧୋୟୁୟୁଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୩॥

=====

(୭।୫୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବାସ୍ତୋଷ୍ପତିଃ

=====

ବାସ୍ତୋଷ୍ପତେ ପ୍ରତି ଜାନୀହ୍ୟସ୍ମାନ୍ନସ୍ତ୍ରାବେଶୋ ଅନମୀବୋ ଭବା ନଃ ।
ୟତ୍ତେମହେ ପ୍ରତି ତନ୍ନୋ ଭୁଷସ୍ତ ଶଂ ନୋ ଭବ ଦ୍ୱିପଦେ ଶଂ ଚତୁଷ୍ପଦେ ॥୧॥

ବାସ୍ତୋଷ୍ଠତେ ପ୍ରତରଣୋ ନ ଏଧି ଗୟସ୍-ଫାନୋ ଗୋଭିରଶ୍ଵେଭିରିନ୍ଦୋ ।
 ଅଜରାସସ୍ତେ ସଖ୍ୟେ ସ୍ୟାମ ପିତେବ ପୁତ୍ରାନୁପ୍ରତି ନୋ ଭୁଷସ୍ତୁ ॥୨॥
 ବାସ୍ତୋଷ୍ଠତେ ଶଗ୍ନୟା ସଂସଦା ତେ ସକ୍ଷୀମହି ରଶ୍ମୟା ଗାତୁମତ୍ୟା ।
 ପାହି କ୍ଷେମ ଉତ ଯୋଗେ ବରଂ ନୋ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୩॥

(୭।୫୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧, ଉପରିଷ୍ଠାଦ୍-ବୃହତୀ ୨-୪,
 ଅନୁଷ୍ଠୁପ୍ ୫-୮, ଦେବତା - ବାସ୍ତୋଷ୍ଠିଃ ୧, ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୨-୮

ଅମୀବହା ବାସ୍ତୋଷ୍ଠତେ ବିଶ୍ଵା ରୂପାଣ୍ୟାବିଶନ୍ । ସଖା ସୁଶେବ ଏଧି ନଃ ॥୧॥
 ଯଦର୍ଜୁନ ସାରମେୟ ଦତଃ ପିଶଙ୍ଗ ଯଜ୍ଞସେ ।
 ବୀବ ଭ୍ରାଜନ୍ତ ଋଷୟ ଉପ ପ୍ରକ୍ତେଷୁ ବୟତୋ ନି ଷୁ ସ୍ଵପ ॥୨॥
 ସ୍ତେନଂ ରାୟ ସାରମେୟ ତୟାରଂ ବା ପୁନଃସର ।
 ସ୍ତୋତୃନିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ରାୟସି କିମସ୍ମାନ୍ନୁଜ୍ଞନାୟସେ ନି ଷୁ ସ୍ଵପ ॥୩॥
 ତ୍ଵଂ ସୁକରସ୍ୟ ଦର୍ଦ୍ଦହି ତବ ଦର୍ଦ୍ଦର୍ତ୍ତୁ ସୁକରଃ ।
 ସ୍ତୋତୃନିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ରାୟସି କିମସ୍ମାନ୍ନୁଜ୍ଞନାୟସେ ନି ଷୁ ସ୍ଵପ ॥୪॥
 ସସ୍ତୁ ମାତା ସସ୍ତୁ ପିତା ସସ୍ତୁ ଶ୍ଵା ସସ୍ତୁ ବିଶ୍ଵତିଃ ।
 ସସନ୍ତୁ ସର୍ବେ ଜ୍ଞାତୟଃ ସସ୍ତୁୟମଭିତୋ ଜନଃ ॥୫॥
 ଯ ଆସ୍ତେ ଯଶ୍ଚ ଚରତି ଯଶ୍ଚ ପଶ୍ୟତି ନୋ ଜନଃ ।
 ତେଷାଂ ସଂ ହନ୍ତୋ ଅକ୍ଷାଣି ଯଥେଦଂ ହର୍ମ୍ୟଂ ତଥା ॥୬॥
 ସହସ୍ରଶୃଙ୍ଗୋ ବୃଷଭୋ ଯଃ ସମୁଦ୍ରାଦୁଦାତରତ୍ ।
 ତେନା ସହସ୍ୟେନା ବୟଂ ନି ଜନାନ୍ନସ୍ତ୍ରାପୟାମସି ॥୭॥
 ପ୍ରୋଷ୍ଠେଶୟା ବହ୍ୟେଶୟା ନାରୀୟାସ୍ତଲ୍ଲଶୀବରୀଃ ।
 ତ୍ରିୟୋ ଯାଃ ପୁଣ୍ୟଗନ୍ଧାସ୍ତାଃ ସର୍ବାଃ ସ୍ତ୍ରାପୟାମସି ॥୮॥

=====

(୭।୫୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଦ୍ଵିପଦା ବିରାଟ୍ ୧-୧୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧୨-୨୫,
ଦେବତା - ମରୁତଃ

=====

କ ଇଂ ବ୍ୟକ୍ତା ନରଃ ସନୀଳା ରୁଦ୍ରସ୍ୟ ମର୍ଯ୍ୟା ଅଧା ସ୍ଵଶ୍ଵାଃ ।।୧।।
ନକିର୍ହ୍ୟଷାଂ ଜନ୍ମଂଷି ବେଦ ତେ ଅଙ୍ଗା ବିଦ୍ରେ ମିଥୋ ଜନିତ୍ରମ୍ ।।୨।।
ଅଭି ସ୍ଵପୂର୍ତ୍ତିର୍ମିଥୋ ବପନ୍ତ ବାତସ୍ତନସଃ ଶ୍ୟେନା ଅୟୁଧ୍ରମ୍ ।।୩।।
ଏତାନି ଧୀରୋ ନିଶ୍ୟା ଚିକେତ ପୃଶ୍ନିର୍ଯ୍ୟଦୂଧୋ ମହୀ ଜଭାର ।।୪।।
ସା ବିଟ୍ ସୁବୀରା ମରୁଦ୍-ଭିରସ୍ତୁ ସନାସ୍ତହନ୍ତୀ ପୁଷ୍ୟନ୍ତୀ ନୃମ୍ଗମ୍ ।।୫।।
ୟମଂ ଯେଷ୍ଠାଃ ଶୁଭା ଶୋଭିଷ୍ଠାଃ ଶ୍ରିୟା ସଂମିଶ୍ନା ଓଜୋଭିରୁଗ୍ରାଃ ।।୬।।
ଭଗ୍ରଂ ବ ଓଜଃ ସ୍ଥିରା ଶବାଂସ୍ୟଧା ମରୁଦ୍-ଭିର୍ଗଣସ୍ତୁବିଶ୍ଳାନ୍ ।।୭।।
ଶୁଭ୍ରୋ ବଃ ଶୁଷ୍ଠଃ କୁଧ୍ରୀ ମନାଂସି ଧୁନିର୍ନୁନିରିବ ଶର୍ପସ୍ୟ ଧୃଷ୍ଣୋଃ ।।୮।।
ସନେମ୍ୟସ୍ତଦ୍ୟୁୟୋତ ଦିଦ୍ୟୁଂ ମା ବୋ ଦୁର୍ମତିରିହ ପ୍ରଶନ୍ତଃ ।।୯।।
ପ୍ରିୟା ବୋ ନାମ ଦୁବେ ତୁରାଶାମା ଯତ୍ତପନ୍ନରୁତୋ ବାବଶାନାଃ ।।୧୦।।
ସ୍ଵାୟଧାସ ଇଷ୍ଟିଶଃ ସୁନିଷ୍କା ଭତ ସ୍ଵୟଂ ତନ୍ମଃ ଶୁମ୍ଭମାନାଃ ।।୧୧।।
ଶୁଚୀ ବୋ ହବ୍ୟା ମରୁତଃ ଶୁଚୀନାଂ ଶୁଚିଂ ହିନୋମ୍ୟଧ୍ଵରଂ ଶୁଚିଭ୍ୟଃ ।
ଋତେନ ସତ୍ୟମୃତସାପ ଆୟୁଞ୍ଛୁଚିଜନ୍ମାନଃ ଶୁଚୟଃ ପାବକାଃ ।।୧୨।।
ଅଂସେଷ୍ଠା ମରୁତଃ ଖାଦୟୋ ବୋ ବକ୍ଷଃସୁ ରୁକ୍ମା ଉପଶିଶ୍ରିୟଶାଃ ।
ବି ବିଦ୍ୟତୋ ନ ବୃଷ୍ଟିଭୀ ରୁଚାନା ଅନୁ ସ୍ଵଧାମାୟୁଧୈର୍ଯ୍ୟଜ୍ଞମାନାଃ ।।୧୩।।
ପ୍ର ରୁଧ୍ୟା ବ ଇରତେ ମହାଂସି ପ୍ର ନାମାନି ପ୍ରୟଜ୍ୟବସ୍ତ୍ରିରଧୁମ୍ ।
ସହସ୍ତ୍ରୟଂ ଦମ୍ୟଂ ଭାଗମେତଂ ଗୃହମେଧୀୟଂ ମରୁତୋ ଭୁଷଧୁମ୍ ।।୧୪।।
ୟଦି ସ୍ତୁତସ୍ୟ ମରୁତୋ ଅଧୀଥେତ୍-ଥା ବିପ୍ରସ୍ୟ ବାଜିନୋ ହବୀମନ୍ ।
ମକ୍ଷୁ ରାୟଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଦାତ ନୁ ଚିଦ୍ୟମନ୍ୟ ଆଦଭଦରାବା ।।୧୫।।
ଅତ୍ୟାସୋ ନ ଯେ ମରୁତଃ ସୁଞ୍ଚୋ ଯକ୍ଷଦୃଶୋ ନ ଶୁଭୟନ୍ତ ମର୍ଯ୍ୟାଃ ।
ତେ ହର୍ମ୍ୟେଷ୍ଠାଃ ଶିଶବୋ ନ ଶୁଭ୍ରା ବସ୍ରାସୋ ନ ପ୍ରକ୍ରୀଳିନଃ ପୟୋଧାଃ ।।୧୬।।

ଦଶସ୍ୟନ୍ତୋ ନୋ ମରୁତୋ ମୃଳନ୍ତୁ ବରିବସ୍ୟନ୍ତୋ ରୋଦସୀ ସୁମେକେ ।
 ଆରେ ଗୋହା ନୃହା ବଧୋ ବୋ ଅସୁ ସୁମ୍ନେଭିରସ୍ତେ ବସବୋ ନମଧୁମ୍ ॥୧୭॥
 ଆ ବୋ ହୋତା ଜୋହବୀତି ସଞ୍ଜଃ ସତ୍ରାଚୀଂ ରାତିଂ ମରୁତୋ ଗୁଣାନଃ ।
 ଯୁ ଈବତୋ ବୃଷଣୋ ଅସ୍ତି ଗୋପାଃ ସୋ ଅଦୃୟାବୀ ହବତେ ବ ଉକ୍-ଧୈଃ ॥୧୮॥
 ଇମେ ତୁରଂ ମରୁତୋ ରାମୟନ୍ତୀମେ ସହଃ ସହସ ଆ ନମନ୍ତି ।
 ଇମେ ଶଂସଂ ବନ୍ଧୁଷ୍ୟତୋ ନି ପାନ୍ତି ଗୁରୁ ଦ୍ଵେଷୋ ଅରରୁଷେ ଦଧନ୍ତି ॥୧୯॥
 ଇମେ ରପ୍ରଂ ଚିନ୍ନରୁତୋ ଜୁନନ୍ତି ଭୃମିଂ ଚିଦ୍ୟଥା ବସବୋ ଭୁଷନ୍ତ ।
 ଅପ ବାଧଧ୍ଵଂ ବୃଷଶସ୍ତ୍ରମାଂସି ଧଞ୍ଜ ବିଶ୍ଵଂ ତନୟଂ ତୋକମସ୍ତେ ॥୨୦॥
 ମା ବୋ ଦାତ୍ରାନ୍ତରୁତୋ ନିରରାମ ମା ପଶ୍ଵାଦନ୍ତୁ ରଥୋଽ ବିଭାଗେ ।
 ଆ ନଃ ସ୍ଵାହେ ଭଜତନା ବସବ୍ୟେ ଯଦୀଂ ସୁଜାତଂ ବୃଷଣୋ ବୋ ଅସ୍ତି ॥୨୧॥
 ସଂ ଯୁଜନନ୍ତୁ ମନ୍ୟୁଭିର୍ଜନାସଃ ଶୂରା ଯଦ୍ଵୀଷ୍ଠୋଷଧୀଷୁ ବିଷୁ ।
 ଅଧ ସ୍ତା ନୋ ମରୁତୋ ରୁଦ୍ରିୟାସସ୍ତାତାରୋ ଭୂତ ପୃତନାସ୍ତୟଃ ॥୨୨॥
 ଭୂରି ଚକ୍ର ମରୁତଃ ପିତ୍ରାଶ୍ଵାକ୍ଥାନି ଯା ବଃ ଶସ୍ୟନ୍ତେ ପୁରା ଚିତ୍ ।
 ମରୁଦ୍-ଭିରୁଗ୍ରଃ ପୃତନାସୁ ସାଲ୍‌ହା ମରୁଦ୍-ଭିରିସ୍ତନିତା ବାଜମର୍ବା ॥୨୩॥
 ଅସ୍ତେ ବୀରୋ ମରୁତଃ ଶୁଷ୍ଠ୍ୟସୁ ଜନାନାଂ ଯୋ ଅସୁରୋ ବିଧର୍ତ୍ତା ।
 ଅପୋ ଯେନ ସୁକ୍ଷିତୟେ ତରେମାଧ ସୁମୋକୋ ଅଭି ବଃ ସ୍ୟାମ ॥୨୪॥
 ତନ୍ନ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅଗ୍ନିରାପ ଓଷଧୀର୍ବନିନୋ ଭୁଷନ୍ତ ।
 ଶର୍ମନ୍ତସ୍ୟାମ ମରୁତାମୁପସ୍ତେ ଯୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୨୫॥

(୭।୫୭) ରକ୍ଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ମରୁତଃ

ମଧ୍ଵୋ ବୋ ନାମ ମାରୁତଂ ଯୁଜତ୍ରାଃ ପ୍ର ଯୁଜ୍ଞେଷୁ ଶବସା ମଦନ୍ତି ।
 ଯେ ରେଜୟନ୍ତି ରୋଦସୀ ଚିଦୁର୍ବା ପିନ୍ଦୁନ୍ୟସ୍ରଂ ଯଦୟାସୁରୁଗ୍ରାଃ ॥୧॥
 ନିଚେତାରୋ ହି ମରୁତୋ ଗୁଣନ୍ତଂ ପ୍ରଣେତାରୋ ଯୁଜମାନସ୍ୟ ମନ୍ତୁ ।
 ଅସ୍ମାକମଦ୍ୟ ବିଦଧେଷୁ ବର୍ହିରା ବୀତୟେ ସଦତ ପିପ୍ରିୟାଶାଃ ॥୨॥

ନୈତାବଦନ୍ୟେ ମରୁତୋ ଯଥେମେ ଭ୍ରାଜନ୍ତେ ରୁକ୍ମିରାୟୁଧୈସ୍ତନୁଭିଃ ।
 ଆ ରୋଦସୀ ବିଶ୍ୱପିଶଃ ପିଶାନାଃ ସମାନମଞ୍ଜ୍ୟଞ୍ଜିତେ ଶୁଭେ କମ୍ ॥୩॥
 ଋଧକ୍ଷା ବୋ ମରୁତୋ ଦିଦ୍ୟୁଦସ୍ତୁ ଯଦ୍ୱ ଆଗଃ ପୁରୁଷତା କରାମ ।
 ମା ବସ୍ତ୍ରସ୍ୟାମପି ଭୂମା ଯଜତ୍ରା ଅସ୍ତେ ବୋ ଅସ୍ତୁ ସୁମତିଶ୍ଚନିଷ୍ଠା ॥୪॥
 କୃତେ ଚିଦତ୍ର ମରୁତୋ ରଶନ୍ତାନବଦ୍ୟାସଃ ଶୁଚୟଃ ପାବକାଃ ।
 ପ୍ର ଶୋଃବତ ସୁମତିଭିର୍ଯଜତ୍ରାଃ ପ୍ର ବାଜେଭିସ୍ତ୍ରିରତ ପୁଷ୍ୟସେ ନଃ ॥୫॥
 ଉତ ସୁତାସୋ ମରୁତୋ ବ୍ୟଢ଼ୁ ବିଶ୍ୱେଭିର୍ନାମଭିର୍ନରୋ ହବୀଂଷି ।
 ଦଦାତ ନୋ ଅମୃତସ୍ୟ ପ୍ରଜାୟୈ ଜିଗୃତ ରାୟଃ ସୁନୃତା ମଘାନି ॥୬॥
 ଆ ସୁତାସୋ ମରୁତୋ ବିଶ୍ୱ ଉତୀ ଅଛା ସୁରୀନ୍ସର୍ବତାତା ଜିଗାତ ।
 ଯେ ନସ୍ତନା ଶତିନୋ ବର୍ଧୟନ୍ତି ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

(୭।୫୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ମରୁତଃ

ପ୍ର ସାକମୁଷେ ଅର୍ଚତା ଗଣାୟ ଯୋ ଦୈବ୍ୟସ୍ୟ ଧାମ୍ନସ୍ତୁବିଶ୍ୱାନ୍ ।
 ଉତ କ୍ଷୋଦନ୍ତି ରୋଦସୀ ମହିତ୍ୱା ନକ୍ଷତ୍ରେ ନାକଂ ନିରୂତେରବଂଶାତ୍ ॥୧॥
 ଜନୁଶ୍ଚିଦ୍ୱୋ ମରୁତସ୍ତେଷ୍ୟେଶ ଭୀମାସସ୍ତୁବିମନ୍ୟବୋଽୟାସଃ ।
 ପ୍ର ଯେ ମହୋଭିରୋଜସୋତ ସନ୍ତି ବିଶ୍ୱୋ ବୋ ଯାମନ୍ଭୟତେ ସ୍ୱର୍ଦ୍ଧକ୍ ॥୨॥
 ବୃହଦ୍ୱୟୋ ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟୋ ଦଧାତ ଭୁଜୋଷନ୍ନିନ୍ନୁରୁତଃ ସୁଷ୍ମତିଂ ନଃ ।
 ଗତୋ ନାଧ୍ୱା ବି ତିରାତି ଜନ୍ତୁଂ ପ୍ର ଶଃ ସ୍ୱାର୍ହାଭିରୁତିଭିସ୍ତ୍ରିରେତ ॥୩॥
 ଯୁଷ୍ମୋତୋ ବିପ୍ରୋ ମରୁତଃ ଶତସ୍ରୀ ଯୁଷ୍ମୋତୋ ଅର୍ବା ସହୁରିଃ ସହସ୍ରୀ ।
 ଯୁଷ୍ମୋତଃ ସମ୍ରାଲୁତ ହନ୍ତି ବୃତ୍ରଂ ପ୍ର ତଦ୍ୱୋ ଅସ୍ତୁ ଧୂତୟୋ ଦେଷ୍ଟମ୍ ॥୪॥
 ତାଁ ଆ ରୁଦ୍ରସ୍ୟ ମୀଳ୍ବୁଷୋ ବିବାସେ କୁବିନ୍ନଂସନ୍ତେ ମରୁତଃ ପୁନର୍ନଃ ।
 ଯସ୍ତସ୍ୱର୍ତ୍ତା ଜିହ୍ୱାଳିରେ ଯଦାବିରବ ତଦେନ ଇମହେ ତୁରାଶାମ୍ ॥୫॥
 ପ୍ର ସା ବାଚି ସୁଷ୍ମତିର୍ମଘୋନାମିଦଂ ସୂକ୍ତଂ ମରୁତୋ ଭୁଷନ୍ତ ।
 ଆରାଜିଦ୍ୱେଷୋ ବୃଷଣୋ ଯୁୟୋତ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

=====

(୭।୫୯) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବୃହତୀ ୧, ୩, ୫, ସତୋବୃହତୀ ୨, ୪, ୬, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍
୭-୮, ଗାୟତ୍ରୀ ୯-୧୧, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧୨, ଦେବତା - ମରୁତଃ ୧-୧୧, ରୁଦ୍ରଃ (ମୃତ୍ୟୁବିମୋଚନୀ ଋକ୍) ୧୨

=====

ୟଂ ତ୍ରାୟଧୁ ଇଦମିଦଂ ଦେବାସୋ ଯଂ ଚ ନୟଥ ।
ତସ୍ମା ଅଗ୍ନେ ବରୁଣ ମିତ୍ରାୟମନ୍ନରୁତଃ ଶର୍ମ ଯୁକ୍ତତ ॥୧॥
ଯୁଷ୍ମାକଂ ଦେବା ଅବସାହନି ପ୍ରିୟ ଇଜାନସ୍ତରତି ଦ୍ଵିଷଃ ।
ପ୍ର ସ କ୍ଷୟଂ ତିରତେ ବି ମହୀରିଷୋ ଯୋ ବୋ ବରାୟ ଦାଶତି ॥୨॥
ନହି ବଶ୍ଚରମଂ ଚନ ବସିଷ୍ଠଃ ପରିମଂସତେ ।
ଅସ୍ମାକମଦ୍ୟ ମରୁତଃ ସୁତେ ସତା ବିଶ୍ଵେ ପିବତ କାମିନଃ ॥୩॥
ନହି ବ ଉତିଃ ପୃତନାସୁ ମର୍ଧତି ଯସ୍ମା ଅରାଧୁଂ ନରଃ ।
ଅଭି ବ ଆବର୍ଣ୍ଣମତିର୍ନବୀୟସୀ ତୁୟଂ ଯାତ ପିପୀଷବଃ ॥୪॥
ଓ ଷୁ ଘୃଷ୍ଣିରାଧସୋ ଯାତନାନ୍ନାଂସି ପୀତୟେ ।
ଇମା ବୋ ହବ୍ୟା ମରୁତୋ ରରେ ହି କଂ ମୋ ଷ୍ଠ୍ୟନ୍ତ୍ର ଗନ୍ତନ ॥୫॥
ଆ ଚ ନୋ ବହିଃ ସଦତାବିତା ଚ ନଃ ସ୍ଵାର୍ହାଣି ଦାତବେ ବସୁ ।
ଅସ୍ତେଧନ୍ତୋ ମରୁତଃ ସୋମେ୍ୟ ମଧୌ ସ୍ଵାହେହ ମାଦୟାୟୈ ॥୬॥
ସସ୍ପ୍ରିକ୍ତି ତନ୍ନଃ ଶୁମ୍ଭମାନା ଆ ହଂସାସୋ ନୀଲପୃଷ୍ଠା ଅପପ୍ରନ୍ ।
ବିଶ୍ଵଂ ଶର୍ଯୋ ଅଭିତୋ ମା ନି ସେଦ ନରୋ ନ ରଶ୍ମୀଃ ସବନେ ମଦନ୍ତଃ ॥୭॥
ୟୋ ନୋ ମରୁତୋ ଅଭି ଦୁର୍ହଣାୟୁସ୍ତିରଶ୍ଚିତ୍ତାନି ବସବୋ ଜିଘାଂସତି ।
ଦ୍ରୁହଃ ପାଶାନ୍ପ୍ରତି ସ ମୁଚୀଷ୍ଠ ତପିଷ୍ଠେନ ହନ୍ନନା ହନ୍ତନା ତମ୍ ॥୮॥
ସାଂତପନା ଇଦଂ ହବିର୍ମରୁତସ୍ତଦ୍ଭୁଜୁଷ୍ଠନ । ଯୁଷ୍ମାକୋତୀ ରିଶାଦସଃ ॥୯॥
ଗୃହମେଧାସ ଆ ଗତ ମରୁତୋ ମାପ ଭୂତନ । ଯୁଷ୍ମାକୋତୀ ସୁଦାନବଃ ॥୧୦॥
ଇହେହ ବଃ ସ୍ଵତବସଃ କବୟଃ ସୂର୍ଯ୍ୟତ୍ଵତଃ । ଯଜ୍ଞଂ ମରୁତ ଆ ବୃଣେ ॥୧୧॥
ତ୍ର୍ୟମ୍ବକଂ ଯଜାମହେ ସୁଗନ୍ଧିଂ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନମ୍ । ଉର୍ବାରୁକମିବ ବନ୍ଧନାନ୍-ମୃତ୍ୟୋର୍ମୁକ୍ଷୀୟ ମାମୃତାତ୍ ॥୧୨॥

॥ ଇତି ପଞ୍ଚମାଷ୍ଟକେ ଚତୁର୍ଥାଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ପଞ୍ଚମାଂଶୁକଃ ।
(ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧-୨୭)

(୭।୨୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ୧, ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ୨-୧୨

ଯଦଦ୍ୟ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମୋନାଗା ଉଦ୍ୟନ୍ତିତ୍ରାୟ ବରୁଣାୟ ସତ୍ୟମ୍ ।
ବୟଂ ଦେବତ୍ରାଦିତେ ସ୍ୟାମ ତବ ପ୍ରିୟାସୋ ଅର୍ଯ୍ୟମନ୍ବୃଣନ୍ତଃ ।।୧।।
ଏଷ ସ୍ୟ ମିତ୍ରାବରୁଣା ନୃତକ୍ଷା ଉଦେ ଉଦେତି ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଅଭି ଜ୍ଞନ୍ ।
ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ସ୍ଥାତୁର୍ଜଗତଶ୍ଚ ଗୋପା ଋତୁ ମର୍ତ୍ତେଷୁ ବୃଜିନା ଚ ପଶ୍ୟନ୍ ।।୨।।
ଅୟୁକ୍ତ ସପ୍ତ ହରିତଃ ସଧସ୍ଥାଦ୍ୟା ଈଂ ବହନ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଘୃତାଚୀଃ ।
ଧାମାନି ମିତ୍ରାବରୁଣା ଯୁବାକୁଃ ସଂ ଯୋ ଯୁଧେବ ଜନିମାନି ଚକ୍ଷେ ।।୩।।
ଉଦ୍ଧାଂ ପୃଷ୍ଠାସୋ ମଧୁମକ୍ତୋ ଅସ୍ତୁରା ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ଅରୁହଞ୍ଚୁକମର୍ଣ୍ଣଃ ।
ୟସ୍ମା ଆଦିତ୍ୟା ଅଧୁନୋ ରଦନ୍ତି ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ବରୁଣଃ ସଜୋଷାଃ ।।୪।।
ଇମେ ଚେତାରୋ ଅନୃତସ୍ୟ ଭୂରେର୍ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ବରୁଣୋ ହି ସନ୍ତି ।
ଇମ ରତସ୍ୟ ବାବୃଧୁର୍ଭୂରୋଶେ ଶଶ୍ୱାସଃ ପୁତ୍ରା ଅଦିତେରଦବ୍-ଧାଃ ।।୫।।
ଇମେ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣୋ ଦୂଳଭାସୋଽଚେତସଂ ଚିଚିତୟନ୍ତି ଦକ୍ଷିଣଃ ।
ଅପି କ୍ରତୁଂ ସୁଚେତସଂ ବତନ୍ତସ୍ତ୍ରିରଶ୍ୱିଦଂହଃ ସୁପଥା ନୟନ୍ତି ।।୬।।
ଇମେ ଦିବୋ ଅନିମିଷା ପୃଥିବ୍ୟାଶ୍ୱିକିତ୍ୱାଂସୋ ଅଚେତସଂ ନୟନ୍ତି ।
ପ୍ରବ୍ରାଜେ ଚିନ୍ନଦ୍ୟୋ ଗାଧମସ୍ତି ପାରଂ ନୋ ଅସ୍ୟ ବିଶ୍ୱିତସ୍ୟ ପର୍ଷନ୍ ।।୭।।
ୟଦ୍-ଗୋପାବଦଦିତିଃ ଶର୍ମ ଭଦ୍ରଂ ମିତ୍ରୋ ଯଜ୍ଞନ୍ତି ବରୁଣଃ ସୁଦାସେ ।
ତସ୍ମିନ୍ନା ତୋକଂ ତନୟଂ ଦଧାନା ମା କର୍ମ ଦେବହେଳନଂ ତୁରାସଃ ।।୮।।
ଅବ ବେଦିଂ ହୋତ୍ରାଭିର୍ଯଜେତ ରିପଃ କାଶ୍ୱିଦ୍ବରୁଣଧୃତଃ ସଃ ।
ପରି ଦ୍ୱେଷୋଭିରୟମା ବୃଣକ୍ତୁରୁଂ ସୁଦାସେ ବୃଷଣା ଉ ଲୋକମ୍ ।।୯।।
ସସ୍ୱଶ୍ୱିଜି ସମୃତିସ୍ତ୍ୱେଷ୍ୟଷାମପୀତ୍ୟେନ ସହସ୍ରା ସହକ୍ତେ ।
ୟସ୍ମଦ୍-ଭିୟା ବୃଷଣୋ ରେଜମାନା ଦକ୍ଷସ୍ୟ ଚିନ୍ନହିନା ମୃଳତା ନଃ ।।୧୦।।

ଯୋ ବ୍ରହ୍ମଣେ ସୁମତିମାୟତାତେ ବାଜସ୍ୟ ସାତୌ ପରମସ୍ୟ ରାୟଃ ।
 ସୀକ୍ଷତ୍ ମନ୍ୟଂ ମଦବାନୋ ଅୟଂ ଉରୁ କ୍ଷୟାୟ ଚକ୍ରିରେ ସୁଧାତୁ ॥୧୧॥
 ଇୟଂ ଦେବ ପୁରୋହିତିର୍ଯୁବତ୍ୟାଂ ଯଜ୍ଞେଷୁ ମିତ୍ରାବରୁଣାବକାରି ।
 ବିଶ୍ୱାନି ଦୁର୍ଗା ପିପ୍ପତଂ ତିରୋ ନୋ ଯୂୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୨॥

(୭।୨୧) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ମିତ୍ରାବରୁଣୌ

ଉଦ୍ଧାଂ ଚକ୍ଷୁର୍ବରୁଣ ସୁପ୍ରତୀକଂ ଦେବୟୋରେତି ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ତତନ୍ନାନ୍ ।
 ଅଭି ଯୋ ବିଶ୍ୱା ଭୁବନାନି ଚକ୍ଷେ ସ ମନ୍ୟଂ ମର୍ତ୍ତ୍ୟେଷ୍ଠା ତିକେତ ॥୧॥
 ପ୍ର ବାଂ ସ ମିତ୍ରାବରୁଣାବୃତାବା ବିପ୍ରୋ ମନ୍ଥାନି ଦୀର୍ଘଶୁଦିୟର୍ତ୍ତ ।
 ଯସ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମାଣି ସୁକ୍ରତୁ ଅବାଥ ଆ ଯତ୍-କ୍ରତ୍ୱା ନ ଶରଦଃ ପୃଣୈଥେ ॥୨॥
 ପ୍ରୋରୋର୍ମିତ୍ରାବରୁଣା ପୃଥିବ୍ୟାଃ ପ୍ର ଦିବ ଋଷ୍ଟାଦୃହତଃ ସୁଦାନୁ ।
 ସ୍ୱଶୋ ଦଧାଥେ ଓଷଧୀଷୁ ବିଷ୍-ବୃଧ୍ୟତୋ ଅନିମିଷଂ ରକ୍ଷମାଣା ॥୩॥
 ଶଂସା ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ ଧାମ ଶୁଷ୍ଟୋ ରୋଦସୀ ବଦୃଧେ ମହିତ୍ୱା ।
 ଅୟନ୍ନାସା ଅୟନ୍ନାମବୀରାଃ ପ୍ର ଯଜ୍ଞମନ୍ଥା ବୃଜନଂ ତିରାତେ ॥୪॥
 ଅମୂରା ବିଶ୍ୱା ବୃଷଣାବିମା ବାଂ ନ ଯାସୁ ଚିତ୍ରଂ ଦଦୃଶେ ନ ଯୁଷମ୍ ।
 ଦ୍ରୁହଃ ସଚକ୍ରେ ଅନୃତା ଜନାନାଂ ନ ବାଂ ନିଶ୍ୟାନ୍ୟତିତେ ଅଭୁବନ୍ ॥୫॥
 ସମୁ ବାଂ ଯଜ୍ଞଂ ମହୟଂ ନମୋଭିର୍ଭୁବେ ବାଂ ମିତ୍ରାବରୁଣା ସବାଧଃ ।
 ପ୍ର ବାଂ ମନ୍ଥାନ୍ୟରସେ ନବାନି କୃତାନି ବ୍ରହ୍ମ ଭୁଭୁଷନ୍ନିମାନି ॥୬॥
 ଇୟଂ ଦେବ ପୁରୋହିତିର୍ଯୁବତ୍ୟାଂ ଯଜ୍ଞେଷୁ ମିତ୍ରାବରୁଣାବକାରି ।
 ବିଶ୍ୱାନି ଦୁର୍ଗା ପିପ୍ପତଂ ତିରୋ ନୋ ଯୂୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

(୭।୨୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ସୂର୍ଯ୍ୟ ୧-୩, ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ୪-୬

ଉତ୍-ସୂର୍ଯୋ ବୃହଦର୍ଚୀଂଷ୍ୟଶ୍ରେତ୍-ପୁରୁ ବିଶ୍ୱା ଜନିମ ମାନୁଷାଣାମ୍ ।
 ସମୋ ଦିବା ଦଦୃଶେ ରୋଚମାନଃ କ୍ରତ୍ୱା କୃତଃ ସୁକୃତଃ କର୍ତ୍ତୃଭିର୍ଭୂତ୍ ॥୧॥

ସ ସୂର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ପୁରୋ ନ ଉଦ୍-ଗା ଏଭିଃ ସ୍ତୋମେଭିରେତଶେଭିରେବୈଃ ।
 ପ୍ର ନୋ ମିତ୍ରାୟ ବରୁଣାୟ ବୋତୋଃନାଗସୋ ଅର୍ଯ୍ୟମ୍-ଶେ ଅଗ୍ନୟେ ତ ॥୨॥
 ବି ନଃ ସହସ୍ରଂ ଶୁରୁଧୋ ରଦନ୍-ବୃତାବାନୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅଗ୍ନିଃ ।
 ଯଜ୍ଞନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରା ଉପମଂ ନୋ ଅର୍କମା ନଃ କାମଂ ପୁପୁରନ୍ତୁ ସ୍ତ୍ରବାନାଃ ॥୩॥
 ଦ୍ୟାବାଭୂମୀ ଅଦିତେ ତ୍ରାସୀଥାଂ ନୋ ଯେ ବାଂ ଜଞ୍ଜୁଃ ସୁଜନିମାନ ଋଷେ ।
 ମା ହେଲେ ଭୂମ ବରୁଣସ୍ୟ ବାୟୋର୍ମା ମିତ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରିୟତମସ୍ୟ ନୃଣାମ୍ ॥୪॥
 ପ୍ର ବାହବା ସିସୃତଂ ଜୀବସେ ନ ଆ ନୋ ଗବ୍ୟତିମୁକ୍ଷତଂ ଘୃତେନ ।
 ଆ ନୋ ଜନେ ଶ୍ରବୟତଂ ଯୁବାନା ଶୁତଂ ମେ ମିତ୍ରାବରୁଣା ହବେମା ॥୫॥
 ନୁ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ନସ୍ତନେ ତୋକାୟ ବରିବୋ ଦଧନ୍ତୁ ।
 ସୁଗା ନୋ ବିଶ୍ୱା ସୁପଥାନି ସନ୍ତ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

(୭।୨୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ୧-୪, ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ୫-୬

ଉଦ୍ଦେତି ସୁଭଗୋ ବିଶ୍ୱଚକ୍ଷାଃ ସାଧାରଣଃ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ମାନୁଷାଣାମ୍ ।
 ଚକ୍ଷୁର୍ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟ ଦେବଶ୍ଚର୍ମେବ ଯଃ ସମବିବ୍ୟକ୍ତମାଂସି ॥୧॥
 ଉଦ୍ଦେତି ପ୍ରସବୀତା ଜନାନାଂ ମହାନ୍-କେତୁରର୍ଣ୍ଣବଃ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ।
 ସମାନଂ ଚକ୍ରଂ ପର୍ଯ୍ୟାବିବୃହନ୍ୟଦେତଶୋ ବହତି ଧୂର୍ଷ୍ଣ ଯୁକ୍ତଃ ॥୨॥
 ବିଭ୍ରାଜମାନ ଉଷସାମୁପସ୍ଥାନ୍ତେଭୈରୁଦେତ୍ୟନୁମଦ୍ୟମାନଃ ।
 ଏଷ ମେ ଦେବଃ ସବିତା ଚକ୍ଛନ୍ ଯଃ ସମାନଂ ନ ପ୍ରମିନାତି ଧାମ ॥୩॥
 ଦିବୋ ରୁକ୍ମ ଉରୁଚକ୍ଷା ଉଦେତି ଦୂରେଅର୍ଥସ୍ତରଶିର୍ଭ୍ରାଜମାନଃ ।
 ନୁନଂ ଜନାଃ ସୂର୍ଯ୍ୟେଣ ପ୍ରସୂତା ଅୟନ୍ନର୍ଥାନି କୃଣବନ୍ନପାଂସି ॥୪॥
 ଯଜ୍ଞା ଚକ୍ଷୁରମୃତା ଗାତୁମସ୍ତୈ ଶ୍ୟେନୋ ନ ଦୀୟନ୍ନନ୍ଦେତି ପାଥଃ ।
 ପ୍ରତି ବାଂ ସୂର ଉଦିତେ ବିଧେମ ନମୋଭିର୍ମିତ୍ରାବରୁଣୋତ ହବୈଃ ॥୫॥
 ନୁ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ନସ୍ତନେ ତୋକାୟ ବରିବୋ ଦଧନ୍ତୁ ।
 ସୁଗା ନୋ ବିଶ୍ୱା ସୁପଥାନି ସନ୍ତ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

=====

(୭।୭୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ମିତ୍ରାବରୁଣୌ

=====

ଦିବି କ୍ଷୟନ୍ତା ରଜସଃ ପୃଥିବ୍ୟାଂ ପ୍ର ବାଂ ଘୃତସ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୈଜୋ ଦଦୀରନ୍ ।
ହବ୍ୟଂ ନୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ସୁଜାତୋ ରାଜା ସୁକ୍ଷତ୍ରୋ ବରୁଣୋ ଭୁଷନ୍ତ ॥୧॥
ଆ ରାଜାନା ମହ ଋତସ୍ୟ ଗୋପା ସିନ୍ଧୁପତୀ କ୍ଷତ୍ରିୟା ଯାତମର୍ବାକ୍ ।
ଇଳାଂ ନୋ ମିତ୍ରାବରୁଣୋତ ବୃଷ୍ଟିମବ ଦିବ ଇନ୍ଦ୍ରତଂ ଜୀରଦାନୁ ॥୨॥
ମିତ୍ରସ୍ତନ୍ନୋ ବରୁଣୋ ଦେବୋ ଅର୍ଯ୍ୟଃ ପ୍ର ସାଧିଷ୍ଠେତିଃ ପଥିଭିର୍ନୟନ୍ତୁ ।
ବ୍ରବନ୍ୟଥା ନ ଆଦରିଃ ସୁଦାସ ଇଷା ମଦେମ ସହ ଦେବଗୋପାଃ ॥୩॥
ୟୋ ବାଂ ଗର୍ତଂ ମନସା ତକ୍ଷଦେତମୂର୍ଧ୍ନାଂ ଧୀତିଂ କୃଣବଜାରୟନ୍ତ ।
ଭକ୍ଷେଥାଂ ମିତ୍ରାବରୁଣା ଘୃତେନ ତା ରାଜାନା ସୁକ୍ଷିତୀସ୍ତର୍ପୟେଥାମ୍ ॥୪॥
ଏଷ ସ୍ତ୍ରୋମୋ ବରୁଣ ମିତ୍ର ତୁଭ୍ୟଂ ସୋମଃ ଶୁକ୍ରୋ ନ ବାୟବେୟାମି ।
ଅବିଷ୍ଠଂ ଧିୟୋ ଜିଗୃତଂ ପୁରଂଧୀର୍ଯ୍ୟୁୟଂ ପାତ ସ୍ବପ୍ତିତିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୭୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ମିତ୍ରାବରୁଣୌ

=====

ପ୍ରତି ବାଂ ସୁର ଉଦିତେ ସୁକ୍ଳେର୍ମିତ୍ରଂ ହୁବେ ବରୁଣଂ ପୂତଦକ୍ଷମ୍ ।
ୟୟୋରସୁର୍ଯ୍ୟମକ୍ଷିତଂ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଂ ବିଶ୍ବସ୍ୟ ଯାମନ୍ନାଚିତା ଜିଗତୁ ॥୧॥
ତା ହି ଦେବାନାମସୁରା ତାବୟା ତା ନଃ କ୍ଷିତୀଃ କରତମୂର୍ଜୟନ୍ତୀଃ ।
ଅଶ୍ୟାମ ମିତ୍ରାବରୁଣା ବୟଂ ବାଂ ଦ୍ୟାବା ଚ ଯନ୍ତ୍ର ପୀପୟନ୍ନହା ଚ ॥୨॥
ତା ଭୁରିପାଶାବନୃତସ୍ୟ ସେତୁ ଦୁରତ୍ୟେତୁ ରିପବେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାୟ ।
ଋତସ୍ୟ ମିତ୍ରାବରୁଣା ପଥା ବାମପୋ ନ ନାବା ଦୁରିତା ତରେମ ॥୩॥
ଆ ନୋ ମିତ୍ରାବରୁଣା ହବ୍ୟଭୁଷ୍ଟିଂ ଘୃତୈର୍ଗବ୍ୟତିମୁକ୍ଷତମିଳାତିଃ ।
ପ୍ରତି ବାମନ୍ତ୍ର ବରମା ଜନାୟ ପୃଣୀତମୁଦ୍ନୋ ଦିବ୍ୟସ୍ୟ ଚାରୋଃ ॥୪॥
ଏଷ ସ୍ତ୍ରୋମୋ ବରୁଣ ମିତ୍ର ତୁଭ୍ୟଂ ସୋମଃ ଶୁକ୍ରୋ ନ ବାୟବେୟାମି ।
ଅବିଷ୍ଠଂ ଧିୟୋ ଜିଗୃତଂ ପୁରଂଧୀର୍ଯ୍ୟୁୟଂ ପାତ ସ୍ବପ୍ତିତିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

(୭।୨୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧-୯, ୧୭-୧୯, ବୃହତୀ ୧୦, ୧୨, ୧୪,
 ସତୋବୃହତୀ ୧୧, ୧୩, ୧୫, ପୁରୁଷସ୍ପତି ୧୬,
 ଦେବତା - ମିତ୍ରାବରୁଣୌ ୧-୩, ୧୭-୧୯, ଆଦିତ୍ୟାଃ ୪-୧୩, ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ୧୪-୧୬

ପ୍ର ମିତ୍ରୟୋର୍ବରୁଣୟୋଃ ସ୍ତ୍ରୋମୋ ନ ଏତୁ ଶୂଷ୍ୟଃ । ନମସ୍ତାନ୍ତୁବିଜାତୟୋଃ ॥୧॥
 ଯା ଧାରୟନ୍ତ ଦେବାଃ ସୁଦକ୍ଷା ଦକ୍ଷପିତରା । ଅସୁର୍ଯ୍ୟାୟ ପ୍ରମହସା ॥୨॥
 ତା ନଃ ସ୍ତ୍ରୀପା ତନୁପା ବରୁଣ ଜରିତୃଣାମ୍ । ମିତ୍ର ସାଧୟତଂ ପିୟଃ ॥୩॥
 ଯଦଦ୍ୟ ସୁର ଉଦିତେନାଗା ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା । ସୁବାତି ସବିତା ଭଗଃ ॥୪॥
 ସୁପ୍ରାବୀରସୁ ସ କ୍ଷୟଃ ପ୍ର ନୁ ଯାମନ୍ତସୁଦାନବଃ । ଯେ ନୋ ଅଂହୋଽତିପିପ୍ରତି ॥୫॥
 ଉତ ସୁରାଜୋ ଅଦିତିରଦବ୍-ଧସ୍ୟା ବ୍ରତସ୍ୟ ଯେ । ମହୋ ରାଜାନ ଈଶତେ ॥୬॥
 ପ୍ରତି ବାଂ ସୁର ଉଦିତେ ମିତ୍ରଂ ଗୃଣୀଷେ ବରୁଣମ୍ । ଅର୍ଯ୍ୟମଣଂ ରିଶାଦସମ୍ ॥୭॥
 ରାୟା ହିରଣ୍ୟାୟା ମତିରିୟମବୃକାୟା ଶବସେ । ଇୟଂ ବିପ୍ରା ମେଧସାତୟେ ॥୮॥
 ତେ ସ୍ୟାମ ଦେବ ବରୁଣ ତେ ମିତ୍ର ସୁରିଭିଃ ସହ । ଇଷଂ ସ୍ଵଷ୍ଟ ଧୀମହି ॥୯॥
 ବହବଃ ସୁରତକ୍ଷସୋଽଗ୍ନିଜିହ୍ଵା ଋତାବୃଧଃ ।
 ତ୍ରୀଣି ଯେ ଯେମୁର୍ବିଦଧାନି ଧୀତିଭିର୍ବିଶ୍ଵାନି ପରିଭୁତିଭିଃ ॥୧୦॥
 ବି ଯେ ଦଧୁଃ ଶରଦଂ ମାସମାଦହର୍ଯ୍ୟଜ୍ଞମକ୍ଷୁଂ ଚାଦୃଚମ୍ ।
 ଅନାପ୍ୟଂ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା କ୍ଷତ୍ରଂ ରାଜାନ ଆଶତ ॥୧୧॥
 ତଦ୍ଵୋ ଅଦ୍ୟ ମନାମହେ ସୁକ୍ଳେଃ ସୁର ଉଦିତେ ।
 ଯଦୋହତେ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ଯୁୟମୃତସ୍ୟ ରଥ୍ୟଃ ॥୧୨॥
 ଋତାବାନ ଋତଜାତା ଋତାବୃଧୋ ଘୋରାସୋ ଅନୃତଦ୍ଵିଷଃ ।
 ତେଷାଂ ବଃ ସୁମ୍ନେ ସୁକ୍ଳର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଠମେ ନରଃ ସ୍ୟାମ ଯେ ଚ ସୁରୟଃ ॥୧୩॥
 ଉଦୁ ତ୍ୟଜ୍ଞର୍ଣତଂ ବପୁର୍ଦିବ ଏତି ପ୍ରତିହୁରେ ।
 ଯଦୀମାଶୁର୍ବହତି ଦେବ ଏତଶୋ ବିଶ୍ଵସ୍ତୈ ଚକ୍ଷସେ ଅରମ୍ ॥୧୪॥
 ଶୀର୍ଷ୍ୟଶୀର୍ଷ୍ଣୋ ଜଗତସ୍ତସ୍ତୁଷୟତିଂ ସମୟା ବିଶ୍ଵମା ରଜଃ ।
 ସପ୍ତ ସ୍ଵସାରଃ ସୁବିତାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟଂ ବହନ୍ତି ହରିତୋ ରଥେ ॥୧୫॥

ତଳକ୍ଷ୍ମିଦେବହିତଂ ଶୁକ୍ରମୁଚରତ୍ । ପଶ୍ୟେମ ଶରଦଃ ଶତଂ ଜୀବେମ ଶରଦଃ ଶତମ୍ ॥୧୭॥
 କାବ୍ୟେଭିରଦାଭ୍ୟା ଯାତଂ ବରୁଣ ଦ୍ୟୁମତ୍ । ମିତ୍ରଶ୍ଚ ସୋମପୀତୟେ ॥୧୮॥
 ଦିବୋ ଧାମଭିର୍ବରୁଣ ମିତ୍ରଶ୍ଚା ଯାତମଦ୍ରୁହା । ପିବତଂ ସୋମମାତୁଜୀ ॥୧୯॥
 ଆ ଯାତଂ ମିତ୍ରାବରୁଣା ଜୁଷାଶାବାହୁତିଂ ନରା । ପାତଂ ସୋମମୃତାବୃଧା ॥୨୦॥

=====

(୭।୨୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଜ୍ଞନଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ

=====

ପ୍ରତି ବାଂ ରଥଂ ନୃପତୀ ଜରଧ୍ୟୈ ହବିଷ୍ମତା ମନସା ଯଜ୍ଞିୟେନ ।
 ଯେ ବାଂ ଦୂତୋ ନ ପିଷ୍ଠ୍ୟାବଜୀଗରନ୍ତା ସୁନୁର୍ନ ପିତରା ବିବକ୍ତି ॥୧॥
 ଅଶୋତ୍ୟଗ୍ନିଃ ସମିଧାନୋ ଅସ୍ତେ ଉପୋ ଅଦୃଶନ୍ତମସଶ୍ଚିଦନ୍ତାଃ ।
 ଅଚେତି କେତୁରୁଷସଃ ପୁରସ୍ତାକ୍ତିୟେ ଦିବୋ ଦୁହିତୁର୍ଜାୟମାନଃ ॥୨॥
 ଅଭି ବାଂ ନୂନମଶ୍ୱିନା ସୁହୋତା ସ୍ତୋମୈଃ ସିଷକ୍ତି ନାସତ୍ୟା ବିବକ୍ତାନ୍ ।
 ପୂର୍ବୀଭିର୍ଯାତଂ ପଥ୍ୟାଭିରର୍ବାକ୍-ସ୍ୱର୍ବଦା ବସୁମତା ରଥେନ ॥୩॥
 ଅବୋର୍ବାଂ ନୂନମଶ୍ୱିନା ଯୁବାକୁର୍ଭୁବେ ଯଦ୍ବାଂ ସୁତେ ମାଧ୍ୱୀ ବସୁୟଃ ।
 ଆ ବାଂ ବହନ୍ତୁ ସ୍ଥବିରାସୋ ଅଶ୍ୱାଃ ପିବାଥୋ ଅସ୍ତେ ସୁଷୁତା ମଧୁନି ॥୪॥
 ପ୍ରାତୀମୁ ଦେବାଶ୍ୱିନା ପିୟଂ ମେଃମୃଧ୍ରାଂ ସାତୟେ କୃତଂ ବସୁୟମ୍ ।
 ବିଶ୍ୱା ଅବିଷ୍ଠଂ ବାଜ ଆ ପୁରଂଧୀସ୍ତା ନଃ ଶକ୍ତଂ ଶତୀପତୀ ଶତୀଭିଃ ॥୫॥
 ଅବିଷ୍ଠଂ ଧୀଷ୍ୱଶ୍ୱିନା ନ ଆସୁ ପ୍ରଜାବଦ୍ରେତୋ ଅହ୍ୱୟଂ ନୋ ଅସୁ ।
 ଆ ବାଂ ତୋକେ ତନୟେ ତୁତୁଜାନାଃ ସୁରତ୍ରାସୋ ଦେବବୀତିଂ ଗମେମ ॥୬॥
 ଏଷ ସ୍ୟ ବାଂ ପୂର୍ବଗତ୍ତେବ ସଖ୍ୟେ ନିଧିର୍ହିତୋ ମାଧ୍ୱୀ ରାତୋ ଅସ୍ତେ ।
 ଅହେଳତା ମନସା ଯାତମର୍ବାଗଶ୍ମନ୍ତା ହବ୍ୟଂ ମାନୁଷୀଷୁ ବିଷ୍ଣୁ ॥୭॥
 ଏକସ୍ମିନ୍ନୋଗେ ଭୁରଣା ସମାନେ ପରି ବାଂ ସପ୍ତ ସ୍ରବତୋ ରଥୋ ଗାତ୍ ।
 ନ ବାୟନ୍ତି ସୁଭୋ ଦେବୟୁକ୍ତା ଯେ ବାଂ ଧୂର୍ଷ୍ଣ ତରଣୟୋ ବହନ୍ତି ॥୮॥
 ଅସଶ୍ଚତା ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟୋ ହି ଭୂତଂ ଯେ ରାୟା ମଘଦେୟଂ ଜୁନନ୍ତି ।
 ପ୍ର ଯେ ବନ୍ଧୁଂ ସୁନୃତାଭିସ୍ତିରନ୍ତେ ଗବ୍ୟା ପୃଷ୍ଠନ୍ତୋ ଅଶ୍ୱ୍ୟା ମଘାନି ॥୯॥

ନୁ ମେ ହବମା ଶୁଶୁତଂ ଯୁବାନା ଯାସିଷ୍ଠଂ ବର୍ତ୍ତରଶ୍ମିନାବିରାବତ୍ ।
ଧତ୍ତଂ ରତ୍ନାନି ଜରତଂ ଚ ସୁରୀନ୍ୟାୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୦॥

=====

(୭।୬୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବିରାଟ୍ ୧-୭, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୮-୯, ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ

=====

ଆ ଶୁଭ୍ରା ଯାତମଶ୍ମିନା ସ୍ୱଶ୍ୱା ଗିରୋ ଦସ୍ରା ଭୁଭୁଷାଶା ଯୁବାକୋଃ ।
ହବ୍ୟାନି ଚ ପ୍ରତିଭୃତା ବୀତଂ ନଃ ॥୧॥
ପ୍ର ବାମନ୍ନାଂସି ମଦ୍ୟାନ୍ୟସ୍ଥୁରରଂ ଗତ୍ରଂ ହବିଷୋ ବୀତୟେ ମେ ।
ତିରୋ ଅୟୋ ହବନାନି ଶୁତଂ ନଃ ॥୨॥
ପ୍ର ବାଂ ରଥୋ ମନୋଜବା ଇୟର୍ତ୍ତି ତିରୋ ରଜାଂସ୍ୟଶ୍ମିନା ଶତୋତିଃ ।
ଅସ୍ତଭ୍ୟଂ ସୂର୍ଯ୍ୟାବସୁ ଇୟାନଃ ॥୩॥
ଅୟଂ ହ ଯଦ୍ୱାଂ ଦେବୟା ଉ ଅଦ୍ୱିରୁର୍ଧ୍ୱୋ ବିବକ୍ତି ସୋମସୁଦ୍ୟୁବଭ୍ୟାମ୍ ।
ଆ ବଲ୍-ଶୁ ବିପ୍ରୋ ବବୃତୀତ ହବୈଃ ॥୪॥
ଚିତ୍ରଂ ହ ଯଦ୍ୱାଂ ଭୋଜନଂ ନୃସ୍ତି ନ୍ୟତ୍ରୟେ ମହିଷ୍ମତ୍ରଂ ଯୁୟୋତମ୍ ।
ୟୋ ବାମୋମାନଂ ଦଧତେ ପ୍ରିୟଃ ସନ୍ ॥୫॥
ଉତ ତ୍ୟଦ୍ୱାଂ ଭୁରତେ ଅଶ୍ମିନା ଭୃକ୍ୟବାନାୟ ପ୍ରତୀତ୍ୟଂ ହବିର୍ଦେ ।
ଅଧି ଯଦ୍ୱର୍ପ ଇତଉତି ଧତ୍-ଧଃ ॥୬॥
ଉତ ତ୍ୟଂ ଭୁଭୁମଶ୍ମିନା ସଖାୟୋ ମଧ୍ୟେ ଜହୁର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେବାସଃ ସମୁଦ୍ରେ ।
ନିରୀଂ ପର୍ଷଦରାବା ଯୋ ଯୁବାକୁଃ ॥୭॥
ବୃକାୟ ଚିତ୍ତସମାନାୟ ଶକ୍ରମୁତ ଶୁତଂ ଶୟବେ ହୃୟମାନା ।
ୟାବଦ୍ଧ୍ୟାମପିନୁତମପୋ ନ ସ୍ତୟଂ ଚିକ୍ତକ୍ୟଶ୍ମିନା ଶତୀଭିଃ ॥୮॥
ଏଷ ସ୍ୟ କାରୁର୍ଜରତେ ସୁକ୍ଳେରଗ୍ରେ ବୁଧାନ ଉଷସାଂ ସୁମନ୍ତା ।
ଇଷା ତଂ ବର୍ଧଦଦ୍ଧ୍ୟା ପୟୋଭିର୍ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୯॥

=====

(୭।୨୯) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବିରାଟ୍ ୧-୭, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୮-୯, ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ

=====

ଆ ବାଂ ରଥୋ ରୋଦସୀ ବଦ୍ୟାନୋ ହିରଣ୍ୟୟୋ ବୃଷଭିର୍ଯାତୁଶ୍ୱୈଃ ।
ଘୃତବର୍ତନିଃ ପବିତ୍ରୀ ରୁଚାନ ଇଷାଂ ବୋଲ୍ହା ନୃପତିର୍ବାଜିନୀବାନ୍ ॥୧॥
ସ ପପ୍ରଥାନୋ ଅଭି ପଞ୍ଚି ଭୂମା ତ୍ରିବନ୍ଧୁରୋ ମନସା ଯାତୁ ଯୁକ୍ତଃ ।
ବିଶୋ ଯେନ ଗଚ୍ଛଥୋ ଦେବୟନ୍ତୀଃ କୁତ୍ରା ଚିଦ୍ୟାମମଶ୍ୱିନା ଦଧାନା ॥୨॥
ସ୍ୱଶ୍ୱା ଯଶସା ଯାତମର୍ବାଗ୍-ଦସ୍ରା ନିଧିଂ ମଧୁମକ୍ତଂ ପିବାଥଃ ।
ବି ବାଂ ରଥୋ ବଧ୍ୱା ଯାଦମାନୋଃକ୍ରାନ୍ତିବୋ ବାଧତେ ବର୍ତନିଭ୍ୟାମ୍ ॥୩॥
ଯୁବୋଃ ଶ୍ରିୟଂ ପରି ଯୋଷାବୃଣୀତ ସୂରୋ ଦୁହିତା ପରିତକ୍ଳାୟାମ୍ ।
ୟଦେବୟନ୍ତମବଥଃ ଶତୀଭିଃ ପରି ଘ୍ରଂସମୋମନା ବାଂ ବୟୋ ଗାତ୍ ॥୪॥
ୟୋ ହ ସ୍ୟ ବାଂ ରଥିରା ବସ୍ତ୍ର ଉସ୍ରା ରଥୋ ଯୁଜାନଃ ପରିୟାତି ବର୍ତିଃ ।
ତେନ ନଃ ଶଂ ଯୋରୁଷସୋ ବ୍ୟୁଷ୍ଣୌ ନ୍ୟଶ୍ୱିନା ବହତଂ ଯୁଜ୍ଞେ ଅସ୍ମିନ୍ ॥୫॥
ନରା ଗୌରେବ ବିଦ୍ୟୁତଂ ତୃଷାଶାସ୍ତ୍ରାକମଦ୍ୟ ସବନୋପ ଯାତମ୍ ।
ପୁରୁତ୍ରା ହି ବାଂ ମତିଭିର୍ହବନ୍ତେ ମା ବାମନ୍ୟେ ନି ଯମନ୍ଦେବୟନ୍ତଃ ॥୬॥
ଯୁବଂ ଭୁଜ୍ୟାମବବିଜଂ ସମୁଦ୍ର ଉଦୁହଧୁରର୍ଣ୍ଣସୋ ଅସ୍ତ୍ରିଧାନୈଃ ।
ପତତ୍ରିଭିରଶ୍ରମୈରବ୍ୟଧିଭିର୍ଦଂସନାଭିରଶ୍ୱିନା ପାରୟନ୍ତା ॥୭॥
ନୁ ମେ ହବମା ଶୃଣୁତଂ ଯୁବାନା ଯାସିଷ୍ଠଂ ବର୍ତିରଶ୍ୱିନାବିରାବତ୍ ।
ଧତ୍ତଂ ରତ୍ନାନି ଜରତଂ ଚ ସୁରୀନ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୮॥

=====

(୭।୩୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ

=====

ଆ ବିଶ୍ୱବାରାଶ୍ୱିନା ଗତଂ ନଃ ପ୍ର ତତ୍-ସ୍ଥାନମବାଚି ବାଂ ପୃଥିବ୍ୟାମ୍ ।
ଅଶ୍ୱୋ ନ ବାଜୀ ଶୁନପୃଷ୍ଠୋ ଅସ୍ଥାଦା ଯସ୍ତେଦଧୁର୍ଧ୍ରୁବସେ ନ ଯୋନିମ୍ ॥୧॥
ସିଷକ୍ତି ସା ବାଂ ସୁମତିଶ୍ଚନିଷ୍ଟାତାପି ଘର୍ମୋ ମନୁଷୋ ଦୁରୋଶୋ ।
ୟୋ ବାଂ ସମୁଦ୍ରାନ୍ନସରିତଃ ପିପର୍ତ୍ତ୍ୟେତଗ୍ନା ତିନ୍ନ ସୁୟୁଜା ଯୁଜାନଃ ॥୨॥

ଯାନି ସ୍ଥାନାନ୍ୟଶ୍ଚିନା ଦଧାଥେ ଦିବୋ ଯଦ୍ବୀଶ୍ଵେଷଧୀଷୁ ବିଷୁ ।
 ନି ପର୍ବତସ୍ୟ ମୂର୍ଧନି ସଦନ୍ତେଷଂ ଜନାୟ ଦାଶୁଷେ ବହନ୍ତା ॥୩॥
 ଚନିଷ୍ଠଂ ଦେବା ଓଷଧୀଷ୍ଠସ୍ତୁ ଯଦ୍ୟୋଗ୍ୟା ଅଶ୍ଵବୈଧେ ଋଷୀଣାମ୍ ।
 ପୁରୁଣି ରତ୍ନା ଦଧତୌ ନ୍ୟସ୍ତେ ଅନୁ ପୂର୍ବାଣି ଚକ୍ଷ୍ୟଧୂର୍ଯ୍ୟୁଗାନି ॥୪॥
 ଶୁଶ୍ରୁବାଂସା ଚିଦଶ୍ଚିନା ପୁରୁଣ୍ୟାଦି ବ୍ରହ୍ମାଣି ଚକ୍ଷାଥେ ଋଷୀଣାମ୍ ।
 ପ୍ରତି ପ୍ର ଯାତଂ ବରମା ଜନାୟାସ୍ତେ ବାମସ୍ତୁ ସୁମତିଶ୍ଚନିଷ୍ଠା ॥୫॥
 ଯୋ ବାଂ ଯଜ୍ଞୋ ନାସତ୍ୟା ହବିଷ୍ଠାନ୍ କୃତବ୍ରହ୍ମା ସମର୍ଯ୍ୟୋ ଭବାତି ।
 ଭପ ପ୍ର ଯାତଂ ବରମା ବସିଷ୍ଠମିମା ବ୍ରହ୍ମାଶ୍ୟତ୍ୟନ୍ତେ ଯୁବଭ୍ୟାମ୍ ॥୬॥
 ଇୟଂ ମନୀଷା ଇୟମଶ୍ଚିନା ଗୀରିମାଂ ସୁବୃକ୍ତିଂ ବୃଷଣା ଭୁଷେଥାମ୍ ।
 ଇମା ବ୍ରହ୍ମାଣି ଯୁବୟନ୍ୟଗ୍ନନ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

(୭।୭୧) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଅଶ୍ଵିନୌ

ଅପ ସ୍ଵସ୍ତୁରୁଷସୋ ନଗ୍ଜିହୀତେ ରିଶକ୍ତି କୃଷ୍ଣୀରରୁଷାୟ ପଢ୍ଧାମ୍ ।
 ଅଶ୍ଵାମଘା ଗୋମଘା ବାଂ ହୁବେମ ଦିବା ନକ୍ତଂ ଶରୁମସ୍ତଦ୍ୟାୟୋତମ୍ ॥୧॥
 ଭପାୟାତଂ ଦାଶୁଷେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟାୟ ରଥେନ ବାମମଶ୍ଚିନା ବହନ୍ତା ।
 ଯୁୟୁତମସ୍ତଦନିରାମମୀବାଂ ଦିବା ନକ୍ତଂ ମାଧ୍ଵୀ ତ୍ରାସୀଥାଂ ନଃ ॥୨॥
 ଆ ବାଂ ରଥମବମସ୍ୟାଂ ବ୍ୟୁଷ୍ଟୋ ସୁମ୍ନାୟବୋ ବୃଷଣୋ ବର୍ତ୍ତୟନ୍ତୁ ।
 ସ୍ୟୁମଗଭସ୍ତ୍ରିମୃତୟୁଗ୍ଧିରଶ୍ଚୈରାଶ୍ଚିନା ବସୁମନ୍ତଂ ବହେଥାମ୍ ॥୩॥
 ଯୋ ବାଂ ରଥୋ ନୃପତୀ ଅସ୍ତି ବୋଲ୍ହା ତ୍ରିବନ୍ଧୁରୋ ବସୁମାଁ ଭସ୍ତୟାମା ।
 ଆ ନ ଏନା ନାସତ୍ୟୋପ ଯାତମତି ଯଦ୍ବାଂ ବିଶ୍ଵପ୍-ସ୍ନେଧା ଜିଗାତି ॥୪॥
 ଯୁବଂ ଚ୍ୟବାନଂ ଜରସୋଽମୁମୁକ୍ତଂ ନି ପେଦବ ଭହଧୁରାଶୁମଶ୍ଵମ୍ ।
 ନିରଂହସସ୍ତମସଃ ସ୍ଵର୍ତ୍ତମତ୍ରିଂ ନି ଜାହୁଷଂ ଶିଥିରେ ଧାତମନ୍ତଃ ॥୫॥
 ଇୟଂ ମନୀଷା ଇୟମଶ୍ଚିନା ଗୀରିମାଂ ସୁବୃକ୍ତିଂ ବୃଷଣା ଭୁଷେଥାମ୍ ।
 ଇମା ବ୍ରହ୍ମାଣି ଯୁବୟନ୍ୟଗ୍ନନ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

ଆ ଗୋମତା ନାସତ୍ୟା ରଥେନାଶ୍ୱାବତା ପୁରୁଷ୍ଠେଣ ଯାତମ୍ ।
 ଅଭି ବାଂ ବିଶ୍ୱା ନିୟୁତଃ ସଚନ୍ତେ ସ୍ୱାର୍ହୟା ଶ୍ରିୟା ତନ୍ନା ଶୁଭାନା ॥୧॥
 ଆ ନୋ ଦେବେଭିରୁପ ଯାତମର୍ବାକ୍ଷଜୋଷସା ନାସତ୍ୟା ରଥେନ ।
 ଯୁବୋର୍ହି ନଃ ସଖ୍ୟା ପିତ୍ର୍ୟାଣି ସମାନୋ ବନ୍ଧୁରୁତ ତସ୍ୟ ବିଭମ୍ ॥୨॥
 ଉଦୁ ସ୍ତୋମାସୋ ଅଶ୍ୱିନୋରବୁଧ୍ରଜାମି ବ୍ରହ୍ମାଶ୍ୱ୍ୟସସଷ୍ଠ ଦେବୀଃ ।
 ଆବିବାସନ୍ନୋଦସୀ ପିଷ୍ଟ୍ୟମେ ଅଛା ବିପ୍ରୋ ନାସତ୍ୟା ବିବକ୍ତି ॥୩॥
 ବି ଚେଦୁଚ୍ଛନ୍ତ୍ୟଶ୍ୱିନା ଉଷାସଃ ପ୍ର ବାଂ ବ୍ରହ୍ମାଣି କାରବୋ ଭରନ୍ତେ ।
 ଉର୍ଧ୍ୱଂ ଭାନୁଂ ସବିତା ଦେବୋ ଅଶ୍ରେଦୁହଦଗ୍ନୟଃ ସମିଧା ଜରନ୍ତେ ॥୪॥
 ଆ ପଶ୍ଚାତାନାସତ୍ୟା ପୁରସ୍ତାଦାଶ୍ୱିନା ଯାତମଧରାଦୁଦକ୍ତାତ୍ ।
 ଆ ବିଶ୍ୱତଃ ପାଞ୍ଚିଜନ୍ୟେନ ରାୟା ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

ଅତାରିଷ୍ଟ ତମସସ୍ତାରମସ୍ୟ ପ୍ରତି ସ୍ତୋମଂ ଦେବୟନ୍ତୋ ଦଧାନାଃ ।
 ପୁରୁଦଂସା ପୁରୁତମା ପୁରାଜାମର୍ତ୍ୟା ହବତେ ଅଶ୍ୱିନା ଗୀଃ ॥୧॥
 ନ୍ୟୁ ପ୍ରିୟୋ ମନୁଷ୍ୟଃ ସାଦି ହୋତା ନାସତ୍ୟା ଯୋ ଯୁଜତେ ବନ୍ଧତେ ଚ ।
 ଅଶ୍ୱୀତଂ ମଧ୍ୱୋ ଅଶ୍ୱିନା ଉପାକ ଆ ବାଂ ବୋଚେ ବିଦଧେଷୁ ପ୍ରୟସ୍ତାନ୍ ॥୨॥
 ଅହେମ ଯଜ୍ଞଂ ପଥାମୁରାଣା ଇମାଂ ସୁବୃକ୍ତିଂ ବୃଷଣା ଭୁଷେଥାମ୍ ।
 ଶୁଷ୍ଟୀବେବ ପ୍ରେଷିତୋ ବାମବୋଧି ପ୍ରତି ସ୍ତୋମୈର୍ଜରମାଣୋ ବସିଷ୍ଠଃ ॥୩॥
 ଉପ ତ୍ୟା ବହ୍ନୀ ଗମତୋ ବିଶଂ ନୋ ରକ୍ଷୋହଣା ସଂଭୃତା ବୀଲୁପାଣୀ ।
 ସମନ୍ଧାଂସ୍ୟଗ୍ନୁତ ମସ୍ତରାଣି ମା ନୋ ମର୍ଯ୍ୟଷ୍ଟମା ଗତଂ ଶିବେନ ॥୪॥
 ଆ ପଶ୍ଚାତାନାସତ୍ୟା ପୁରସ୍ତାଦାଶ୍ୱିନା ଯାତମଧରାଦୁଦକ୍ତାତ୍ ।
 ଆ ବିଶ୍ୱତଃ ପାଞ୍ଚିଜନ୍ୟେନ ରାୟା ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୭୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବୃହତୀ ୧, ୩, ୫, ସତୋବୃହତୀ ୨, ୪, ୬,
ଦେବତା - ଅଶ୍ୱିନୌ

=====

ଇମା ଉ ବାଂ ଦିବିଷ୍ଟୟ ଉସ୍ରା ହବନ୍ତେ ଅଶ୍ୱିନା ।
ଅୟଂ ବାମହେଃବସେ ଶତୀବସୁ ବିଶଂବିଶଂ ହି ଗଚ୍ଛଥଃ ॥୧॥
ୟୁବଂ ଚିତ୍ରଂ ଦଦଥୁର୍ଭୋଜନଂ ନରା ଚୋଦେଥାଂ ସୁନୃତାବତେ ।
ଅର୍ବାଗ୍ରଥଂ ସମନସ୍ରା ନି ଯଚ୍ଛତଂ ପିବତଂ ସୋମ୍ୟଂ ମଧୁ ॥୨॥
ଆ ଯାତମୁପ ଭୁଷତଂ ମଧୁଃ ପିବତମଶ୍ୱିନା ।
ଦୁଷ୍ଠଂ ପୟୋ ବୃଷଣା ଜେନ୍ୟାବସୁ ମା ନୋ ମର୍ଯ୍ୟଷ୍ଟମା ଗତମ୍ ॥୩॥
ଅଶ୍ୱାସୋ ଯେ ବାମୁପ ଦାଶୁଷୋ ଗୃହଂ ଯୁବାଂ ଦୀୟନ୍ତି ବିଭ୍ରତଃ ।
ମକ୍ଷୟନ୍ତିର୍ନରା ହୟେଭିରଶ୍ୱିନା ଦେବା ଯାତମସ୍ତୟ ॥୪॥
ଅଧା ହ ଯନ୍ତୋ ଅଶ୍ୱିନା ପୃଷଃ ସଚନ୍ତ ସୁରୟଃ ।
ତା ଯଂସତୋ ମଘବଦ୍-ଭ୍ୟୋ ଧ୍ରୁବଂ ଯଶଶ୍ଚିରସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ନାସତ୍ୟା ॥୫॥
ପ୍ର ଯେ ଯୟୁରବୃକାସୋ ରଥା ଇବ ନୃପାତାରୋ ଜନାନାମ୍ ।
ଉତ ସ୍ୱେନ ଶବସ୍ରା ଶୁଶୁବୁର୍ନର ଉତ କ୍ଷିୟନ୍ତି ସୁକ୍ଷିତିମ୍ ॥୬॥

=====

(୭।୭୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଉଷାଃ

=====

ବୁଧସା ଆବୋ ଦିବିଜା ଋତେନାବିଷ୍ଟଶ୍ୱାନା ମହିମାନମାଗାତ୍ ।
ଅପ ଦ୍ରୁହସ୍ତମ ଆବରଜୁଷ୍ଟମଙ୍ଗିରସ୍ତମା ପଥ୍ୟା ଅଜୀଗଃ ॥୧॥
ମହେ ନୋ ଅଦ୍ୟ ସୁବିତାୟ ବୋଧ୍ୟୁଷୋ ମହେ ସୌଭଗାୟ ପ୍ର ଯନ୍ତି ।
ଚିତ୍ରଂ ରୟିଂ ଯଶସଂ ଧେହ୍ୟସ୍ତେ ଦେବି ମର୍ତ୍ତେଷୁ ମାନୁଷି ଶ୍ରବସ୍ୟମ୍ ॥୨॥
ଏତେ ତ୍ୟ ଭାନବୋ ଦର୍ଶତାୟାଶ୍ଚିତ୍ରା ଉଷସୋ ଅମୃତାସ ଆଗୁଃ ।
ଜନୟନ୍ତୋ ଦୈବ୍ୟାନି ବ୍ରତାନ୍ୟାପୃଶନ୍ତୋ ଅନ୍ତରିକ୍ଷା ବ୍ୟସ୍ତୁଃ ॥୩॥

ଏଷା ସ୍ୟା ଯୁଜାନା ପରାକାତ୍-ପଞ୍ଚି କ୍ଷିତୀଃ ପରି ସଦ୍ୟୋ ଜିଗାତି ।
 ଅଭିପଶ୍ୟନ୍ତୀ ବୟୁନା ଜନାନାଂ ଦିବୋ ଦୁହିତା ଭୁବନସ୍ୟ ପତ୍ନୀ ॥୪॥
 ବାଜିନୀବତୀ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଯୋଷା ଚିତ୍ରାମଘା ରାୟ ଇଶେ ବସୁନାମ୍ ।
 ଋଷିଷ୍ଟୁତା ଜରୟନ୍ତୀ ମଘୋନ୍ୟସା ଉଚ୍ଛତି ବହ୍ନିଭିର୍ଗୁଣାନା ॥୫॥
 ପ୍ରତି ଦ୍ୟୁତାନାମରୁଷାସୋ ଅଶ୍ଵାଶ୍ଵିତ୍ରା ଅଦୃଶ୍ଵନ୍ନୁଷସଂ ବହନ୍ତଃ ।
 ଯାତି ଶୁଭ୍ରା ବିଶ୍ଵପିଶା ରଥେନ ଦଧାତି ରତ୍ନଂ ବିଧତେ ଜନାୟ ॥୬॥
 ସତ୍ୟା ସତ୍ୟେଭିର୍ମହତୀ ମହଦ୍-ଭିର୍ଦେବୀ ଦେବେଭିର୍ଯଜତା ଯଜତ୍ରେଃ ।
 ରୁଜଢ୍ଵଲ୍ହାନି ଦଦଦୁସ୍ତ୍ରିୟାଣାଂ ପ୍ରତି ଗାବ ଉଷସଂ ବାବଶନ୍ତ ॥୭॥
 ନୂ ନୋ ଗୋମତ୍ପୀରବଜ୍ଞେହି ରତ୍ନମୁଷୋ ଅଶ୍ଵାବତ୍-ପୁରୁଭୋଜୋ ଅସ୍ତ୍ରେ ।
 ମା ନୋ ବର୍ହିଃ ପୁରୁଷତା ନିଦେ କର୍ଯ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୮॥

=====

(୭।୭୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ଉଷାଃ

=====

ଉଦୁ ଜ୍ୟୋତିରମୃତଂ ବିଶ୍ଵଜନ୍ୟଂ ବିଶ୍ଵାନରଃ ସବିତା ଦେବୋ ଅଶ୍ରେତ୍ ।
 କ୍ରତ୍ୱା ଦେବାନାମଜନିଷ୍ଠ ଚକ୍ଷୁରାବିରକର୍ତ୍ତୃବନଂ ବିଶ୍ଵମୁଷାଃ ॥୧॥
 ପ୍ର ମେ ପଢ୍ଘା ଦେବୟାନା ଅଦୃଶ୍ଵନ୍ନମର୍ଧନ୍ତୋ ବସୁଭିରିଷ୍ଟୁତାସଃ ।
 ଅଭୁଦୁ କେତୁରୁଷସଃ ପୁରସ୍ତାତ୍-ପ୍ରତୀତ୍ୟାଗାଦଧି ହର୍ମ୍ୟେଭ୍ୟଃ ॥୨॥
 ତାନୀଦହାନି ବହୁଲାନ୍ୟାସନ୍ୟା ପ୍ରାଚୀନମୁଦିତା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ।
 ଯତଃ ପରି ଜାର ଇବାଚରନ୍ତ୍ୟସୋ ଦଦୃଷେ ନ ପୁନର୍ଯତୀବ ॥୩॥
 ତ ଇଜେବାନାଂ ସଧମାଦ ଆସନ୍ନୃତାବାନଃ କବୟଃ ପୂର୍ବ୍ୟାସଃ ।
 ଗୂଲ୍ହଂ ଜ୍ୟୋତିଃ ପିତରୋ ଅନ୍ନବିନ୍ଦନ୍-ସତ୍ୟମନ୍ତା ଅଜନୟନ୍ନୁଷାସମ୍ ॥୪॥
 ସମାନ ଉର୍ବେ ଅଧି ସଂଗତାସଃ ସଂ ଜାନତେ ନ ଯତନ୍ତେ ମିଥସ୍ତେ ।
 ତେ ଦେବାନାଂ ନ ମିନନ୍ତି ବ୍ରତାନ୍ୟମର୍ଧନ୍ତୋ ବସୁଭିର୍ଯାଦମାନାଃ ॥୫॥
 ପ୍ରତି ତ୍ୱା ସ୍ତ୍ରୋମୈରୀଳତେ ବସିଷ୍ଠା ଉଷର୍ବୁଧଃ ସୁଭଗେ ତୁଷ୍ଟୁବାଂସଃ ।
 ଗବାଂ ନେତ୍ରୀ ବାଜପତ୍ନୀ ନ ଉଚ୍ଛୋଷଃ ସୁଜାତେ ପ୍ରଥମା ଜରସ୍ତୁ ॥୬॥

ଏଷା ନେତ୍ରୀ ରାଧସଃ ସୁନୁତାନାମୁଷା ଉଚ୍ଛ୍ରୀତୀ ରିଭ୍ୟତେ ବସିଷ୍ଠେଃ ।
ଦୀର୍ଘଶ୍ରୁତଂ ରୟିମସ୍ତେ ଦଧାନା ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

(୭।୭୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଜ୍ଞନଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଉଷାଃ

ଉପୋ ରୁରୁତେ ଯୁବତିର୍ନ ଯୋଷା ବିଶ୍ୱଂ ଜୀବଂ ପ୍ରସୁବତ୍ତୀ ଚରାୟେ ।
ଅଭୁଦଗ୍ନିଃ ସମିଧେ ମାନୁଷାଣାମକର୍ତ୍ତ୍ୟାତିର୍ବାଧମାନା ତମାଂସି ॥୧॥
ବିଶ୍ୱଂ ପ୍ରତୀଚୀ ସପ୍ରଥା ଉଦସ୍ଥାଦୁଶଦ୍ୱାସୋ ବିଭ୍ରତୀ ଶୁକ୍ରମଶ୍ୱୈତ୍ ।
ହିରଣ୍ୟବର୍ଣ୍ଣା ସୁଦୃଶୀକସଂଦୃଶ୍-ଗବାଂ ମାତା ନେତ୍ର୍ୟହ୍ନାମରୋତି ॥୨॥
ଦେବାନାଂ ଚକ୍ଷୁଃ ସୁଭଗା ବହତ୍ତୀ ଶ୍ୱେତଂ ନୟନ୍ତୀ ସୁଦୃଶୀକମଶ୍ୱମ୍ ।
ଉଷା ଅଦର୍ଶି ରଶ୍ମିଭିର୍ବ୍ୟକ୍ତା ଚିତ୍ରାମଘା ବିଶ୍ୱମନୁ ପ୍ରଭୃତା ॥୩॥
ଅକ୍ତିବାମା ଦୂରେ ଅମିତ୍ରମୁଚ୍ଛୋର୍ବାଂ ଗବ୍ୟାତିମଭୟଂ କୃଧୀ ନଃ ।
ୟାବୟ ଦୈଷ ଆ ଭରା ବସୁନି ଚୋଦୟ ରାଧୋ ଗୃଣତେ ମଘୋନି ॥୪॥
ଅସ୍ତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠେଭିର୍ଭାନୁଭିର୍ବି ଭାଦ୍ରୁ୍ୟଷୋ ଦେବି ପ୍ରତିରକ୍ତୀ ନ ଆୟୁଃ ।
ଇଷଂ ଚ ନୋ ଦଧତୀ ବିଶ୍ୱବାରେ ଗୋମଦଶ୍ୱାବଦ୍ରଥବଜ ରାଧଃ ॥୫॥
ୟାଂ ତ୍ୱା ଦିବୋ ଦୁହିତର୍ବର୍ଧୟନ୍ତ୍ୟଷଃ ସୁଜାତେ ମତିଭିର୍ବସିଷ୍ଠାଃ ।
ସାସ୍ତ୍ରାସୁ ଧା ରୟିମୁଷ୍ମଂ ବୃହତ୍ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

(୭।୭୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଜ୍ଞନଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଉଷାଃ

ପ୍ରତି କେତବଃ ପ୍ରଥମା ଅଦୃଶନ୍ନୃପ୍ତା ଅସ୍ୟା ଅଞ୍ଜୟୋ ବି ଶ୍ରୟନ୍ତେ ।
ଉଷୋ ଅର୍ବାଚା ବୃହତା ରଥେନ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଟତା ବାମମସ୍ତଭ୍ୟଂ ବକ୍ଷି ॥୧॥
ପ୍ରତି ଷୀମଗ୍ନିର୍ଜରତେ ସମିଦଃ ପ୍ରତି ବିପ୍ରାସୋ ମତିଭିର୍ଗୃଣନ୍ତଃ ।
ଉଷା ଯାତି ଜ୍ୟୋତିଷା ବାଧମାନା ବିଶ୍ୱା ତମାଂସି ଦୁରିତାପ ଦେବୀ ॥୨॥

ଏତା ଉ ତ୍ୟାଃ ପ୍ରତ୍ୟଦୃଶନ୍ ପୁରସ୍ତାଜ୍ୟୋତିର୍ଯଜ୍ଞନ୍ତୀରୁଷସୋ ବିଭାତୀଃ ।
 ଅଜୀଜନନ୍ତୁସୂର୍ଯ୍ୟଂ ଯଜ୍ଞମଗ୍ନିମପାତୀନଂ ତମୋ ଅଗାଦଭୁଷ୍ଟମ୍ ॥୩॥
 ଅଚେତି ଦିବୋ ଦୁହିତା ମଘୋନୀ ବିଶ୍ୱେ ପଶ୍ୟନ୍ତ୍ୟସ୍ୟଂ ବିଭାତୀମ୍ ।
 ଆସ୍ତାଦ୍ରଥଂ ସ୍ୱଧୟା ଯୁଜ୍ୟମାନମା ଯମଶ୍ୱାସଃ ସୁୟୁଜୋ ବହନ୍ତି ॥୪॥
 ପ୍ରତି ତ୍ୱାଦ୍ୟ ସୁମନସୋ ବୁଧନ୍ତାସ୍ତାକାସୋ ମଘବାନୋ ବୟଂ ତ ।
 ତିଲ୍ଲିଲାୟଧ୍ୱମୁଷସୋ ବିଭାତୀର୍ଯ୍ୟୁଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୭୯) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଉଷାଃ

=====

ବୁଧା ଆବଃ ପଥ୍ୟା ଜନାନାଂ ପଞ୍ଚି କ୍ଷିତୀର୍ମାନୁଷୀର୍ବୋଧୟନ୍ତୀ ।
 ସୁସଂଦୃଶ୍ତିରୁଷଭିର୍ଭାନୁମଶ୍ରେଦ୍ୱି ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ରୋଦସୀ ଚକ୍ଷସାବଃ ॥୧॥
 ବ୍ୟଞ୍ଜିତେ ଦିବୋ ଅନ୍ତେଷ୍ଟୁକୁନ୍ତିଶୋ ନ ଯୁକ୍ତା ଉଷସୋ ଯତନ୍ତେ ।
 ସଂ ତେ ଗାବସ୍ତମ ଆ ବର୍ତୟନ୍ତି ଜ୍ୟୋତିର୍ଯଜ୍ଞନ୍ତି ସବିତେବ ବାହୁ ॥୨॥
 ଅଭୁଦୁଷା ଇନ୍ଦ୍ରତମା ମଘୋନ୍ୟଜୀଜନସୁବିତାୟ ଶ୍ରବାଂସି ।
 ବି ଦିବୋ ଦେବୀ ଦୁହିତା ଦଧାତ୍ୟଙ୍ଗିରସ୍ତମା ସୁକୃତେ ବସୁନି ॥୩॥
 ତାବଦୁଷୋ ରାଧୋ ଅସ୍ନତ୍ୟଂ ରାସ୍ତ ଯାବତ୍ସ୍ରୋତୃଭ୍ୟୋ ଅରଦୋ ଗୃଣାନା ।
 ଯାଂ ତ୍ୱା ଜଞ୍ଜିର୍ବୃଷଭସ୍ୟା ରବେଶ ବି ଦୃଲ୍ହସ୍ୟ ଦୁରୋ ଅଦ୍ରେରୌର୍ଣ୍ଣୋଃ ॥୪॥
 ଦେବଂଦେବଂ ରାଧସେ ଚୋଦୟନ୍ତ୍ୟସ୍ତ୍ରାୟାନ୍-ସୁନୃତା ଇରୟନ୍ତୀ ।
 ବୁଧଞ୍ଜନ୍ତୀ ନଃ ସନୟେ ପିୟୋ ଧା ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୮୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଉଷାଃ

=====

ପ୍ରତି ସ୍ତୋମେଭିରୁଷସଂ ବସିଷ୍ଠା ଗୀର୍ଭିର୍ବିପ୍ରାସଃ ପ୍ରଥମା ଅବୁଧ୍ରନ୍ ।
ବିବର୍ତ୍ତୟନ୍ତୀଂ ରଜସୀ ସମନ୍ତେ ଆବିଷ୍ଟୁଶ୍ଚତୀଂ ଭୁବନାନି ବିଶ୍ଵା ॥୧॥
ଏଷା ସ୍ୟା ନବ୍ୟମାୟୁର୍ଦଧାନା ଗୁହୀ ତମୋ ଜ୍ୟୋତିଷୋଷା ଅବୋଧି ।
ଅଗ୍ର ଏତି ଯୁବତିରଦ୍ରୟାଣା ପ୍ରାଚିକିତସ୍ତୃୟଂ ଯଜ୍ଞମଗ୍ନିମ୍ ॥୨॥
ଅଶ୍ଵାବତୀର୍ଗୋମତୀର୍ନ ଉଷାସୋ ବୀରବତୀଃ ସଦମୁଛନ୍ତୁ ଭଦ୍ରାଃ ।
ଘୃତଂ ଦୁହାନା ବିଶ୍ଵତଃ ପ୍ରପୀତା ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୩॥

॥ ଇତି ପଞ୍ଚମାଷ୍ଟକେ ପଞ୍ଚମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

। ଅଧଃ ପଞ୍ଚମାଂଶୁକଃ ।
(ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧-୨୫)

=====

(୭।୮୧) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବୃହତୀ ୧, ୩, ୫, ସତୋବୃହତୀ ୨, ୪, ୬,
ଦେବତା - ଉଷାଃ

=====

ପ୍ରତ୍ୟୁ ଅଦର୍ଶ୍ୟାୟତ୍ୟୁଲ୍ଲହୀ ଦୁହିତା ଦିବଃ ।
ଅପୋ ମହି ବ୍ୟୟତି ଚକ୍ଷସେ ତମୋ ଜ୍ୟୋତିଷ୍ଠଶୋତି ସୁନରୀ ॥୧॥
ଉଦୁସ୍ତ୍ରୟାଃ ସୃଜତେ ସୂର୍ଯ୍ୟଃ ସର୍ବା ଉଦ୍ୟନ୍ନକ୍ଷତ୍ରମର୍ଚ୍ଚବତ୍ ।
ତବେଦୁଷୋ ବ୍ୟୁଷି ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ଚ ସଂ ଭକ୍ତେନ ଗମେମହି ॥୨॥
ପ୍ରତି ତ୍ବା ଦୁହିତର୍ଦିବ ଉଷୋ ଜୀରା ଅଭୁତ୍-ସ୍ନହି ।
ୟା ବହସି ପୁରୁ ସ୍ୱାର୍ହଂ ବନନ୍ନତି ରତ୍ନଂ ନ ଦାଶୁଷେ ମୟଃ ॥୩॥
ଉଲ୍ଲହୀ ଯା କୃଣୋଷି ମଂହନା ମହି ପ୍ରଣୈ୍ୟ ଦେବି ସ୍ୱର୍ଦ୍ଧଶେ ।
ତସ୍ୟାସ୍ତେ ରତ୍ନଭାଜ ଈମହେ ବୟଂ ସ୍ୟାମ ମାତୁର୍ନ ସୁନବଃ ॥୪॥
ତଚ୍ଚିତ୍ରଂ ରାଧ ଆ ଭରୋଷୋ ଯୁଦୀର୍ଘଶୁଭମ୍ ।
ୟତ୍ତେ ଦିବୋ ଦୁହିତର୍ମର୍ତ୍ତଭୋଜନଂ ତଦ୍ରାସ୍ତୁ ଭୁନଜାମହି ॥୫॥
ଶ୍ରବଃ ସୁରିଭ୍ୟୋ ଅମୃତଂ ବସୁତ୍ସନଂ ବାଜୀ ଅସ୍ନତ୍ୟଂ ଗୋମତଃ ।
ଚୋଦୟିତ୍ରୀ ମଘୋନଃ ସୁନୃତାବତୁ୍ୟଷା ଭଲ୍ଲଦପ ସ୍ତ୍ରଧଃ ॥୬॥

=====

(୭।୮୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣୌ

=====

ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ଯୁବମଧୁରାୟ ନୋ ବିଶେ ଜନାୟ ମହି ଶର୍ମ ଯଲ୍ଲତମ୍ ।
ଦୀର୍ଘପ୍ରୟଜ୍ୟମତି ଯୋ ବନ୍ଧୁଷ୍ୟତି ବୟଂ ଜୟେମ ପୃତନାସୁ ଦୃତ୍ୟଃ ॥୧॥
ସମ୍ରାଜନ୍ୟଃ ସ୍ୱରାଜନ୍ୟ ଉତ୍ୟତେ ବାଂ ମହାହ୍ୱାବିନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ମହାବସୁ ।
ବିଶ୍ୱେ ଦେବାସଃ ପରମେ ବ୍ୟୋମନି ସଂ ବାମୋଜୋ ବୃଷଣା ସଂ ବଲଂ ଦଧୁଃ ॥୨॥

ଅନ୍ୱପାଂ ଖାନ୍ୟତୁକ୍ତମୋଜସା ସୂର୍ଯ୍ୟମୈରୟତଂ ଦିବି ପ୍ରଭୁମ୍ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ମଦେ ଅସ୍ୟ ମାୟିନୋଽପିନ୍ଦ୍ରତମପିତଃ ପିନ୍ଦ୍ରତଂ ଧିୟଃ ॥୩॥
 ଯୁବାମିଦ୍ୟୁସ୍ତୁ ପୃତନାସୁ ବହ୍ନୟୋ ଯୁବାଂ କ୍ଷେମସ୍ୟ ପ୍ରସବେ ମିତଜ୍ଜିବଃ ।
 ଇଶାନା ବସ୍ତୁ ଭଭୟସ୍ୟ କାରବ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ସୁହବା ହବାମହେ ॥୪॥
 ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ଯଦିମାନି ଚକ୍ରଧୂର୍ବିଶ୍ଵା ଜାତାନି ଭୁବନସ୍ୟ ମଜ୍ଜନା ।
 କ୍ଷେମେଣ ମିତ୍ରୋ ବରୁଣଂ ଦୁବସ୍ୟତି ମରୁଦ୍-ଭିରୁଗ୍ରଃ ଶୁଭମନ୍ୟ ଇୟତେ ॥୫॥
 ମହେ ଶୁଲ୍-କାୟ ବରୁଣସ୍ୟ ନୁ ତ୍ରିଷ ଓଜୋ ମିମାତେ ଧ୍ରୁବମସ୍ୟ ଯସ୍ତମ୍ ।
 ଅଜାମିମନ୍ୟଃ ଶ୍ଵଥୟନ୍ତମାତିରଦଭ୍ରେଭିରନ୍ୟଃ ପ୍ର ବୃଣୋତି ଭୂୟସଃ ॥୬॥
 ନ ତମଂହୋ ନ ଦୁରିତାନି ମର୍ତ୍ତ୍ୟମିନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ନ ତପଃ କୁତଶ୍ଚନ ।
 ଯସ୍ୟ ଦେବା ଗଚ୍ଛଥୋ ବୀଥୋ ଅଧ୍ଵରଂ ନ ତଂ ମର୍ତ୍ତସ୍ୟ ନଶତେ ପରିହୃତିଃ ॥୭॥
 ଅର୍ବାଙ୍ଗୁରା ଦୈବ୍ୟେନାବସା ଗତଂ ଶୃଣୁତଂ ହବଂ ଯଦି ମେ ଭୁଜୋଷଥଃ ।
 ଯୁବୋର୍ହି ସଖ୍ୟମୁତ ବା ଯଦାପ୍ୟଂ ମାର୍ତ୍ତୀକମିନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ନି ଯଜ୍ଞତମ୍ ॥୮॥
 ଅସ୍ଥାକମିନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ଭରେଭରେ ପୁରୋୟୋଧା ଭବତଂ କୃଷ୍ଣୋଜସା ।
 ଯଦ୍ଵାଂ ହବନ୍ତ ଭଭୟେ ଅଧ ସ୍ଵଧି ନରସ୍ରୋକସ୍ୟ ତନୟସ୍ୟ ସାତିଷୁ ॥୯॥
 ଅସ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ଦ୍ୟୁମ୍ନଂ ଯଜ୍ଞନ୍ତୁ ମହି ଶର୍ମ ସପ୍ରଥଃ ।
 ଅବପ୍ରଂ ଜ୍ୟୋତିରଦିତେରୂତାବୃଧୋ ଦେବସ୍ୟ ଶ୍ଳୋକଂ ସବିତୁର୍ମନାମହେ ॥୧୦॥

(୭।୮୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣୌ

ଯୁବାଂ ନରା ପଶ୍ୟମାନାସ ଆପ୍ୟଂ ପ୍ରାଚା ଗବ୍ୟନ୍ତଃ ପୃଥୁପର୍ଶବୋ ଯୟଃ ।
 ଦାସା ଚ ବୃତ୍ରା ହତମାର୍ଯ୍ୟାଣି ଚ ସୁଦାସମିନ୍ଦ୍ରାବରୁଣାବସାବତମ୍ ॥୧॥
 ଯତ୍ରା ନରଃ ସମୟନ୍ତେ କୃତଧ୍ଵଜୋ ଯସ୍ମିନ୍ନାଜା ଭବତି କିଂ ଚନ ପ୍ରିୟମ୍ ।
 ଯତ୍ରା ଭୟନ୍ତେ ଭୁବନା ସ୍ଵର୍ଦ୍ଦଶସ୍ତ୍ରା ନ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣାଧି ବୋଚତମ୍ ॥୨॥
 ସଂ ଭୂମ୍ୟା ଅନ୍ତା ଧୂସିରା ଅଦୃକ୍ଷତେନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ଦିବି ଘୋଷ ଆରୁହତ୍ ।
 ଅସ୍ତୂର୍ଜନାନାମୁପ ମାମରାତୟୋଽର୍ବାଗବସା ହବନଶ୍ରୁତା ଗତମ୍ ॥୩॥

ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ବଧନାଭିରପ୍ରତି ଭେଦଂ ବନ୍ଧୁକ୍ତା ପ୍ର ସୁଦାସମାବତମ୍ ।
 ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ୟେଷାଂ ଶୃଣୁତଂ ହବୀମନି ସତ୍ୟା ତୃସ୍ନୁନାମଭବତ୍-ପୁରୋହିତିଃ ॥୪॥
 ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣାବଭ୍ୟା ତପନ୍ତି ମାଘାନ୍ୟର୍ଯ୍ୟୋ ବନୁଷାମରାତୟଃ ।
 ଯୁବଂ ହି ବସ୍ତୁ ଉଭୟସ୍ୟ ରାଜଧୋଃଧ ସ୍ଥା ନୋଃବତଂ ପାର୍ଯ୍ୟେ ଦିବି ॥୫॥
 ଯୁବାଂ ହବନ୍ତ ଉଭୟାସ ଆଜିଷ୍ଣନ୍ତଂ ଚ ବସ୍ତୋ ବରୁଣଂ ଚ ସାତୟେ ।
 ଯତ୍ର ରାଜଭିର୍ଦଶଭିର୍ନିବାପିତଂ ପ୍ର ସୁଦାସମାବତଂ ତୃସ୍ନୁଭିଃ ସହ ॥୬॥
 ଦଶ ରାଜାନଃ ସମିତା ଅୟଜ୍ୟବଃ ସୁଦାସମିନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ନ ଯୁୟୁଧଃ ।
 ସତ୍ୟା ନୃଣାମଦ୍ବସଦାମୁପସ୍ତୁତିର୍ଦେବା ଏଷାମଭବନ୍ନେବହୃତିଷୁ ॥୭॥
 ଦାଶରାଜ୍ଞେ ପରିୟତ୍ରାୟ ବିଶ୍ବତଃ ସୁଦାସ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣାବଶିଷ୍ଠତମ୍ ।
 ଶ୍ବିତ୍ୟଞ୍ଜୋ ଯତ୍ର ନମସା କପର୍ଦିନୋ ଧିୟା ଧୀବନ୍ତୋ ଅସପନ୍ତ ତୃସ୍ନବଃ ॥୮॥
 ବୃତ୍ରାଣ୍ୟନ୍ୟଃ ସମିଧେଷୁ ଜିହ୍ମତେ ବ୍ରତାନ୍ୟନ୍ୟୋ ଅଭି ରକ୍ଷତେ ସଦା ।
 ହବାମହେ ବାଂ ବୃଷଣା ସୁବୃକ୍ତିଭିରସ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ଶର୍ମ ଯଜ୍ଞତମ୍ ॥୯॥
 ଅସ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ବରୁଣୋ ମିତ୍ରୋ ଅର୍ଯ୍ୟମା ଦ୍ୟୁମ୍ନଂ ଯଜ୍ଞନ୍ତୁ ମହି ଶର୍ମ ସପ୍ରଥଃ ।
 ଅବପ୍ରଂ ଜ୍ୟୋତିରଦିତେରୂତାବୃଧୋ ଦେବସ୍ୟ ଶ୍ଳୋକଂ ସବିତୁର୍ମନାମହେ ॥୧୦॥

(୭।୮୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣୌ

ଆ ବାଂ ରାଜାନାବଧୁରେ ବବୃତ୍ୟାଂ ହବ୍ୟେଭିରିନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ନମୋଭିଃ ।
 ପ୍ର ବାଂ ଘୃତାଚୀ ବାହ୍ନୋର୍ଦଧାନା ପରି ତ୍ବନା ବିଷ୍ଣୁରୂପା ଜିଗାତି ॥୧॥
 ଯୁବୋ ରାଷ୍ଟ୍ରଂ ବୃହଦିନ୍ଦ୍ରତି ଦେବୀର୍ଯ୍ୟୋ ସେତୁଭିରରଢ୍ଭୁଭିଃ ସିନୀଥଃ ।
 ପରି ନୋ ହେଲୋ ବରୁଣସ୍ୟ ବୃଜ୍ୟା ଉରୁଂ ନ ଇନ୍ଦ୍ରଃ କୃଣବଦୁ ଲୋକମ୍ ॥୨॥
 କୃତଂ ନୋ ଯଜ୍ଞଂ ବିଦଧେଷୁ ଚାରୁଂ କୃତଂ ବ୍ରହ୍ମାଣି ସୂରିଷୁ ପ୍ରଶସ୍ତା ।
 ଉପୋ ରୟିର୍ଦେବଜୁତୋ ନ ଏତୁ ପ୍ର ଶଃ ସ୍ୱାର୍ହାଭିରୁତିଭିସ୍ତିରେତମ୍ ॥୩॥
 ଅସ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣା ବିଶ୍ବବାରଂ ରୟିଂ ଧତ୍ଵଂ ବସୁମନ୍ତଂ ପୁରୁଷୁମ୍ ।
 ପ୍ର ଯ ଆଦିତ୍ୟୋ ଅନୃତା ମିନାତ୍ୟମିତା ଶୂରୋ ଦୟତେ ବସୁନି ॥୪॥

ଇୟମିନ୍ଦ୍ରଂ ବରୁଣମଷ୍ଟ ମେ ଗୀଃ ପ୍ରାବତ୍ତୋକେ ତନୟେ ତୁତୁଜାନା ।
ସୁରତ୍ନାସୋ ଦେବବୀତିଂ ଗମେମ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୮୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣୌ

=====

ପୁନୀଷେ ବାମରକ୍ଷସଂ ମନୀଷାଂ ସୋମମିନ୍ଦ୍ରାୟ ବରୁଣାୟ ହୃଦ୍ବତ୍ ।
ଘୃତପ୍ରତୀକାମୁଷସଂ ନ ଦେବୀଂ ତା ନୋ ଯାମନ୍ତୁରୁଷ୍ୟତାମଭୀକେ ॥୧॥
ସ୍ୱର୍ଧନ୍ତେ ବା ଉ ଦେବହୃୟେ ଅତ୍ର ଯେଷୁ ଧୃଜେଷୁ ଦିଦ୍ୟବଃ ପତନ୍ତି ।
ଯୁବଂ ତାଁ ଇନ୍ଦ୍ରାବରୁଣାବମିତ୍ରାନ୍ ହତଂ ପରାତଃ ଶର୍ବା ବିଷୂତଃ ॥୨॥
ଆପଶ୍ଚିଞ୍ଜି ସ୍ୱୟଶସଃ ସଦଃସୁ ଦେବୀରିନ୍ଦ୍ରଂ ବରୁଣଂ ଦେବତା ଧୁଃ ।
କୃଷ୍ଣୀରନ୍ୟୋ ଧାରୟତି ପ୍ରବିକ୍ତା ବୃତ୍ରାଣ୍ୟନ୍ୟୋ ଅପ୍ରତୀନି ହନ୍ତି ॥୩॥
ସ ସୁକ୍ରତୁରୃତଚିଦସୁ ହୋତା ଯୁ ଆଦିତ୍ୟ ଶବସା ବାଂ ନମସ୍ତାନ୍ ।
ଆବବର୍ତ୍ତଦବସେ ବାଂ ହବିଷ୍ମାନସଦିସୁ ସୁବିତାୟ ପ୍ରୟସ୍ତାନ୍ ॥୪॥
ଇୟମିନ୍ଦ୍ରଂ ବରୁଣମଷ୍ଟ ମେ ଗୀଃ ପ୍ରାବତ୍ତୋକେ ତନୟେ ତୁତୁଜାନା ।
ସୁରତ୍ନାସୋ ଦେବବୀତିଂ ଗମେମ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

=====

(୭।୮୬) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବରୁଣଃ

=====

ଧୀରା ଦ୍ୱସ୍ୟ ମହିନା ଜନୁଂଷି ବି ଯସ୍ତସ୍ତମ୍ଭ ରୋଦସୀ ଚିଦୁର୍ବୀ ।
ପ୍ର ନାକମୃଷ୍ମଂ ନୁନୁଦେ ବୃହନ୍ତଂ ଦ୍ୱିତା ନକ୍ଷତ୍ରଂ ପପ୍ରଥକ ଭୂମ ॥୧॥
ଉତ ସ୍ୱୟା ତନ୍ନା ସଂ ବଦେ ତତ୍-କଦା ନୃତ୍ତର୍ବରୁଣେ ଭୁବାନି ।
କିଂ ମେ ହବ୍ୟମହୃଣାନୋ ଭୁଷେତ କଦା ମୃଳୀକଂ ସୁମନା ଅଭି ଖ୍ୟମ୍ ॥୨॥
ପୃଚ୍ଛେ ତଦେନୋ ବରୁଣ ଦିଦୃକ୍ଷୁଃପୋ ଏମି ଚିକିତୁଷୋ ବିପୃଚ୍ଛମ୍ ।
ସମାନମିନ୍ନେ କବୟଶ୍ଚିଦାହୁରୟଂ ହ ତୁଭ୍ୟଂ ବରୁଣୋ ହୃଣୀତେ ॥୩॥

କିମାଗ ଆସ ବରୁଣ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଂ ଯତ୍ସୋତାରଂ ଜିଘାଂସସି ସଖାୟମ୍ ।
 ପ୍ର ତନ୍ନେ ବୋତୋ ଦୁଳଭ ସ୍ବଧାବୋଽବ ତ୍ୱାନେନା ନମସା ତୁର ଇୟମ୍ ॥୪॥
 ଅବ ଦୁର୍-ଧାନି ପିତ୍ରା ସୃଜା ନୋଽବ ଯା ବୟଂ ଚକୃମା ତନୁଭିଃ ।
 ଅବ ରାଜନ୍-ପଶୁତୃପଂ ନ ତାୟଂ ସୃଜା ବସ୍ରଂ ନ ଦାମ୍ନୋ ବସିଷ୍ଠମ୍ ॥୫॥
 ନ ସ ସ୍ତୋ ଦକ୍ଷୋ ବରୁଣ ଧୃତିଃ ସା ସୁରା ମନ୍ୟୁର୍ବିଭୀଦକୋ ଅଚିତିଃ ।
 ଅସ୍ତି ଜ୍ୟାୟାନ୍-କନୀୟସ ଉପାରେ ସ୍ବପ୍ନଶ୍ଚନେଦନ୍ତତସ୍ୟ ପ୍ରୟୋତା ॥୬॥
 ଅରଂ ଦାସୋ ନ ମୀଳ୍ବୁଷେ କରାଣ୍ୟହଂ ଦେବାୟ ଭୂର୍ଭୂୟୋଽନାଗାଃ ।
 ଅଚେତୟଦଚିତୋ ଦେବୋ ଅୟୋ ଗୃହଂ ରାୟେ କବିତରୋ ଭୁନାତି ॥୭॥
 ଅୟଂ ସୁ ତୁଭ୍ୟଂ ବରୁଣ ସ୍ବଧାବୋ ହୃଦି ସ୍ତୋମ ଉପଶ୍ରୀତଶ୍ଚିଦସ୍ତୁ ।
 ଶଂ ନଃ କ୍ଷେମେ ଶମୁ ଘୋଗେ ନୋ ଅସ୍ତୁ ଯୟଂ ପାତ ସ୍ବସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୮॥

(୭।୮୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ବରୁଣଃ

ରଦତ୍-ପଥୋ ବରୁଣଃ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ପ୍ରାର୍ଣ୍ଣାଂସି ସମୁଦ୍ରିୟା ନଦୀନାମ୍ ।
 ସର୍ଗୋ ନ ସୃଷ୍ଟୋ ଅର୍ବତୀରୂତାୟଞ୍ଚକାର ମହୀରବନୀରହଭ୍ୟଃ ॥୧॥
 ଆତ୍ମା ତେ ବାତୋ ରଜ ଆ ନବୀନୋତ୍-ପଶୁର୍ନ ଭୂର୍ଭୂୟବସେ ସସବାନ୍ ।
 ଅନ୍ତର୍ମହୀ ବୃହତୀ ରୋଦସୀମେ ବିଶ୍ୱା ତେ ଧାମ ବରୁଣ ପ୍ରିୟାଣି ॥୨॥
 ପରି ସ୍ବଶୋ ବରୁଣସ୍ୟ ସ୍ଥୁତିଷ୍ଟା ଉଭେ ପଶ୍ୟନ୍ତି ରୋଦସୀ ସୁମେକେ ।
 ଋତାବାନଃ କବୟୋ ଯଜ୍ଞଧୀରାଃ ପ୍ରଚେତସୋ ଯ ଇଷୟନ୍ତ ମନ୍ତୁ ॥୩॥
 ଉବାଚ ମେ ବରୁଣୋ ମେଧିରାୟ ତ୍ରିଃ ସପ୍ତ ନାମାୟା ବିଭର୍ତ୍ତି ।
 ବିଦ୍ୱାନ୍-ପଦସ୍ୟ ଗୁହ୍ୟା ନ ବୋଚଦ୍ୟୁଗାୟ ବିପ୍ର ଉପରାୟ ଶିକ୍ଷନ୍ ॥୪॥
 ତିସ୍ରୋ ଦ୍ୟାବୋ ନିହିତା ଅନ୍ତରସ୍ଥିତିସ୍ରୋ ଭୂମୀରୁପରାଃ ଷଡ୍ଧିଧାନାଃ ।
 ଗୃହୋ ରାଜା ବରୁଣଶ୍ଚକ୍ର ଏତଂ ଦିବି ପ୍ରେଙ୍ଗଂ ହିରଣ୍ୟୟଂ ଶୁଭେ କମ୍ ॥୫॥
 ଅବ ସିନ୍ଧୁଂ ବରୁଣୋ ଦ୍ୟୌରିବ ସ୍ଥାବ୍ରଘ୍ନୋ ନ ଶ୍ୱେତୋ ମୃଗସ୍ତୁବିଶ୍ୱାନ୍ ।
 ଗମ୍ଭୀରଶଂସୋ ରଜସୋ ବିମାନଃ ସୁପାରକ୍ଷତ୍ରଃ ସତୋ ଅସ୍ୟ ରାଜା ॥୬॥

ଯୋ ମୃଲୟାତି ଚକ୍ରୁଷେ ଚିଦାଗୋ ବୟଂ ସ୍ୟାମ ବରୁଣେ ଅନାଗାଃ ।
ଅନୁ ବ୍ରତାନ୍ୟଦିତେରୂପକ୍ତୋ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୮୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ବରୁଣଃ

=====

ପ୍ର ଶୁକ୍ଳ୍ୟବଂ ବରୁଣାୟ ପ୍ରେଷ୍ଠାଂ ମତିଂ ବସିଷ୍ଠ ମୀଲ୍ଦୁଷେ ଭରସ୍ତୁ ।
ୟ ଇମର୍ବାଞ୍ଚିଂ କରତେ ଯଜତ୍ରଂ ସହସ୍ରାମଘଂ ବୃଷଣଂ ବୃହତ୍ତମ୍ ॥୧॥
ଅଧା ନୃସ୍ୟ ସଂଦୃଶଂ ଜଗନ୍ନାନଗ୍ନେରନୀକଂ ବରୁଣସ୍ୟ ମଂସି ।
ସ୍ୱର୍ଯ୍ୟଦଶ୍ମନ୍ନପିପା ଭ ଅନ୍ଧୋଽଭି ମା ବପୁର୍ଦୃଶୟେ ନିନୀୟାତ୍ ॥୨॥
ଆ ଯଦୁହାବ ବରୁଣଶ୍ଚ ନାବଂ ପ୍ର ଯସ୍ରମୁଦ୍ରମୀରୟାବ ମଧ୍ୟମ୍ ।
ଅଧି ଯଦପାଂ ସ୍ତୁତିଶ୍ଚରାବ ପ୍ର ପ୍ରେଙ୍ଗ ଇଙ୍ଗୟାବହୈ ଶୁଭେ କମ୍ ॥୩॥
ବସିଷ୍ଠଂ ହ ବରୁଣୋ ନାବ୍ୟାଧାଦୃଷିଂ ଚକାର ସ୍ୱପା ମହୋଭିଃ ।
ସ୍ରୋତାରଂ ବିପ୍ରଃ ସୁଦିନତ୍ୱେ ଅହ୍ନଂ ଯନ୍ନୁ ଦ୍ୟାବସ୍ତତନନ୍ୟାଦୁଷାସଃ ॥୪॥
କ୍ୱ ତ୍ୟାନି ନୌ ସଖ୍ୟା ବଭୂବୁଃ ସଚାବହେ ଯଦବୃକଂ ପୁରା ଚିତ୍ ।
ବୃହତ୍ତଂ ମାନଂ ବରୁଣ ସ୍ୱଧାବଃ ସହସ୍ରଦ୍ୱାରଂ ଜଗମା ଗୃହଂ ତେ ॥୫॥
ୟ ଆପିର୍ନିତ୍ୟୋ ବରୁଣ ପ୍ରିୟଃ ସନ୍ତ୍ରାମାଗାଂସି କୃଣବସ୍ରଣା ତେ ।
ମା ତ ଏନସ୍ୱକ୍ତୋ ଯକ୍ଷିନ୍ଭୁଜେମ ଯକ୍ଷି ଶ୍ଳା ବିପ୍ରଃ ସୁବତେ ବରୁଥମ୍ ॥୬॥
ଧ୍ରୁବାସୁ ଡ୍ରାସୁ କ୍ଷିତିଷୁ କ୍ଷିୟକ୍ତୋ ବ୍ୟସ୍ମତ୍-ପାଶଂ ବରୁଣୋ ମୁମୋଚତ୍ ।
ଅବୋ ବନ୍ଧାନା ଅଦିତେରୂପସ୍ତାଦ୍ୟୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୮୯) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧-୪, ଜଗତୀ ୫, ଦେବତା - ବରୁଣଃ

=====

ମୋ ଷୁ ବରୁଣ ମୃନ୍ତୟଂ ଗୃହଂ ରାଜନ୍ନହଂ ଗମମ୍ । ମୃଳା ସୁକ୍ଷତ୍ର ମୃଳୟ ॥୧॥
ୟଦେମି ପ୍ରସ୍-ଫୁରନ୍ନିବ ଦୃତିର୍ନ ଧ୍ୱାତୋ ଅଦ୍ରିବଃ । ମୃଳା ସୁକ୍ଷତ୍ର ମୃଳୟ ॥୨॥

କ୍ରତୁଃ ସମହ ଦୀନତା ପ୍ରତୀପଂ ଜଗମା ଶୁଚେ । ମୃଳା ସୁକ୍ଷତ୍ର ମୃଳୟ ॥୩॥
 ଅପାଂ ମଧ୍ୟେ ତସ୍ମିବାଂସଂ ତୃଷ୍ଣାବିଦଞ୍ଜରିତାରମ୍ । ମୃଳା ସୁକ୍ଷତ୍ର ମୃଳୟ ॥୪॥
 ଯତ୍-କିଂ ଚେଦଂ ବରୁଣ ଦୈବ୍ୟ ଜନେଃଭିଦ୍ରୋହଂ ମନୁଷ୍ୟାଶ୍ଚରାମସି ।
 ଅତିତ୍ତୀ ଯତ୍ତବ ଧର୍ମା ଯୁୟୋପିମ ମା ନସ୍ତସ୍ମାଦେନସୋ ଦେବ ରୀରିଷଃ ॥୫॥

(୭।୯୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ବାୟୁଃ ୧-୪, ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ୫-୭

ପ୍ର ବୀରୟା ଶୁଚୟୋ ଦଦ୍ମିରେ ବାମଧର୍ଯୁଭିର୍ମଧୁମନ୍ତଃ ସୁତାସଃ ।
 ବହ ବାୟୋ ନିୟୁତୋ ଯାହ୍ୟଜା ପିବା ସୁତସ୍ୟାନ୍ନସୋ ମଦାୟ ॥୧॥
 ଈଶାନାୟ ପ୍ରହୁତିଂ ଯସ୍ତ ଆନତ୍ ଶୁଚିଂ ସୋମଂ ଶୁଚିପାସୁଭ୍ୟଂ ବାୟୋ ।
 କୃଣୋଷି ତଂ ମର୍ତ୍ୟେଷୁ ପ୍ରଶସ୍ତଂ ଜାତୋଜାତୋ ଜାୟତେ ବାଜ୍ୟସ୍ୟ ॥୨॥
 ରାୟେ ନୁ ଯଂ ଜଞ୍ଜତୁ ରୋଦସୀମେ ରାୟେ ଦେବୀ ପିଷଣା ଧାତି ଦେବମ୍ ।
 ଅଧ ବାୟୁଂ ନିୟୁତଃ ସଶ୍ଚତ ସ୍ତା ଉତ ଶ୍ଵେତଂ ବସୁପିତିଂ ନିରେକେ ॥୩॥
 ଉଚ୍ଚନ୍ନୁଷସଃ ସୁଦିନା ଅରିପ୍ରା ଉଚ୍ଚ ଜ୍ୟୋତିର୍ବିଦୁର୍ଦୀଧ୍ୟାନାଃ ।
 ଗବ୍ୟଂ ଚିଦୁର୍ବମୁଶିଜୋ ବି ବବୁସ୍ତେଷାମନୁ ପ୍ରଦିବଃ ସସ୍ତୁରାପଃ ॥୪॥
 ତେ ସତ୍ୟେନ ମନସା ଦୀଧ୍ୟାନାଃ ସ୍ଵେନ ଯୁକ୍ତାସଃ କ୍ରତୁନା ବହନ୍ତି ।
 ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ବୀରବାହଂ ରଥଂ ବାମୀଶାନୟୋରଭି ପୃଷଃ ସଚନ୍ତେ ॥୫॥
 ଈଶାନାସୋ ଯେ ଦଧତେ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣେ ଗୋଭିରଶ୍ଵେଭିର୍ସୁଭିର୍ହିରଣ୍ୟୈଃ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ସୁରୟୋ ବିଶ୍ଵମାୟୁରର୍ବଦ୍-ଭିର୍ବୀରୈଃ ପୃତନାସୁ ସଦ୍ଭ୍ୟଃ ॥୬॥
 ଅର୍ବନ୍ତୋ ନ ଶ୍ରବସୋ ଭିକ୍ଷମାଶା ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ସୁଷ୍ପତିଭିର୍ବସିଷ୍ଠାଃ ।
 ବାଜୟନ୍ତଃ ସୁବସେ ଦୁବେମ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୯୧) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍, ଦେବତା - ବାୟୁଃ ୧-୩, ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ୪-୭

=====

କୁବିଦଙ୍ଗ ନମସା ଯେ ବୃଧାସଃ ପୁରା ଦେବା ଅନବଦ୍ୟାସ ଆସନ୍ ।
ତେ ବାୟୁବେ ମନବେ ବାଧିତାୟାବାସୟନ୍ନୁଷସଂ ସୁର୍ଯ୍ୟେଣ ।।୧।।
ଉଶନ୍ତା ଦୂତା ନ ଦତ୍ତାୟ ଗୋପା ମାସଞ୍ଚ ପାଥଃ ଶରଦଞ୍ଚ ପୂର୍ବଃ ।
ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ସୁଷ୍ମତିର୍ବାମିୟାନା ମାର୍ତ୍ତୀକମୀଳେ ସୁବିତଂ ଚ ନବ୍ୟମ୍ ।।୨।।
ପୀବୋଅନ୍ନା ରୟିବୃଧଃ ସୁମେଧାଃ ଶ୍ରେତଃ ସିଷକ୍ତି ନିୟୁତାମଭିଶ୍ରୀଃ ।
ତେ ବାୟୁବେ ସମନସୋ ବି ତସ୍ମୂର୍ବିଶ୍ଵେନ୍ନରଃ ସ୍ଵପତ୍ୟାନି ଚକ୍ରୁଃ ।।୩।।
ୟାବଉରସ୍ତନ୍ନୋ ଯାବଦୋଜୋ ଯାବନ୍ନରଞ୍ଚକ୍ଷସା ଦୀଧ୍ୟାନାଃ ।
ଶୁଚିଂ ସୋମଂ ଶୁଚିପା ପାତମସ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ସଦତଂ ବହିରେଦମ୍ ।।୪।।
ନିୟୁବାନା ନିୟୁତଃ ସ୍ଵାର୍ହବୀରା ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ସରଥଂ ଯାତମର୍ବାକ୍ ।
ଇଦଂ ହି ବାଂ ପ୍ରଭୃତଂ ମଧ୍ଵୋ ଅଗ୍ରମଧ ପ୍ରୀଣାନା ବି ମୁମୁକ୍ତମସ୍ତେ ।।୫।।
ୟା ବାଂ ଶତଂ ନିୟୁତୋ ଯାଃ ସହସ୍ରମିନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ବିଶ୍ଵବାରାଃ ସଚକ୍ତେ ।
ଆଭିର୍ଯ୍ୟାତଂ ସୁବିଦତ୍ରାଭିରର୍ବାକ୍ପାତଂ ନରା ପ୍ରତିଭୃତସ୍ୟ ମଧୁଃ ।।୬।।
ଅର୍ବକ୍ତୋ ନ ଶ୍ରବସୋ ଭିକ୍ଷମାଶା ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ସୁଷ୍ମତିଭିର୍ବସିଷାଃ ।
ବାଜୟନ୍ତଃ ସ୍ଵବସେ ହୁବେମ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ।।୭।।

=====

(୭।୯୨) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ତୁପ୍,
ଦେବତା - ବାୟୁଃ ୧, ୩, ୫, ଇନ୍ଦ୍ରବାୟୁ ୨, ୪

=====

ଆ ବାୟୋ ଭୂଷ ଶୁଚିପା ଉପ ନଃ ସହସ୍ରଂ ତେ ନିୟୁତୋ ବିଶ୍ଵବାର ।
ଉପୋ ତେ ଅକ୍ଷୋ ମଦ୍ୟମୟାମି ଯସ୍ୟ ଦେବ ଦଧିଷେ ପୂର୍ବପେୟମ୍ ।।୧।।
ପ୍ର ସୋତା ଜୀରୋ ଅଧ୍ଵରେଷ୍ଠସ୍ଥାସ୍ରୋମମିନ୍ଦ୍ରାୟ ବାୟୁବେ ପିବଧୈ ।
ପ୍ର ଯଦ୍ଵାଂ ମଧ୍ଵୋ ଅଗ୍ନିୟଂ ଭରନ୍ତ୍ୟଧ୍ଵର୍ଯ୍ୟବୋ ଦେବୟନ୍ତଃ ଶତୀଭିଃ ।।୨।।

ପ୍ର ଯାତିର୍ଯ୍ୟସି ଦାଶ୍ଵାଂସମଚ୍ଛା ନିୟୁଦ୍-ଭିର୍ବାୟବିଷ୍ଠୟେ ଦୁରୋଶେ ।
 ନି ନୋ ରୟିଂ ସୁଭୋଜସଂ ଯୁବସ୍ତ ନି ବୀରଂ ଗବ୍ୟମଶ୍ୟଂ ଚ ରାଧଃ ॥୩॥
 ଯେ ବାୟବ ଇନ୍ଦ୍ରମାଦନାସ ଆଦେବାସୋ ନିତୋଶନାସୋ ଅୟଃ ।
 ଘୃତ୍ତୋ ବୃତ୍ରାଣି ସୁରିଭିଃ ଷ୍ୟାମ ସାସଦ୍ଵାଂସୋ ଯୁଧା ନୃଭିରମିତ୍ରାନ୍ ॥୪॥
 ଆ ନୋ ନିୟୁଦ୍-ଭିଃ ଶତନୀଭିରଧ୍ଵରଂ ସହସ୍ରିଣୀଭିରୁପ ଯାହି ଯଜ୍ଞମ୍ ।
 ବାୟୋ ଅସ୍ଥିତ୍ଵସବନେ ମାଦୟସ୍ତ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୫॥

(୭।୯୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନି

ଶୁଚିଂ ନୁ ସ୍ରୋମଂ ନବଜାତମଦ୍ୟୋନ୍ନାଗ୍ନୀ ବୃତ୍ରହଣା ଭୁଷେଥାମ୍ ।
 ଭଭା ହି ବାଂ ସୁହବା ଜୋହବାମି ତା ବାଜଂ ସଦ୍ୟ ଭଗତେ ଧେଷ୍ଠା ॥୧॥
 ତା ସାନସୀ ଶବସାନା ହି ଭୂତଂ ସାକଂବୃଧା ଶବସା ଶୁଶୁବାଂସା ।
 କ୍ଷୟନ୍ତୋ ରାୟୋ ଯବସସ୍ୟ ଭୂରେଃ ପୃତ୍-କ୍ତଂ ବାଜସ୍ୟ ସ୍ଥବିରସ୍ୟ ଘୃଷ୍ଣେଃ ॥୨॥
 ଭପୋ ହ ଯଦ୍ଵିଦଥଂ ବାଜିନୋ ଗୁର୍ଧୀଭିର୍ବିପ୍ରାଃ ପ୍ରମତିମିଚ୍ଛମାନାଃ ।
 ଅର୍ବନ୍ତୋ ନ କାଷ୍ଠାଂ ନକ୍ଷମାଶା ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଜୋହୁବତୋ ନରସ୍ତେ ॥୩॥
 ଗୀର୍ଭିର୍ବିପ୍ରାଃ ପ୍ରମତିମିଚ୍ଛମାନ ଇଚ୍ଛେ ରୟିଂ ଯଶସଂ ପୂର୍ବଭାଜମ୍ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ବୃତ୍ରହଣା ସୁବଜ୍ରା ପ୍ର ନୋ ନବ୍ୟେଭିସ୍ତିରତଂ ଦେଷ୍ଟେଃ ॥୪॥
 ସଂ ଯନ୍ନହୀ ମିଥତୀ ସ୍ଵର୍ଧମାନେ ତନୁରୁଚା ଶୂରସାତା ଯତୈତେ ।
 ଅଦେବୟୁଂ ବିଦଧେ ଦେବୟୁଭିଃ ସତ୍ରା ହତଂ ସୋମସୁତା ଜନେନ ॥୫॥
 ଇମାମୁ ଷ୍ଠ ସୋମସୁତିମୁପ ନ ଏନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ସୌମନସାୟ ଯାତମ୍ ।
 ନୁ ଚିଦ୍ଧି ପରିମମ୍ନାଧେ ଅସ୍ଥାନା ବାଂ ଶଶ୍ଵଦ୍-ଭିର୍ବବୃତୀୟ ବାଜୈଃ ॥୬॥
 ସୋ ଅଗ୍ନ ଏନା ନମସା ସମିଜ୍ଞୋଃଛା ମିତ୍ରଂ ବରୁଣମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୋତେଃ ।
 ଯଜ୍ଞୀମାଗଶ୍ଵକୃମା ତସ୍ମୃ ମୃଳ ତଦୟମାଦିତିଃ ଶିଶ୍ରଧନ୍ତୁ ॥୭॥
 ଏତା ଅଗ୍ନ ଆଶୁଷାଶାସ ଇଷ୍ଠୀର୍ଯୁବୋଃ ସତାଭ୍ୟଶ୍ୟାମ ବାଜାନ୍ ।
 ମେନ୍ଦ୍ରୋ ନୋ ବିଷ୍ଠର୍ମରୁତଃ ପରି ଖ୍ୟନ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ଵସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୮॥

=====

(୭।୯୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧-୧୧, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧୨,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ

=====

ଇୟଂ ବାମସ୍ୟ ମନ୍ଥନ ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ପୂର୍ବ୍ୟସ୍ଥୁତିଃ ।	ଅଭ୍ରାଦୃଷ୍ଟିରିବାଜନି ॥୧॥
ଶୃଣୁତଂ ଜରିତୁର୍ହବମିନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ବନତଂ ଗିରଃ ।	ଇଶାନା ପିପ୍ୟତଂ ପିୟଃ ॥୨॥
ମା ପାପତ୍ତାୟ ନୋ ନରେନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ମାଭିଶସ୍ତୟେ ।	ମା ନୋ ରୀରଧତଂ ନିଦେ ॥୩॥
ଇନ୍ଦ୍ରେ ଅଗ୍ନା ନମୋ ବୃହସ୍ପୁବୃକ୍ତିମେରୟାମହେ ।	ପିୟା ଧେନା ଅବସ୍ୟବଃ ॥୪॥
ତା ହି ଶଶ୍ପୁକ୍ତ ଇଳତ ଇତ୍-ଥା ବିପ୍ରାସ ଉତୟେ ।	ସବାଧୋ ବାଜସାତୟେ ॥୫॥
ତା ବାଂ ଗୀର୍ଭିର୍ବିପନ୍ୟବଃ ପ୍ରୟସ୍ପୁକ୍ତୋ ହବାମହେ ।	ମେଧସାତା ସନିଷ୍ୟବଃ ॥୬॥
ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଅବସା ଗତମସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ଚର୍ଷଣୀସହା ।	ମା ନୋ ଦୁଃଶଂସ ଇଶତ ॥୭॥
ମା କସ୍ୟ ନୋ ଅରରୁଷୋ ଧୂର୍ତିଃ ପ୍ରଶତ୍-ମର୍ତ୍ୟସ୍ୟ ।	ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଶର୍ମ ଯୁକ୍ତତମ୍ ॥୮॥
ଗୋମଢିରଣ୍ୟବଦୃସୁ ଯଦ୍ବାମଶ୍ୱାବଦୀମହେ ।	ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ତଦ୍ବନେମହି ॥୯॥
ୟସ୍ରୋମ ଆ ସୁତେ ନର ଇନ୍ଦ୍ରାଗ୍ନୀ ଅଜୋହବୁଃ ।	ସପ୍ତୀବକ୍ତ୍ରା ସପର୍ଯ୍ୟବଃ ॥୧୦॥
ଉକ୍-ଥେଭିର୍ବୃତହକ୍ତମା ଯା ମନ୍ଥାନା ଚିଦା ଗିରା ।	ଆଙ୍ଗୁଷ୍ଠେରାବିବାସତଃ ॥୧୧॥
ତାବିଦୁଃଶଂସଂ ମର୍ତ୍ୟଂ ଦୁର୍ବିଦ୍ବାଂସଂ ରକ୍ଷସ୍ୱିନମ୍ ।	ଆଭୋଗଂ ହନ୍ତନା ହତମୁଦଧିଂ ହନ୍ତନା ହତମ୍ ॥୧୨॥

=====

(୭।୯୫) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୧-୨, ବୃହତୀ ୩-୬,

ଦେବତା - ସରସ୍ୱତୀ ୧-୨, ୪-୬, ସରସ୍ୱାନ୍ ୩

=====

ପ୍ର ଶ୍ଳୋଦସା ଧାୟସା ସସ୍ର ଏଷା ସରସ୍ୱତୀ ଧରୁଣମାୟସୀ ପୁଃ ।
ପ୍ରବାବଧାନା ରଥ୍ୟେବ ଯାତି ବିଶ୍ୱା ଅପୋ ମହିନା ସିନ୍ଧୁରନ୍ୟାଃ ॥୧॥
ଏକାଚେତସ୍ରରସ୍ୱତୀ ନଦୀନାଂ ଶୁଚିର୍ଯତୀ ଗିରିଭ୍ୟ ଆ ସମୁଦ୍ରାତ୍ ।
ରାୟଶ୍ଚେତନ୍ତୀ ଭୁବନସ୍ୟ ଭୁରେର୍ଯତଂ ପୟୋ ଦୁଦୁହେ ନାହୁଷାୟ ॥୨॥

ସ ବାବୁଧେ ନୟୋ ଯୋଷଣାସୁ ବୃଷା ଶିଶୁବୃଷଭୋ ଯୁକ୍ତିୟାସୁ ।
 ସ ବାଜିନଂ ମଘବଦ୍-ଭେୟା ଦଧାତି ବି ସାତୟେ ତନ୍ନଂ ମାମୃଜୀତ ॥୩॥
 ଉତ ସ୍ୟା ନଃ ସରସ୍ୱତୀ ଭୃଷାଶୋପ ଶ୍ରବସୁଭଗା ଯୁକ୍ତେ ଅସ୍ମିନ୍ ।
 ମିତଞ୍ଜୁଭିର୍ନମସ୍ୟୈରିୟାମା ରାୟା ଯୁଜା ଚିଦୁଭରା ସଖିଭ୍ୟଃ ॥୪॥
 ଇମା ଭୃହ୍ମାନା ଯୁଷ୍ମଦା ନମୋଭିଃ ପ୍ରତି ସ୍ତୋମଂ ସରସ୍ୱତି ଭୃଷସ୍ତୁ ।
 ତବ ଶର୍ମନ୍ପ୍ରିୟତମେ ଦଧାନା ଉପ ସ୍ଥେୟାମ ଶରଣଂ ନ ବୃକ୍ଷମ୍ ॥୫॥
 ଅୟମ୍ନୁ ତେ ସରସ୍ୱତି ବସିଷ୍ଠୋ ଦ୍ୱାରାବୃତସ୍ୟ ସୁଭଗେ ବ୍ୟାବଃ ।
 ବର୍ଧ ଶୁଭ୍ରେ ସୁବତେ ରାସି ବାଜାନୁ୍ୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

(୭।୯୭) ରକ୍ଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ବୃହତୀ ୧, ସତୋବୃହତୀ ୨, ପ୍ରସ୍ତାରପଞ୍ଜିଃ ୩,
 ଗାୟତ୍ରୀ ୪-୬, ଦେବତା - ସରସ୍ୱତୀ ୧-୩, ସରସ୍ୱାନ୍ ୪-୬

ବୃହଦୁ ଗାୟିଷେ ବତୋଽସୁୟା ନଦୀନାମ୍ ।
 ସରସ୍ୱତୀମିନ୍ନହୟା ସୁବୃକ୍ତିଭିଃ ସ୍ତୋମୈର୍ବସିଷ୍ଠ ରୋଦସୀ ॥୧॥
 ଉଭେ ଯୁଗେ ମହିନା ଶୁଭ୍ରେ ଅନ୍ଧସୀ ଅଧିକ୍ଷିୟନ୍ତି ପୂରବଃ ।
 ସା ନୋ ବୋଧ୍ୟବିତ୍ରୀ ମରୁସ୍ରାଶା ଚୋଦ ରାଧୋ ମଘୋନାମ୍ ॥୨॥
 ଭଦ୍ରମିଦ୍-ଭଦ୍ରା କୃଣବସ୍ରବସ୍ତ୍ୟକବାରୀ ଚେତତି ବାଜିନୀବତୀ ।
 ଗୃଣାନା ଜମଦଗ୍ନିବତ୍ସୁବାନା ଚ ବସିଷ୍ଠବତ୍ ॥୩॥
 ଜନୀୟନ୍ତୋ ନୁଗ୍ରବଃ ପୁତ୍ରୀୟନ୍ତଃ ସୁଦାନବଃ । ସରସ୍ୱତ୍ ହବାମହେ ॥୪॥
 ଯେ ତେ ସରସ୍ତ ଉର୍ମୟୋ ମଧୁମନ୍ତୋ ଘୃତଶ୍ଚୁତଃ । ତେଭିର୍ନୋଽବିତା ଭବ ॥୫॥
 ପୀପିବାଂସଂ ସରସ୍ୱତଃ ସ୍ତନଂ ଯୋ ବିଶ୍ୱଦର୍ଶତଃ । ଭକ୍ଷୀମହି ପ୍ରଜାମିଷମ୍ ॥୬॥

=====

(୭।୯୭) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୧, ବୃହସ୍ପତିଃ ୨, ଧୂ-୮, ଇନ୍ଦ୍ରାବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତି ୩, ୯, ଇନ୍ଦ୍ରାବୃହସ୍ପତି ୧୦

=====

ୟଜ୍ଞେ ଦିବୋ ନୃଷଦନେ ପୃଥିବ୍ୟା ନରୋ ଯତ୍ର ଦେବୟବୋ ମଦନ୍ତି ।
ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ଯତ୍ର ସବନାନି ସୁନ୍ଦେ ଗମନ୍ତୁଦାୟ ପ୍ରଥମଂ ବୟଶ୍ଚ ॥୧॥
ଆ ଦୈବ୍ୟା ବୃଣୀମହେଃବାଂସି ବୃହସ୍ପତିନୋ ମହ ଆ ସଖାୟଃ ।
ୟଥା ଭବେମ ମୀଳ୍ବୁଷେ ଅନାଗା ଯୋ ନୋ ଦାତା ପରାବତଃ ପିତେବ ॥୨॥
ତମ୍ନ ଜ୍ୟେଷ୍ଠଂ ନମସା ହବିର୍ଭିଃ ସୁଶେବଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତିଂ ବୃଣୀଷେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଶ୍ଳୋକୋ ମହି ଦୈବ୍ୟଃ ସିଷକ୍ତୁ ଯୋ ବ୍ରହ୍ମଣୋ ଦେବକୃତସ୍ୟ ରାଜା ॥୩॥
ସ ଆ ନୋ ଯୋନିଂ ସଦତୁ ପ୍ରେଷ୍ଠୋ ବୃହସ୍ପତିର୍ବିଶ୍ୱରାଋ ଯୋ ଅସ୍ତି ।
କାମୋ ରାୟଃ ସୁବୀର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ତଂ ଦାତ୍-ପର୍ଷନ୍ନୋ ଅତି ସଶ୍ଚତୋ ଅରିଷ୍ଟାନ୍ ॥୪॥
ତମା ନୋ ଅର୍କମମୃତାୟ ଜୁଷ୍ଠମିମେ ଧାସୁରମୃତାସଃ ପୁରାଜାଃ ।
ଶୁଚିକ୍ରନ୍ଦଂ ଯଜତଂ ପସ୍ୟାନାଂ ବୃହସ୍ପତିମନର୍ବାଣଂ ଦୁବେମ ॥୫॥
ତଂ ଶଗ୍ନାସୋ ଅରୁଷାସୋ ଅଶ୍ୱା ବୃହସ୍ପତିଂ ସହବାହୋ ବହନ୍ତି ।
ସହଶ୍ଚିଦ୍ୟସ୍ୟ ନୀଲବସ୍ତ୍ରଧସ୍ତଂ ନଭୋ ନ ରୂପମରୁଷଂ ବସାନାଃ ॥୬॥
ସ ହି ଶୁଚିଃ ଶତପତ୍ରଃ ସ ଶୁନ୍ଧ୍ୟର୍ହରଣ୍ୟବାଶୀରିଷିରଃ ସ୍ୱର୍ଣାଃ ।
ବୃହସ୍ପତିଃ ସ ସ୍ୱାବେଶ ଋଷ୍ଟଃ ପୁରୁ ସଖିଭ୍ୟ ଆସୁତିଂ କରିଷ୍ୟଃ ॥୭॥
ଦେବୀ ଦେବସ୍ୟ ରୋଦସୀ ଜନିତ୍ରୀ ବୃହସ୍ପତିଂ ବାବୃଧତୁର୍ମହିତ୍ୱା ।
ଦକ୍ଷାୟାୟ ଦକ୍ଷତା ସଖାୟଃ କରଦୁହ୍ମଣେ ସୁତରା ସୁଗାଧା ॥୮॥
ଇନ୍ଦ୍ରଂ ବାଂ ବ୍ରହ୍ମଣସ୍ପତିଃ ସୁବୃକ୍ତିର୍ବ୍ରହ୍ମେନ୍ଦ୍ରାୟ ବଜ୍ରିଣେ ଅକାରି ।
ଅବିଷ୍ଠଂ ପିୟୋ ଜିଗୃତଂ ପୁରଂଧୀର୍ଜଜସ୍ରମୟୋ ବନୁଷାମରାତୀଃ ॥୯॥
ବୃହସ୍ପତିଃ ଯୁବମିନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ବସ୍ତୋ ଦିବ୍ୟସ୍ୟେଶାଥେ ଭତ ପାର୍ଥିବସ୍ୟ ।
ଧତ୍ୱଂ ରୟିଂ ସୁବତେ କୀରୟେ ତିଦ୍ୟାୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୧୦॥

=====

(୭।୯୮) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍, ଦେବତା - ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୧-୭, ଇନ୍ଦ୍ରାବୃହସ୍ପତୀ ୭

=====

ଅଧ୍ୟୁର୍ଯ୍ୟବୋଃରୁଣଂ ଦୁର୍ୟମଂଶୁଂ ଭୁହୋତନ ବୃଷଭାୟା ଶିତୀନାମ୍ ।
ଗୌରାଦ୍ଦେବୀୟାଁ ଅବପାନମିନ୍ଦ୍ରୋ ବିଶ୍ୱାହେଦ୍ୟାତି ସୁତସୋମମିଚ୍ଛନ୍ ॥୧॥
ୟଦଧିଷେ ପ୍ରତିବି ଚାର୍ବନ୍ନଂ ଦିବେଦିବେ ପୀତିମିଦସ୍ୟ ବକ୍ଷି ।
ଭତ ହୃଦୋତ ମନସା ଭୁଷାଶ ଉଶନ୍ନିନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସ୍ଥିତାନ୍ପାହି ସୋମାନ୍ ॥୨॥
ଜଜ୍ଞାନଃ ସୋମଂ ସହସେ ପପାଥ ପ୍ର ତେ ମାତା ମହିମାନମୁବାଚ ।
ଏନ୍ଦ୍ର ପପ୍ରାଧୋର୍ବନ୍ତରିକ୍ଷଂ ଯୁଧା ଦେବେଭ୍ୟୋ ବରିବଶ୍ଚକର୍ଥ ॥୩॥
ୟଦ୍ୟୋଧୟା ମହତୋ ମନ୍ୟମାନାନ୍ନସାକ୍ଷାମ ତାନ୍ନାବୁଭିଃ ଶାଶଦାନାନ୍ ।
ୟଦ୍ବା ନୃଭିର୍ବୃତ ଇନ୍ଦ୍ରାଭିୟୁଧ୍ୟାସ୍ତଂ ତ୍ୱୟାଜିଂ ସୌଶ୍ରବସଂ ଜୟେମ ॥୪॥
ପ୍ରେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ବୋଚଂ ପ୍ରଥମା କୃତାନି ପ୍ର ନୁତନା ମଘବା ଯା ଚକାର ।
ୟଦେଦଦେବୀରସହିଷ୍ଠ ମାୟା ଅଥାଭବତ୍-କେବଲଃ ସୋମୋ ଅସ୍ୟ ॥୫॥
ତବେଦଂ ବିଶ୍ୱମଭିତଃ ପଶବ୍ୟଂ ଯତ୍-ପଶ୍ୟସି ଚକ୍ଷସା ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ।
ଗବାମସି ଗୋପତିରେକ ଇନ୍ଦ୍ର ଭକ୍ଷୀମହି ତେ ପ୍ରୟତସ୍ୟ ବସ୍ତୁଃ ॥୬॥
ବୃହସ୍ପତେ ଯୁବମିନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ବସ୍ତୋ ଦିବ୍ୟସ୍ୟେଶାଥେ ଭତ ପାର୍ଥବସ୍ୟ ।
ଧତ୍ଵଂ ରୟିଂ ସୁବତେ କୀରୟେ ଚିଦ୍ୟାୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

=====

(୭।୯୯) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,
ଦେବତା - ବିଷ୍ଣୁଃ ୧-୩, ୭, ଇନ୍ଦ୍ରାବିଷ୍ଣୁ ୪-୭

=====

ପରୋ ମାତ୍ରୟା ତନ୍ନା ବୃଧାନ ନ ତେ ମହିତ୍ୱମନୁଶୁବନ୍ତି ।
ଭଭେ ତେ ବିଦ୍ଧ ରଜସୀ ପୃଥିବ୍ୟା ବିଷ୍ଣୋ ଦେବ ତ୍ୱଂ ପରମସ୍ୟ ବିସ୍ତେ ॥୧॥
ନ ତେ ବିଷ୍ଣୋ ଜାୟମାନୋ ନ ଜାତୋ ଦେବ ମହିମ୍ନଃ ପରମକ୍ରମାପ ।
ଭଦସ୍ତନ୍ନା ନାକମୃଷ୍ମଂ ବୃହତ୍ଵଂ ଦାଧର୍ଥ ପ୍ରାଚୀଂ କକୁଭଂ ପୃଥିବ୍ୟାଃ ॥୨॥

ଇରାବତୀ ଧେନୁମତୀ ହି ଭୂତଂ ସୁୟବସିନୀ ମନୁଷେ ଦଶସ୍ୟା ।
 ବ୍ୟସ୍ତଭା ରୋଦସୀ ବିଷ୍ଣୁବେତେ ଦାଧର୍ଥ ପୃଥିବୀମଭିତୋ ମୟୂର୍ତ୍ତେଃ ॥୩॥
 ଉରୁଂ ଯୁଜ୍ଞାୟ ଚକ୍ରଧୁରୁ ଲୋକଂ ଜନୟନ୍ତା ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଷାସମଗ୍ନିମ୍ ।
 ଦାସସ୍ୟ ଚିଦୃଷଶିପ୍ରସ୍ୟ ମାୟା ଜୟଧୁର୍ନରା ପୃତନାଜ୍ୟଷୁ ॥୪॥
 ଇନ୍ଦ୍ରାବିଷ୍ଣୁ ଦୃଢ଼ିତାଃ ଶମ୍ଭରସ୍ୟ ନବ ପୁରୋ ନବତିଂ ଚ ଶୃପିଷ୍ଣମ୍ ।
 ଶତଂ ବର୍ଚ୍ଚନଃ ସହସ୍ରଂ ଚ ସାକଂ ହଥୋ ଅପ୍ରତ୍ୟସୁରସ୍ୟ ବୀରାନ୍ ॥୫॥
 ଇୟଂ ମନୀଷା ବୃହତୀ ବୃହନ୍ତୋରୁକ୍ରମା ତବସା ବର୍ଧୟନ୍ତୀ ।
 ରରେ ବାଂ ସ୍ରୋମଂ ବିଦଧେଷୁ ବିଷ୍ଣୋ ପିନ୍ଦୁତମିଷୋ ବୃଜନେଷ୍ଟିନ୍ ॥୬॥
 ବଷଟ୍ ତେ ବିଷ୍ଣୁବାସ ଆ କୃଣୋମି ତନ୍ନେ ଭୁଷସ୍ତ ଶିପିବିଷ୍ଣୁ ହବ୍ୟମ୍ ।
 ବର୍ଧନ୍ତୁ ତ୍ବା ସୁଷ୍ମତୟୋ ଗିରୋ ମେ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୭॥

(୭।୧୦୦) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ, ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷୁପ୍, ଦେବତା - ବିଷ୍ଣୁଃ

ନୁ ମର୍ତ୍ତୋ ଦୟତେ ସନିଷ୍ୟନ୍ୟୋ ବିଷ୍ଣୁବ ଉରୁଗାୟାୟ ଦାଶତ୍ ।
 ପ୍ର ଯଃ ସତ୍ରାତା ମନସା ଯଜାତ ଏତାବନ୍ତଂ ନୟମାବିବାସାତ୍ ॥୧॥
 ତ୍ୱଂ ବିଷ୍ଣୋ ସୁମତିଂ ବିଶ୍ୱଜନ୍ୟାମପ୍ରୟୁତାମେବୟାବୋ ମତିଂ ଦାଃ ।
 ପର୍ତ୍ତୋ ଯଥା ନଃ ସୁବିତସ୍ୟ ଭୁରେରଶ୍ୱାବତଃ ପୁରୁଷ୍ଟସ୍ୟ ରାୟଃ ॥୨॥
 ତ୍ରିର୍ଦେବଃ ପୃଥିବୀମେଷ ଏତାଂ ବି ଚକ୍ରମେ ଶତର୍ଚସଂ ମହିତ୍ୱା ।
 ପ୍ର ବିଷ୍ଣୁରସ୍ତୁ ତବସସ୍ତ୍ରବୀୟାନ୍ତେଷଂ ହ୍ୟସ୍ୟ ସ୍ଥବିରସ୍ୟ ନାମ ॥୩॥
 ବି ଚକ୍ରମେ ପୃଥିବୀମେଷ ଏତାଂ କ୍ଷେତ୍ରାୟ ବିଷ୍ଣୁର୍ମନୁଷେ ଦଶସ୍ୟନ୍ ।
 ପୁରାସୋ ଅସ୍ୟ କୀରୟୋ ଜନାସ ଉରୁକ୍ଷିତିଂ ସୁଜନିମା ଚକାର ॥୪॥
 ପ୍ର ତଞ୍ଜେ ଅଦ୍ୟ ଶିପିବିଷ୍ଣୁ ନାମାର୍ଯ୍ୟଃ ଶଂସାମି ବୟୁନାନି ବିଦ୍ୱାନ୍ ।
 ତଂ ତ୍ବା ଗୃଣାମି ତବସମତବ୍ୟାନ୍ ଯୟନ୍ତମସ୍ୟ ରଜସଃ ପରାକେ ॥୫॥
 କିମିତ୍ତେ ବିଷ୍ଣୋ ପରିଚକ୍ଷ୍ୟଂ ଭୂତ୍-ପ୍ର ଯଦ୍ୱବକ୍ଷେ ଶିପିବିଷ୍ଣୋ ଅସ୍ମି ।
 ମା ବର୍ଯ୍ୟୋ ଅସ୍ମଦପ ଗୂହ ଏତଦ୍ୟଦନ୍ୟରୂପଃ ସମିଥେ ବଭୂଥ ॥୬॥

ବସତ୍ ତେ ବିଷ୍ଣୁବାସ ଆ କୃଣୋମି ତନ୍ନେ ଭୁଷସ୍ତ ଶିପିବିଷ୍ଣୁ ହବ୍ୟମ୍ ।
ବର୍ଧନ୍ତୁ ତ୍ବା ସୁଷ୍ମତୟୋ ଗିରୋ ମେ ଯୁୟଂ ପାତ ସ୍ବପ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ।।୭।।

।। ଇତି ପଞ୍ଚମାଷ୍ଟକେ ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ।।

। ଅଧଃ ପଞ୍ଚମାଂଶୁକଃ ।
(ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।। ବର୍ଗାଃ ୧-୩୩)

(୭।୧୦୧) ଋଷିଃ - କୁମାରଃ ଆଶ୍ୱେନଃ, ଙ୍ଗା ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,
ଦେବତା - ପର୍ଜନ୍ୟଃ

ଛନ୍ଦଃ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍,

ତିସ୍ରୋ ବାତଃ ପ୍ର ବଦ ଜ୍ୟୋତିରଗ୍ରା ଯା ଏତଦ୍ଭୁହେ ମଧୁଦୋଽମ୍ବୟଃ ।
ସ ବସ୍ରଂ କୃଶ୍ନନ୍ଗର୍ଭମୋଷଧୀନାଂ ସଦ୍ୟୋ ଜାତୋ ବୃଷଭୋ ରୋରବୀତି ॥୧॥
ୟୋ ବର୍ଧନ ଓଷଧୀନାଂ ଯୋ ଅପାଂ ଯୋ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଜଗତୋ ଦେବ ଇଶୋ ।
ସ ତ୍ରିଧାତୁ ଶରଣଂ ଶର୍ମ ଯଂସନ୍ତ୍ରିବର୍ତ୍ତ ଜ୍ୟୋତିଃ ସ୍ୱଭିଷ୍ୟସ୍ତେ ॥୨॥
ସ୍ତରୀରୁ ତ୍ୱଦ୍-ଭବତି ସୁତ ଉ ତ୍ୱଦ୍ୟଥାବଶଂ ତନ୍ମଂ ଚକ୍ର ଏଷଃ ।
ପିତୁଃ ପୟଃ ପ୍ରତି ଗୃଭ୍ଣାତି ମାତା ତେନ ପିତା ବର୍ଧତେ ତେନ ପୁତ୍ରଃ ॥୩॥
ୟସ୍ମିନ୍ନିଶ୍ୱାନି ଭୁବନାନି ତସ୍ମୁଦ୍ଭିସ୍ରୋ ଦ୍ୟାବସ୍ତେଧା ସସ୍ତୁରାପଃ ।
ତ୍ରୟଃ କୋଶାସ ଉପସେଚନାସୋ ମଧୁଃ ଶ୍ଳୋତନ୍ତ୍ୟଭିତୋ ବିରପ୍ଶମ୍ ॥୪॥
ଇଦଂ ବତଃ ପର୍ଜନ୍ୟାୟ ସ୍ୱରାଜେ ହୃଦୋ ଅସ୍ତ୍ରନ୍ତରଂ ତଦ୍ଭୁଜୋଷତ୍ ।
ମୟୋଭୁବୋ ବୃଷ୍ଟୟଃ ସନ୍ତସ୍ତେ ସୁପିୟଲ୍ଲା ଓଷଧୀର୍ଦେବଗୋପାଃ ॥୫॥
ସ ରେତୋଧା ବୃଷଭଃ ଶଶ୍ୱତୀନାଂ ତସ୍ମିନ୍ନାତ୍ମା ଜଗତସ୍ତସ୍ମୁଷଶ୍ଚ ।
ତନ୍ନ ଋତଂ ପାତୁ ଶତଶାରଦାୟୟଂ ପାତ ସ୍ୱସ୍ତିଭିଃ ସଦା ନଃ ॥୬॥

(୭।୧୦୨) ଋଷିଃ - କୁମାରଃ ଆଶ୍ୱେନଃ, ଙ୍ଗା ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,
ପାଦନିତୃତ୍ ୨,
ଦେବତା - ପର୍ଜନ୍ୟଃ

ଛନ୍ଦଃ - ଗାୟତ୍ରୀ ୧, ୩,

ପର୍ଜନ୍ୟାୟ ପ୍ର ଗାୟତ ଦିବସ୍ତୁତ୍ରାୟ ମୀଲ୍ହୁଷେ ।	ସ ନୋ ଯବସମିଚ୍ଛତୁ ॥୧॥
ୟୋ ଗର୍ଭମୋଷଧୀନାଂ ଗବାଂ କୃଣୋତ୍ୟର୍ବତାମ୍ ।	ପର୍ଜନ୍ୟଃ ପୁରୁଷୀଶାମ୍ ॥୨॥
ତସ୍ମା ଇଦାସ୍ୟେ ହବିର୍ଭୁହୋତା ମଧୁମଉମମ୍ ।	ଇଲାଂ ନଃ ସଂୟତଂ କରତ୍ ॥୩॥

=====

(୭।୧୦୩) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠଃ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୧, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୨-୧୦,

ଦେବତା - ମଣ୍ଡୁକାଃ (ପର୍ଜନ୍ୟଃ)

=====

ସଂବସ୍ତରଂ ଶଶୟାନା ବ୍ରାହ୍ମଣା ବ୍ରତଚାରିଣଃ । ବାଚଂ ପର୍ଜନ୍ୟଜିନ୍ନିତାଂ ପ୍ର ମଣ୍ଡୁକା ଅବାଦିଷୁଃ ॥୧॥
ଦିବ୍ୟା ଆପୋ ଅଭି ଯୁଦେନମାୟନ୍ତୁତିଂ ନ ଶୁଷ୍କଂ ସରସୀ ଶୟାନମ୍ ।
ଗବାମହ ନ ମାୟୁର୍ବହିନୀନାଂ ମଣ୍ଡୁକାନାଂ ବଗୁରତ୍ରା ସମେତି ॥୨॥
ୟଦୀମେନାଁ ଉଶତୋ ଅଭ୍ୟବର୍ଷୀତୃଷ୍ୟାବତଃ ପ୍ରାବୃଷ୍ୟାଗତାୟାମ୍ ।
ଅଖ୍ଘଲୀକୃତ୍ୟା ପିତରଂ ନ ପୁତ୍ରୋ ଅନ୍ୟୋ ଅନ୍ୟମୁପ ବଦନ୍ତମେତି ॥୩॥
ଅନ୍ୟୋ ଅନ୍ୟମନୁ ଗୃଭ୍ଣାତ୍ୟେନୋରପାଂ ପ୍ରସର୍ଗେ ଯଦମନ୍ଦିଷାତାମ୍ ।
ମଣ୍ଡୁକୋ ଯଦଭିବୃଷ୍ଠଃ କନିଷ୍ଠନ୍ପୃଶ୍ନିଃ ସମ୍ପୃକ୍ତେ ହରିତେନ ବାଚମ୍ ॥୪॥
ୟଦେଷାମନ୍ୟୋ ଅନ୍ୟସ୍ୟ ବାଚଂ ଶାକ୍ତସ୍ୟେବ ବଦତି ଶିକ୍ଷମାଣଃ ।
ସର୍ବଂ ତଦେଷାଂ ସମୃଧେବ ପର୍ବ ଯସ୍ତୁବାଚୋ ବଦଥନାଧ୍ୟୟୁ ॥୫॥
ଗୋମାୟୁରେକୋ ଅଜମାୟୁରେକଃ ପୃଶ୍ନିରେକୋ ହରିତ ଏକ ଏଷାମ୍ ।
ସମାନଂ ନାମ ବିଭ୍ରତୋ ବିରୂପାଃ ପୁରୁତ୍ରା ବାଚଂ ପିପିଶୁର୍ବଦନ୍ତଃ ॥୬॥
ବ୍ରାହ୍ମଣାସୋ ଅତିରାତ୍ରେ ନ ସୋମେ ସରୋ ନ ପୂର୍ଣ୍ଣମଭିତୋ ବଦନ୍ତଃ ।
ସଂବସ୍ତରସ୍ୟ ତଦହଃ ପରି ଷ୍ଠ ଯନ୍ମଣ୍ଡୁକାଃ ପ୍ରାବୃଷୀଣଂ ବଭୂବ ॥୭॥
ବ୍ରାହ୍ମଣାସଃ ସୋମିନୋ ବାଚମକ୍ରତ ବ୍ରହ୍ମ କୃଶ୍ଣନ୍ତଃ ପରିବସ୍ତରୀଣମ୍ ।
ଅଧୃୟ୍ବୋ ଘର୍ମିଣଃ ସିଷ୍ଣୁଦାନା ଆବିର୍ଭବନ୍ତି ଗୁହ୍ୟା ନ କେ ଚିତ୍ ॥୮॥
ଦେବହିତିଂ ଜୁଗୁପୁର୍ଦ୍ଦାଦଶସ୍ୟ ଋତୁଂ ନରୋ ନ ପ୍ର ମିନନ୍ତ୍ୟେତେ ।
ସଂବସ୍ତରେ ପ୍ରାବୃଷ୍ୟାଗତାୟାଂ ତପ୍ତା ଘର୍ମା ଅଶୁବତେ ବିସର୍ଗମ୍ ॥୯॥
ଗୋମାୟୁରଦାଦଜମାୟୁରଦାତ୍-ପୃଶ୍ନିରଦାଈରିତୋ ନୋ ବସୁନି ।
ଗବାଂ ମଣ୍ଡୁକା ଦଦତଃ ଶତାନି ସହସ୍ରସାବେ ପ୍ର ତିରନ୍ତ ଆୟୁଃ ॥୧୦॥

=====

(୭।୧୦୪) ଋଷିଃ - ବସିଷ୍ଠ ମୈତ୍ରାବରୁଣିଃ,

ଛନ୍ଦଃ - ଜଗତୀ ୧-୭, ୧୮, ୨୧, ୨୩,

ଜଗତୀ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ଙ୍ ୭, ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ୮-୧୭, ୧୯-୨୦, ୨୨, ୨୪, ଅନୁଷ୍ଟୁପ୍ ୨୫,

ଦେବତା - ରକ୍ଷୋହଣୌ ଇନ୍ଦ୍ରାସୋମୌ ୧-୭, ୧୫, ୨୪-୨୫,

ଇନ୍ଦ୍ରଃ ୮, ୧୭, ୧୯-୨୨, ସୋମଃ ୯, ୧୭-୧୩, ଅଗ୍ନିଃ ୧୦, ୧୪, ଦେବାଃ ୧୧,

ଗ୍ରାବାଣଃ ୧୭, ମରୁତଃ ୧୮, ବସିଷ୍ଠାଣିଃ ପୃଥିବ୍ୟନ୍ତରିକ୍ଷାଣି ୨୩

=====

ଇନ୍ଦ୍ରାସୋମା ତପତଂ ରକ୍ଷ ଉଦ୍-ଜତଂ ନ୍ୟର୍ଯ୍ୟତୁତଂ ବୃଷଣା ତମୋବୃଧଃ ।

ପରା ଶୃଣୀତମଚିତୋ ନ୍ୟୋଷତଂ ହତଂ ନୁଦେଥାଂ ନି ଶିଶୀତମତ୍ରିଣଃ ॥୧॥

ଇନ୍ଦ୍ରାସୋମା ସମଘଣଂ ସମଭ୍ୟଘଂ ତପୁର୍ଯ୍ୟୟୁ ଚରୁରଗ୍ନିବାଁ ଇବ ।

ବ୍ରହ୍ମଦ୍ୱିଷେ କ୍ରବ୍ୟାଦେ ଘୋରଚକ୍ଷସେ ଦ୍ୱେଷୋ ଧଉମନବାୟଂ କିମୀଦିନେ ॥୨॥

ଇନ୍ଦ୍ରାସୋମା ଦୁଷ୍ମତୋ ବକ୍ତେ ଅନ୍ତରନାରମ୍ଭଣେ ତମସି ପ୍ର ବିଧ୍ୟତମ୍ ।

ୟଥା ନାତଃ ପୁନରେକଶ୍ଚନୋଦୟତ୍ୱାମୟୁ ସହସେ ମନ୍ୟମଲ୍ଲବଃ ॥୩॥

ଇନ୍ଦ୍ରାସୋମା ବର୍ତୟତଂ ଦିବୋ ବଧଂ ସଂ ପୃଥିବ୍ୟା ଅଘଣଂ ସାୟ ତର୍ହଣମ୍ ।

ଉଷ୍ମତଂ ସ୍ୱୟଂ ପର୍ବତେଭ୍ୟୋ ଯେନ ରକ୍ଷୋ ବାବୃଧାନଂ ନିଜୁର୍ବଧଃ ॥୪॥

ଇନ୍ଦ୍ରାସୋମା ବର୍ତୟତଂ ଦିବସ୍ୱୟଗ୍ନିତପ୍ରେତିର୍ଯୁବମଶ୍ନୁହନ୍ନତିଃ ।

ତପୁର୍ବଧେଭିରଜରେଭିରତ୍ରିଣୋ ନି ପର୍ଶାନେ ବିଧ୍ୟତଂ ଯନ୍ତୁ ନିସ୍ୱରମ୍ ॥୫॥

ଇନ୍ଦ୍ରାସୋମା ପରି ବାଂ ଭୂତୁ ବିଶ୍ୱତ ଇୟଂ ମତିଃ କକ୍ଷ୍ୟାଶ୍ୱେବ ବାଜିନା ।

ୟଂ ବାଂ ହୋତ୍ରାଂ ପରିହିନୋମି ମେଧୟେମା ବ୍ରହ୍ମାଣି ନୃପତୀବ ଜିନ୍ୱତମ୍ ॥୬॥

ପ୍ରତି ସ୍ଥରେଥାଂ ତୁଜୟଦ୍-ଭିରେବୈର୍ହତଂ ଦ୍ରୁହୋ ରକ୍ଷସୋ ଭଞ୍ଜୁରାବତଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରାସୋମା ଦୁଷ୍ମତେ ମା ସୁଗଂ ଭୂଦ୍ୟୋ ନଃ କଦା ଚିଦଭିଦାସତି ଦ୍ରୁହା ॥୭॥

ୟୋ ମା ପାକେନ ମନସା ଚରନ୍ତମଭିରକ୍ଷେ ଅନୃତେଭିର୍ବଚୋଭିଃ ।

ଆପ ଇବ କାଶିନା ସଂଗୃଭୀତା ଅସନ୍ନସ୍ତ୍ରାସତ ଇନ୍ଦ୍ର ବକ୍ତା ॥୮॥

ୟୋ ପାକଣଂ ସଂ ବିହରନ୍ତ ଏବୈର୍ଯ୍ୟେ ବା ଭଦ୍ରଂ ଦୂଷୟନ୍ତି ସ୍ୱଧାଭିଃ ।

ଅହୟେ ବା ତାନ୍ ପ୍ରଦଦାତୁ ସୋମ ଆ ବା ଦଧାତୁ ନିରୃତେରୁପସ୍ତେ ॥୯॥

ଯୋ ନୋ ରସଂ ଦିୟତି ପିତ୍ତୋ ଅଗ୍ନେ ଯୋ ଅଶ୍ୱାନାଂ ଯୋ ଗବାଂ ଯସ୍ତନୁନାମ୍ ।
 ରିପୁଃ ସ୍ତେନଃ ସ୍ତେୟକୃଦ୍ଭ୍ରମେତୁ ନି ଷ ହୀୟତାଂ ତନ୍ନା ତନା ତ ॥୧୦॥
 ପରଃ ସୋ ଅସ୍ତୁ ତନ୍ନା ତନା ତ ତିସ୍ରଃ ପୃଥିବୀରଧୋ ଅସ୍ତୁ ବିଶ୍ୱାଃ ।
 ପ୍ରତି ଶୁଷ୍ୟତୁ ଯଶୋ ଅସ୍ୟ ଦେବା ଯୋ ନୋ ଦିବା ଦିୟତି ଯଶ୍ଚ ନକ୍ତମ୍ ॥୧୧॥
 ସୁବିଜ୍ଞାନଂ ଚିକିତୁଷେ ଜନାୟ ସଜାସଜ ବଚସୀ ପୟୁଧାତେ ।
 ତୟୋର୍ଯ୍ୟସ୍ରତ୍ୟଂ ଯତରଦୃଜୀୟସ୍ତଦିହୋମୋଽବତି ହୃତ୍ୟାସତ୍ ॥୧୨॥
 ନ ବା ଉ ସୋମୋ ବୃଜିନଂ ହିନୋତି ନ କ୍ଷତ୍ରିୟଂ ମିଥୁୟା ଧାରୟନ୍ତମ୍ ।
 ହୃତି ରକ୍ଷୋ ହୃତ୍ୟାସଦ୍ବଦନ୍ତମୁଭାବିନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରସିତୌ ଶୟାତେ ॥୧୩॥
 ଯଦି ବାହମନୃତଦେବ ଆସ ମୋଘଂ ବା ଦେବୀଂ ଅପ୍ୟୁହେ ଅଗ୍ନେ ।
 କିମସ୍ତଭ୍ୟଂ ଜାତବେଦୋ ହୃଣୀଷେ ଦ୍ରୋଘବାଚସ୍ତେ ନିରୂପଂ ସଚନ୍ତାମ୍ ॥୧୪॥
 ଅଦ୍ୟା ମୁରୀୟ ଯଦି ଯାତୁଧାନୋ ଅସ୍ମି ଯଦି ବାୟୁସ୍ରତପ ପୁରୁଷସ୍ୟ ।
 ଅଧା ସ ବୀରେର୍ଦଶଭିର୍ବି ଯୁୟା ଯୋ ମା ମୋଘଂ ଯାତୁଧାନେତ୍ୟାହ ॥୧୫॥
 ଯୋ ମାୟାତୁଂ ଯାତୁଧାନେତ୍ୟାହ ଯୋ ବା ରକ୍ଷାଃ ଶୁଚିରସ୍ମୀତ୍ୟାହ ।
 ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ରଂ ହନ୍ତୁ ମହତା ବଧେନ ବିଶ୍ୱସ୍ୟ ଜନ୍ତୋରଧମୟଦୀଷ୍ଟ ॥୧୬॥
 ପ୍ର ଯା ଜିଗାତି ଖର୍ଗଲେବ ନକ୍ତମପ ଦୁହା ତନ୍ନଂ ଗୂହମାନା ।
 ବର୍ତ୍ତା ଅନନ୍ତ୍ରା ଅବ ସା ପଦୀଷ୍ଟ ଗ୍ରାବାଶୋ ଘ୍ନନ୍ତୁ ରକ୍ଷସ ଉପକ୍ଷେଃ ॥୧୭॥
 ବି ତିଷ୍ଠଧ୍ୱଂ ମରୁତୋ ବିକ୍ଷିକ୍ତତ ଗୃଭାୟତ ରକ୍ଷସଃ ସଂ ପିନକ୍ଷନ ।
 ବୟୋ ଯେ ଭୂତ୍ୱୀ ପତୟନ୍ତି ନକ୍ତଭିର୍ଯେ ବା ରିପୋ ଦଧିରେ ଦେବେ ଅଧୁରେ ॥୧୮॥
 ପ୍ର ବର୍ତୟ ଦିବୋ ଅଶ୍ୱାନମିନ୍ଦ୍ର ସୋମଶିତଂ ମଘବନ୍ତ୍ରସଂ ଶିଶାଧି ।
 ପ୍ରାକ୍ତାଦପାକ୍ତାଦଧରାଦୁଦକ୍ତାଦଭି ଜହି ରକ୍ଷସଃ ପର୍ବତେନ ॥୧୯॥
 ଏତ ଉ ତ୍ୟେ ପତୟନ୍ତି ଶ୍ୱୟାତବ ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଦିୟନ୍ତି ଦିୟବୋଽଦାଭ୍ୟମ୍ ।
 ଶିଶୀତେ ଶକ୍ରଃ ପିଶୁନେଭ୍ୟୋ ବଧଂ ନୂନଂ ସୃଜଦଶନିଂ ଯାତୁମଦ୍-ଭ୍ୟଃ ॥୨୦॥
 ଇନ୍ଦ୍ରୋ ଯାତୁନାମଭବତ୍-ପରାଶରୋ ହବିର୍ମଥୀନାମଭ୍ୟାବିବାସତାମ୍ ।
 ଅଭୀଦୁ ଶକ୍ରଃ ପରଶୁର୍ଯ୍ୟଥା ବନଂ ପାତ୍ରେବ ଭିନ୍ନନ୍ତସତ ଏତି ରକ୍ଷସଃ ॥୨୧॥
 ଭଲୁକୟାତୁଂ ଶୁଶୁଲୁକୟାତୁଂ ଜହି ଶ୍ୱୟାତୁମୁତ କୋକୟାତୁମ୍ ।
 ସୁପର୍ଣ୍ଣୟାତୁମୁତ ଗୃପ୍ତୟାତୁଂ ଦୃଷଦେବ ପ୍ର ମୃଶ ରକ୍ଷ ଇନ୍ଦ୍ର ॥୨୨॥

ମା ନୋ ରକ୍ଷୋ ଅଭି ନତ୍ୟାତୁମାବତାମପୋଈତୁ ମିଥୁନା ଯା କିମୀଦିନା ।
ପୃଥିବୀ ନଃ ପାର୍ଥିବାତ୍-ପାତୁଂହସୋଃକ୍ତରିକ୍ଷଂ ଦିବ୍ୟାତ୍-ପାତୁସ୍ଥାନ ॥୨୩॥
ଇନ୍ଦ୍ର ଜହି ପୁମାଂସଂ ଯାତୁଧାନମୁତ ସ୍ତ୍ରୀୟଂ ମାୟା ଶାଶବାନାମ୍ ।
ବିଶ୍ୱାବାସୋ ମୂରଦେବା ଋଦନ୍ତ ମା ତେ ଦୃଶନ୍ତସ୍ତୁୟମୁକରନ୍ତମ୍ ॥୨୪॥
ପ୍ରତି ଚକ୍ଷୁ ବି ଚକ୍ଷେନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ସୋମ ଜାଗୃତମ୍ । ରକ୍ଷୋଭ୍ୟୋ ବଧମସ୍ୟତମଶନିଂ ଯାତୁମଦ୍-ଭ୍ୟଃ ॥୨୫॥

॥ ପଞ୍ଚିମାଷ୍ଟକେ ସପ୍ତମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ଅଷ୍ଟମଂ ମଣ୍ଡଳେ କ୍ରମଶଃ... ॥

॥ ଇତି ସପ୍ତମଂ ମଣ୍ଡଳଂ ସମାପ୍ତମ୍ ॥

This Sacred Book

Supported By

Scholar Shoppe Private Limited

No-39, B-12, 4th Main Road,
Gandhi Nagar, Adyar,
Chennai – 600020

Tamil Nadu

www.scholarshoppe.com

&

Fashion Brand

www.egearz.com